Atanas
Mandadjiev

Start spre viață

Editura Eminescu

ATANAS MANDADJIEV

Start spre viață

153

Traducere de Anca Irina Ionescu

EDITURA EMINESCU
1978

Cuprins

Capitolul I

— DIKO, DORMI?

Bătrânul stătea ca de obicei în pragul uşii, nici afară, nici înăuntru.

Patul scârţâi. Diko mormăi ceva de neînţeles şi se întoarse pe partea cealaltă.

— Ai antrenament, n-ai de gând să te scoli?

— Ştiu, lasă-mă!

Bătrânul dădu din cap, apoi scoase din buzunar un ziar împăturit în două şi intră cu pas şovăitor în cameră. Puse ziarul pe noptieră şi zise supărat:

— Mâncarea e în bucătărie. Să nu arunci ziarul, că nu l-am citit.

Puţin mai târziu uşa de afară se trânti; tusea Bătrânului răsuna pe scară. După obişnuita agitaţie matinală a funcţionarilor care plecau la serviciu, nimic altceva nu mai putea tulbura străduţa care moţăia acum, ascultând zgomotul dinamic al maşinilor de pe bulevard.

Soarele părăsea fără chef camera lui Diko. De pe vitrina unde erau aranjate medaliile sportive se târî pe marginea lustruită a radioului şi atinse apoi cupa de cristal. Aceasta începu să arunce scântei multicolore. Apoi lumina se smulse şi trecu leneşă peste pantalonii strânşi cu grijă şi puşi pe un scaun, se adună de pe unde era răspândită şi dispăru; în acelaşi moment medaliile aurii din vitrină se stinseră parcă şi ele.

Diko se ridică pe pernă şi luă „Sportul”. Îl răsfoi alene. Deodată, pe pagina a treia, privirea îi fu atrasă de un titlu mic: „Schimbări în echipa naţională de baschet”, şi se simţi

imediat cuprins de nelinişte. Lăsă ziarul pe piept şi se mişcă sub cuvertură. Un picior îi ieşi de sub pătură – pijamaua i se ridicase dezgolindu-i glezna.

Diko îşi aţinti privirile cu o încăpăţânare disperată pe pielea netedă şi lucioasă, care făcea ca piciorul lui să pară delicat, ca de ceară. Înainte, acolo era un păr des şi cârlionţat. Stofa pantalonilor rosese încetul cu încetul fiecare firişor până când ajunsese la această goliciune respingătoare – semn neîndoielnic că tinereţea îl părăsea.

Tinereţea îl părăsea! Multe altele îi spuneau acelaşi lucru. Mai ales acolo, pe teren. De la un timp observase o neconcordanţă între intenţie şi execuţie: ştia ce şi cum trebuia să facă, dar nu putea. Observase acelaşi fenomen şi la alţi jucători remarcabili aflaţi spre sfârşitul carierei. La început dificultatea în execuţie, după aceea teama de acţiuni curajoase şi, în cele din urmă, neputinţa totală. Acesta era drumul.

Tinereţea trecea – nu mai era ceea ce fusese. Oare şi ceilalţi văd lucrul acesta? Poate, dar până acum nimeni... Îşi face degeaba griji că or să-l dea afară din reprezentativa naţională. Numai Savov se legase de el la ultima şedinţă, dar nu era vorba de forma lui sportivă, ci de faptul că se ţinea departe de colectiv, că se purta arogant, că la antrenamente îi privea de sus pe ceilalţi şi că avea un anturaj nepotrivit. Diko se simţi ofensat cu adevărat abia de ultima chestiune. Îi răspunsese cu demnitate, în cuvinte puţine, dar fusese de ajuns ca să-şi exprime întregul dispreţ pe care îl nutrea pentru oameni ca el. Poate ca ai fi mers mai departe, dacă n-ar fi ştiut că Petrunov, unul dintre vicepreşedinţii Comitetului Superior pentru Cultură Fizică şi Sport, este văr primar cu Savov.

Diko luă din nou ziarul, îl sprijini pe piept şi îl deschise la notiţa respectivă, împăturindu-l în aşa fel încât să se vadă numai primul rând. „Veselin Nikolov Udarnik.” Bine! Răsuci apoi încet hârtia între degetele mari şi arătătoare, până apăru al doilea rând: „Anton Koicev Spartak”. De obicei, în aceste liste, numele lui Diko figura printre primii trei. Aşa că

acordă o atenție deosebită rândului al treilea. Deşi simțea că îl furnică degetele, le mişca încet. Îşi ținu fără să vrea răsuflarea. Dar nici al treilea nume nu era al lui. Citi: „Marin Savov – Akademik”. Îi era ciudă că îl puseseră pe tânărul Savov aşa de sus. După el urma Ivan. Cine? A, da, Lungul! Se vede că au înnebunit! Tulburat la culme şi serios îngrijorat, căci Ivan juca tot în apărare şi adesea îl înlocuia, Diko parcurse în fugă totul, până la ultimul rând. Numele lui nu era acolo. Nu se poate! Se mai uită de câteva ori la anunț, până când adevărul i se înfățişă gol şi rece: „M-au dat afară!” Lăsă să cadă ziarul lângă el şi se întinse. Trupul începu să-i ardă; i se făcea din ce în ce mai cald, obrajii îi scoteau flăcări. Nu se poate aşa!... E drept, în ultima vreme nu prea este în formă, asta se vede, dar să-l fi prevenit... Cu el nu se poate proceda aşa, nu este un jucător oarecare!... Îşi imagină cum se adună sportivii în grupulețe, cum şuşotesc şi povestesc, unii probabil că se bucură. De fapt, cei mai mulți dintre sportivi au să se bucure. Ce, parcă puțini sunt cei care-l invidiază! Zece ani în echipa națională! Cine se mai poate lăuda cu aşa ceva? Dacă are nevoie de înțelegere şi sprijin, nu trebuie să le caute la ei, ori la iubitorii de sport obişnuiți, la cei care umpleau tribunele şi pentru care numele lui era legat de cele mai frumoase victorii ale baschetului bulgar. Îi rechemă în imaginație: iată-i! Stau înghesuiți unul lângă altul în bănci, stau şi... tac. Tac – de ce tac? Abia acum îşi dădu seama că de la o vreme, ba putea spune chiar şi mai precis, de vreun an şi jumătate-doi, parcă uitaseră şi ei de existența lui, nici nu-l mai aplaudau, nici nu-i mai scandau numele. Ca şi cum nici nu l-ar fi observat. „Poate că trebuia să fi plecat de mult?” În aceeaşi clipă îl copleşi un val puternic de oboseală. Se adunase parcă picătură cu picătură de la fiecare meci.

În cameră era linişte şi răcoare.

Nu, nu se poate! Izbucni dintr-o dată. Nu. Nu şi nu! Aici trebuie să fie vreo greşeală, poate că în redacție au scăpat ceva... Roma, întâlnirea cu Italia! Probabil că au hotărât să vadă cum merge fără el. Când au să-şi dea seama că nu

merge, atunci să-i vedem!

Diko sări din pat şi-şi puse papucii algerieni. Erau de piele moale, verde, cusuţi cu fir auriu şi-i veneau admirabil pe picior. Îi purta întotdeauna când trebuia să primească vreo fată la el în cameră. Papucii cocheţi făceau impresie. Vru să-şi aprindă o ţigară, dar cutia de ţigări era goală. De obicei nu avea rezerve, dar acum îşi aminti că pusese mai demult câteva ţigări în vitrină, lângă medalii. Apropiindu-se de vitrină, îşi dădu seama că privirea sa le evită. Asta era ridicol. Îşi aţinti intenţionat privirile pe cea mai mare, care era exact în mijloc, o primise la Pard, din partea Federaţiei franceze de baschet cu ocazia celei de-a o suta întâlniri internaţionale la care participa. S-au ţinut discursuri, publicul elegant a aplaudat, o fată frumoasă îl sărutase pe obraji. Foarte plăcut şi solemn. Ciudat, acum se gândea la toate acestea ca şi cum ar fi fost vorba de altcineva. Dădu din cap cu un zâmbet trist, îşi aprinse o ţigară şi se îndreptă spre bucătărie. Se spălă îndelung, făcând mult zgomot cu apa care plescăia, până când pielea i se făcu stacojie. Apa îl înviorase, dar greutatea din piept rămăsese tot acolo. Gustarea apetisantă – sandvişuri cu şuncă şi trei clătite umplute cu dulceaţă de vişine – rămăsese neatinsă. Bătrânul o să mormăie, dar nu-i ardea de mâncare.

Când începu să se îmbrace, nu stătu mult pe gânduri. Pe scaun atârna costumul nou din stofă englezească, care trezise admiraţie şi invidie seara trecută printre prieteni. Nu era rău ca antrenorii să-l vadă sub înfăţişarea lui cea mai favorabilă. Din aceleaşi motive, îşi îndesă în sac cel mai frumos echipament: ghetele Busneli, ciorapii albi de lână moale, pufoasă, chiloţii de mătase cu perniţe pe margine, şi nu uită nici genunchierele.

Diko fusese primul sportiv din ţară care apăruse pe teren cu genunchiere. O adevărată mică senzaţie; cât de atrăgător le părea cu ele spectatorilor, ba chiar şi lui însuşi! Acum genunchierele nu mai fac nimănui nicio impresie.

Ajungând în bulevard, mări pasul. Trecu cu capul în jos pe lângă tinichigerie şi frizerie – se temea ca nu cumva cei de

acolo să fi citit deja anunțul din „Sportul”, care la ei se comenta încă de dimineață. Când îşi dădu seama că nu este nicio primejdie, ridică din nou capul.

Un tânăr subțirel, cu o cămaşă în carouri, se uita la reclamele care înfăşurau ca un şal pestriț cilindrul stâlpului de afişe. Nişte copii în şorțulețe albastre aşteptau pe marginea trotuarului ca învățătoarea să le facă semn să traverseze. Încă o clipă şi, ca un colier albastru, se pierdură la capătul celălalt al bulevardului. De departe se apropia o maşină verde strălucitoare. Plutea lin, fără zgomot, ca pe apă, exact prin mijloc. Abia când se apropie se văzu cu ce viteză mare se mişca. Se transformă într-o pată mică, verde, în timp ce şuierul cauciucurilor ei albe încă mai stăruia în văzduh.

Dintr-o dată, Diko se simți singur şi inutil. Se uită cu atenție de jur împrejur, ca şi cum s-ar fi temut de cineva, şi porni cu inima strânsă spre stadion.

*

În vestiar, jucătorii din echipa națională erau aproape gata. Încordarea din ultimele zile dispăruse. Micul anunț din ziar pusese capăt emoțiilor şi îndoielilor. S-a terminat, componența echipei este în sfârşit definitivată. Cel mai bine se simțeau cei care se temuseră să nu fie scoşi din echipă şi cei pentru care nu existase o astfel de primejdie, dar care, prăpăstioşi de felul lor, fuseseră la fel de îngrijorați.

În vestiar, astăzi era aproape vesel. Vancio, naiv din fire, nu se străduia să-şi ascundă bucuria. Pentru el includerea în echipă venise ca un dar din cer – ar fi putut oare să-i treacă prin minte că au să se hotărască să-l dea afară pe Diko? Cânta cu o voce cam aspră şi destul de fals cântecul *Micuțul meu şal,* şi ceilalți îşi acopereau urechile cu o groază prefăcută. Un singur jucător era cu adevărat trist.

— Lungule, dacă nu taci, îl dau încolo de antrenament şi de tot.

— Parcă îți plăcea muzica?

— Tocmai de aia.

Ceva mai încolo, în jurul măsuței pe care stătea cana cu apă, se adunaseră jucătorii cei mai tineri şi-l necăjeau în glumă pe Savov – un tânăr înalt şi costeliv, cu părul roşcat, tuns scurt. Numai pe chipul lui se citea îngrijorarea. Fără a se supăra de glumele celorlalți, punea pentru a treia oară una şi aceeaşi întrebare, cu încăpățânarea care-i era proprie, şi aştepta cu răbdare ca cineva să-i răspundă serios. Savov era neliniştit de felul cum va primi Dikov înlăturarea din echipă.

— Dar n-am urmărit nimic. Am vrut numai ca el...

— Haida-de! zâmbi către ceilalți un tânăr îndesat cu picioarele puternice, păroase. Orice lucru are un scop. Tu ai reuşit...

— Nu e adevărat. Pe cuvânt de cinste!

Jucătorii se priveau veseli.

— N-are sens să te nelinişteşti, zise unul dintre ei făcându-i-se milă şi punându-i mâna pe umăr. Diko era sătul până peste cap de multă vreme. Nu vezi că joacă de parc-ar fi funcționar?

— Nici nu s-a terminat totul, sunt sigur că în ultimul moment au să-l cheme din nou în echipă, se amestecă altul. Antrenorul nu poate fără el.

— Chiar dacă echipa nu-l vrea?... În locul lui, eu de mult m-aş fi retras singur, zise Savov.

Jucătorul cel îndesat fluieră încetişor:

— O să-ți vină şi ție vremea, tare aş fi curios să te văd atunci.

Antrenorul Malinov intră în vestiar, salută cu glas tare. În acelaşi moment, dinspre grupul din jurul mesei îi ajunse la urechi numele lui Diko. Deveni atent. Era încă prost dispus în urma şedinței de ieri. Vedea şi el de multă vreme că Diko e slab, că sunt alții mai tineri şi mai buni, mai de viitor ca el, dar nu-l lăsa inima să-l dea afară. Cu Diko începuse seria aceea de succese strălucitoare, care în scurtă vreme ridicaseră în ochii întregii lumi baschetul bulgar. Cu Diko începuse şi cariera lui ca antrenor. Jucătorul ăsta îşi pusese

tot sufletul şi inteligenţa pentru echipa lui.

Până ieri Malinov respinsese cu curaj atacurile celorlalţi membri ai consiliului: „Îmi este indispensabil prin calmul şi rutina lui; este de neînlocuit în momentele hotărâtoare”. Vorbea aşa, dar nici el nu credea. Ce se întâmplase cu el ieri, cum de nu deschisese gura? De ce? Şi ce este şi mai curios este că, după ce numele lui Diko încetase să mai figureze pe lista jucătorilor, parcă simţise că i se ia o greutate de pe inimă. Acum era mai uşurat, pentru că este neplăcut să aperi ceva de care nu eşti tu însuţi convins. Îi rămase numai sentimentul că se dovedise nerecunoscător.

Malinov se apropie de grupuleţ şi jucătorii tăcură respectuoşi.

— Dacă am auzit bine, voi sunteţi de acord cu noi în ceea ce îl priveşte pe Diko?

Nu-i răspunseră, dar feţele lor erau grăitoare.

Atitudinea arogantă a lui Diko, „naţionalul”, zidul în spatele căruia îşi ascundea viaţa particulară îl înstrăinaseră treptat de ei. Mergea cu echipa numai când era nevoie, niciodată de bunăvoie. Pe stradă aproape că evita să-i salute, făcând numai un gest neglijent cu mâna. La stadion nu se aşeza niciodată lângă ei. Acolo era şi mai încrezut. Locul lui era lângă societatea elegantă, care obişnuia să frecventeze mai ales meciurile de tenis şi mai rar pe cele de baschet. Mult timp nu se hotărâse nimeni să-l critice. Până acum, în urmă, când îndrăzniseră. Dar fără rezultat…

Când Diko intră în vestiar în costumul lui gri-argintiu, cu cămaşa albă ca zăpada şi pantofi negri cu vârful ascuţit şi talpa subţire ca o frunză, discuţiile se întrerupseră brusc. Diko era liniştit, mergea ca de obicei cu pasul larg, calm şi capul ridicat mândru în sus. Privirile celorlalţi se opreau fără voie pe sacul lui de echipament, apoi se întorceau în altă parte. Aproape toţi credeau că nu ştie încă – altfel n-ar fi venit cu echipamentul. Malinov se fâstâci, se temu să nu roşească şi îşi vârî capul în cel mai apropiat dulap, făcându-se că ar căuta ceva. Tăcerea apăsătoare se

prelungea. Nimeni nu îndrăznea să-l privească pe fostul „național”.

— Bună! salută dezinvolt Diko şi se îndreptă spre dulapul lui, care era în fundul camerei.

Dulapul era ocupat. Diko se aprinse văzând hainele altuia aruncate neglijent pe umeraşe. Faptul acesta mărunt îi spulberă cu o brutală sinceritate toate nădejdile. Nu mai reuşi să se stăpânească.

— Cine şi-a pus hainele aici? întrebă el liniştit, dar apăsat.

— Eu, spuse încurcat unul din jucătorii mai tineri şi se ridică de pe bancă. Dacă vrei, eu... acuma... Imediat le mut de aici.

Se făcu tăcere.

— N-are importanță, zise nepăsător Diko.

Se întoarse înapoi şi îşi aruncă sacul pe banca din fața dulapului numărul 1. Începu să se dezbrace, prefăcându-se că nu observă nimic. Îşi aranja hainele cu grijă, ca un soldat, şi le aşeza în dulap. Pe pieptul lui gol strălucea un mic medalion de aur, atârnat de un lănțişor subțire, abia vizibil. Atât medalionul, cât şi obiceiul de a-l purta le dobândise de la Ketz – cel mai tehnic baschetbalist belgian. Când îşi scosese cămaşa, părul i se zburlise şi acum două moțuri rare îi stăteau ridicate în sus în creştetul capului, ca două cornițe. Antrenorul se uita la părul acesta moale care începuse să cadă şi se simțea din ce în ce mai penibil.

Îşi spuse că nu era cinstit să nu i se spună categoric. Dar nu avea putere s-o facă. Şi mai târziu, împărțind jucătorii în două grupe, nu-i veni să-i spună lui Diko să stea pe bancă.

Diko începu să joace cu un zâmbet dispreţuitor. Dacă ar fi avut în el cât de cât puțină bărbăție, nu ar fi trebuit să lase lucrurile să ajungă până aici. Acum are să joace în aşa fel încât să le fie clar tuturor cam ce gândeşte el despre ei. Dar chiar din primul minut îşi dădu seama că este păzit de Savov, care făcea asta cumva parcă fără voie, fără nerv. „Îi este milă de mine!” Gândul acesta îl umplu de ciudă. Am să-i dau o lecție să mă țină minte la despărțire. Îşi aminti de toate

vicleşugurile care, cândva, îi făcea neputincioşi pe „paznicii” săi. Nu le mai practica de mult, dar nu le uitase. Pe atunci erau instruiți cum să le pareze, dar Savov era din generația mai tânără şi, mai mult ca sigur, pentru el vor reprezenta o noutate.

Minutele trec mai repede ca oricând. Diko lâncezeşte, Diko nu poate face nimic. Ştie cum ar trebui, dar nu poate, îşi dă seama că este neîndemânatic. Se mişcă încet, mingea îl stinghereşte, o simte străină în mâini, tare, alunecoasă. Fluierul lui Malinov, care anunță sfârşitul antrenamentului, i se pare o adevărată salvare. Se repede primul spre vestiar, ruşinat şi dezamăgit de sine însuşi.

Jucătorii erau încă la duş, când Diko, îmbrăcat, se întoarse pe teren, cu intenția să-l întrebe de-a dreptul pe Malinov. Nu avea să recunoască faptul că a citit în ziar, o să spună că, venind încoace, auzise ceva de la un cunoscut. Dar antrenorul nu era singur. Lângă el erau Bătrânul şi ajutorul antrenorului. Tatăl lui Diko le arăta ceva în carnețelul lui, iar cei doi dădeau din cap cu respect. Diko se simți înciudat, dar se îndreptă fără şovăială spre ei.

— A, ai venit şi tu! zise Bătrânul. Am întârziat, n-am mai apucat să vă văd.

Diko i se adresă cu severitate:

— Ajunge cât i-ai ținut de vorbă pe oameni. S-au plictisit să te asculte.

— Nu, dimpotrivă! Malinov era foarte neliniştit.

Pelin Dikov îşi umplea adesea blocnotesul de piele cu cele mai diferite sisteme de joc. Îi arătase primele încercări lui Diko, dar în loc de o atenție serioasă, se alesese de la acesta numai cu câteva cuvinte ironice: „Ce frumos le-ai desenat!”

Respins odată de fiul său, Pelin îşi ascundea de el creațiile, dar se simțea obligat să le arate tuturor celor care aveau o legătură oarecare cu baschetul.

— Ai terminat? întrebă Diko.

— Da! Ochii cenuşii ai Bătrânului îl străfulgerară supărați şi, pentru o clipă, Diko îl revăzu aşa cum era înainte de moartea mamei sale. Pe atunci era alt om – nu fusese ani de

zile la un meci sau la cinema. Era sever, închis. Nici măcar la cârciumă nu mergea.

— Le-am arătat tovarăşilor, zise Bătrânul, unul dintre studiile mele cu privire la cazurile în care adversarul comite greşeală personală. Şi mâine – adică nu, poimâine – promit să le prezint programul complet cu regimul zilnic al „naționalilor”. Scularea la ora 6,30. Nu aşa cum fac unii, pe la 10 – aruncă el o privire cu înțeles.

Diko zâmbi:

— Ei, ei, nu mă da de gol aici!

— Diko! Cuvântul parcă se smulsese de pe buzele antrenorului care nu mai putea suporta.

— Da?

— Poți să vii un moment?

*

Tatăl şi fiul mergeau în tăcere. Bătrânul abia putea să țină pasul cu fiul său, se sufoca şi tuşea mereu. Diko simțise privirile lui nerăbdătoare, dar un fel de încăpățânare răutăcioasă îl făcea să tacă.

— Eu nu merg acasă, îl preveni el sec.

— Şi unde te duci?

Diko nu răspunse, dar se încruntă şi mai mult. Când înțelese că nu va scăpa uşor, se opri pe neaşteptate şi spuse:

— Vrei să ştii despre ce am vorbit?... Mă dau afară din națională – asta este.

Pelin Dikov rămase cu gura căscată.

— Da! Poți să citeşti şi în „Sportul” de astăzi, l-am lăsat pe bufet.

— Nu se poate!... Adică, înseamnă că te-au... da?

— N-ai văzut că abia s-au hotărât să-mi spună! râse Diko ascuțit. În orice caz, ştiu eu cine a făcut treaba asta. Savov, numai el!

Bătrânul îşi exprimă mirarea.

— Ştiu eu ce vrei să spui! izbucni Diko. Că Marincio e un băiat bun, cinstit... Şi eu credeam aşa şi tocmai aici am

greşit... După toate aparențele se pare că de mult îmi pregătea darea afară – poate nu ştii că Petrunov este văr primar cu el?

— Dar nu i-ai întrebat pe antrenori de ce? Oricum, ar fi trebuit să te... Nu cumva din cauza ceasurilor ălora de la vamă? Eu am muşamalizat afacerea, dar, cine ştie?... Poate au auzit ceva.

— Prostii! Ca şi cum numai eu aş aduce ceasuri!

Câtva timp se priviră în tăcere. Bătrânului parcă nu-i venea să creadă, dar fața i se întuneca şi se întrista din ce în ce mai mult.

— Ei, haide. Plec. Am să trec prin piață.

Când rămase singur, Diko se gândi unde să se ducă. Sacul cu echipament îi atârna neplăcut în mână. Se hotărî să treacă mai întâi pe acasă, să-l lase. Pe urmă o să mai vadă unde să se ducă.

Alegea străzile cele mai pustii, fiindcă nu avea chef să vorbească cu nimeni, mai ales că nu era sigur dacă poate să se stăpânească şi cât anume se poate stăpâni. Înainte de a intra pe strada Liuben Karavelov, micşoră pasul. La capătul străzii, era un loc viran pe care locuitorii amenajaseră un teren de baschet. Nu avea chef să treacă pe acolo; încă de departe se auzeau loviturile surde ale mingii în panou – şi pentru moment, lucrurile acestea îi erau neplăcute. Dar parcă îl atrăgea ceva – un fel de dispreț şi, în acelaşi timp, invidia față de cei care jucau. Erau nişte proşti dacă se duceau acolo numai de dragul jocului, dar erau în acelaşi timp fericiți dacă se puteau lăsa încântați de el în aşa măsură.

Diko aproape că-şi lipi obrazul de gratiile strâmbe, atinse de rugină, ale gardului de fier. Pe teren nu era decât un singur om. Era un tânăr înalt şi subțirel, cu picioare lungi şi zvelte, ceea ce atenua întrucâtva impresia neplăcută pe care o făceau chiloții nu prea curați. Băiatul arunca de la colț şi nu se necăjea că atunci când lovea mai puternic, trebuia să alerge după minge până la celălalt capăt al terenului. Nerăbdarea şi nervozitatea cu care tânărul se grăbea să

revină la locul ales şi privirea concentrată de pe fața lui rotundă, acoperită de o barbă rară, îi plăceau. Şi el făcuse aşa cândva. Ceasuri întregi pe teren. De zece ori, de douăzeci de ori, de o sută de ori şi mereu din acelaşi loc, până când te simți doborât şi cerculețe cenuşii încep să-ți joace în fața ochilor. Diko înțelese că a comis o greşeală, o greşeală uriaşă şi îl chinuia tocmai faptul că nu-şi dădea seama unde este aceasta. Se abătuse întrucâtva din drumul său, mersese pe un altul şi, deşi acesta îi adusese mult, nu era ca celălalt, cel adevărat.

Mingea alunecă pe inel şi se rostogoli încet spre gardul lângă care stătea Diko. Băiatul veni alergând s-o ia şi privirile celor doi se întâlniră. Diko parcă se vedea pe sine, cu ani în urmă – aprins la față, cu buzele crăpate, şi zâmbi cu tristețe imaginii sale de odinioară. Uimit şi încurcat, băiatul zâmbi şi el – dar numai puțin. Fața îi deveni dintr-o dată exagerat de serioasă. După pasiunea cu care tânărul baschetbalist se aruncă asupra mingii şi după loviturile complicate şi pretențioase pe care începu să le exerseze, Diko îşi dădu seama că băiatul îl recunoscuse şi acuma voia să-l dea gata. Vru să intre pe teren şi să-i spună tânărului câteva cuvinte încurajatoare. Dar rămase pe loc, căci un gând cețos începea să i se înfiripe în minte: „Da, asta este! Peste o lună, două, totul se va schimba! Ei cred că eu nu mai pot, dar în realitate nu m-am mai antrenat cum trebuie de vreun an sau chiar doi. Am lucrat numai atât cât să nu se observe – dar poate că au băgat de seamă, şi acum…”

Diko zâmbi încă o dată tânărului care muncea neobosit sub coş şi, uitând de ținuta sa mândră, traversă aproape în goană strada.

Bătrânul nu se întorsese încă. Diko se hotărî să nu rămână acasă niciun minut, dar când îşi îndesă echipamentul în partea de jos a dulapului privirea îi căzu pe medaliile din vitrină, care îl enervau: „Parcă aş fi un general în rezervă!”

Se întâmplă ceva inexplicabil. Diko, altădată atât de

mândru de camera sa, o văzu dintr-o dată, într-o singură clipă, într-o altă lumină. Stegulețele astea atârnate pe pereți, cupele de argint, covoraşul de catifea cu leii pe care le adusese din Egipt, perdelele pestrițe de la Praga, telefonul alb de pe noptieră – cine spusese că odaia lui are un aer trufaş?

Telefon alb! Câți bani dăduse ca să aibă un telefon alb! Făcea senzație în rândul vizitatoarelor sale. Mai ales seara, când stingea lămpile şi cadranul strălucea cu lumina lui palidă, fosforescentă. Dar caricatura pictorului polonez Wencelowski? Diko era desenat cu o minge într-o mână, iar cu cealaltă strângând la piept un cap frumos de femeie. Motivul desenului fusese o victorie a echipei la Varşovia şi prietenia lui cu una din frumoasele spectatoare. Dar lucrul cel mai pretențios era instalația de iluminat de deasupra patului. O singură învârtitură a comutatorului şi camera se învăluia într-o lumină moale, roşie. La instalația aceasta se trudise un coleg al lui – un lungan de vreo doi metri, pe care Diko îl păcălise multă vreme că o să-l facă baschetbalist.

Se gândea ce să arunce. Cel mai mult îl enervau amintirile sportive. Începu cu albumul cu poze din activitatea sportivă. Îl mută în camera tatălui său. Bătrânul o să fie foarte bucuros.

Cei doi Dikovi locuiau singuri în tot apartamentul, care se compunea din două camere, baie şi bucătărie. Când începu să aibă mai mulți bani, Diko vru să preia plata luminii, a apei şi a celorlalte cheltuieli casnice, dar Bătrânul se supără. Ce, e puțin lucru că Diko dă banii pentru mâncare?...

Bătrânul era un adevărat gastronom, nu-i plăcea masa sărăcăcioasă – şi rareori se întâmplă să fie sărăcăcioasă. Nu începea niciodată să mănânce ca lumea până când Diko nu spunea dacă-i place sau nu. Pe Diko îl amuzau privirile neliniştite pe care i le arunca Bătrânul în aşteptarea sentinței lui şi aproape întotdeauna – ca să-i facă plăcere – îi lăuda talentele culinare.

Bătrânului îi era ruşine să-i ceară bani fiului său. Adeseori, din neglijență, Diko uita să-i lase suma

săptămânală şi atunci Bătrânul se descurca numai cu pensia. Diko îşi dădea seama de asta abia atunci când pe masă apăreau mâncăruri de post – dar şi acelea foarte gustoase.

Diko hotărî să ia masa la „Clubul rus”. Când să iasă, din bucătărie îi veni un miros aromat de peşte. Intră în bucătărie şi ridică capacul de pe cratița electrică. Un abur rece se ridică în norişori pătrunzându-i direct în nări. Gura i se umplu de salivă. Pe fundul tigăii se lăfăiau doi păstrăvi zvelți, de aceeaşi lungime. Feliuțe de lămâie pluteau în sos.

Renunță să se mai ducă la „Clubul rus”. Bău o şlibovită în cârciuma cea mai apropiată şi se întoarse acasă cu o sticlă de vin.

— Cam exagerezi cu băutura, îl certă Bătrânul.

— Numai astăzi – şi de mâine, gata. Regim. Am să mă las şi de fumat. Nu poți să înțelegi, dar eu, numai aşa... de plictiseală. Nu ştii cum o duceam într-o vreme – de dimineața până seara numai pe teren.

— Ştiu, ştiu, de asta ai pierdut şi examenele, se învioră Bătrânul.

— Acuma nu mai am examene şi pot să mă antrenez în linişte. Ei, dar mă cerți pe mine că beau şi nici tu nu eşti mai bun. De ce nu vrei să înțelegi că aerul din cârciumă e moarte curată pentru tine? Şi în loc să mergi la antrenamente, ar trebui să te duci la doctor. Tusea asta a ta nu-mi place deloc. Ai auzit? Chiar mâine ai să te duci la doctor!

— Dar n-am nimic, oftă Bătrânul. Sunt sănătos tun.

*

Diko se întinse numai ca să ațipească un pic şi se trezi pe la cinci. În cameră era răcoare şi întuneric. Afară copiii țipau veseli. În apropiere, o motocicletă huruia gata de plecare. Se ridică, dar în aceeaşi clipă o durere puternică îl izbi în cap. „N-am să mai beau niciodată la prânz!” Îşi mângâie cu mâna obrazul drept, care ardea şi-l furnica de parcă l-ar fi pălmuit cineva. Pielea îi era brăzdată de nenumărate cutişoare –

urmele cusăturilor de pe fața de pernă. Paltonul vechi cu care îl învelise tatăl său îi atârna pe picioare ca o bucată de plumb.

Diko îşi aminti cu încetul totul şi durerea de cap deveni şi mai puternică. În fața ochilor îi jucau un şir nesfârşit de priviri, aluzii, zâmbete – şi cât de clar îi era acuma ce voiau să spună toate aceste zâmbete. Nu era suficient să revină la vechea sa formă sportivă bună – era necesar să lupte cu o fermă convingere. În fața unui tânăr sportiv în declin, porțile sunt numai pe jumătate închise, dar în fața unuia bătrân, care e considerat terminat?...

În uşa blocului, Diko se uită mai întâi la stânga, apoi la dreapta. Două drumuri – unul spre teren, al doilea spre „piață". Acestea erau drumurile pe care se scursese viața lui în ultima vreme. Când avea un antrenament sau un meci – la stânga, când nu avea – la dreapta.

În fond, cât de monotonă era viața lui! O viață pe două străzi. Mergi pe Graf Ignatiev, dai colțul pe lângă cafeneaua Pencio Slaveikov şi apoi o iei pe Rakovska. Asta era. Abaterile erau atât de puține, că nici nu merita să fie luate în considerație. Pe Rakovska ar fi putut să-l întâlnească pe Bighi, să vadă ce a mai făcut. Acolo se adunau prietenii, pe acolo treceau fetele tinere, de acolo plecau la cinema şi tot pe aceeaşi stradă era şi un restaurant care îi adăpostea seara.

O luă la dreapta. Copiii mai mari îi făceau loc respectuoşi. Pe unii dintre ei îi cunoştea după chip, îi vedea şi la stadion. Odată, un băiat gras, căruia îi spuneau Rusi, îl oprise şi, cu glasul sugrumat de emoție, îl întrebase ceva despre un meci. Diko îi răspunsese fără chef şi de atunci niciunul nu mai îndrăznea să se apropie de el.

În colț, Diko se întoarse – băieții stăteau adunați la un loc. Înghesuiți unul în altul şi îl priveau cu ochi strălucitori. Se simțea parcă mai bine. Zâmbi şi porni mai departe ceva mai vioi.

Ceva mai jos dădu peste un cunoscut, Emil. Stătu la îndoială dacă să-l oprească. Cândva fuseseră prieteni buni.

Legăturile lor se rupseseră atunci când Emil părăsise echipa şi odată cu aceasta, şi sportul. Diko se jena de noii prieteni ai lui Emil – toţi studenţi serioşi ca şi el, acuma ingineri; i se părea că aceştia îl priveau de sus, ca şi cum ar fi fost mai presus decât el. Emil încercase de câteva ori să refacă vechea prietenie – asta trebuia să recunoască –, dar ceva nu mergea. Ceva nu le îngăduia să se întoarcă la zilele de odinioară, când erau nedespărţiţi. „Face pe grozavul, hotărî Diko. Poate că nu vrea să recunoască, dar aşa este!” Avea şi Diko mândria lui, iar aceasta îi poruncea să se despartă definitiv. O făcu, dar cu durere. Prietenia lor fusese frumoasă. Nu-şi ascundeau nimic unul altuia; se simţeau bine când erau împreună. Şi acum, când trecuse aproape un an de la ultima lor întâlnire, Diko înţelegea cât de mult îi lipsise prezenţa lui. Se temea să nu citească pe faţa lui supărarea. Şovăiala dispăru când îşi dădu seama că prin Emil va afla ce gândeşte partea serioasă a publicului despre excluderea lui din naţională.

— Emil!

Emil se răsuci încet, cu demnitate. Ochii i se aprinseră dintr-o dată. Nu se întoarse înapoi din drum, aşteptă să-l ajungă Diko din urmă. Nu era în firea lui să se grăbească. Dacă nu l-ar fi cunoscut bine şi dacă n-ar fi văzut acea strălucire sinceră din ochii lui, Diko s-ar fi supărat.

— Ei, mai trăieşti?

Cei doi prieteni îşi strânseră mâinile puternic, studiindu-se pe furiş unul pe celălalt.

Emil avea o faţă prelungă cu obraji cărnoşi şi ochi albaştri. Un zâmbet care nu-l părăsea niciodată îi trăgea colţul gurii într-o parte. Diko văzu că Emil căpătase un aspect mai aşezat, un fel de greutate în mers, care-i dădea aerul unui bărbat adevărat, solid. Simţi o oarecare invidie. Îl lăudă pentru felul cum arată.

— Când ai să te însori, ai să ai şi tu burtică, zâmbi Emil.

— Asta n-am observat la tine, îi răspunse Diko. Numai că te-ai mai împlinit puţin. Sunt sigur că mai faci sport, nu-i aşa?

— Eh, de fapt... Emil se simțea stânjenit.

— Nu te ascunde de mine! Sunt sigur că faci sport. Asta dă frumusețe, frățioare.

Emil oftă:

— Aşa este... Dacă e vorba pe aşa, atunci să mă laud şi eu, Maiestatea-mea joacă în echipa uzinei, ba poartă chiar şi tricoul de căpitan: Dacă o să vrei să râzi, vreodată, vino pe la noi. Oricum, colectivul este bun. Sunt mulțumit. Avem zece secții sportive, nu-i aşa că nu-i puțin?... Mai spune şi tu ceva! Ce mai fac ai noştri? Am auzit că au pregătit o surpriză pentru turneul următor. M-am întâlnit cu Todorov şi mi-a spus că...

— Eu nu ştiu nimic, ridică mirat din sprâncene Diko.

— Am să mă străduiesc să vin să-i văd într-una din zilele astea, de mult n-am mai fost pe acolo.

— Ai să mă vezi şi pe mine... Ai auzit de mine? întrebă neglijent Diko.

— Da, răspunse Emil şi zâmbetul îi dispăru.

Diko mai aşteptă puțin, dar Emil tăcea. Penibil, cumplit. Măcar să fi spus ceva, orice, aşa, de complezență. Dar poate că şi el considera că e drept. Nu, îl invidia şi el. Hm, va să zică aşa! Diko făcu un efort să se stăpânească şi continuă pe acelaşi ton:

— Îmi pare rău numai de Italia. Au să meargă la Roma. Cât despre joc – eram sătul de el până peste cap.

Fața lui Emil se lumină.

— Ei, aşa este. Îmbătrânim. Anii, ce să-i faci.

Acum lui Diko îi venea şi mai greu să se stăpânească.

Dar n-avea încotro. Strânse din dinți şi îngrămădi în spatele lor toate înjurăturile care i se adunaseră. „Nu vede ce burtă are! Ce neruşinare, să mă pună alături de el!”

Cât de apăsătoare este întâlnirea dintre doi foşti prieteni ale căror drumuri în viață s-au îndreptat în direcții atât de diferite! Pur şi simplu nu aveau ce să-şi spună, se uitau unul la altul în tăcere.

— Încotro o iei? întrebă Diko, pierzându-şi răbdarea.

— Eu? Spre Banca Națională.

— Bine. Atunci...

— Promite-mi că vii la noi în vizită, îl întrerupse repede Emil. Nevastă-mea o să se bucure foarte tare. Hai, promite-mi!

Emil părea nemulțumit de întâlnirea aceasta. Şi Diko încerca acelaşi sentiment. Îşi dădu cuvântul că va trece chiar într-una din zilele următoare pe la ei, dar asta nu i se păru suficient. Şi se agăță de primul lucru care-i trecu prin minte. În clipa imediat următoare îi păru rău că şi-a dat drumul, dar era prea târziu:

— Ascultă, Emil, printre ai voştri, acolo, sunt şi oameni cu bani, nu-i aşa? Ia încearcă să vezi dacă nu vrea cineva să cumpere... un ceas. Am două, le-am adus din Egipt. Dar să nu crezi că sunt arabe. Sunt ceasuri elvețiene, bineînțeles... M-am gândit că poate la voi...

Emil îl privea uluit. I se păru chiar că se încruntă.

— Eu, Diko, cum să-ți spun, ştii... sunt cam slab în materie de comerț... Dar am să încerc...

*

La ora aceasta strada Rakovska era un adevărat fluviu de lume. În grupulețe de doi, trei sau mai mulți, oamenii treceau ca nişte valuri negre, domoale. Reclamele aruncau străluciri palide, albastre şi roşii. În depărtare trecea zdrăngănind un tramvai cu lămpile aprinse. Lumina cădea jos de tot, iar sus, acoperişurile clădirilor se pierdeau în întuneric.

În fața Teatrului Național era aproape imposibil să treci. Lui Diko nu-i plăcea această porțiune din Rakovska. Aici se adunau fel de fel de oameni despre care nu se putea spune nimic clar. O masă incoloră, de vârste diferite, cu dispoziții sufleteşti şi îmbrăcăminte felurite. După o distanță de aproape o sută de metri ceva mai calmă urma restaurantul, unde se întâlnea cu prietenii. Era încă prea devreme, de obicei ei veneau cam pe la ora opt, dar, oricum, aici exista pericolul să fie întâlnit de cunoscuți – cam pe aici se

învârteau şi baschetbaliştii şi ceilalți sportivi. Diko era pregătit; nimeni nu trebuia să-şi dea seama cât de mult îl apăsau cele întâmplate. Nici el singur nu ştia prea bine ce ar vrea să facă: aci ar fi vrut să se întâlnească cu cât mai multă lume, şi atunci se uita nerăbdător de jur împrejur, aci se ruga să treacă neobservat până la a doua cafenea, unde ar fi putut să-l întâlnească pe Bighi. Acum o săptămână, Bighi reuşise să-i ia trei ceasuri dintr-o dată sub pretextul că avea „un tip din provincie" şi era incomod să plece şi să se întoarcă la hotel. Până atunci Diko nu-i dăduse niciodată mai mult de unul singur în grijă, pentru că se temea să nu-l fraierească. Abia după ce i le dăduse înțelesese ce greşeală făcuse. Despre Bighi se răspândiseră zvonuri că în ultima vreme recurgea deseori la afaceri de soiul ăsta. O făcea mai ales cu oamenii de care era sigur că n-au să se ducă la miliție. Dacă până ieri mai exista speranța că Bighi nu va proceda şi cu el la fel, evident, nu din rațiuni de prietenie, respect sau ceva de felul acesta – ci pentru că aceasta ar fi însemnat să piardă o importantă sursă de ceasuri frumoase şi relativ ieftine –, acum această rațiune nu mai exista. Diko nu mai era în echipa națională, n-o să mai plece în Italia, nici în altă parte în vest, aşa că se terminase şi cu ceasurile. Dar Diko spera că Bighi nu aflase încă. O să încerce chiar astăzi să-şi încheie socotelile cu el.

Pentru Diko adevărata Rakovskaera era porțiunea dintre cele două cofetării – Praga şi Pencio Slaveikov. Noile clădiri schimbaseră pe neaşteptate fizionomia străzii, de parcă ar fi fost acolo dintotdeauna, laolaltă cu valul neîntrerupt de tinerețe care li se perinda pe sub ferestre.

Diko aruncă o privire în cofetăria Praga, apoi se îndreptă spre cealaltă. Cam pe la ora asta Bighi făcea ultimul tur prin străzile comerciale şi exista riscul să nu-l întâlnească. Cam la douăzeci de metri de cofetărie îşi încetini instinctiv pasul. Nu dorea să fie văzut învârtindu-se prin locurile acestea. Cofetăria şi spațiul din fața ei erau locul unde se adunau aproape toți colegii lui Bighi. Să fii văzut printre ei ar fi însemnat că şi tu te ocupi de negustorie, iar Diko, deşi

tocmai de aici scosese banii, îi considera nedemni şi compromițători, nepotriviți cu situația lui. S-ar fi simțit foarte prost dacă adevărul ar fi ieşit la iveală. Îi cunoştea din vedere aproape pe toți negustoraşii, iar ei îl cunoşteau, până la unul, şi după nume. Nu o dată îi adresaseră cele mai înnebunitoare propuneri, cu scopul de a-l înlocui pe Bighi.

De cele mai multe ori Bighi stătea afară şi în astfel de cazuri era uşor. Ochii i se roteau în toate direcțiile, aşa că era aproape imposibil să nu-l vadă. Când îl vedea, Bighi se despărțea nepăsător de tovarăşii lui şi se apropia neobservat de Diko. Dar se mai întâmpla uneori ca Bighi să fie înăuntru. Atunci Diko trecea repede pe lângă vitrina cofetăriei, îi făcea un semn din ochi – Bighi stătea în mod obligatoriu la o masă de lângă fereastră cu fața spre stradă – şi îl aştepta lângă farmacie, dincolo de linia de tramvai. Dacă Bighi nu era acolo, Diko se străduia să treacă şi mai repede; dar negustoraşii aveau nişte ochi foarte ageri. Nici nu apuca bine să traverseze linia de tramvai că unul din ei venea să-l bată uşor pe umăr. „N-ai ceva pentru mine?” La început Diko le răspundea rece, apoi începu să nu mai răspundă şi să se încrunte amenințător – dar nu folosea la nimic: nu-l lăsau deloc în pace. Niciodată n-o să uite ce i s-a întâmplat o dată la prânz. Mergea împreună cu Petrunov, vicepreşedintele Comitetului de Cultură Fizică şi Sport – se întâlniseră din întâmplare. Dintr-o dată în fața lor apăru unul din prietenii lui Bighi. Un băiat ca oricare altul – nimic deosebit, slăbuț, cu un început de chelie, cu ochi iuți, fără culoare. „Caut un ceas de damă, *doublé,* nemțesc, antişoc” – se repezi el fără niciun fel de ceremonie. Diko se uită la el. „Nu înțeleg… eu… nu vă cunosc”. Dar negustoraşul nu avea de gând să se dea bătut uşor: „Ei, asta-i, cum să nu mă cunoşti! Sunt prieten cu Bighi. Haide, n-are de ce să-ți fie frică!” Diko reuşi să-i facă cu ochiul, negustoraşul înțelese şi dispăru cu aceeaşi viteză cu care apăruse.

— Ce-a vrut? întrebă Petrunov intrigat.

Diko ridică din umeri:

— Pentru prima oară îl văd.

Diko se uita cu atenție la mulțimea din fața cofetăriei. Chiar în fața intrării stătea un omuleț mărunțel şi strângea la piept un cățel alb cu o panglică albastră la gât. Îşi oferea umil marfa trecătorilor. Fața lui semăna cu botul cățeluşului.

Diko se opri în fața unei femei cu ochi verzi şi cu buzele foarte roşii. O văzuse la masă cu Bighi.

— Nu ştiți unde e Bighi?

— Nu cunosc niciun Bighi.

— Vă rog, v-am văzut împreună...

— Nu mă mai plictisi. Vezi-ți de drum. Te ştiu eu ce fel de marfă eşti...

Diko se înroşi până în vârful urechilor. Când femeia trecu pe lângă el, îl izbi cu un miros puternic de alcool. Într-o parte, combinezonul îi atârna. Diko se uită neliniştit în jur – dintr-o dată îl zări pe Bighi, care încerca să se strecoare neobservat afară din cofetărie.

— Stai! După tine am venit.

— Ce ți-a mai spus şi curva aia? Era cât pe-aci s-o bat. Nu ştiu ce-a apucat-o!

Puțin mai târziu, stăteau unul în fața celuilalt într-un pasaj unde puteau vorbi liniştiți. Bighi avea în jur de treizeci de ani, adică era puțin mai tânăr decât Diko. De înălțime mijlocie, cu părul negru ca smoala şi ondulat. Fața lui rotundă era zbârcită, în special în jurul ochilor, dar aceştia erau vioi şi strălucitori. Îşi lingea din timp în timp buzele cu limba lui subțire.

Cândva, Bighi fusese şi el baschetbalist, şi unul dintre cei mai buni. Dar, în timp ce la Sofia juca cu plăcere, în străinătate era de-a dreptul de nerecunoscut. Toată ziua alerga prin magazine să vândă țigări bulgăreşti – pe vremea aceea aveau un preț bun –, iar seara se întorcea rupt de oboseală. Competițiile nu-l interesau deloc. Printre jucători erau şi alții – la început şi Diko se număra printre ei – care se jenau să ofere țigări oamenilor necunoscuți şi erau mulțumiți dacă primeau în schimb un preț egal cu cel pe care-l plătiseră. Asta era cea mai bună afacere pentru Bighi.

Făcea pachete din toate ţigările nevândute şi le împărţea oamenilor lui – avea câte unul şi la Praga, şi la Budapesta, şi la Bucureşti. Din banii câştigaţi îşi oprea partea leului. Curând descoperi că a agonisit un capital frumuşel şi îl investi într-o întreprindere pentru moment foarte rentabilă – producţia de pixuri cu pastă. Treaba aceasta îi ocupa tot timpul. Sportul?!...

Dar Bighi părea să regrete pasul său pripit şi de fiecare dată când venea vorba de baschet devenea nervos, invidios. Planurile lui nu evoluaseră aşa cum se aşteptase. Două cooperative începură să producă şi ele pixuri, cu pastă şi de calitate mai bună, astfel încât piaţa îi înghiţi curând pe particulari, care dispărură unul după altul. Bighi fusese una din primele jertfe. Fără bani, cu aproape o mie de pixuri rămase nevândute la care nimeni nu voia nici măcar să se uite, părăsi slujba bună pe care o avea la Direcţia căilor ferate; contaminat de plăcerea unei vieţi uşoare, petrecu aproape un an fără slujbă, îşi vându hainele. Apoi privirea lui iscoditoare descoperi un nou câmp prielnic pentru câştiguri uşoare.

Uneori Diko avea remuşcări. Îşi spunea că nu se deosebeşte cu nimic de Bighi. Un speculant ca oricare altul. Numai cuvântul şi îi făcea rău... Dar asta nu însemna să faci speculă, însemna... să profiţi de ocazie. Aşa se autolinştea Diko.

La început cumpăra lucruri numai pentru nevoile sale personale. Dar iată că începu să i se ofere pe ele de două şi de trei ori mai mult decât plătise. Ce putea face? Bighi îi smulse aproape cu forţa ceasul de la mână, îi plăti pe loc şi destul de bine. Din următorul drum în străinătate, Diko se întoarse cu două ceasuri. Îşi promise să nu-l vândă pe cel pe care şi-l alesese pentru el, indiferent ce sumă i s-ar fi propus, dar nu rezistă nici măcar o lună.

Şi merse mai departe. Nici el singur nu înţelegea cum de se lăsase dominat de dorinţa de câştig. Acum, la fiecare călătorie, lucrul cel mai important pentru el era să aducă cât mai multe mărfuri.

Statul aduse treptat şi umplu magazinele cu mărfurile care lipseau, aşa încât o serie de obiecte căzură. Numai ceasurile îşi păstraseră relativ valoarea, şi apoi erau şi foarte comode pentru astfel de scopuri – au volum mic, sunt uşor de ascuns şi au o valoare mare. La vamă îți deschid valiza, se uită – nimic. Ei, se mai întâmplă să ai şi norocul să nu te creadă... Diko se jura că după ce va strânge o sumă frumuşică o să le dea la naiba de afaceri, ca şi cum nici n-ar fi fost. Ruşinea şi spaima că ar putea fi o dată descoperit creşteau cu fiecare călătorie şi totuşi nu-şi impunea niciun termen limită, pentru că nu putea trăi fără să aibă mulți bani. În societate, ca să te simți bine, trebuie să ai bani sau să te maimuțăreşti sărind într-un picior. Şi el nu dorea să sară într-un picior.

Nu după mult timp, Bighi se dovedi incapabil să plătească cu bani gheață tot ce-i aducea Diko din străinătate. Aşa se procedează şi la Consignația – dai lucrul şi pe urmă aştepți să se vândă.

În afară de Bighi şi de omul de la care Diko făcea rost de scrisori pentru bani în străinătate, nimeni altcineva nu era inițiat în această treabă. Poate că Bătrânul – mai ales după povestea cu vama şi pentru că Diko acasă nu se ferea – să fi simțit ceva, dar nu era periculos. „Nu sunt eu singurul – îi răspunsese Diko la mormăielile lui –, mulți alții fac la fel."

Bighi era neliniştit. Obrajii i se ridicau în sus, gura i se întindea şi zbârciturile se adânceau. Luminița veselă din ochii lui ageri nu-l putea înşela pe Diko – cunoştea prea bine grimasa aceasta de ciudă pe care o făcea întotdeauna când îi cerea bani.

Bighi avea o tactică specială cu Diko. Pentru că se temea ca acesta să nu cumva să apeleze la alt intermediar care să-i ofere un preț mai bun, nu lichida niciodată de tot socotelile cu el. Îi plătea restul de bani numai după ce-i dădea alt ceas. În felul acesta îl obliga pe Diko să-i dea mereu altele. Dar acum se întrezărea sfârşitul acestei afaceri şi Diko era hotărât să nu admită niciun fel de concesii.

— Te-am aşteptat şi aseară şi n-ai venit, începu Diko mai

blând decât ar fi vrut. Şi ne înțelesesem să te întorci după o oră. Te-am aşteptat nu o oră, ci două. Nu de altceva, dar ai fi putut să mă scuteşti de enervare... Ştii că nu pot suferi să aştept.

— Ce să fac, frățioare, dacă s-a întâmplat aşa... Fața lui Bighi se strâmbă din nou. Era gata cu minciuna, dar Diko i-o luă înainte:

— Pe scurt: le-ai vândut?

— Aproape. Cu unul treaba e sigură. Pentru al doilea aştept clienți. Dar hai să intrăm în cofetărie, să nu-i scap.

— Eu acolo nu intru... Parcă trebuia să le dai cuiva din provincie? Aşa spuneai...

Urmă din nou o pauză. Diko nu-şi lua privirea din ochii lui Bighi. Aceştia se mutau repede de pe un obiect pe altul.

— Nu înțeleg nimic, spuse rece Diko. Mai întâi spui că totul e în ordine, pe urmă... Măcar să-mi fi telefonat...

— Astfel de treburi nu se rezolvă la telefon... Unul e vândut, iar pentru celălalt trebuie să ai puțină răbdare. Mâine, poimâine...

— Asta înseamnă că am să primesc banii chiar acuma?

Mâna lui Bighi alunecă pe cusătura pantalonilor spre buzunar, dar se opri la jumătatea drumului.

— Încă nu i-am luat.

— Hmmm...

— Ei, nu fi chiar aşa... Dacă îți trebuie neapărat bani, am să-ți fac rost de o sută-două...

— Ia te rog! Vreau să se respecte înțelegerea. Dacă n-ai vândut ceasurile, dă-mi-le înapoi. Sunt la tine?

Bighi încercă să-l convingă că cel mai târziu poimâine o să lichideze toată socoteala. Are să-i dea totul, fără să-şi oprească niciun câştig, numai ca să-l servească pe el.

Diko se întreba ce-ar face dacă Bighi l-ar înşela. O să înceapă să-l sperie cu miliția, dar numai cu vorba, şi Bighi ştie că mai departe n-are să meargă. Să-i tragă o bătaie – dar ce folos? Mai bine cu binişorul. Blând, amabil. Şi să nu mai lase să treacă nicio zi fără să-i amintească de existența lui. N-ar fi rău să-l obişnuiască cu gândul că nu-i trebuie banii

chiar aşa de tare. O socoteală rapidă îi spuse lui Diko că tot ceea ce are, fără banii de la Bighi, reprezintă aproximativ douăsprezece mii de leva. Nu e puțin! Dar nu mai putea conta pe izvorul de unde îi scosese pe aceştia şi banii se termină repede. Bighi nu trebuia să afle adevărul. Şi în această privință o mică şiretenie ar putea fi de folos.

— Ai aflat despre mine? întrebă Diko, lăsând să se înțeleagă că cu aceasta pune capăt problemei de mai înainte.

— Despre tine?... Nu ştiu nimic. Ochişorii negri se mişcară acționați parcă de un motoraş care îi învârtea. „Ştii tu bine” – oftă în sinea lui Diko, pentru că, abia după ce-l întrebă îşi dădu seama că, dacă Bighi nu ştie, făcuse o prostie ireparabilă.

— M-au scos din națională.

— Nu mai spune! aproape că strigă Bighi în dorința de a se arăta cât mai neplăcut surprins. Dar nu era un artist prea bun.

— Îl ştii pe Savov. Ăla mi-a copt-o.

— Vai, şi acum ce-o să facem? Ascultă, o hârtiuță de cincizeci Grecului şi îl aranjează el. Îl aranjează că... Ai auzit de Grec?

— Lasă asta... Trebuie să-ți mai spun ceva. Mă gândeam să tac, dar eşti prieten cu mine şi ştii să-ți ții gura...

— Te rog, te rog, spuse Bighi fără prea mare interes.

— S-ar putea să nu mai ies în străinătate câtva timp, dar pentru tine am de lucru în continuare şi chiar destul. Diko tăcu dintr-o dată ca să vadă ce efect au avut cuvintele lui. Privirea lui Bighi fugea în afară, spre intrarea în pasaj. Avea o singură dorință – să scape cât mai repede de convorbirea asta. Diko îşi mângâie sprâncenele şi aruncă şi ultimul atu.

— Nu ți-am spus, dar acum trebuie să recunosc. Am exact treizeci de ceasuri, aşa că nu ai de ce să disperi. Toate au să treacă pe la tine.

— Minunat! exclamă Bighi neîncrezător.

Diko dădu din cap:

— Nu pari prea încântat.

— Nu-i adevărat. Numai tu să-mi dai ceasurile... dar cu

vânzarea nu mai e ca înainte. Magazinele de stat ne încurcă treaba. Îți promit să le lichidez, dar n-o să meargă prea repede.

— Nu mă grăbesc... Vezi să lichidăm socoteala veche, ca s-o începem din nou pe curat. Am să-ți dau câte cinci odată, ca să nu ai nevoie să mă cauți în fiecare zi. Atunci, când îmi dai banii? Mâine, nu-i aşa?

Ochişorii negri aruncară din nou o privire spre ieşire. Bighi nu se lăsă prins cu vorba.

— Nu, mâine n-am să pot... Până la sfârşitul săptămânii – mai mult ca sigur.

— Care sfârşitul săptămânii? izbucni în cele din urmă Diko. N-ai zis tu că cel mai târziu poimâine?

— Ei, nu mai striga... Dacă am spus, înseamnă că... Numai că nu-mi amintesc, să fi spus aşa ceva. Pentru unul am să-ți aduc banii chiar mâine, iar pentru celelalte...

— Pe celelalte cel mai bine să mi le dai înapoi. Am eu unde să le plasez.

— Încep să cred că nu ai încredere în mine. Treburile astea nu se rezolvă aşa, cu una, cu două. Întreabă pe cine vrei...

— Atunci la sfârşitul săptămânii, îl întrerupse Diko. Bine, sâmbătă. La ce oră?

— Păi... pe seară. Am să te caut eu acasă.

— Aşa nu vreau. Spune-mi o oră precisă: 9, 10, 11 – când zici. Înțelege că lucrul care mă enervează cel mai mult pe lume este să aştept şi să fiu mințit; nu e vorba că n-am încredere în tine.

— La 10.

— Bine. Atunci la 10. Notează-ți să nu uiți!

Când Bighi se pierdu în mulțime, lui Diko îi păru rău că se ținuse cumva pe la mijloc, nici foarte tare, nici aşa ca de obicei, moale şi amabil. Lăsase să se înțeleagă că se teme pentru banii lui şi se arătase îngăduitor. Se simțea înşelat. Toate acestea păreau un fel de continuare a celor întâmplate de dimineață.

*

Prietenii lui îşi aleseseră ca punct fix de întâlnire o masă din fundul restaurantului, chiar lângă tejghea, masa cea mai incomodă din toată sala. Motivul era că, de obicei, aceasta era ultima care se ocupa de către clienți, aşa că, chiar dacă veneau mai târziu puteau s-o găsească liberă. Apoi, în raionul acesta servea Goşo, care datorită bacşişurilor generoase era de mult „omul lor”. Când se duceau în altă parte, Goşo avea grijă să-i anunțe pe cei întârziați unde să meargă.

Goşo se opri din curățatul mesei, întoarse capul spre fereastră şi îşi arătă dinții strălucitori de argint.

— Aici sunt, aici sunt – dădu el din buze făcând şi semne cu mâna.

La intrare stăteau două femei – una uscățivă, cu pieptul căzut şi profilul ascuțit, cealaltă scundă, rotunjoară, tunsă ca un băiat şi cu un strat gros de fard pe față, care o făcea să pară aproape de aceeaşi vârstă cu prima. În urechi i se clătinau cu mişcări capricioase nişte cercei negri şi lungi.

Străbătură drumul până la masa unde se aflau prietenii lor întovărăşite de privirile vesele ale clienților.

Unul ceva mai amețit îl trase pe Goşo de mânecă:

— Cine e asta cu lipitorile la urechi?

— Ssst! Mai încet, măi!

Diko intră ceva mai târziu – tocmai când doctorul Docio Kaimakov apuca mâna femeii cu cercei ca s-o sărute. Sandra nu era frumoasă, dar făcea impresie – atât îmbrăcămintea, cât şi comportarea ei săreau imediat în ochi. Totul striga pe ea: „Eu vin din Vest!”

Diko presupunea că, dacă nu i s-ar fi întâmplat ceea ce i se întâmplase, nici n-ar fi fost acceptată în cercul lor de prieteni. Cu trei ani în urmă, Sandra se măritase cu un comerciant belgian în vârstă, venit la Sofia pentru afaceri cu statul. Se ştia cu precizie că la Bruxelles îl înşelase încă din primele luni şi fugise apoi cu altul la Paris. Ce s-a mai întâmplat după aceea nu se ştie, dar după un timp se

întorsese singură cu trei geamantane uriaşe, câteva brățări de aur, câteva melodii necunoscute în engleză şi un nețărmurit dispreț pentru tot ceea ce o înconjura.

Sandra îi arăta o înțelegere specialului Diko – căci, în afară de ea, numai el mai văzuse „lumea de dincolo". Dar el nu putea suferi obiceiul ei de a se bosumfla şi a se strâmba de fiecare dată când mergeau într-un alt loc. Diko ascundea de prietenii lui faptul că petrecuse două nopți cu ea – rămăsese uimit să găsească o fetiță încă fără experiență, căreia îi era străină orice emoție şi pasiune. Fata nu se supără că el n-o mai căută după aceea, şi aceasta îl tulbură, căci în depravarea ei era totuşi ceva mişcător. Din copii – devenise dintr-o dată femeie. O femeie fără copilărie. Sandra nu avea decât douăzeci de ani!...

Diko aşteptă să se aşeze femeile şi apoi păşi energic spre masă, fără a se uita în lături. Dintr-o dată printre picioare i se împletici o fetiță care parcă ieşise din pământ.

— Eti, ce faci aici?

Copilul îi îmbrățişase genunchii, îşi dăduse pe spate căpşorul blond şi se uita serios la el cu ochii lui mari şi negri.

— Mama... spuse copilul. E acolo... şi arătă cu degetul spre ieşire.

— Unde?... Haide, vino. Diko luă copilul de mânuță şi se întoarse repede înapoi. Înainte de a ieşi, aruncă o privire rapidă spre masa celorlalți. Nu-l văzuseră.

Valentina stătea cu spatele spre restaurant, lăsându-şi greutatea pe un singur picior, astfel încât şoldul i se desena într-o linie puternică, frumoasă. Părul ridicat în sus descoperea gâtul subțire şi curat, pe care strălucea un snop mic de firişoare aurii. De la talie în sus era delicată, slăbuță şi puloverul negru de lână moale sublinia şi mai mult nepotrivirea dintre partea de sus şi cea de jos a trupului ei.

Valentina se întoarse liniştită şi, văzându-l, zâmbi numai printr-o mişcare a buzelor ei moi şi nefardate; dar în ochii ei placizi şi cenuşii – undeva foarte adânc – se aprinse o flacără întunecoasă care făcu într-o clipă ca şi ochii ei să pară mai negri. Diko se gândi fără să vrea la picioarele ei rotunde şi

cărnoase.

— Bună seara, spuse ea calm.

Surpriza şi plăcerea fuseseră atât de scurte, ea îşi reluă atât de repede expresia amabilă şi indiferentă, încât Diko; ca şi altă dată în asemenea situații, se gândi că i s-a părut numai. Acum nu mai vedea decât o femeie prețioasă, cu chipul limpede; căpşorul blond care se adăpostea sub mâna ei îl făcu să-i fie şi mai ruşine de gândurile sale. Femeia aceasta era născută pentru cămin, pentru familie şi fericitul era Mişo, un bărbat cu inima ca pâinea caldă. Dar parcă ea nu era pentru el – era prea distinsă, iar el cam simpluț.

— Haideți să intrăm înăuntru, îi propuse Diko întinzând mâna spre cotul ei fără a îndrăzni însă să-l atingă. Sandra şi Lena sunt înăuntru, n-o să fiți singură.

Deşi se cunoşteau de multă vreme, Diko nu se putea dezvăța de tonul oficial pe care îl adoptase față de ea la început. Valentina îl tulbura. Se gândea întotdeauna la ea cu un respect pe care nu-l simțea pentru alte femei din grupul lor. Nu-i venea să creadă că ar fi putut avea ceva cu Petio. E adevărat că acesta avusese trecere la aproape toate, dar în ce-o privea pe Valentina, era, probabil, numai fantezia lui. Şi apoi, dacă ar fi fost într-adevăr ceva, Petio n-ar fi tăcut, mai ales că era vorba de o femeie atât de interesantă. Petio este cinic: pentru el, o plăcere şi mai mare decât faptul în sine este să-l povestească şi să-l comenteze cu observații subtile.

Valentina mângâie părul copilului.

— Mişo mi-a telefonat că trebuie să plece pe neaşteptate. Se întoarce de-abia mâine. Nu sunt obişnuită să mă culc devreme.

Diko tresări. Prinsese un sens ascuns, dar nu-şi dădea bine seama care anume. Se uită la ea – văzu numai nişte ochi senini, nimic altceva.

Toți îi întâmpinară cu strigăte

— Oho-ho, iată pe unul mai fericit ca mine. Doctorul sărută zgomotos mâna Valentinei şi îl întrebă pe ascuns din ochi pe Diko unde au fost. Lucrul nu rămase neobservat nici măcar de Valentina şi izbucniră cu toții în râs. Doctorul o

copleşea de multă vreme cu flirtul lui stângaci pe frumoasa blondină şi nu se jena nici față de soțul ei, deşi acesta era destul de gelos. La început Mişo se cam înfuriase, dar înțelegând ce fel de om este doctorul se liniştise, deşi îi era în continuare puțin cam neplăcut.

— Oameni buni, aici este ceva la mijloc! mârâi Bebo.

Pe buze i se ivi o salivă strălucitoare. În ochii lui mari albaştri juca o flăcăruie rea. Diko se înspăimântă să nu urmeze cine ştie ce cuvinte murdare şi necuviincioase. Bebo era în stadiul în care purtările lui necontrolate dădeau frâu liber limbii. Un singur cuvânt ar fi stricat totul.

Dar Bebo nu mai spuse nimic. Diko îşi dădu seama că era numai de dragul Valentinei. Toți o cruțau.

Diko şi Valentina se aşezară unul lângă altul, între doctor şi Petio. Doctorul se aplecă spre ea, papionul de la gât i se ridică în sus.

— Mai frumoasă ca oricând! În fiecare zi tot mai frumoasă şi mai frumoasă! Degetele lui scurte se întindeau timide spre mânuța mică a femeii. Ea şi-o îndepărta cu o mişcare lină, plină de grație, şi apoi şi-o punea din nou la vechiul loc. Râdea.

— Doctore, Mişo a plecat şi nu se întoarce curând – iată o ocazie, aruncă Diko.

Nici nu terminase de vorbit, când îşi dădu seama că Valentina îl privea. În prima clipă i se păru că s-a supărat. Nu, era şi de data aceasta norişorul care îi întuneca limpezimea ochilor cu promisiuni neclare şi care se destrămă imediat, ca şi când nici n-ar fi existat vreodată – numai că de astă dată persistă ceva mai mult; Diko înălță capul şi se mişcă nemulțumit la masă, îşi mângâie sprâncenele, râse cu glas tare şi nervos:

— Ei, doctore!

— Aşteptam de mult să ne povesteşti – Petio îşi aplecă capul lungăreț şi bine pieptănat către Diko. Nenumărate cutişoare se răspândiră în jurul ochilor lui căprui deschis. Privirea i se făcu moale şi caldă. Aşa privea el şi femeile, şi bărbații şi când avea şi când nu avea motive. Îi făcea plăcere

să vadă cât de uşor îi câştiga pe oameni, numai cu o privire. Diko încă nu putea să înțeleagă ce simte Petio pentru el. Era când extraordinar de amabil – când nemaipomenit de rece, chiar grosolan.

— Am citit puțin mai înainte în ziar despre echipa națională. Am crezut cu toții că trebuie să fie vreo greşeală şi aşteptăm să ne explici.

— Ce să ne explice, ce este? Eu nu ştiu nimic, piui Lena ciugulind cu degetele ei costelive din gustarea lui Petio. Acesta se încruntă.

— Cum aşa? Tu n-ai auzit? ridică ochii doctorul.

— Toată Sofia nu vorbeşte astăzi decât despre asta – zise cu gura umedă Bebo – Diko nu este inclus pe listă. Nu este asta o nedreptate?... Ba unii au încercat să mă convingă că este foarte corect. Diko, să ştii că sunt şi unii care se bucură.

— Asta ştiu, zâmbi neglijent Diko. Dar simți o înțepătură mică drept în inimă. Abia se abținu să nu întrebe care sunt, cine sunt aceştia.

— Eu mergeam la baschet numai de dragul lui Diko, zise Lena.

— Mulțumesc.

— Ei, nu e nicio nenorocire, nu-i aşa. Diko? zise doctorul. Lasă, că s-a tot plimbat... Numai că mi-e ciudă fiindcă mi-a promis să-mi aducă ceva din Italia.

— Ce-am promis o să fac, i-o tăie Diko.

Aşadar, şi ei îl şterseseră de pe listă. Cum ar fi vrut să-şi împărtăşească planurile, să ştie şi ei că nu are de gând să se dea bătut aşa uşor! Dar pe cine puteau să-l intereseze planurile lui? Care dintre ei îi este cu adevărat atât de apropiat încât să poată avea pe de-a întregul încredere în el?

— Şi cine o să meargă la Roma?... Cu siguranță că mai cunosc pe vreunul din ei. Sandra îşi țuguie înainte buzele cărnoase şi continuă nervoasă: Ah, de ce nu am eu putere? Aş da drumul în străinătate numai la oameni aleşi, să ştie să se poarte, asta e principalul! Ah, cât de penibil îmi era întotdeauna când mă întâlneam cu bulgari! Se cunosc de la un kilometru. Mai că ți-e ruşine să spui că eşti bulgar.

— Şi mă rog de ce? Ce fac de fapt? ridică glasul Diko, şi mai iritat decât prima dată. Poate că tu te-ai învârtit prin cercuri unde eu nu am avut acces, dar pot să declar aici în fața tuturor că am văzut în cele mai luxoase hoteluri şi restaurante oamenii căscând de li se vedeau amigdalele sau stând de vorbă cu o scobitoare în dinți şi aşa mai departe. Aşa că nu trebuie neapărat s-o credeți întotdeauna pe Sandra... Şi apoi, noi, sportivii, suntem aleşi după alte criterii, conchise puțin trist Diko.

— Oare eşti slab? se încruntă Bebo, vrând parcă să arate că a înțeles cât de mult îl amărăşte acest gând.

— Sunt slab. Din moment ce nu mă iau... Fără să fi fost la şedința comitetului, îmi dau seama cam ce au spus despre mine – „întârzie mingea, se teme să lovească, nu şutează!” Toate acestea sunt adevărate – dar, dacă vreți să ştiți adevărul, lucrul acesta este valabil în momentul de față pentru toți naționalii. Dar eu sunt vechi, de ani de zile sunt acolo şi de aceea bat cel mai mult la ochi, Diko zâmbi: Cât de mult mă antrenez – asta o ştiți şi voi! Apoi, parcă poți să te antrenezi când ai... – bătu cu degetul în pahar şi... privirea îi căzu pe femei, trecu peste toate şi se opri în cele din urmă asupra Valentinei. Ea îl privea.

— Ce spuneți de noul film? întrebă pe neaşteptate Petio.

— Am fost ieri să-l văd. Nimic deosebit. Dar unii sunt de-a dreptul entuziasmați!...

Diko simți că roşeşte. Petio avea obiceiul ăsta – să întrerupă o convorbire chiar la mijloc. Era semnul că cineva se cam ambalase. Doctorul Kaimakov era cel mai des victima lui. În orice caz, de data aceasta era de-a dreptul josnic, fiindcă tocmai el îl provocase să vorbească. Îi trecu prin minte că, de fapt, Petio e mulțumit de necazul lui. Înalt, lat în umeri, cu un mers zvelt, Petio făcea impresia de sportiv, dar nu era. Acum ultimul avantaj al lui Diko asupra lui dispăruse.

Se întreba ce crede de fapt despre Petio, căci sentimentul față de el era undeva, la mijloc între admirație şi dispreț. Îl disprețuia pentru faptul că, deşi avea 35 de ani, mai mânca

pâinea lui taică-său – un ginecolog de prestigiu, profesor la universitate. Petio terminase dreptul, vorbea curent engleza – dar se pare că totul fusese numai de dragul diplomei şi al modei de a şti limbi străine. Diko se autoconsola adesea cu gândul că nu are ce să facă, din moment ce Petio este unul dintre cele mai influente personaje din grupul lor, dacă nu cumva chiar cel mai important...

— În general, nu ştiu dacă vă este clar că nu avem unde să mergem, zise Petio.

Bebo dădu din mână:

— Asta-i boală veche.

— Şi în vremea asta, ştiţi voi ce este dincolo? zise Sandra. Atâtea distracţii că nu ştii ce să alegi.

— Da, dar trebuie să ai bani, observă Diko.

— Aici chiar şi să ai bani – ...În general, bulgarul nu ştie să se distreze. Vezi pe câte unii că stau câte trei-patru ore la belotă – şi asta o fac în glumă!

— Petio are dreptate, zise repede doctorul. Astă-primăvară am făcut o excursie pe Vitoşa cu ai noştri, de la spital – nu se putea să nu mă duc. Şi ce credeţi! Ne-am aşezat într-o poieniţă, au apărut imediat nu ştiu de unde doua perechi decari şi când ne-am pus pe joc – am ţinut-o aşa până s-a lăsat întunericul. Femeile au murit de plictiseală.

— Şi de ce nu ai propus ceva mai interesant? – îl muşcă Bebo.

— Ce să le propun?

— Atunci înseamnează că eşti şi tu ca ei.

Petio îşi clătină capul lui frumos:

— Toţi suntem la fel.

Tonusul din primele zile după întoarcerea de la Nesebár, când şi oraşul, şi oamenii li se păreau noi, trecuse, şi plictisul, principalul lor duşman din timpul anului, începuse să-şi arate colţii cenuşii. „Ce să facem?” – aceasta era întrebarea care se afla acum din nou pe primul plan. Pentru a ajunge la o hotărâre trebuiau să discute foarte mult, şi se pare că plăcerea discuţiei era chiar mai mare decât distracţia în sine.

— Propun ca, din moment ce suntem aici, să ne ridicăm şi să mergem la „Odesa”. Au o orchestră bună, o să dansăm… – zise doctorul.

— Nici mie nu mi-e somn, dar acolo nu merg. Mai deunăzi am fost cu Bebo, Diko şi cei doi Peşev – şi să vă spună Diko…

— Petio, ție nimic nu-ți place, spuse Lena cu gura plină.

Petio zâmbi acru:

— Nimic, cu excepția ta, dragă.

— Ei, ce a fost acolo? Eu n-am fost, dar pot să-mi imaginez! îşi îndreptă Sandra gâtul.

— Istoria dintotdeauna – începu Diko. La noi orice restaurant e frumos şi aşa cum l-au gândit cei care l-au făcut numai în prima lună. Veniți după aia şi o să vedeți fețele de masă albe murdare, podeaua pătată de urme de paşi murdari, o parte din tacâmurile speciale furate şi înlocuite cu altele de aluminiu. Ce m-am mai bucurat când am intrat prima oară la „Odesa”! Ei, mi-am zis eu, iată ceva ca lumea! Păcat, zău aşa, păcat!

— Hai să mergem totuşi, până nu-l termină de tot! se rugă Sandra.

— Şi eu aş vrea să merg, se alie Lena.

— N-am nimic împotrivă, zise Bebo, care întotdeauna cădea uşor de acord.

Petio dădu din cap:

— Prefer să dorm.

— Nici eu nu pot, deschise gura pentru prima oară Valentina. Toate privirile se îndreptară spre ea.

— A, nu! De astă dată nu te mai las! O dată lipseşte şi bărbatu-tău şi vrei să fugi, asta nu!

— Ei, haide, de dragul doctorului, zâmbi nervos Diko. Tot timpul se simțise stânjenit de faptul că era lângă ea şi nu făcea nimic. Nu îndrăznea nici s-o privească, deşi simțea privirile ei ațintite asupra lui. Femeia asta tăcea mereu, şi totuşi prezența ei se făcea simțită şi nimeni n-ar fi putut spune că este plicticoasă.

— Dacă vine Valea vii şi tu, nu-i aşa, Petio? întrebă Bebo.

Petio nu răspunse.

— Nu pot să las copilul singur. Ei, ei, Doamne! Ia uitați-vă unde a ajuns!

Fetița își bălăbănea picioarele pe un scaun de la o masă vecină unde erau numai bărbați. În fața ei era o sticlă de limonadă băută pe jumătate.

— Atâția cavaleri și nimeni n-are grijă de copil – Lena întinse mâna către farfuria lui Petio și ultima rotiță de salam rămase agățată de degetul ei.

— Vă rog să mă iertați, își duse doctorul mâna pe piept. Diko atinse ușor mâna Valentinei. Ea întoarse capul liniștită și îl privi drept în ochi.

— Chiar așa, de ce să nu veniți? Culcăm copilul și... Limba i se împletici. Focul acela întunecat strălucea în ochii cenușii și de astă dată nu se mai stingea, devenea din ce în ce mai intens și mai adânc. Nu mai era o părere. „Dacă o las acuma, niciodată n-o să mai...” Făcu un efort de voință; se simțea cam stânjenit.

— Fără dumneavoastră n-o să fie deloc interesant.

— Așa credeți?

— Sunt convins.

— Nu-mi plac locurile zgomotoase.

— Dar ce fel de locuri vă plac?

— Liniștite.

— Singură?

— Depinde.

Iată, acum trebuia jucat totul. Diko își încordă mintea.

Pașii chelnerilor scârțâiau pe podea, trânteau tacâmurile, paharele zăngăneau subțire; glasuri aspre izbucneau în râs. O rumoare neîncetată se amesteca cu fumul de țigară; de undeva, de aproape, zumzăia ca un pârâu vocea răsunătoare a unei femei, capul lui Diko era plin de toate aceste zgomote și parcă nu mai era loc pentru nimic altceva în el. Și femeia aștepta. Simți că i se umezesc palmele. Ea nu încetă să-l privească și nu făcu nicio mișcare, dar el își dădea seama că se depărtează treptat de el, până când se desprinse de tot.

— Eti, Eti – se auzi glasul ei moale. Haide, mulțumește frumos și vino încoace.

„Am lăsat să-mi scape o ocazie ideală!” îşi zise Diko, după plecarea ei. Interesant, ce-o fi crezând despre mine?

Îi păru rău, dar nu prea tare. Comandă un rom şi îl diluă cu puțin sifon.

— Hei, bei cam mult! – ridică degetul amenințător doctorul Kaimakov.

— Pot să gust? întrebă Lena, care luase locul Valentinei.

— Te rog! Goşo, mai adu, te rog, încă un rom! Lena îmi ține tovărăşie.

— Ei, astăzi nu este niciunul dintre ai noştri pe aici, exclamă Bebo. Toni a promis să aducă nişte plăci noi, am fi putut să le ascultăm la Diko. Şi Diana şi Ognean au spus că trec pe aici... Ei, ce ați hotărât, mergem sau nu la „Odesa”? Dacă nu mergem, să mai comandăm ceva la Goşo, că se închide.

— Mie nu mi-e somn, zise jalnic Sandra. O să mă omorâți cu culcatul ăsta devreme!

Diko se aplecă răutăcios spre ea:

— O să trebuiască să vă schimbați năravurile, prințesă! Aici nu este Europa.

Capitolul II

ECHIPA REPREZENTATIVĂ DE baschet avusese un an sportiv încărcat: naționalii pur şi simplu nu mai aveau timp să se antreneze cu echipele lor şi apăreau la meciuri după cel mult două-trei antrenamente, uneori chiar şi numai cu o explicație orală a tacticii. Cu toate acestea, rareori se întâmpla ca vreun antrenor să nu se lase amețit de sonoritatea numelui şi să-i lase pe naționali pe banca rezervelor. Cel puțin cu Diko nu se întâmplase niciodată aşa.

Dar acum acesta se întorcea în echipa lui ca un jucător obişnuit şi se întreba dacă nu cumva antrenorul Kiril avea să se poarte în consecință. Diko nu credea totuşi că se va schimba ceva, deşi hotărârea consiliului antrenorilor îi zdruncinase din temelii încrederea în sine.

Kiril se lipise de echipă oarecum din întâmplare. Fusese el însuşi cândva jucător, dar nu reuşise să se evidențieze niciodată; era din categoria celor care intră neobservați în baschet şi tot atât de neobservați pleacă. Pentru Diko, Kiril era şi rămânea un mister, pe care nici nu încercase să-l dezlege, pentru că nici nu ar fi putut să-şi găsească vreodată un antrenor mai potrivit pentru el însuşi: harnic, modest, îngăduitor şi respectuos față de marele jucător.

Dar când Diko se gândea la jucătorii cu al căror ajutor trebuia acum să atingă din nou înălțimile de la care fusese azvârlit, nu se simțea la largul lui şi mâna i se ridica fără să vrea spre frunte – îşi mângâia sprâncenele şi se încrunta. Băieții nu-l iubeau, erau reci față de el – oare de aceea mergea atât de rar cu ei? În orice caz, Diko nu-şi făcea iluzii

– vina era a lui, el era acela care-i respingea. Se justifica faţă de sine însuşi mai ales cu faptul că erau mult mai mici ca ani decât el şi, fără îndoială, nu puteau fi la fel de inteligenţi.

Undeva, pe la mijlocul drumului spre teren, Diko înţelese că nu era bine să vină aşa, dintr-o dată, la ei. Mai înainte se va duce în cancelarie ca să mai respire puţin aerul clubului. Acolo ar putea să-l întâlnească pe Todorov – sau pe vreun altul din conducerea secţiei. Să-i lase ei să-i spună să se ducă pe teren.

Diko nu mai intrase în cancelarie de vreo noua luni. Prima impresie era acum că în club sunt o mulţime de oameni noi, dintre care cea mai mare parte, evident, nu ştiau cine este el. Se gândi că trebuie, să fie vreo conferinţă a colectivelor sau aşa ceva. Şovăi puţin, făcu câţiva paşi spre ieşire, apoi se întoarse şi bătu la uşa preşedintelui, în spatele căreia se auzeau voci surde. Nu-i răspunse nimeni; apăsă clanţa şi uşa se deschise cu un scârţâit uşor. Vocile deveniră dintr-o dată mai răsunătoare, dinspre birou se înălţa râsul subţire al lui Kitov, preşedintele. În jurul biroului, într-un cerc neregulat, erau aşezaţi nişte băieţi pieptoşi, cu părul tuns scurt. Prinse câteva cuvinte răzleţe „Bucureşti, hotel Continental”. Din acestea înţelese că era vorba de ultimul turneu al luptătorilor la Bucureşti.

Diko zâmbi. Odinioară, când echipa lor de baschet repurta victorii după victorii şi câştigase campionatul republican, imaginea fusese asemănătoare: preşedintele şi, în jurul lui, baschetbaliştii. Se strângeau în camera lui aproape în fiecare zi pe la prânz şi era foarte plăcut. Apoi venise rândul boxerilor. Preşedintele îşi alegea favoriţii în funcţie de victorii.

Diko hotărî că prezenţa lui era de prisos aici şi trase încet uşa spre el. Din chipul directorului nu se mai vedea decât o fâşie, când dinăuntru se auzi glasul lui puternic – îl observase pe baschetbalist.

— Diko! Diko Dikov!

Luptătorii se uitară la Diko cu o curiozitate plină de respect.

— Poftim, te rog, ia loc! Kitov îi arătă un scaun de lângă el. Ce mai e nou? Am auzit de la Todorov ceva neplăcut pentru tine. E adevărat?

— Despre națională? – răspunse Diko cât putea mai nepăsător. Îi era foarte penibil că trebuia să vorbească în fața atâtor necunoscuți.

Kitov chelise în față şi din cauza aceasta fruntea lui părea enormă: Ochii lui căprui priveau vesel şi blând, nasul subțire şi puțin în vânt, părul tuns scurt la tâmple îl făceau să pară un băiat bătrân şi vesel.

— Ascultă, spuse Kotov punându-şi mâna pe piept, pentru ei poate că ai îmbătrânit, dar pentru noi eşti tânăr şi avem nevoie de tine... Tu ne-ai cam uitat, nici nu te poate vedea omul – dar acum ai să lucrezi ceva mai mult cu echipa noastră, care va avea un mare folos din asta. Fiecare cu interesul lui, nu-i aşa, Diko? N-ai să te superi?

— De ce să mă supăr? ridică Diko din umeri. Numai că eu încă nu mi-am spus ultimul cuvânt. Ei n-au decât să creadă ce vor, dar eu mă cunosc mai bine.

Preşedintele tăcu.

„Nici ăsta nu prea are încredere în mine – îi trecu prin minte lui Diko. Nimeni, nimeni nu are încredere...”

Telefonul de pe birou sună. Diko se ridică de la masă, şi strânse mâna lui Kitov care se sprijinea de birou şi, făcându-i semn din ochi că se grăbeşte, se îndreptă spre ieşire.

Jos în stradă, tocmai se întreba încotro s-o apuce, când îi apăru în cale Todorov – un bărbat slab. De vreo cincizeci de ani, cu mustață rară şi fața de o culoare bolnăvicioasă. La banchete Todorov stătea până la sfârşit fără să pună nimic în gură, uneori bea numai un păhărel-două de rachiu de struguri. Fusese primit cam fără voie la secția de baschet, căci acolo era nevoie de oameni sănătoşi, care să ştie să alerge încoace şi încolo – iar el fusese reformat din armată din cauză de boală. Dar în curând, toți se convinseseră că au avut pur şi simplu noroc că nu i-au respins candidatura – căci cu greu s-ar fi putut găsi un om mai energic decât el.

Era pretutindeni şi întotdeauna în stare să rezolve cele mai încurcate afaceri. Preşedintele îl folosea deseori şi pentru alte treburi. Şi aşa cum se întâmplă în multe alte secţii sportive, un singur om – în cazul de faţă el – luă pe umerii săi toată munca şi pentru ceilalţi membri, care nu mai aveau decât îndatorirea să se prezinte la şedinţele secţiei.

Ca fost militar, îi plăcea disciplina şi protestase de câteva ori împotriva răsfăţului naţionalului. Dar, cu toate acestea, Diko avea motive să creadă că Todorov îl iubeşte şi îl preţuieşte. Din tot clubul numai el îl conducea la gară şi tot el era acela care îl întâmpina la sosire cu un buchet de flori. Îi punea întrebări amănunţite în legătură cu meciurile şi încheia întotdeauna aproape la fel: Acum trebuie să le arăţi băieţilor ce ai învăţat căci ei nu au posibilitatea să vadă nimic nou. În fiecare cuvânt al lui se vedea dragostea pe care o nutrea pentru echipă. Diko nu era sigur de modul cum ar fi reacţionat Todorov, dacă, să zicem, s-ar fi dus la altă echipă.

— Diko, vin de la voi. Până acum am stat de vorbă cu nea Pelin. Va să zică aşa: te-au pus să faci antrenamentul şi abia după aceea ţi-au spus. Aşa cum au avut îndrăzneala să ia hotărârea, trebuiau să aibă şi curajul să ţi-o spună. Frumos le stă!... Nu pot să înţeleg – activistul îşi ridică mâinile firave – noi suntem pe locul trei pe ţară şi de la noi nu iau decât un jucător, ba acuma îl mai dau afară şi pe acesta. Iar de la Minior, care este după noi, iau nici mai mult nici mai puţin de trei. Ce logică e asta? Dacă ar fi să privim drept, de la noi ar fi trebuit să te ia nu numai pe tine, ci şi pe Pero şi Naiden – cu ce sunt mai prejos băieţii ăştia decât, să zicem, Staiko şi Lungul? Nu eşti de acord cu mine? În general, le cam place să ne tragă pe sfoară, dar nici noi nu facem nimic...

Diko tăcea. Nu-i plăcea că fusese pus în aceeaşi oală cu Pero şi Naiden E drept, erau baschetbalişti buni. Dar mai aveau încă multe de învăţat ca să devină cu adevărat jucători. Probabil că lui Todorov orgoliul îi întuneca gândirea. Îl împiedica să judece drept. Todorov nu era decât un înflăcărat şi să-i ceri unuia ca el o părere serioasă era inutil!

— Dar acum – continuă activistul – o să-i facem noi să înțeleagă. Le-am pregătit o surpriză aşa grozavă, că n-am să mă mir dacă după turneu nu au să aleagă de la noi cel puțin patru pentru națională.

Diko zâmbi acru.

— Interesant. Eu nu ştiu nimic.

Un sistem nou. După masă, când ai să vii la antrenament ai să vezi. Bravo lui Kircio!

— Aaa, sistem! zâmbi Diko. Aşa şi taică-meu, tot meştereşte într-una fel de fel de tactici şi sisteme. Nu cumva ați cumpărat ceva de la el?

— Acuma râzi, dar când ai să vii după-amiază – atunci mai stăm de vorbă. Vii, nu-i aşa? În general cred că acum ar trebui să fii mai conştiincios... Nu vreau să spun că a fost din vina ta, dar ai jucat foarte puțin cu băieții şi lucrul ăsta are şi el consecințe. Acuma am introdus o disciplină foarte severă în echipă... Unii se plâng că tu vii la de-a gata – şi au dreptate! Aşa că te rog...

— La ce oră e antrenamentul? – îl întrerupse Diko puțin cam brusc.

— La cinci fix, pe terenul nostru.

— Kiril vine după-masă încoace?

— Foarte rar. Dimineața conduce antrenamentele individuale.

— Măi, măi, ați luat-o tare...

— De data aceasta am hotărât că ori locul întâi, ori...

— Aşa să fie.

După-amiază, Diko observă că începea să devină nervos. Ar fi dorit să fie cât mai curând pe teren. Hotărâse să se poarte ca de obicei – e destul de abil şi are destulă experiență ca să facă în aşa fel, încât nimeni să nu-şi dea seama. Voia la început să lucreze cu startul prin surprindere şi lovitură cu săritură de pe loc. Nerăbdarea lui creştea mai ales pentru că nu ştia cum au să-l întâmpine băieții după cele întâmplate: mai bine sau mai rău?

Deşi abia îşi găsea locul, aşteptă până se făcu cinci şi un

sfert înainte de a pleca de acasă. Să întârzie la antrenamente era un obicei vechi al lui – să fi venit mai devreme sau chiar la timp ar fi însemnat să trezească uimire şi întrebări – nimeni, nimeni nu trebuia să-i înțeleagă intențiile. Cel puțin deocamdată, când înlăturarea lui din echipa națională este pe buzele tuturor.

Terenul de baschet al echipei Cervena Zarea se afla în centrul oraşului, într-o străduță mică, dar foarte umblată. Gardul înalt de doi metri nu ascundea trecătorilor cele ce se petreceau îndărătul lui, căci printre scândurile prost bătute se făcuseră crăpături largi prin care orice curios putea să privească în linişte. Atunci când înăuntru se juca, locurile respective erau întotdeauna pline de lume. Aşa era şi acum. Se auzeau loviturile surde ale mingii în tablou. Diko îşi aminti de cuvintele lui Todorov cu privire la disciplină şi punctualitate şi zâmbi – de câte ori luaseră hotărâri cu privire la punctualitate, o săptămână treaba mergea, dar după aceea totul era din nou ca mai înainte.

Vestiarul era încuiat. Paznicul terenului, nea Luka, cioplea cu tesla o şipcă. Diko îl întrebă de cheie.

— E la ei, arătă el cu capul spre teren, fără să-şi întrerupă lucrul.

Diko împinse portița de sârmă şi se opri la intrare. Terenul era roşu-închis şi pe alocuri strălucea de umezeală. Jucătorii alergau în cerc larg şi îşi dădeau mingea înapoi, peste cap. Exercițiul se desfăşura cu o viteza de invidiat, dar nu cu suficientă precizie, adesea mingea zbura în afara cercului şi atunci mişcarea se întrerupea. „Tot prostiile astea?” – se încruntă Diko. Antrenorii tot nu voiau să înțeleagă că jucătorii s-au plictisit de exercițiile astea şi de aceea nu le fac cum trebuie – nu pentru că n-ar putea. „Una din cauzele pentru care întârzia în mod regulat era tocmai aceasta. Bine făcuse că nu ținuse seama de nerăbdarea sa şi venise mai târziu – până se dezbracă şi-şi pune echipamentul, prima parte a antrenamentului, care de mult se transformase pentru el într-un adevărat chin, se va termina.

O mână îl apucă de cot. Chipul lui Todorov era grav.

— De ce nu te-ai dezbrăcat?

— Nu ştiu unde e cheia de la vestiar, răspunse sec Diko, evitând explicația pentru faptul că întârziase.

— Cheia? Todorov îşi puse mâna la gură, vocea lui răsună puternic:

— Ei. Kircio, Kircio, opriți-vă un pic! La cine e cheia? Aşteaptă omul de un sfert de oră şi nu are unde să se dezbrace!

Todorov mințea de dragul lui. Diko zâmbi: „Simpatic prostuț! Parcă îndrăzneşte cineva să-mi ceară socoteală!"

Acum cercul se învârtea mai încet şi treptat, se opri, Kiril aruncă numai o privire spre ieşire, unde stăteau Todorov şi Diko şi băgă mâna în buzunarul hainei sale cenuşii. Cu un gest energic, chemă pe unul din jucători şi-i dădu cheia. Apoi bătu din palme – cercul tresări încet şi se puse din nou în mişcare.

Diko luă o mutră batjocoritoare – „Ia te uită ce serios s-a făcut!" Altădată, numai cât îl vedea, Kiril era primul care se îndrepta spre el. „Oare şi asta face parte din noul program?" se gândi el; aproape în aceeaşi clipă îi trecu prin minte altceva: „Poate că se poartă aşa pentru că acum nu mai sunt..." Sentimentul neplăcut se transformă într-o furie puternică: „Nemernicii!"

Jucătorul îi dădu cheia, răspunse abia perceptibil la salutul lui şi vru să se întoarcă.

— Ce te grăbeşti aşa, Dancio! îl opri Diko, zâmbind strâmb. După cum văd, vă scoate sufletul la antrenamente! Frumos!

— Ne antrenăm!

Diko străbătu încet terenul şi se alătură jucătorilor care, strânşi în jurul antrenorului, ascultau cu atenție explicațiile acestuia. Nimeni nu-i salută. Ca şi cum ar fi fost şi ieri şi alaltăieri cu ei – şi, de fapt, nu se văzuseră vreo două luni.

— Diko, vino ceva mai aproape, ridică capul pe neaşteptate Kiril.

Tonul lui era aproape poruncitor. Jos, pe terenul de tenis

se afla macheta unui teren de baschet.

— Am hotărât să încercăm ceva nou, începu Kiril. Băieților le place. Vreau să aud şi părerea ta.

— Vă ascult!

— Lucrul pare simplu la prima vedere, dar execuția lui cere un exercițiu îndelungat – mişcarea trebuie să se înrădăcineze ca o deprindere în trupul jucătorului, în aşa fel încât să nu trebuiască să gândească în timpul jocului. Pot să spun că băieții şi l-au însuşit bine, dar mai continuă să gândească şi asta îi împiedică să termine atacurile în forță. Bine, sigur că mai avem vreme! Acum tu trebuie să faci eforturi mai mari, ca să ne ajungi din urmă – am să te las să priveşti puțin din afară – ca să-ți fie cât mai clar.

— Joc învățat dinainte, nu-i aşa? întrebă Diko.

— Nu chiar. Mai curând linii de bază ale mişcării. Se descoperă nenumărate posibilități de combinații. Acestea depind în ultimă instanță, de inițiativa şi spiritul creator al fiecărui jucător... Să spunem că noi suntem albii...

În sistemul pe care îl expuse antrenorul, Diko nu descoperi nimic nou. Ceva asemănător se încercase în echipă încă în 1947. Atunci, pentru prima oară în Bulgaria, echipa pornea cu jocul învățat şi la început rezultatul fusese strălucit – adversarii erau zăpăciți încă de la început şi până să-şi dea seama ce contraacțiune trebuie să folosească venea sfârşitul meciului. Câştigaseră serii întregi de meciuri cu sistemul acesta – dar antrenorii echipelor adverse nu dormeau – gândeau şi ei. Mai întâi îi învățară pe jucătorii lor cum să lupte cu zidurile de jucători aranjați unul lângă altul şi aruncară la rândul lor în luptă arme asemănătoare. Entuziasmul prea mare pentru noua orientare a avut drept rezultat apariția gândirii tactice în joc, a auto stăpânirii şi a disciplinei colective, toate bune şi frumoase, dar acestea se obținuseră în defavoarea rapidității, a elementului creator. Lipsit de rapiditate, baschetul şchioapătă.

Fusese o etapă hotărâtoare în trecerea spre ceva mai frumos.

A urmat apoi la rând „atacul fulger”. Jocurile învățate

dinainte erau folosite numai în anumite situații. Haosul care întovărăşea mai înainte jocul liber şi conferea un caracter de hazard tuturor competițiilor, rănit mortal de regulament, n-a mai putut să ridice capul şi rapiditatea – liberă, dar inteligentă – îi purtă pe jucători şi echipele lor cu câteva trepte mai sus: acesta era punctul de pornire al baschetului bulgar, în momentul când a devenit o valoare europeană. Pe atunci, Diko era în cea mai bună formă cu putință şi tocmai la asta visa: considera că dacă totul se întoarce, lucrurile se vor aranja şi se va regăsi pe sine însuşi.

După această perioadă, în baschet s-a strecurat cumva pe neobservate, pe uşa din dos, aşa-numitul „joc sigur”, care se realiza printr-o apărare foarte solidă şi jocul lent până la plictiseală cu mingea, până se ajungea la crearea unei poziții sigure pentru lovitura la coş. Începutul fusese făcut de o echipă care, cu totul surprinzător, reuşise să câştige campionatul de două ori la rând. Cu acest fel de joc, jucătorii băteau pasul pe loc, meciurile deveniseră plicticoase şi publicul începuse să se îndepărteze. De aceea astăzi tribunele erau din ce în ce mai goale. Era bine cel puțin că şi celelalte echipe europene sufereau de aceeaşi boală…

Diko ar fi fost primul care l-ar fi salutat pe Kiril, dacă acesta ar fi propus echipei să se întoarcă la rapiditate, la acțiunile fulgerătoare, care fuseseră caracteristice câtăva vreme. În loc de aceasta, Kiril privise şi mai înapoi, spre o perioadă care, după Diko, fusese pur şi simplu de inițiere şi nu ar fi putut avea niciodată o valoare reală în luptă. Diko îl suspecta pe Kiril de a fi ales tocmai acest stil pentru că dădea cel mai mult posibilitatea antrenorului să iasă în evidență. În acest tip de joc, factorul cel mai important este antrenorul, dar tocmai de aceea şi răspunderea lui este mult mai mare. Dacă echipa nu reuşeşte, nimeni nu poate reproşa acest lucru jucătorilor. Aşa li s-a spus – aşa joacă. Interesant, să se fi gândit oare Kiril la toate acestea?

Diko hotărî că nu trebuia să tacă – cu atât mai mult cu cât noua situație nu convenea nici planurilor lui personale. El căuta o posibilitate de afirmare şi acest tip de joc nu dădea

aproape deloc prilejul jucătorilor să se evidenţieze faţă de ceilalţi.

— Toate acestea sunt foarte bune, începu el, dar te-ai gândit că adversarii pot foarte uşor să ne închidă într-un cerc al lor? E suficient să se apropie de coş, iar noi rămânem să ne învârtim... Eu sunt de părere că nu trebuie să-i subapreciem nici pe antrenorii, nici pe jucătorii de la celelalte echipe şi din acest punct de vedere consider că, dacă ne bazăm numai pe acest sistem, comitem o eroare fatală.

Kiril îl privi lung cu ochii lui verzi. Expresia feţei nu i se schimbă, dar Diko îşi dădu seama că s-a supărat. „Am cam exagerat! se certă Diko. Ar fi trebuit să ţin seama că acuma mă bizui în primul rând pe el."

— Adică tu aşa crezi? reluă în cele din urmă discuţia Kiril. Nu ai dreptate! Daca apărarea lor se masează sub coş, o să tragem de departe. Am uitat să-ţi spun: la antrenamentele individuale dau cea mai mare atenţie în special aruncărilor de la semidistanţă şi de departe.

— Şi dacă lovitura noastră nu reuşeşte, atunci ce facem? După părerea mea, facem o mare greşeală dacă renunţăm la „atacul fulger". Temperamentul jucătorilor noştri nu este potrivit pentru jocul lent. Să-i luăm de exemplu pe Pero, pe Naiden şi Dancio! Când joacă rapid sunt cumpliţi. Diko sublinie intenţionat cuvintele ca să fie pe placul celor amintiţi. Se uită la ei. Priveau indiferenţi. Dar dacă jocul se desfăşoară lent, parcă se pierd.

— Confunzi încetineala cu precizia. Sistemul acesta nu exclude deloc rapiditatea – dimpotrivă. În momentul preluării mingii, startul trebuie să fie cu elan, atacul la coş puternic...

— Aşa este. Dar purtarea mingii în câmpul de atac? După câte înţeleg, trebuie să se facă aproape la pas, pentru ca toţi să-şi poată ocupa poziţiile de pornire.

— Prefer jocul sigur, spuse Kiril cu un ton care nu admitea replică.

— Eu n-am făcut decât să-mi spun părerea.

Kiril zâmbi:

— Nu înțeleg de ce eşti împotrivă, când tocmai acest tip de joc ți se potriveşte cel mai bine. O să începem imediat şi ai să vezi cum am împărțit jucătorii. Locul tău, o să fie... dar mai bine să vedem mai întâi. Haide, băieți!

Diko urmărea jocul cu atenție. Greutatea era împărțită în mod egal între toți jucătorii, cu excepția unuia, Raşkov, care era pivot, stătea departe şi ataca numai foarte rar.

Antrenorul suflă uşor în fluier:

— Schimbați! Diko, intră în locul lui Raşkov!

Diko înlemni. Sarcina lui Raşkov era foarte simplă, pe un asemenea post nu se putea să nu te pierzi. Nu se mişcă din loc, ca şi cum n-ar fi auzit nimic. Îl cuprinse un val de indignare. Complot. Şi aici ca şi acolo.

— Haide, Diko!

— N-am înțeles, răspunse Diko surd. Trebuie să stau în spate şi să dau mingea? Nimic altceva, nu-i aşa?

— Poți să încerci coşul de la distanță. Ataci la coş numai în situații excepționale. În general, sarcina ta principală este apărarea spatelui. Dacă ne repezim cu toții înainte, rămânem descoperiți de tot.

— N-ar putea să se ocupe în locul meu de treaba asta Naiden? În ultima vreme m-am obişnuit să mă reped înainte şi n-o să-mi fie uşor.

— Naiden pătrunde foarte bine, de cele mai multe ori atacurile se termină la el.

— Mi se pare că aş fi şi eu în stare, zâmbi strâmb Diko.

— Să încercăm mai întâi aşa!

Diko pasa mingea nepăsător şi îl privea cu invidie pe Naiden, care aproape în fiecare clipă se elibera brusc de „umbra" lui şi cu trei paşi uşori şi puternici în acelaşi timp străbătea spațiul până la coş. Nu putea să nu recunoască că Naiden făcuse progrese. Se convingea treptat că Kiril are dreptate şi nu a avut niciun alt motiv să împartă posturile în aşa fel încât lui Diko să-i revină numai o jumătate de rol. Îi venea greu: „Aşa este, dacă am dormit. Oamenii muncesc, nu-i aşa, şi eu...?"

Băieții se grăbeau să se îmbrace, pentru că voiau să meargă la cinematograful de vară.

— Ați cumpărat bilete? întrebă Diko.

— Nu.

— Merg şi eu.

Diko băgă mâna în buzunar şi scoase un pumn de bancnote. Toate privirile se ațintiră asupra mâinilor lui. Apucă neglijent o sută şi o dădu lui Dancio, care strângea banii.

— Uite de la cine am să iau cincizeci de leva – zise Raşkov. Era tată de curând şi banii nu-i ajungeau niciodată. Îi plăcea să ia bani, dar îi dădea înapoi foarte greu, fapt cunoscut de toată lumea – şi de Diko.

— Ia o sută! – îi propuse dintr-o dată amabil Diko şi scoase încă o bancnotă.

— Mersi! Îmi ajung cincizeci.

— Raşkov, ia, din moment ce ți se dă!

La cinematograf se aşezară în rândul trei. Începură să glumească între ei, râdeau zgomotos. Oamenii din jurul lor se cam încruntau, Diko şedea ca pe ghimpi, şocat de glumele nesărate ale tovarăşilor lui. Când au ascuns apoi pantoful lui Raşkov, pe care acesta îl scosese pentru că îl strângea, râsul deveni de-a dreptul insuportabil şi Diko nu mai răbdă:

— Mai încet, se uită lumea la noi, ne facem de râs.

— Ce atent a devenit de când l-au dat afară! spuseră băieții despre el după film.

— E amabil, împrumută şi bani.

— Credeți că urmăreşte vreun scop anume?

— Dar tu ce părere ai? Poate pentru ochii noştri frumoşi... Sigur că vrea să devină antrenor. Când şi-a mai bătut atâta capul cu tactica?

— Diko e băiat deştept, curând o să-i taie apa de la moară lui Kiril.

— N-ar fi de mirare. Are el oamenii lui la asociație, în secție...

— Poate că o fi fost cândva un jucător bun, dar antrenor?

— Eu, în orice caz, sunt contra...

*

Diko se obişnuia greu cu sculatul devreme pe care şi-l impusese de la un timp. Îl durea capul, simţea o moleşeală în picioare, o slăbiciune în degetele mâinii – nu-şi putea strânge mâna în pumn. Apa rece, cu care se spăla din belşug, îi înviora faţa, ochii i se deschideau, dar greutatea din stomac şi din piept persista şi din cauza aceasta se simţea tot ţeapăn şi greoi. Punea toate acestea pe seama culcatului seara târziu, a fumatului şi a vinului la care, cu toate eforturile, nu putuse să renunţe.

Fusese foarte frumos în dimineaţa aceea! Pădurea, colorată în roşu şi auriu, foşnea încet, ca şi când ar fi fost îmbrăcată în tafta. Ceţuri albe pluteau leneş printre tufişuri, crenguţele pârâiau sfărâmându-se fragile sub picioare. Pământul umed, ca de cauciuc, se lăsa uşor, sub greutatea paşilor; urmele persistau un minut şi apoi dispăreau. Răsăritul poleia cu o lumină palidă trunchiurile ude ale copacilor şi toată pădurea, scăldată în soare, plutea într-o strălucire moale, roz.

Nu era nimeni acolo la ora aceea. Linişte şi singurătate. De la mersul la pas, Diko trecea treptat la alergare şi plămânii i se deschideau în aerul proaspăt pe care dimineaţa generoasă îl trimitea în întâmpinarea lui. Verdeaţa îşi trăia ultimele zile, dar câtă tinereţe şi prospeţime erau încă în pădure! Cu fiecare nou pas, Diko se simţea mai vioi, picioarele i se mişcau mai uşor şi greutatea din piept se micşora. Crosul se termina printr-o fugă turbată printre trunchiurile de copaci, pe vine, cu genunchii aproape atingându-i pieptul; alerga cu rapiditatea unui animal gonit de un vânător neobosit. Crenguţele uscate îi zgâriau pielea, frunzele îi intrau în ochi, umezeala îl înţepa cu acele ei ascuţite.

Urma apoi poiana rotundă cu iarbă scundă.

Tocmai în acest loc, cu ani în urmă, se termina partea principală a crosului pe care vechiul antrenor Grigorov îl

făcea cu echipa în fiecare zi. Băieţii se aşezau în cerc. „Luaţi-vă pulsul!" Antrenorul urmărea ceasul. Când trecea un minut, ridica mâna: „Gata!" fiecare spunea un număr. Unii voiau să fie şireţi şi mai scădeau câte ceva din numărul de bătăi al inimii, să creadă antrenorul că sunt bine antrenaţi. Diko nu recursese niciodată la astfel de şiretlicuri şi nici nu avea motiv s-o facă; pe atunci era tânăr şi inima lui se descurca uşor cu solicitarea mare.

Ce-l făcuse pe Diko să aleagă tocmai acest loc? Vechea obişnuinţă să fi fost de vină? Se oprea în mijlocul poienii – gâfâind, lac de sudoare, dar cu un zâmbet fericit – şi imediat se apuca să-şi ia pulsul. Numai că acum era singur şi nu avea cine să-i spună timpul. Şi nu trebuia să strige cu glas tare numărul bătăilor. Nu era nimeni să-l audă, şi apoi cine avea nevoie de toate acestea?

Se întorcea în alergare uşoară, alternând din când în când cu sprinturi bruşte. Totul era ca mai înainte, cu deosebirea că pulsul lui nu mai era la fel de ascultător. „Şi totuşi mai sunt tânăr – strâng toată tinereţea în mâinile mele!" – şoptea el răspunzând parcă unui glas care dorea să-şi bată joc de el. De fiecare dată după cros îşi amintea de Emil şi îşi promitea să-l caute chiar în aceeaşi zi. Dar până la prânz lucrul acesta parcă i se topea din minte.

Din pădure, Diko se îndrepta spre terenul de baschet al Facultăţii de medicină veterinară, unde, fără să fie deranjat de nimeni – ţinea foarte mult să nu bănuiască nimeni că se antrenează în plus – arunca la coş până pe la ora zece-zece şi jumătate. După aceasta se întorcea acasă şi se odihnea. Înainte de a se culca, bea o ceaşcă de cacao cu lapte şi fuma două-trei ţigări.

— Mai deunăzi, îi spuse odată tatăl său, antrenorul Malinov m-a întrebat ce mai faci, dacă te antrenezi. A fost foarte amabil. Ohoho, i-am spus eu. Şi încă cum. Se scoală dimineaţa la ora şapte şi face un cros prin pădure, apoi se antrenează trăgând la coş...

— I-ai spus tu toate astea? sări Diko din pat.

Pelin Dikov se miră sincer:

— Şi de ce să nu-i spun? Lasă să ştie că nu pierzi vremea...

— Dar nu vezi ce ai făcut?... Tu, tu... Cine ți-a dat dreptul să vorbeşti despre mine?

— Dacă nu mă înşel, sunt tatăl tău! îl străfulgerară imediat ochii cenuşii ai Bătrânului.

— Asta nu înseamnă că... De ce trebuie să le spui dinainte? Pe teren... Acolo se vede. Ce-ai să câştigi, crezi că asta o să-i emoționeze? Şi cu cine ai mai pălăvrăgit?... Nu vreau să se vorbească despre mine. O să vină şi vremea aia! Deocamdată – să mă uite! Asta vreau.. Înseamnă că mergi la antrenamentele lor! zâmbi mişcător Diko. Bravo! L-au dat afară pe fiu-său, l-au făcut de râs, şi el?... Vrei să-ți spun ce au să gândească jucătorii? Îl trimite pe taică-său. Ca să se roage. Parcă ți-ar face plăcere să mă faci de râs.

Bătrânul dădu din cap.

— Nu-mi place deloc că te ascunzi ca un răufăcător. Dimpotrivă, trebuie să ieşi cinstit în fața tuturor şi să declari în gura mare: mă antrenez, mă străduiesc, îmi recunosc părțile slabe şi am hotărât să le îndrept...

— Adică un fel de autocritică?

— Exact.

— Şi ei să mă ajute să mă îndrept, nu-i aşa?... Hei, pe ce lume trăieşti?

— Pe asta, de acum! se stropşi Bătrânul.

Diko se întinse în pat şi îşi puse mâinile sub cap.

— Ascultă, tată! începu el sever. Dacă vrei să nu ne certăm, am să te rog să nu mai pui piciorul pe acolo. E penibil, e urât...

Bătrânul ridică din umeri:

— Bine. Crezi că mie îmi face plăcere să mă duc la ei, când tu nu eşti acolo? Dar, spune-mi şi mie, unde să mă duc? Până acuma nu ai binevoit să mă inviți la antrenamentele voastre. Sau poate ți-o fi ruşine cu taică-tău?

Pe la prânz Diko ieşea şi pornea pe traseul obişnuit: Graf Ignatiev, Rakovski; Bighi nu-i plătise datoria, nu-l căutase, şi acum Diko trecea mai încet pe lângă cofetărie cu speranța

că-l va întâlni. Dar în zilele acelea Bighi nu apărea deloc. Să fi plecat într-adevăr în provincie, aşa cum îi spusese unul de pe „piață”, sau poate se ascundea, până când Diko s-ar fi obişnuit cu gândul că n-o să mai primească banii? Diko era mai înclinat să creadă cea de-a doua variantă. Probabil că Bighi îi pusese pe prietenii lui din „piață” să-i spună asta, îi convinsese şi pe ai lui de acasă. Căci, neştiind unde să-l găsească în altă parte, Diko se dusese şi sunase la uşa lor. „A plecat” – se grăbi să răspundă mama lui Bighi, o femeie zbârcită, cu hainele în dezordine şi părul prost vopsit. „Unde? Şi când se întoarce?” „Nu ştiu, nu ştiu! Nu mi-a spus nimic.” Ochişorii mici, rotunzi, erau negri şi vioi – exact ochii lui Bighi, numai ceva mai încețoşați şi mai obosiți. Femeia se grăbea să închidă uşa, privind pe furiş undeva, în spatele ei. Minte. Diko înțelese că dacă vrea să-l prindă pe Bighi o să trebuiască să-şi sacrifice câteva ore. Se aşeză în cofetărie şi aşteptă. Dar după ce aşteptase numai cinci minute, deveni nervos. I se părea că oamenii îl privesc într-un mod special, apoi mai trebuia să suporte privirile întrebătoare ale „piețarilor”, care nu renunțaseră la ideea să mai stoarcă, eventual, ceva de la el.

Ceva mai jos, în fața clădirii Institutului superior de teatru, era locul de întâlnire de amiază al prietenilor lui. Nu aleseseră în mod special acest loc, dar era foarte convenabil, pentru că acolo intrau şi ieşeau mereu studenți şi nu băteau la ochi – or, acesta era lucrul la care țineau ei cel mai mult, căci deja se răspândiseră fel de fel de zvonuri despre ei. Cam pe la douăsprezece şi jumătate cercul devenea din ce în ce mai larg. Cu fața spre stradă, prietenii nu scăpau nicio femeie cât de cât interesantă. Vorbeau despre filme, răsfoiau reviste străine. Odată Petio adusese o culegere de umor englezesc. Fie că el nu traducea prea bine, fie că bancurile erau la început cam nesărate, lui Diko nu-i venise să râdă cu adevărat, râsese numai ca să nu rămână mai prejos de ceilalți.

Observase că, de când i se întâmplase necazul acela, îşi alegea mai atent cuvintele, devenise mai amabil. Îi era

teamă. Mai înainte, îndată ce-l vedeau, se întorceau cu toții spre el, unii ridicau mâna; acum îl băgară în seamă numai în momentul în care ajunse lângă ei. Şi nu considerară necesar să-şi întrerupă conversația. Sau poate că i se păruse numai? Sunt atât de snobi! Nu mai este național, nu mai este nimic!...

Cam pe la unu-unu şi jumătate, grupul se împrăştia. Diko nu putea spune aproape niciodată că a petrecut plăcut clipele respective, dar când se despărțea de prieteni şi rămânea singur, se simțea părăsit şi nu avea deloc chef să se întoarcă acasă.

*

Lui Diko nu-i plăcea să fie luat drept fraier. Poate că l-ar fi iertat pe Bighi, pentru că nu-i plăceau răfuielile, dacă acum nu i s-ar fi părut că totul se întorcea împotriva lui şi că toată lumea încerca să-şi bata joc de el. Bighi devenise un gând bolnăvicios pentru el – să cedeze în fața lui însemna să-şi plece capul şi în fața celorlalți. Tot ce fusese al lui trebuia să se întoarcă la el şi Bighi avea să fie începutul...

Ca să afle dacă Bighi e în provincie, recurse la un mic şiretlic. Îl găsi pe băiatul cu început de chelie la frunte şi ochi spălăciți, care fusese cât pe-aci să-l dea de gol în fața vicepreşedintelui, şi-l întrebă de Bighi.

— Are să-ți dea bani? îşi arătă el dinții îngălbeniți.

— Da. Dar nu de asta îl caut. Am aranjat-o frumos de data asta! dădu Diko din cap.

Ochii negustoraşului se deschiseră mai mult. Interesul îi fusese trezit.

— Spune-mi mie! Dacă e vorba de bani să ştii că am! şi se bătu cu mâna pe buzunar, uitându-se repede în jur.

Acum la rândul său Diko se uită repede în jur.

— Vino încoace! îl trase el de mână pe băiat. Să nu stăm aici.

Se adăpostiră la intrarea unei case din apropiere.

— Spune ce ai!

— Două bărbăteşti şi două de damă... Numai că, mai întâi, o condiție.

— Fii liniştit. Sunt mut ca peştele.

— Şi asta, dar mai e ceva. Bighi are să-mi dea bani. Se ascunde, fuge de mine. Spune-mi unde este şi atunci am să lucrez cu tine. Nu-mi plac escrocii. Şi ca să n-ajungem să ne răfuim, plata pe loc în bani gheață.

— S-a făcut.

— Unde e Bighi?

— Aici. Unde să fie?

— Adică nu e în provincie?... Lasă că-l aranjez eu!

— Pot să văd şi eu ceasurile?

— Nu sunt la mine, sunt acasă. Dar mai întâi prețul. Vreau una peste alta câte o mie pentru fiecare, fără târguială.

Diko ştia că niciun negustoraş nu putea plăti un preț ca acesta. Era un fel de înşelătorie, ceva foarte urât după părerea lui, dar acesta merita şi mai mult pentru ticăloşia lui.

Prietenul lui Bighi luă cuvintele lui ca o glumă sau ca un şiretlic negustoresc. Zâmbi cu înțelegere.

— Plătesc opt sutare!

— Nu.

— Opt şi jumătate.

— Nu.

Negustoraşul îl privi posomorât. Diko spera că o rupsese definitiv cu el.

În aceeaşi seară Diko se postă în fața casei lui Bighi. Aceasta avea două intrări şi când se întunecă, deveni imposibil să le urmărească cu atenție. Alese una din ele; ca să nu-l dea de gol țigara, intră pe scară. Către ora zece-zece şi jumătate oamenii începură să se întoarcă acasă şi Diko trebui să suporte privirile lor întrebătoare şi neîncrezătoare. Se simțea ca un hoț.

Şi pe la miezul nopții i se terminară țigările.

Pe la unu fără un sfert, Diko părăsi asediul şi, înjurând la fiecare pas, îşi târî picioarele înțepenite spre casă. Bighi sau

se dusese să doarmă în altă parte, sau intrase neobservat pe cealaltă intrare.

Peste două zile dis-de-dimineață, Diko se înființă din nou la post. Soarele încă nu răsărise, dar cerul era luminos, alb-albăstrui cu câteva stele puternice.

Diko privea cu atenție când spre o intrare, când spre cealaltă parcă ar fi urmărit un meci de ping-pong. Numărul chiştoacelor de la picioarele lui creştea vertiginos. Nu văzu când apăru soarele. Ochii îi lăcrimau din cauza încordării neîntrerupte a privirii. Şi totuşi, era cât pe-aci să-l scape pe Bighi. Sacoul lui cenuşiu îi licări numai o clipă în fața ochilor, apoi dispăru în spatele celui mai apropiat colț. Diko alergă după el.

— Bighi!

Negustoraşul se făcu că n-a auzit şi mări pasul. Diko se înfurie şi mai tare şi îl strigă din nou. Bighi întoarse pe furiş capul înapoi şi chipul i se strâmbă de ciudă. Mai făcu câțiva paşi şi se opri. În atitudinea lui era mai mult încăpățânare decât frică şi Diko îşi dădu seama că sarcina lui nu era deloc uşoară.

— Ce-i asta? Ne jucăm de-a prinselea? zise Diko.

— Nu te-am auzit... Ce faci aici aşa devreme? – privirea lui Bighi alunecă repede şi cu regret la drumul pe care pornise.

— Am venit la tine.

— M-am întors ieri din provincie.

— Şi mie mi s-a spus că ai fost aici... Dar asta n-are importanță. Ce s-a întâmplat cu banii?

Bighi nu răspunse. Se gândea.

— De la ora cinci stau proțap în fața casei voastre. Am înghețat. Nu m-am aşteptat la aşa ceva din partea ta! dădu Diko din cap.

Bighi îşi linse buzele şi ochii îi străluciră.

— Măi, ce te-a apucat?... Am dat ceasurile unui tip de pe „piață” şi ăsta a nimerit direct în mâna miliției.

— Aşa? Şi ce mă interesează pe mine asta? Eu vreau banii mei. Ție ți le-am dat, de la tine îi vreau. Ai bani, ai să-mi plăteşti.

— Am, dar n-am.
— Cum aşa?
— Asta e situația.
— Dar motocicleta? Ai s-o laşi la mine până îmi plăteşti datoria.
Bighi râse obraznic:
— Un motor întreg pentru două mii de leva acolo! Ai să aştepți. Ăla a promis că plăteşte.
— Ascultă, chestiile astea cu mine nu țin. Ia du-mă şi pe mine la omul ăsta, sunt foarte curios să ştiu dacă o astfel de persoană există în realitate. Să mergem!
— Dacă vrei.
Mergeau fără să vorbească. Bighi se opri în fața unui chioşc ca să-şi cumpere țigări. Mâna îi zăbovi mult timp în buzunar, se vedea că avea acolo şi bani mari.
— Să iau şi pentru tine? se întoarse Bighi spre el.
— Mersi. Eşti foarte amabil.
Cotiră spre Piața Slaveikov, apoi o luară pe Vasil Kolarov, până la capăt. Ajuns aici, Bighi şovăi dacă s-o ia la dreapta sau la stânga şi o luă de-a curmezişul.
— Poate, ai uitat unde locuieşte omul tău? spuse ironic Diko. Ai să-ți aminteşti.
În cele din urmă se opriră în fața unui bloc vechi, în piața de lângă Monumentul rus.
— Aşteaptă-mă jos! zise Bighi. Îl aduc imediat.
Diko se uită la bloc. O clădire masivă, aşezată pe colț, după toate probabilitățile avea o intrare şi prin strada cealaltă.
— Merg cu tine!
Bighi şovăi. Grimasa obişnuită îi apăru pe față:
— E foarte devreme. Oamenii dorm. O să venim mai târziu.
— Să mergem! îl înghionti Diko.
Pe platforma dintre etajul trei şi patru Bighi se opri.
— Te-am mințit. Omul nu locuieşte aici.
— Şi în general nici nu există, nu-i aşa? râse răutăcios Diko. Haide, ajunge cu comedia asta! Dă-i drumul şi să nu

mai discutăm!

— Banii nu poți să-i primeşti acum. Nu-i am. Ce ți-am spus e adevărat, numai că nu pot să te pun în legătură cu omul, asta e situația! Şi te previn să nu mergi cu mine, sunt urmărit!

În mod neaşteptat chiar şi pentru el însuşi, Diko întinse mâna dreaptă şi îl apucă pe Bighi de revere. Le strânse în pumn şi lui Bighi îi năvăli sângele în obraji. Încercă să se elibereze, dar Diko îl trase spre el şi aproape că îşi lipi fața de a lui.

— Te zdrobesc! Arată-mi ce ai în buzunare! Scoate repede! Îl scutură de câteva ori şi-i dădu drumul.

Bighi scoase patru bancnote de câte cincizeci de leva şi îşi întoarse buzunarele, ca să se vadă că nu mai este nimic altceva în ele.

— Asta este. Altceva nu am.

— Ai să găseşti.

Bighi începu să mormăie pe sub nas fel de fel de înjurături, dar era speriat de-a binelea, asta se simțea. Diko era amețit de joc. Nu ştia că poate fi atât de dur.

Se întoarseră din nou în Piața Slaveikov. Bighi vru sa intre în cofetărie, dar Diko refuză. Rămaseră afară, în apropiere.

— Cât o să stăm aşa?

— Dă banii şi eşti liber.

— N-am.

— Ai.

Pe lângă ei treceau mulți negustoraşi. Îi priveau prelung – parcă şi-ar fi dat seama ce se întâmplă. După câtva timp, Diko se gândi că poate Bighi aşteaptă să apară Grecul sau altul ca el, ca să-l scape din prizonierat. Îi era neplăcut gândul că ar putea deveni centrul unei bătăi în stradă. Tocmai se pregătea să renunțe, când din mulțime se repezi către ei un bărbat înalt cu mustăți negre. Kiro Stampata nu văzu semnele disperate pe care i le făcea Bighi. Se apropie de el şi îi puse îndemânatic în mână ceva făcut sul.

— Am fost gata tocmai de ieri. Unde ai fost.

Şi se topi înapoi între oameni. Bighi încercă să-şi ascundă

mâna în buzunar, dar Diko fu mai rapid.

— Să văd!

— N-are sens să-i numeri, oftă Bighi. Sunt fix două mii... Ai văzut? Doar ți-am spus că o să se aranjeze, şi tu... Eşti mulțumit?

Diko luă banii şi se uită la el. Bighi părea chinuit. Ochişorii lui străluceau de furie neputincioasă.

— Nu! i-o reteză Diko. Facem toate socotelile. Încă opt sutare.

— N-am.

— Ai să găseşti.

Treaba se termină când Bighi îl luă pe Diko acasă şi îl convinse să ia în contul datoriei patru pulovere poloneze de lână. Lui Diko îi reveneau la două sute de leva unul, adică de două ori mai scump decât erau în realitate, însă de astă dată nu mai protestă – nu voia să pară meschin. Era mulțumit de el însuşi, dar puțin mai târziu resimți o oboseală puternică, care îi epuiză nervii, ca după o muncă lungă şi istovitoare care nu dusese la niciun rezultat.

Când după câtăva vreme se întâlniră din nou, Bighi se întoarse spre el zâmbitor, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

*

Campionatul orăşenesc se desfăşura cu tribunele aproape goale. Publicul era compus în primul rând din jucători şi cunoscuții acestora. Dacă nu se făcea ceva, dacă nu apărea un spirit nou pe teren, stadionul se va goli de tot – aşa vedea lucrurile Diko. Cum ar fi vrut să joace mai repede! Mingea să zboare, să se năpustească sub coşuri. Atunci baschetul ar fi devenit frumos, publicul ar fi venit în număr mare. Spera ca vreo altă echipă să strice şablonul şi să le antreneze şi pe celelalte, dar nu se întrezăreau niciun fel de simptome în sensul acesta. Jocul se derula ca un film proiectat cu încetinitorul, unii câştigau, alții pierdeau iar plictiseala se instala din ce în ce mai temeinic pe stadioane.

Turneul intra în ultima sa fază şi încă nu se întâmplase nimic, nici Diko nu făcuse nimic. Şi ce ar fi putut să facă, când nu i se cerea decât să dea mingea şi să se întoarcă repede înapoi. Fără o perspectivă, nici nu-şi putea da seama măcar dacă ultimele antrenamente forțate îi fuseseră de vreun folos sau nu. Iar ceilalți cum să-şi dea seama? Aici era mereu cineva din echipa de antrenori. Malinov era mereu prezent. Observau jocul cu atenție, îşi luau notițe. Trecut pe linie moartă, dacă nu făcea nimic să iasă de pe ea, era osândit să fie dat uitării.

Echipa juca interesant – aceasta era opinia, dar, în general vorbind, nu avea succes. Cu adversarii pe care îi învinsese întotdeauna se descurca şi acum, dar ceva mai greu şi abia în ultimele minute. În schimb, când părăseau terenul înfrânți, adversarii îi zdrobeau chiar de la început. Aşteptările lui Kiril erau zadarnice. Şi Diko hotărî că nu face niciun rău nimănui dacă se gândeşte puțin şi la el însuşi. Fără să mai țină seama de Kiril, se aruncă într-un joc puternic de atac, dar, fără sprijinul colegilor săi, rămânea cumva în aer: ajungea la coş, dar acolo nu avea cui să paseze. Mişcărilor lui le lipsea uşurința de altă dată, deveniseră chinuite şi nervoase.

Iar rezultatul fu lucrul de care se temea cel mai mult – se trezi pe banca rezervelor. Două meciuri le jucară fără el – nici mai bine, nici mai rău, numai că de astă dată indicațiile antrenorului erau îndeplinite întocmai şi se pare că acesta era lucrul cel mai important pentru el. Diko îşi impuse să fie răbdător: „Trece şi asta. O să vadă el că nu poate fără mine. Mă păstrează probabil pentru meciul cu Akademik.” Şi nu arăta prin nimic cât de greu îi vine...

Tradiția era ca Cervena Zarea să joace foarte bine cu studenții şi adesea să câştige. Diko nu-şi amintea să fi jucat vreodată slab cu aceştia. Acolo erau cei mai mulți dintre naționali – acolo era şi Savov, şi asta parcă îl inspira. Erau tineri, cu trei-patru ani de baschet în urma lor – iar el era bătrân – şi lucrul acesta nu era lipsit de importanță.

În ziua dinaintea meciului nu putu să-l evite pe Dinkov,

unul dintre membrii cu influență din Consiliul antrenorilor, care îl opri şi îl întrebă:

— Diko, tu de ce nu joci? Nu eşti accidentat, sper!

— N-am nimic... Mâine am să joc.

Spuse cuvintele acestea şi în aceeaşi clipă i se păru că Naiden şi Dancio, care erau în apropiere, îl priviră într-un mod ciudat.

— Dacă mă bagă antrenorul, termină Diko râzând.

Diko mâncă bine de dimineață şi stătu în pat până la amiază. După ce luă prânzul, se duse în pădure să se plimbe până veni ora meciului. Se întoarse acasă să-şi ia echipamentul. Tatăl lui îl aştepta.

— Astăzi joci?

— Nu ştiu.

— De ce nu te bagă Kircio?

— Întreabă-l.

— Am să-l întreb.

— Numai să îndrăzneşti!... Haide, că eu am plecat.

— Aşteaptă să mergem împreună!

Diko se prefăcu că n-a auzit. Coborî treptele câte două trei odată, dar cam pe la mijloc îi veni în minte că în felul acesta ar putea să-şi scrântească un picior şi continuă drumul la pas. Înainte de meciurile importante se păzea cu străşnicie. Este foarte neplăcut ca, după ce te-ai pregătit atât, să nu poți juca.

În fața intrării se opri puțin ca să-şi aprindă o țigară. De sus răzbăteau paşii înceți şi greoi ai tatălui său. Din timp în timp nu se mai auzeau – se vede că Bătrânul se odihnea. Lui Diko i se făcu ruşine, totuşi nu-l aşteptă; voia să fie singur. Înainte de meciurile mari nu-i plăcea să stea de vorbă şi zgomotul îl irita.

Fu surprins să vadă cât public se adunase. Tribunele erau arhipline. Probabil că, pe lângă interesul tradițional pe care îl suscita duelul dintre cele două echipe, situația de față mai era provocată şi de zvonul că Akademik şi Cervena Zarea vor veni cu o tactică specială, ceva ce fusese mai rar văzut până

acum. Oamenii erau dornici de nou, dragostea lor pentru baschet exista în continuare; fusese numai adormită.

Atmosfera unei mari întâlniri! Şi Diko simţi că îl trec fiori. Dorea să joace, dar în acelaşi timp îi era teamă. Dacă se face de râs? Faţă de atâta lume! Toţi or să spună: bine au făcut, nu mai e bun pentru echipa naţională. Şi în felul acesta sentinţa lui va fi definitiv confirmată.

Simţea un trac deosebit când trebuia să joace în faţa unui public numeros. I se părea că toţi se uită numai la el şi se simţea mai important, mai diferit de oamenii obişnuiţi. Îi făcea plăcere să se lase admirat. Cobora încet scările, fără să se uite nici în dreapta nici în stânga şi când ajungea în teren trecea cu capul sus pe lângă masa arbitrilor, unde erau masaţi şefii. Să-l vadă toţi. Apoi îşi alegea un loc retras şi se aşeza acolo nepăsător, ca un privitor oarecare.

Şi de astă dată intră în acelaşi fel, dar nu se mai simţea atât de sigur, i se părea că citeşte în priviri batjocură şi o curiozitate răutăcioasă. La masa arbitrilor se aflau Malinov, Şarkov, Dimitrov şi alţii din Consiliul antrenorilor. Ceva mai încolo, în rândul al treilea, erau prietenii lui. Gheri cel înalt, înfăşurat în trenciul lui franţuzesc scurt, vorbea încet cu Diana, o fată de douăzeci de ani, fiica unei primadone de la operă. Fata privea drept înainte, cu ochii la idolul ei. Lângă ea, în partea cealaltă, şedea Ognean, fiul dirijorului Antonov. Ognean şi Diana se iubeau de câtăva vreme.

Diko nu se aştepta să-i vadă acolo pe prietenii lui, căci în afară de Bebo nimeni nu binevoia să acorde atenţie competiţiilor, cu siguranţă că nu au avut altceva de făcut.

— Alo, Diko!

— Salut!

— Fii atent să nu ne faci de râs, zise Petio.

Mai era timp până la începutul meciului şi lui Diko i se păru că nimeni nu-l invită să se aşeze lângă ei. Le făcu semn cu mâna şi trecu mai departe. Dar după puţin timp se întoarse.

— Unde ne întâlnim diseară?

— Ne vedem după meci.

— Bine.
— Noroc!
— Mulțumesc!

Kiril făcea parte dintre antrenorii care vorbesc mult şi amănunțit înaintea meciului şi Diko abia rezistă până la sfârşit, când acesta trebuia să anunțe componența echipei.

Pero şi Naiden îşi scoseseră treningurile – erau siguri că vor juca şi priveau liniştiți. Diko îi privi cu invidie. Ca să arate că este gata şi arde chiar de nerăbdare, începu să sară de pe un picior pe altul. Lucrurile acestea aveau uneori influență asupra antrenorului. Poate că s-a gândit într-un fel, iar în ultimul moment hotărăşte altceva.

Kiril ridică capul:

— O să începem ca şi ieri: Pero, Naiden, Dancio, Mitko şi Raşkov.

Lui Diko îi îngheță sângele în vine. Nu-l băga în echipă împotriva lui Akademik!? Asta seamănă a, seamănă a... îl căută din ochi pe Todorov. Acesta zâmbea nervos, cuprins de febra întâlnirii, şi îi invita pe jucători să se grăbească. Nu era nimic în expresia lui care să lase să se înțeleagă că era surprins de componența anunțată. Diko zâmbi amar. Încercă să se liniştească cu gândul că Kiril o să-l bage în joc peste câteva minute, dar disperarea nu-l părăsea. Ce-or să spună oamenii? Uite, nici în echipa lui nu-l mai bagă! Şi tocmai astăzi se strânseseră şi prietenii lui! După meci nu se poate să nu-l întrebe: de ce au început fără tine? Ce să le răspundă? Şi tatăl lui o să-l întrebe...

Diko rămase mai în urmă. Nu-i venea să iasă pe teren. Dintr-o dată înaintea lui apăru Kitov, preşedintele clubului. Fruntea lui înaltă strălucea în lumină. Parcă ar fi căutat pe cineva.

— Diko, haide! Vreau victorie, aşa să ştii!

Diko se gândi să i se plângă, dar imediat îi fu ruşine de gândul acesta. Văicăreala nu-i stătea bine; nimeni, nimeni nu trebuia să înțeleagă cum se simte. Se strecură cu capul plecat printre oamenii înghesuiți în fața intrării şi se aşeză ceva mai departe de rezerve. Dar dintr-o dată îi veni în minte

că, dacă Kiril nu-l vede, poate să nu-şi aducă deloc aminte de el şi se mută lângă ceilalți.

Meciul începu. Studenții jucau masați sub coş. Probabil că dăduseră crezare zvonului despre surprize. Acționară la început cu precauție şi, cum nici Cervena Zarea nu găsea un drum mai rapid spre coş, rezultatul rămase multă vreme zero la zero.

Studenții deschiseră scorul primii. Le merse bine şi foarte curând se distanțară cu cinci apoi cu şase puncte. „Dacă continuă aşa, Kiril o să facă schimbarea mai repede...” – se gândi Diko şi strânse pumnii pentru adversar. „Numai Savov ăsta!” Îi era ciudă că Savov juca, de fapt, foarte frumos.

Când diferența crescu, Kiril deveni nervos. Sărea mereu de la masa arbitrilor, privirea îi rătăcea pe deasupra rezervelor. Diko începu să-şi mişte pe ascuns degetele. Venise în sfârşit şi vremea lui!

Arbitrul încrucişă mâinile:

— Schimbare la Cervena Zarea!

Diko se îndreptă. Kiril trecu pe lângă el fără să-l privească şi se opri la celălalt capăt:

— Vitan, haide, dă-i drumul!

Se apropia sfârşitul primei reprize. Zarenii nu arătaseră nimic deosebit față de ceea ce țineau minte de la meciurile anterioare. Publicul studențesc şuşotea batjocoritor. Totul se desfăşura aşa cum dorise Diko. Acum lui Kiril nu-i mai rămânea decât să încerce cum va merge cu el. A văzut unde a ajuns cu nemaipomenitul lui sistem! O, dacă jocul s-ar fi putut întoarce, toți ar fi pus aceasta pe seama participării lui Diko!

Diko se învioră. Privirea i se aținti asupra lui Savov, care se mişca atât de greoi în teren, încât, dacă nu ar fi bătut coşul atât de frecvent, ar fi devenit caraghios. Cu ochi de cunoscător, Diko simțea şi cele mai mici particularități ale jocului lui. Iată, atacă mai mult pe stânga decât pe dreapta. „Bine! Bine! O să vadă el ce-i aia să te păzească unul ca o umbră. Ştie el oare cum e să nu vezi cerul?”

În vestiar, cinci oameni se certau.

— Încă nu e nimic pierdut, îi liniştea Todorov. Zece puncte. Ce-nseamnă zece puncte?

— Haide, şi mai cu curaj! îi împinse Kiril spre ieşire.

Diko tresări.

— Cine joacă? întrebă, încă destul de liniştit.

— Aceiaşi.

Fără să-i dea nicio atenție, jucătorii ieşeau pe teren. Kiril păşea chiar în urma lor.

Zece minute mai târziu, Diko îşi luă o înfățişare liniştită şi se alătură jucătorilor. Diferența de după primul set era aceeaşi. Kiril încerca fel de fel de schimbări. Nici măcar o dată nu se opri privirea lui pe locul unde stătea Diko. Acesta începu să se liniştească şi să plutească numai în ciuda şi dispreţul lui pentru toată lumea baschetului. Avea o singură dorință: Zarea să piardă cu un scor cât mai mare. Erau prea puțin zece puncte. Începu să-i laude pe adversari, înghițind în felul acesta mai uşor nemulțumirea față de propria echipă şi mai cu seamă față de Kiril. Vorbea destul de tare, ca să-l audă cei din jur. Credea că nimeni nu-i înțelege supărarea, dar ar fi trebuit să privească cu mai multă atenție la colegii lui – aceştia se uitau la el cu răceală şi niciodată nu se văzuse atât de bine că le este cu totul străin.

Cu două minute înainte de sfârşit, antrenorul de la Akademik ceru un minut pauză. Oamenii plecau decepționați de jocul fără vlagă. Cele două grupuri de jucători stăteau unul lângă altul – unul vesel, zgomotos, celălalt abătut, cu capetele plecate în jos, cu brațele atârnând pe lângă trup. Kiril vorbi puțin cu jucătorii, apoi se despărți de ei şi veni spre banca rezervelor. Se opri exact în fața lui Diko. Vechiul național îşi ațintí privirile în podea:

— Diko, pregăteşte-te!

Diko ridică capul încet.

— Eu?... Nu, mulțumesc.

Se pare că Kiril nu se aşteptase la asta – obrajii lui supți se înroşiră.

— Diko!

— Prea târziu. Nu am intenția să mă fac de râs... adăugă el liniştit, deşi în suflet simțea că fierbe.

Se ridică în mod demonstrativ de la locul lui şi se duse la vestiar. Se îmbrăcă repede, voia să plece înainte să vină ceilalți. Vestiarul avea şi o intrare prin spate, tocmai se îndrepta într-acolo, când pe uşa cealaltă intră Todorov:

— Diko!

— Ce este?

— Unde te duci? Nu mergem la masă?

— Eu nu merg.

— De ce?

— Mă mai şi întrebi după toate astea?

— Nu ai dreptate... Ei, Kircio poate că a greşit, dar tu eşti un jucător vechi şi nu se cade... Ce-or să gândească cei tineri, dacă tu...

Diko râse grosolan:

— Mă doare în cot!

Todorov amuți. Fața i se acoperi treptat de roşeață, pieptul i se umflă, dar Diko era deja pe coridor. Bătrânul împinse încet uşa pe care Diko, în graba sa, nu apucase s-o închidă şi rămase gânditor pe loc.

În fața stadionului, ascuns în umbră, Diko aştepta să iasă prietenii lui. Oamenii se scurgeau încet, un şuvoi neîntrerupt, care părea că nu se mai termină. Diko îşi fumă țigara până la jumătate şi o aruncă cu furie pe jos, pentru ca să aprindă alta după puțin timp. Simțea nevoia de alcool şi ştia că astăzi are să se îmbete. Pe lângă el treceau o mulțime de cunoscuți.

Luminile de pe teren se stinseră. Diko se apropie de ieşire. Ce tot făceau? Oare îl aşteptau înăuntru? Mai stătu puțin şi aruncă o privire înăuntru. Băncile erau pustii. Plecaseră!

Intră în restaurantul de pe Rakovski. La masa lor stăteau nişte necunoscuți. Nici aici nu erau. Îl evitau. Îl opri pe chelnerul Goşo.

— N-au fost aici... Nu, n-au lăsat vorbă.

— Dă-mi o şliboviță dublă.

— Unde stai?... Uite, poţi sta aici. Goşo îl instală fără prea multă ceremonie lângă o fată şi se îndreptă spre tejghea.

După al doilea pahar, Diko lăsă capul în jos. Nu-l vor! La ce le foloseşte el? Orice femeie frumoasă, orice bărbat la modă dintr-un motiv oarecare le trezea interesul atâta timp cât nu se săturau de el sau cât nu apunea steaua lui glorioasă. Nişte snobi!... Mai întâi saluturi amabile, zâmbete. Apoi o oprire pentru o convorbire scurtă. „Ah, ce pantofi încântători! De la Paris, nu-i aşa? Când ne povestiţi mai pe larg odată? Veniţi pe la noi!” Şi prostul de el crezuse în prietenia lor!

— Diko, ce faci aici?

Ridică ochii tulburi spre cel care îi vorbea.

În faţa lui se afla Bebo, umerii i se încovoiau sub greutatea a două damigene.

— Te-am aşteptat. Unde te-ai rătăcit?

— Aşa? zâmbi strâmb Diko. Dar mie mi se pare că eu v-am aşteptat. O jumătate de oră în cap am stat în faţa Stadionului.

— De ce acolo? Nu la Valentina?

— Nu mi-a spus nimeni. V-am întrebat. Voi...

— S-a produs o neînţelegere... Haide, mişcă-te şi să mergem.

— Şi ce să fac acolo? Aici mă simt bine.

— Nu te prosti! A adus Toni două... mmm! Unde le-o fi găsind? Au şi discuri frumoase... Dar aţi jucat aşa de stupid astăzi!... Şi tu de ce n-ai jucat? Sigur că te-ai certat cu antrenorul, nu-i aşa?

— Se cunoaşte?

— Nu, nu, ăsta nu mai e baschet.. Era să murim de plictiseală. Hai că ne aşteaptă!...

Ochii albaştri ai lui Bebo străluceau. Semăna cu un copil căruia i se promisese o ciocolată. Diko se simţi mai uşurat. Abia acum îşi dădea seama cât de mult îl apăsase singurătatea. Sunt răi, nimic de zis, dar fără ei e şi mai rău! Poate că într-adevăr s-a produs o neînţelegere, poate că n-au făcut-o intenţionat. Şi n-are de ce să fie supărat – l-au

părăsit, mare lucru! Dimpotrivă, trebuie să fie mai vesel ca oricând – nimeni să nu-şi dea seama cum se simte el. Să se bizuie pe compătimirea lor ar fi inutil.

Bebo nu-l lăsă să scoată niciun cuvânt tot drumul. Nu vorbea decât despre fetele lui Toni... Le descria cu astfel de epitete, că-i lăsa chiar lui gura apă. Diko trebui să promită că o să stea deoparte. El şi cu Petio au obiceiul ăsta – cum văd ceva frumos, se şi aruncă, iar dacă mai sunt şi alții, asta nu-i interesează.

— Hei, îți spun ca să ştii – declar război! îşi rotea Bebo ochii lui mari. Vreau şi eu să mănânc o dată pe săturate.

— Fii liniştit, râse Diko.

Le deschise chiar Valentina. Părul desfăcut era prins cu o panglică bleu, care făcea în capăt o fundă abia vizibilă. Ochii ei albaştri priveau liniştit şi limpede; părea foarte tânără – ca o fetiță pură, neatinsă... Diko aplecă capul încurcat.

— Am surprins-o când tocmai ieşea din baie – explică Bebo încântat.

— Nu pot decât să regret! şopti Diko.

Valentina îşi lipi trupul zvelt de uşă. Bebo trecu primul, Diko după el şi fu învăluit de o aromă fină de curățenie şi de parfum.

— M-ați luat prin surprindere, zise ea, n-am putut să mă pregătesc.

— Niciodată nu ați fost atât de frumoasă ca acum!

Ea nu răspunse şi Diko se simți ridicol.

Vinul fu întâmpinat de oaspeți cu entuziasm, ca element de bază al bunei dispoziții. Damigenele fură preluate de câteva perechi de mâini şi duse solemn în bucătărie, unde soțul Valentinei, Mişo, înfăşurat în şorțul ei de nailon, făcea sandvişuri. Bucătărioara era luminoasă şi curată. Un bufet alb, o maşină de gătit electrică albă. Deasupra chiuvetei adânci şi largi atârnau cârpe de in. Se simțea miros de săpun scump. Diko stătea chiar în spatele Valentinei, aproape că o atingea. Îi era neplăcut să stea aşa, dar trupul ei zvelt îl atrăgea ca un magnet. Şi niciodată nu i se păruse

atât de intangibilă ca acum, niciodată nu se simțise atât de slab şi de neîncrezător în propriile forțe; îşi spunea neîncetat că n-are sens să spere – poate ei să se compare cu Petio?

Valentina se uita la soțul ei indiferentă, ca şi când ar fi fost musafiră.

— Oamenii aşteaptă! Nu s-ar putea mai repede? întrebă ea nerăbdătoare.

Pe pieptul păros al lui Mişo se lipiseră bucățele de unt.

— Uite, acum, îndată termin! Mai fac câteva cu slănină şi sunt gata!

În afara casei nu prea se vedea, probabil pentru că Valentina tăcea foarte mult, dar aici în bucătărie era clar cine e stăpânul. Mişo se însurase cu o „fată de familie bună” – frumoasă şi distinsă – şi îi făcea toate voile. Valentina se îmbrăca frumos şi scump, apartamentul lor era nou şi bine aranjat.

Mişo avea un mic atelier unde lucra cu mase plastice: curele pentru bărbați, cordoane pentru femei, curele de ceas, diademe pentru păr, iar vara şi sandale. Alerga de dimineață până seara, adesea se întâlnea cu el în hainele lui obişnuite – boțite, pline de pete – şi după primul pahar i se făcea somn. Ea nu-i spunea nimic, se uita la el şi puțin mai târziu se ridicau amândoi de la masă. Mişo avea şi costume frumoase, dar se simțea foarte stingherit la concert sau într-un restaurant mare! Se simțea prost în hainele acelea, păşea țeapăn şi clipea des din cauza luminii. Trupul lui voinic se mişca încet şi cu grijă, ca o căruță încărcată. Diko nu ştia de unde este, dar după felul de a vorbi şi după purtările lui simple putea să-şi dea seama. Şi-i imagina pe părinții lui ca pe nişte oameni voinici, buni, tatăl poartă şapcă, şi mama, legată cu o basma la cap, face plăcintă, iar în căsuța scundă miroase a mâncare şi a săpun de rufe.

Mişo avea pentru frumoasa lui nevastă un fel de gelozie neputincioasă de-a dreptul mişcătoare la un bărbat atât de puternic. Cât timp îi făcuse curte înainte de căsătorie se purtase prosteşte, dar ochii lui se topeau de suferință şi pe față îi apăreau pete roşii. Diko se întreba adesea ce simțea el

pentru prietenii nevestei sale. Era mai înclinat să creadă că Mişo nu-i iubeşte deloc şi că nu există nimic mai neplăcut pentru el decât să fie împreună cu ei. Simte că locul lui nu este în grupul lor şi că e suportat numai de dragul Valentinei şi tocmai de aceea, de cele mai multe ori, tace. Sau, dacă se hotărăşte să vorbească, se uită mai întâi la ea. Casa lui era întotdeauna deschisă pentru prietenii ei. Mezelurile, vinul – totul era de la el.

Numai o dată îl văzuse Diko pe Mişo cu alți oameni; erau de vârsta lui şi îmbrăcați la fel de neglijent – acolo Mişo era cu totul alt om: râdea tare, se ciorovăia. Mergeau la un meci. Acest subiect îl apropia de Diko şi față de el îşi dădea drumul mai mult. Îi plăcea să vorbească despre munca lui, dar de cele mai multe ori se certau: care sport e mai frumos, fotbalul sau baschetul?

— De ce nu vii pe la noi? nu contenea să-l invite Mişo. Jucăm table, mai bem un păhărel…

Diko îi promitea şi de fiecare dată când trecea pe sub ferestrele lor îşi amintea de invitație, dar când îşi dădea seama că toate gândurile lui se îndreaptă, de fapt, spre Valentina şi nimic altceva nu-l atrăgea acolo, se abținea şi trecea mai departe… „Mişo e băiat bun şi nu merită să i se facă astfel de ticăloşii. Nu are încredere decât în mine şi ar fi josnic să-i înşel încrederea.”

Dincolo dăduseră drumul la picup. Apartamentul se umplu de sunetele joase şi moi ale saxofonului. Valentina se întoarse dintr-o dată către Diko şi pe fața ei se citi o prefăcută surprindere:

— Ce faceți aici? De ce stați aici? În glasul ei erau câteva note poruncitoare.

Diko se îndepărtă ruşinat. Imediat ce se arătă în camera cealaltă, îl chemă Toni:

— Diko, vino să-ți fac cunoştință.

Toni se ocupa în acelaşi timp de amândouă fetele – una blondă, cealaltă brunetă. Fetele râdeau ruşinoase; îşi strângeau picioarele şi nu ştiau ce să facă cu mâinile. Toată atmosfera asta le tulbura, se simțeau stânjenite de femeile

frumoase şi elegante între care căzuseră pe neaşteptate. Bebo îşi băgă capul lui rotund şi copilăresc prin spatele fetei brunete şi zâmbi şiret. Se apropiase atât de mult de ea, că fata nici nu mai îndrăznea să mişte. Buzele îi erau umede.

Toni era ceva mai tânăr decât Diko. Avea fruntea bombată şi cele două cute mari care o brăzdau îi dădeau o alură de artist. Primea regulat pachete bogate de la Viena, de la fratele său. În special articole de damă, aşa că de dimineață până seara în apartamentul lui intrau şi ieşeau femei. Nu putea inventa niciun fel de momeală mai bună pentru fetițele tinere fără experiență, care privesc prima oară în jur cu ochi de femei. Toni era generos în ce priveşte promisiunile, dar, când trebuia să dea, spiritul mercantil al tatălui lui – care începuse ca băcan şi se ridicase în timpul războiului devenind un mare exportator de fructe conservate – se manifesta în toată meschinăria şi zgârcenia lui. Fetele plecau cu fel de fel de fleacuri sau, de cele mai multe ori, cu mâinile goale. Ruşinea le împiedica să povestească ce se întâmplase şi gloria lui Toni printre „păsărele” – aşa le spunea el – continua să crească.

Diko fu prezentat în mod solemn.

— Diko Dikov. Remarcabil jucător de baschet din echipa națională.

— Fost, zâmbi Diko.

Dintr-o dată se simți cuprins de ciudă. Ce face de fapt aici? Ce stupid! Din covorul uni verde-deschis, din pereții verde-deschis, pe care atârnau câteva tablouri de prost gust, din mobilele moderne şi din întunericul albicios ce răzbătea prin uşa întredeschisă a dormitorului se degaja un fel de răceală, în total dezacord cu sufletul larg şi cu chipul bun al lui Mişo. El ar fi ales ceva mai pestriț, roşu, zgomotos şi cald, aşa cum era el însuşi.

Diko ştia că trebuie să le distreze pe fete, că doar de asta îl chemase Toni, dar îşi simțea buzele pecetluite. Drept ca un stâlp, le privea fără să le vadă şi tăcea. Se apropie leneş şi Petio. Părul îi strălucea. Cravata albă ieşea în afară, într-o cută frumoasă.

— Fetele se plictisesc. Diko, spune ceva! Sau poate că după înfrângerea de astăzi nu ai chef de vorbă?

Ultimele cuvinte fuseseră spuse încet. Diko primi lovitura liniştit.

— Ai dreptate.

Petio o privi cu insistență pe cea blondă. Se apropie de ea, şi în jurul ochilor i se răspândiră ca un evantai cutişoarele cunoscute. Diko simți puterea privirii lui – plăcuse fetei.

— Noi ne cunoaştem, nu-i aşa? zise Petio moale.

Fata nu putu să-i suporte privirea şi întoarse ochii:

— Nu. Nu-mi amintesc.

— Eu sunt sigur... Nu ați fost dumneavoastră anul trecut, aşa, cam pe la sfârşitul lui august, la Kostenet?... Da! Dumneavoastră sunteți. Aceiaşi ochi, acelaşi păr.

— Nu, n-am fost eu, roşi fata.

— Atunci sora dumneavoastră?

— Nu am nicio soră.

— Îmi permiteți? Petio se întinse după scaunul cel mai apropiat şi se aşeză lângă fată. Continua s-o privească ca pe o veche cunoştință.

Diko se uită după un loc unde să se aşeze. Sandra îi arătă un loc lângă ea. Era singură. Doctorul, în picioare lângă uşa bucătăriei, aştepta să apară Valentina. Gheri răsfoia un ziar. Ognean cu Diana lui se izolaseră într-un colț.

Sandra îşi pusese alți cercei – mari şi rotunzi, semănau cu nişte prune. Piciorușul ei mic, încălțat într-un pantof negru cu tocul subțire ca un creion bătea nervos în covor. Stratul gros de fard de pe față nu putea acoperi expresia de nemulțumire şi invidie care-i crispase buzele. Marginile rochiei ei roz-pal de nailon se revărsau peste scaun, ca o rochie de mireasă.

— Plicticoşi mai sunteți! se plânse Sandra. Spuneți ceva, faceți ceva, că altfel am să adorm. Ochii nu i se dezlipeau nicio clipă de micul grup al novicelor.

— Drăguțe, nu-i aşa? îi aruncă nemilos Diko.

— Dumnezeule, unde le găsiți oare pe țoapele astea? Mă şi mir, zău aşa! Doar sunteți bărbați!...

Mişo aduse sandvişurile şi turnă vinul. După aceasta, strângând în mână paharul care în pumnul lui părea o jucărie de copil, se aşeză stânjenit într-un colț. Se ridica numai ca să umple paharele goale, după care se întorcea din nou la locul său. Se uita des la Diko.

Sandvişurile rămaseră multă vreme neatinse. Apoi începură să ia din ele, dar nu se grăbeau.

Şi aici se deosebeau de vechii lui prieteni. Ei, ce întâlniri vesele făceau ei cândva! Imediat ce apărea tigaia cu cârnăciorii sfârâind ademenitor, fiecare apuca zdravăn furculița şi în numai câteva minute totul era curățat. Iko, care nu se putea obişnui să mănânce repede, privea cu ciudă şi invidie obrajii umflați ai lui Vucio. Uneori se întâmpla să se mai supere câte unul, dar asta nu întuneca dispoziția sufletească veselă a celorlalți. Certurile se încheiau cu glume interminabile, apoi în cântece. Acum mesele erau întotdeauna mai bogate şi mai variate, dar le lipsea pofta de mâncare. Lipsea ceva.

Începură să danseze. Petio o conducea atent pe blondă, la oarecare distanță, dar o mânca din ochi şi îi tot şoptea ceva. Dansa lin, cu paşi moi, leneşi. Umerii lui largi pluteau drept, fără să se încline. Cuprinsă de ritmul de samba, fata tropăia pe loc, mai, mai să înceapă să sară, dar avântul ei era întrerupt chiar de la început: arăta, ca un fluture prins în pânza unui păianjen.

Doctorul se învârtea în jurul Valentinei, cu privirile ațintite la picioarele ei, care, cu o nesfârşită grație, se legănau uşor pe călcâie. Doctorul îşi mijea ochii. Ea zâmbea condescendent şi satisfăcut.

Bebo se atârnase ca o lipitoare de brunetă şi nu respecta ritmul. Fata o căuta disperată din priviri pe prietena ei.

Ognean şi Diana se țineau tot aşa, strâns lipiți, dar dansau fără sentiment, mai ales ea. Diana avea nişte brațe minunate, rotunde, pline şi în acelaşi timp de o prospețime feciorelnică. Lunganul de Cheri îşi ațintise privirile asupra ei, revista îi zăcea pe genunchii ascuțiți.

Toni alegea plăcile, el nu dansa decât tango.

Sandra îl apucă pe Diko de mânecă:

— Nu mă inviți?

Numai ea rămăsese fără pereche şi era furioasă.

— E cam stupid, replică Diko, dar în aceeaşi clipă văzu că Mişo se pregăteşte să vină spre ei şi sări imediat în picioare. Bine!

Sandra îi strânse puternic degetele.

— Hai să le arătăm cum se dansează!...

Mişo se aşeză din nou la locul lui. Se străduia să nu privească spre soția lui, dar ochii îi fugeau mereu acolo. Iar când Valentina trecu în mâinile lui Petio, pe obraji îi apărură cunoscutele pete roşii, iar nasul i se ascuți de tot.

În curând Diko şi Sandra ocupară centrul camerei. Câțiva paşi unul spre altul, apoi fata se lăsa pe spate, susținută numai cu vârful degetelor de partenerul ei, făcea o piruetă, uneori chiar două sau mai multe, în timp ce rochia ei roz se deschidea ca o ciupercă şi îi descoperea genunchii grosuți. Sandra strălucea toată şi mâna ei o strângea cu recunoştință pe a lui Diko.

Mişo se duse să aducă vinul din cealaltă damigeană. Bebo nu îndrăznea să se ridice de pe locul lui, ca să nu-l înlocuiască cineva lângă brunetă. Dar firea lui vioaie nu-i dădea pace.

— Petio mi-o ia înainte! strigă el cu buzele umede. Dar eu sunt perseverent, merg până la capăt! Vă spun ca s-o ştiți – se întoarse el spre fată. Nu vă las până...

Fata râse forțat şi apoi privi spre prietena ei.

— Bebo este un amant desăvârşit! se amestecă doctorul.

Petio se îndreptă.

— Veniți încoace! îi spuse el blondei. Aici nu putem sta de vorbă în linişte. O luă de braț şi o sili să se ridice. O conduse cu grijă, dar cu un aer de stăpân spre camera cufundată în semiîntuneric.

— Valentina, se poate, nu-i aşa? aruncă el peste umăr.

— O, da!

Fata se opuse puțin, dar se ruşină apoi şi îl urmă supusă.

Bebo bătu din palme:

— A început, a început!

— Eu trebuie să plec. E târziu – zise bruneta ridicându-se de la masă şi înroşindu-se brusc.

— Nu-i dați atenție! interveni pentru prima oară lunganul de Gheri. Astea sunt bancuri. La noi se trăncăneşte mult... Haide să dansăm!

— A, nu se poate! se înfipse Bebo. Vezi-ți de revista ta.

Gheri lăsă picupul şi se înclină uşor în fața Dianei:

— Prințesă!

Diana se ridică leneş, caldă şi moale, şi, cu o libertate în care era mai mult obişnuință şi supunere, se lipi strâns de el. Acesta o conduse spre dormitor. Ognean se încruntă.

Paharele se goleau acuma mai repede. Toni punea numai tangouri. Diana trecea dintr-o mână în alta. Permitea să fie şi sărutată în timpul dansului, dar nu oricui. Diko o văzuse sărutându-se cu Petio, mai rar cu Bebo şi o dată chiar şi cu doctorul. Numai el nu încercase. Niciodată nu-şi dăduse seama de ce depind preferințele ei. Acum îl străfulgera un gând straniu: Diana este generoasă cu cei care sunt nucleul grupului. Ea o să-i arate cel mai bine ce loc ocupă el printre ei.

Ajunse cu greutate până la ea. O apucă de talie – nu era modern s-o conducă aşa, dar avea o talie într-adevăr splendidă şi mâna se oprea parcă singură acolo; o îndreptă cu îndemânare – fără să se grăbească, dar cu hotărâre – spre dormitor.

În semiîntuneric se desluşiră Petio şi blonda. Stăteau acuma îmbrățişați pe un divan mic de sub geam. Fata nici nu îndrăznea să respire.

În dormitor intră şi o altă pereche – Sandra şi fiul dirijorului. Diko o eliberă puțin pe Diana, dar Ognean nici nu se uită la ei. Atunci continuă dansul cu şi mai multă îndârjire. Buzele lui îi atinseră uşor părul întunecat, mirosind a parfum greu, coborâră pe tâmple şi se opriră într-un sărut mic. Diana nu se retrase. Diko îşi mută capul pe partea cealaltă şi repetă acelaşi lucru. Apoi mâna i se ridică mai sus de talie şi începu să mângâie părul ei scurt.

Înainte de a încerca s-o sărute, se gândi ce cale să apuce – s-o ia prin surprindere, ca ea să nu aibă timp să-şi vină în fire, sau încet, pregătind-o din vreme pentru asta. Alese al doilea mijloc. Celălalt nu ar fi însemnat o victorie şi nu i-ar fi fost de niciun folos şi nici nu ar fi vrut să se trezească într-o situație penibilă.

Diko îi acoperi fața proaspătă de sărutări, care deveneau din ce în ce mai fierbinți, şi, la sfârşit, buzele lui se opriră ca din întâmplare pe ale ei. Totul nu dură decât o clipă. Se trase înapoi şi se uită la chipul fetei. Ochii ei priveau fără expresie într-o parte – ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Încurajat şi surprins întrucâtva de faptul că nu simțea nicio plăcere, Diko o sărută din nou şi de astă dată nu se mai grăbi. Buzele fetei se deschiseră, calde, moi şi cu experiență – îi răspundea la sărut. O privi din nou în față. Calm. Dintr-o dată avu impresia că ține în brațe nu un om viu, ci o păpuşă.

În uşă apărură Valentina şi Toni. În spatele lor se strecură Mişo. Săracul de el! Se mutase ca să vadă cum intră nevastă-sa în dormitor. Dar ce putea să vadă pe întuneric?

Diko îşi împinse partenera fără să vrea spre ei. Când fură foarte aproape şi văzu că Valentina se uită la ei cu privirea aceea stranie pe care i-o mai surprinsese adesea, Diko se aplecă spre Diana şi o sărută lung şi cu pasiune. Ridică apoi capul – Valentina era cu spatele spre el, nu-şi putu da seama dacă-i văzuse.

Curând după aceea Diko pierdu orice interes pentru tot ce îl înconjura. Continuă să se îndoape cu vin, dar nici acesta nu mai avea nici gust, nici putere – i se părea că bea apă. Dădu pe gât trei pahare unul după altul, apoi, după o mică pauză, încă unul. Abia când se ridică de la masă ca s-o invite pe Sandra, care rămăsese din nou singură şi arăta foarte amărâtă, simți că alcoolul îl învinsese: obiectele pluteau prin cameră, parcă duse de o apă înceată, şi lustra masivă atârna amenințător de aproape. În acest moment o văzu pe Valentina. Îl privea stăruitor. Ochii îi deveniseră complet negri. Picior peste picior, şoldul ei desena o linie armonioasă. Rochia îi alunecase pe un braț şi descoperise pe jumătate un

umăr delicat cu piele de mătase. Atât de gingaş şi pur, că simplul gând că l-ar fi putut atinge cineva era o necuviință. Ca sub hipnoză, Diko schimbă direcția şi se îndreptă spre ea. Se opri în mijlocul camerei şi se înclină exagerat de ceremonios. Valentina se ridică încet şi liniştit de la masă, căci se pare că aştepta de mult acest moment, şi-i dădu amândouă mâinile. Îl învălui un miros plăcut de curățenie şi de parfum, mâna îi pipăia vertebrele delicate ale spatelui, iar genunchii îi atingeau coapsele moi şi calde. Îşi spuse că trebuie să fie o fericire nespusă să strângi în brațe o astfel de femeie. Aşa îşi spuse, dar în acelaşi timp îşi dădu seama că nu simte nimic deosebit. Se îngrozi: dacă ea îşi va da seama, ce-ar putea să gândească! „Trebuie să fac ceva!” Şi brațul lui strângea din ce în ce mai puternic femeia, şi capul lui aluneca din ce în ce mai jos, spre al ei. Nici nu înțelese cum ajunseră în dormitorul cufundat în semiîntuneric. Iată acum e momentul! Dar nu făcu nimic, se simți şi mai fără chef.

— Credeam că m-ați uitat! zise pe neaşteptate Valentina.

Diko se trezi parcă din somn.

— Mi-e teamă de dumneavoastră.

— De mine?!

— Eu sunt bărbat... Dumneavoastră arătați atât de inaccesibilă.

— Nu ştiam.

— Nu mai vin niciodată la dumneavoastră!

— De ce?

— Cred că vă dați seama... Diko răsuflă adânc: oricum, tot se făcuse de râs, tot o să-l ia de prost. Nu v-am văzut niciodată singură. Nici nu ştiu cum arătați. De ce să mai vin? Veniți dumneavoastră! N-ați venit niciodată!...

— Când m-ați invitat?

Diko înlemni.

Femeia zâmbea misterios. Era cât se poate de liniştită. Diko nu era sigur dacă a înțeles bine. Mai aştepta ceva, o confirmare, dar ea privea undeva într-o parte şi tăcea.

Ritmul melodiei se rupse, se transformă în două acorduri zgomotoase şi dintr-o dată se făcu tăcere. Valentina se

eliberă uşor din braţele lui şi vru să iasă la lumină.

— O clipă, o opri Diko.

Ea îl privi calm şi zise:

— Mâine dimineaţă s-ar putea să vin la dumneavoastră. Îi întoarse spatele şi se îndepărtă lin, legănându-şi uşor şoldurile.

Diko nu îndrăzni s-o urmeze. I se părea că toţi vor înţelege ce se întâmplase.

Din camera cealaltă auzea cum Valentina îi spunea lui Mişo să aducă de la vecini copilul. Vocea ei era absolut indiferentă, neutră.

La plecare, Mişo îl invită din nou să mai vină la ei în vizită. Diko mormăi ceva, îi strânse mâna îndelung şi coborî scările nesigur.

De dimineaţă, când se trezi, primul lui gând fu la meciul de ieri. Trăi din nou umilinţa de a se vedea în rolul jucătorului folosit numai atunci când soarta meciului este deja hotărâtă. Inima i se umplu de furie împotriva lui Kiril şi a tuturor celor care fuseseră martori ai celei mai supărătoare situaţii din viaţa lui de sportiv. Şi totuşi, nu făcuse oare o greşeală când refuzase să iasă pe teren? De ce a trebuit să-şi dea pe faţă sentimentele? Oare aşa se respectă demnitatea? Dacă lovitura nu ar fi fost atât de neaşteptată, sigur că nu ar fi procedat aşa. Ar fi jucat cele două minute îngrozitoare, apoi ar fi mers cu ei la masă şi s-ar fi purtat ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat – lui Kiril niciun cuvânt. Şi câteva zile mai târziu, când ar fi început să i se simtă lipsa la antrenamente şi ar fi început să-l caute, s-ar fi dus direct la preşedintele clubului, să-i spună că părăseşte echipa.

Îşi imagina cum preşedintele îl cheamă pe Kiril, cum toţi cei de la secţie în frunte cu Todorov se strâmbă la antrenor şi furia i se transforma treptat într-o satisfacţie răutăcioasă. Kiril este înfrânt, îşi recunoaşte greşeala şi vine personal să-l roage. Diko, generos, îl iartă.

Acum, după toate cele întâmplate, numai un om fără nicio picătură de demnitate s-ar mai întoarce. Diko se înspăimântă, îşi dădu deodată seama că n-are să fie deloc

uşor şi simți furnicături în spate. „Diko Dikov de la Cervena Zarea.” „Zareaninul Dikov a apărut din nou.” „Din echipa Zarea cel mai bine a jucat Dikov.” Diko şi Cervena Zarea – două nume de nedespărțit. Erau aici anii scurşi, un întreg deceniu, erau tinerețea lui, amintirile, publicul credincios, o lume care-i era dragă.

Cu vreo doi ani în urmă, în echipele de baschet se produceau schimbări mari – jucătorii, în grupuri de câte doi-trei sau chiar câte unul singur îşi părăseau cluburile şi treceau la alte echipe. „Sportul popular” a publicat atunci un editorial în sprijinul fidelității față de club. Gânduri frumoase despre tradiție, despre cinste şi idealism, iar la sfârşit cuvinte de laudă pentru cei care rămăseseră credincioşi până la sfârşit şi, printre ei, pe primul loc chiar, Diko Dikov. Cât de mândru se simțea atunci Diko şi cu cât dispreț vorbea de „păsările călătoare”!... Nu, dacă vrea să iasă basma curată din treaba asta, atunci însemnează că, dacă părăseşte echipa, să nu mai joace nicăieri altundeva. Dar atunci ce o să facă? Încă nu-şi spusese ultimul cuvânt...

Diko cântărea în minte pe toate fețele cele două posibilități care îi rămăseseră. Dacă se întoarce, înseamnă să scuipe pe demnitatea sa; să treacă în altă organizație ar fi însă urât, cumplit. Diko se luă cu mâinile de cap. De la cheful de ieri, se întâmplase ceva cu el: şi-l simțea când gol cu desăvârşire, când greu ca de plumb.

„Valentina!” – îşi zise el şi se uită la ceas. Era zece şi jumătate. Sări din pat, dar camera se învârtea cu el. Căzu din nou pe marginea patului şi rămase cu privirile ațintite înainte. Ce bine ar fi să nu vină!

Dar dacă vine? Îşi imagină că stă în fața lui, acolo pe scaun, cu picioarele încrucişate unul peste altul, fusta i se ridică puțin şi dezgoleşte o parte din genunchiul ei frumos, bine rotunjit... Nu, nu, cu ea nu se poate purta ca şi cu alte femei! Aici e nevoie de un tact special, de o comportare reținută şi multă răbdare. Un singur pas greşit şi totul se va nărui, devii pentru totdeauna în ochii ei un golan. Ce bine ar fi să i se întâmple ceva!... Şi apoi ce, parcă întâlnirile

amoroase se fac dimineața? Dimineața este timpul pentru muncă, numai târfele... Răsuflă adânc şi zgomotos – vine, nu vine, el trebuie să fie gata. Îşi puse papucii verzi şi se duse la tatăl său. Pelin Dikov se înfăşurase într-un şal vechi, gros, pe care Diko îl ținea minte de pe vremea când era copil, şi fața prelungă a Bătrânului era cenuşie.

Se ridică anevoie de pe scaun, se mişca temător, şi băgă ştecherul în priză. Reşoul începu să zumzăie şi se încălzi încet până la roşu. Îşi întinse mâinile străvezii deasupra lui.

— În sfârşit, te-ai sculat...

— După cum se vede.

Bătrânul clipea mereu şi se foia fără rost – Diko îşi dădea seama ce vrea, probabil că şi lui îi era greu să treacă peste cele petrecute ieri şi voia să ştie care este cauza pentru care fiul lui nu jucase.

Bătrânul turnă ceaiul şi ridică ziarul de pe gustarea de dimineață. Erau numai două felioare de şuncă rămasă de ieri şi o bucată de brânză tare şi îngălbenită în câteva locuri.

— Ai mâncat? întrebă Diko.

— Eu? Da, am băut un ceai.

— Cu siguranță că ai terminat banii!

Pelin Dikov se grăbi să răspundă:

— Uite, îți aduc imediat carnețelul ca să vezi pe ce am cheltuit. N-ai decât să te duci tu la cumpărături şi atunci...

— Cine ți-a spus aşa ceva? De ce nu-mi spui? Eu mai uit...

Diko scoase din buzunar un teanc de bani şi luă din ei două bancnote de câte o sută de leva.

— Dă-mi mai puțin, că-i cheltuiesc... Au aici alături o scrumbie... hmm!

Pelin Dikov îşi luă vioi din cui lodenul, ochii îi străluceau de bucurie.

— Un moment! îl opri Diko. Ia-mi şi o sticlă de lichior de cacao şi trei-patru prăjituri din alea – cum le zice? – Plezir! sau mai bine stai puțin! Diko căzu pe gânduri. Alcool? Alcool de dimineață şi tocmai lichior? Valentina nu e o fetiță şi asta ar părea foarte simpluț şi premeditat. Poate, mai bine,

vermut şi sandvişuri!

Diko comandă o cutie de bomboane de ciocolată, coniac, lichior şi mastică – cele mai multe femei preferau mastica.

Bătrânul îşi trase adânc şapca pe cap şi, cum tuşea destul de des, îşi înfăşură mai strâns fularul în jurul gâtului

— Iar nu te simți prea bine, nu-i aşa? Mai bine să mă duc eu, zise Diko.

— Am răcit puțin.

— Dar să nu începi să colinzi prin magazine! Te rog foarte mult, aştept oaspeți.

— Oaspeți? La ora asta?

Tatăl dădu din cap şi plecă.

Diko se strădui să-şi facă bine patul, totuşi rămâneau mereu fel de fel de falduri şi într-o parte atârna şi pătura. Mătură, curăță praful de sub bufet şi de sub pat şi schimbă aranjamentul scaunelor. Apoi se dădu înapoi şi îşi privi camera cu un ochi critic. În locul steguletelor, pe pereți atârnau acum două tablouri în ulei pe care le găsise aruncate în pod. Nu erau frumoase, nu se deosebeau prin nimic de nişte fotografii şi era gata să le scoată, când îşi aminti că ale Valentinei nu erau cu nimic mai grozave. Caricatura polonezului Wencelowski era aşezată între ele, puțin deasupra lor şi sărea în ochi foarte tare – o mută într-un loc mai modest. Cupele de argint colectau de mult praful în pod. În bufet, pe rafturile unde fuseseră medaliile sportive, acum se aflau nişte cărți cu coperți negre, găsite tot în pod. Nu-l lăsase inima să arunce şi medalia jubiliară mare, pe care o primise la Paris. Pe Valentina are să o intereseze de unde a primit-o, cu ce ocazie, şi iată că se înfiripă o conversație interesantă. În privința aceasta putea să-i fie de ajutor şi covoraşul de catifea cu lei – Egipt, Alexandria... Diko şterse cu grijă de praf telefonul alb şi îl apropie de pat, ca să pară că tocmai vorbise. După aceea se opri în fața oglinzii.

Din oglindă îl privea o față de bărbat obosit, cu şanțuri adânci lângă nasul înălțat drept şi sever. Zâmbi – nasul îi rămase neschimbat şi chipul nu-şi pierdu nimic din

seriozitate. Ochii cenuşii erau stinşi şi plini de ciudă. Parcă nimic n-ar fi fost în stare să-i înveselească. Câteva firişoare albe se iviseră deasupra urechii, părul castaniu n-avea strălucire şi începuse să se rărească. Gura se lăsase în jos, într-o cută tristă, un colț era ceva mai jos decât celălalt şi aceasta împreună cu bărbia puternică îi dădea un aer plictisit, dar şi foarte încăpățânat.

Diko constată că seamănă din ce în ce mai mult cu tatăl său şi, când Bătrânul se întoarse cu cumpărăturile, se uită pentru prima dată cu atenție la el – iată, aşadar, cum va arăta el. Zâmbi – Bătrânul nu arăta rău, dar se simți puțin trist. Nimănui nu-i vine să creadă cu adevărat că va îmbătrâni.

Hotărî să rămână în halat. Era frumos şi-i stătea bine. Dar, ca să nu fie cu totul în neglije, ceea ce ar fi putut deruta o femeie, îmbrăcă o cămaşă albă pe sub halat, lăsând-o deschisă pe piept în aşa fel încât să i se vadă pe jumătate medalionul.

Când fu gata, căută ceva ca să-şi omoare timpul; se uită la cărțile din bibliotecă. Nu le alesese în mod special – se îngrijise să fie literatură beletristică şi să aibă copertile întregi. Încerca un sentiment deosebit când îşi amintea cât de multă atenție acordase cândva cărților sale. Fiecare îşi avea un număr şi locul ei fix pe raft, exact ca într-o bibliotecă. Citea mult, uneori nopți întregi. Antrenamente şi lectură – ce frumos se scurgea viața lui! Cât de departe erau acum toate astea!...

Se duse spre bibliotecă şi luă o carte la întâmplare – era Gorki, *Povestiri.* O ediție veche, de pe vremea când se scria însă cu ierul[1] mare. După aceea, prin mâini îi trecură una după alta un volum de clasici greci, Iordan Iovkov, Pitigrilli, Şolohov, *Crimă şi pedeapsă...*

O carte groasă îi atrase atenția. Era ceva foarte cunoscut –

---

[1] Literă specifică alfabetului chirilic, notând duritatea consoanei după care se scria; s-a renunțat la ea în momentul modernizării ortografiei bulgare.

dar nu-şi putea aminti ce anume. O deschise. *Ţăranii* – Wladyslaw Reymont. O ştampilă mare, albastră, şi un scris îngrijit: „Elevului Diko Dikov pentru merite deosebite...” îi veni dintr-o dată în minte toată ceremonia – hainele de culoare închisă ale directorului, elevele coafate, florile, masa roşie, plină de cărţi. Diko se emoţionă. Îşi apăsă cartea pe piept şi, după vechiul obicei, se îndreptă spre pat. Tocmai când să se întindă, gândul i se întoarse din nou la Valentina. „N-are nimic, oricum n-o să vină.” Şi se întinse pe pat. Răsfoi primele pagini. „Toamna, partea întâi.” Parcă era un fel de prevestire. Îşi trase pantalonul puţin în sus. Glezna îi străluci delicată, ca de ceară, cu pielea netedă şi curată. Aruncă cu furie cartea.

Exact la douăsprezece fără un sfert sună telefonul. Fără să-şi ia ochii de pe pagină, Diko ridică receptorul şi-l duse la ureche.

— Diko Dikov, mormăi el supărat.

La celălalt capăt nu răspunse nimeni, dar se simţea că este cineva.

— Alo! repetă el.

Urmă un oftat uşor, apoi un glas necunoscut de femeie – voalat şi neclar – vorbi:

— Pornisem spre dumneavoastră, dar, după cum văd, nu sunteţi într-o dispoziţie prea bună şi...

— Valentina! Diko apucă receptorul şi cu cealaltă mână.

— Eu sunt!... Hai, lasă, altădată...

— Vă rog... V-am aşteptat... toată dimineaţa. De unde telefonaţi?

— Sunt în apropiere, dar, oricum, e ora prânzului...

— Nu face nimic, măcar pentru câteva clipe. Veniţi, nu-i aşa?

Femeia tăcu un timp.

— Bine.

Diko sări din pat şi începu să se învârtească prin cameră, fără să ştie ce să facă mai întâi; văzu cărţile împrăştiate în bibliotecă şi se aruncă imediat asupra lor. Le zvârli la

nimereală pe rafturi şi se duse să se spele pe mâini. Deschise apoi barul şi tremurând de grabă scoase dopul uneia din sticlele pe care tocmai le cumpărase. Nu se făcea să le deschidă în fața ei, ar putea să-şi spună: „Le-a cumpărat special pentru ocazia asta!” În dorința sa ca totul să pară cât mai natural, vărsă o parte din băutură în sticle goale şi scoase jumătate din bomboane din cutie.

Lăsase *Țăranii* lui Reymont să stea pe pat, deschisă, dar după puțin timp luă cartea şi o puse lângă celelalte. „Ia te uită ce cărți citeşte – *Țăranii!”* La femei ca ea şi cele mai mici amănunte contează. Trebuie să fie foarte atent cu lumina roşie – numai în cazul în care atmosfera permite. Alese cele mai frumoase plăci şi le puse deasupra. Acuma era gata.

Valentina stătea în fața lui, exact aşa cum şi-o închipuise: cu picioarele încrucişate unul peste altul, calmă şi zâmbind numai din colțurile gurii sale moi şi nerujate. Părul îi era strâns mult la spate, într-o pieptănătură severă. Avea pantofi sport, o fustă largă cu pătrate mari şi o bluză de lână în culoarea ochilor ei. Stăteau unul în fața celuilalt şi se priveau din când în când. Temerile lui Diko se adevereau. Nu ştia ce să-i spună. Roşi, îşi mângâie sprâncenele şi se ridică în picioare.

— V-am spus eu cândva că mă tem de dumneavoastră. Tocmai de aceea am să-mi caut un ajutor. Am mastică, coniac, lichior – ce preferați?

— De dimineață nu-mi place... Şi apoi mie nu mi-e teamă de dumneavoastră, aşa că nu am de ce...

— Aşa? Par aşa de inofensiv?

— Nu ştiu îşi roti Valentina privirile.

— Sigur. Din moment ce ați avut curaj să veniți aici singură.

Acum ochii femeii exprimau o mirare nevinovată.

— E cumva periculos aici?

— Puțină răbdare şi o să vedeți.

— A, atunci plec, zise Valentina, dar nu se mişcă de pe scaun.

— Glumesc, zâmbi trist Diko. Sunt blând ca un mieluşel şi tocmai acesta e ghinionul meu. Femeilor le plac bărbații agresivi, îndrăzneți.

— Nu sunteți sportiv? Eu ştiu că sportivii...

— Numai pe teren...

— Atunci înseamnă că sunt salvată.

— Nu chiar.

Valentina nu i se mai părea atât de amenințătoare.

Băură mastică.

Ea se ridică şi începu să examineze camera. El mergea în urma ei, atât de aproape că mai că o atingea. Numai să întindă mâinile şi... Dar, lucru ciudat, nu simțea nicio dorință.

Valentina atinse cu degetele-i delicate medalia mare de la Paris.

— Aşadar, aceasta este vestita cameră?

— Vestită?! Cine a spus asta?

— Mai mulți... Telefon alb, medalii, lei – exact aşa cum mi-a fost descrisă. Şi lumina roşie? privea spre pat.

— Şi albă, şi roşie, zâmbi Diko mulțumit, dar şi puțin stânjenit. Vreți să vă arăt?... Numai că trebuie să las perdelele, altfel efectul se pierde.

Femeia zâmbi.

Diko trase perdelele. Mâinile îi tremurau. Unde aveau să ajungă? Uitase să aprindă mai înainte lampa şi camera se cufundă deodată în semiîntuneric. Repede, să nu-i dea posibilitatea să-şi închipuie cine ştie ce, Diko sări spre comutator şi camera se umplu de o lumină care, după lumina zilei, părea urâtă şi bolnăvicioasă. Învârti din nou comutatorul şi o strălucire moale, roşie se răspândi pe mobilă. Părul femeii străluci ca aurul vechi.

— Noroc!

— Noroc!

Stăteau din nou unul în fața celuilalt şi se priveau, de astă dată ceva mai îndrăzneț. Perdelele rămaseră trase.

— E frumos! spuse Valentina. Parc-ar fi un cămin.

Lui Diko i se luă o greutate de pe inimă. Se temuse serios

cu ce ochi va privi Valentina lumina roşie. Niciodată nu i se păruse atât de pământeană şi de accesibilă ca acuma. Şi totuşi, nu avea despre ce să vorbească cu ea. Se plictisise să se tot învârtească în acelaşi cerc de vorbe goale. Fără s-o privească, cu sentimentul neplăcut că procedează ca un ordinar vânător de fuste, se duse la picup şi puse un disc. Se întoarse apoi la locul lui, dar tot evita s-o privească.

— Am sentimentul că e seară, zise Valentina.

— Ce importanță are?... Şi dacă o să începem să dansăm, tot nu are nicio importanță.

— Aşteptați... – îl respinse brusc femeia cu amândouă mâinile. Se ridică imediat şi îşi aranjă tulburat părul.

— Îmi şifonați fusta, gâfâi ea, cum am să ies pe urmă în stradă?

Ochii i se închiseseră la culoare, un nor se lăsase peste ei şi se făceau din ce în ce mai întunecați. Îi zâmbi într-un mod special – în zâmbetul ei era şi puțin dispreț – şi, cu mişcări calme şi încete, începu să se dezbrace.

Diko privea uluit: „De câte ori se dezbrăcase oare aşa?!” Simți un fel de împotrivire, dar era prea târziu. Un fel de jenă apăru în ochii femeii; întinse mâna după lampă.

Valentina îşi aranja calmă părul în fața unei mici oglinzi. Încă nu-şi încheiase fusta.

Diko se aplecă şi o sărută pe ceafă. Din recunoştință şi ca să se vadă cât este de fericit. Dar în realitate era puțin cam scârbit – atât de lacomă, de nesățioasă!...

Schimbară numai câteva cuvinte. Aveau aerul unor oameni care şi-au terminat treburile şi nu mai au nimic de făcut aici.

— Când te mai văd? o întrebă el în uşă.

— Am să te caut la telefon... La revedere, dragule!

Capitolul III

DIKO SE HOTĂRÎ SĂ-I SPUNĂ PREşedintelui că pleacă. Nu vedea altă rezolvare şi, totuşi, în adâncul sufletului, spera că Kitov n-o să vrea să-i dea drumul.

Plecase de acasă devreme ca să ajungă la el înainta de a se aduna în biroul lui, ca de obicei, o mulțime de oameni. Dimineața era rece, dar uscată. Norii argintii se profilau ca nişte zgârieturi în înaltul cerului. Pavajul era uscat şi bine măturat. „E o vreme de costum”, îşi zise Diko privind cu plăcere la dunga pantalonilor săi impecabil călcați. Încrederea în sine îi revenise întrucâtva – îl căutase şi Valentina la telefon, îşi aranjaseră o întâlnire pentru după-amiază. Deşi mai simțea încă un fel de dezgust după ziua de ieri, nu putea să nu fie în acelaşi timp şi mândru – oricum, Valentina nu era câtuşi de puțin o femeie oarecare. În general, sentimentul de descurajare începea să-l părăsească. E drept, pierduse pe de o parte, dar pe de altă parte obținuse şi unele câştiguri! Nu avea rost să dispere.

Deşi era devreme, Kitov nu era singur. În biroul lui erau luptătorii. Toți, fără excepție, păreau abătuți.

— Ia loc, Diko! îl invită preşedintele. Stai jos, stai jos! Vezi cu ce semănăm?... Totul e gata pentru Turcia: şi paşaportul, şi biletele, ba ne-am cumpărat şi mâncare – acolo oamenii ne aşteaptă şi noi tot mai suntem aici. Tu ştii cum stau lucrurile astea! Şi tu ai aşteptat viza! De dat or să ne-o dea – la aceste cuvinte ochii tinerilor sportivi care nu se dezlipeau de buzele lui prinseră să strălucească puțin – dar mai întâi trebuie să te chinuiască, să te scoată din sărite... Îmi pare

rău numai de ei! Ia te uită cum arată! Băieții s-au pregătit, n-am ce spune! Şi se uită cu toții la mine parcă de mine ar depinde totul!

— Păi dacă se apucă Kitov de o treabă... începu Diko, dar trebui să se întrerupă, căci exact în aceeaşi clipă în birou intră un bărbat necunoscut care strigă încă din uşă:

— Gata!... Au dat telefon.

— Cine? se ridică Kitov.

— Cum cine? Cei cu viza... Totul e în ordine.

— Plec imediat. Calm, băieți.

— Tovarăşe Kitov, se făcu auzit Diko, hotărât să termine cu orice preț chiar astăzi.

— Te ascult, Diko, îi răspunse preşedintele, răscolind în unul din sertarele de jos ale biroului. Uite-l, pe ăsta îl căutam... Spune, dragul meu, te ascult.

Diko aruncă o privire strâmbă către ceilalți băieți care erau de față:

— Aici nu e bine! Problema este mai deosebită... Am venit special pentru asta. N-am să vă răpesc mult timp.

— E chiar aşa de serios? se încruntă preşedintele.

— O să apreciați singur.

— Hai, las-o pe mâine, măi Diko!

Diko nu spuse nimic, dar nu se clinti din loc privind încruntat înainte.

— Ascultă, vino mâine dimineață mai devreme, să zicem pe la opt. Încui biroul şi nu las pe nimeni înăuntru. Dacă e aşa important cum zici, trebuie să stăm de vorbă liniştiți. Nu te supăra, frățioare! Vino mâine! La revedere! Şi preşedintele ieşi repede afară, lăsându-l singur cu băieții.

Umilit față de toți ceilalți, Diko nu avu putere să plece numaidecât. Stătea în mijlocul camerei cu capul lăsat în jos, făcându-se că se gândeşte la ceva. Băieții tăceau. „Acum totul s-a terminat! se înfurie Diko. Nu mai există cale de întoarcere! Din moment ce până şi Kitov... – gata!”

În stradă Diko îşi aminti de serviciu. Nu mai putea nici să rămână acolo şi să primească bani de la ei. Îi plăteau ca să joace.

Pentru prima oară se ducea la serviciu cu inima uşoară, eliberat de remuşcări. Se ducea acolo o dată, cel mult de două ori pe săptămână şi stătea un ceas-două, dar uneori se întâmpla să treacă şi o lună fără să calce pe acolo. La început directorul îi cerea o adresă cu ştampila echipei, după aceea se mulțumise numai cu bilețele de la antrenori, iar în cele din urmă ridică din umeri şi încetă să se mai intereseze unde este; când se întâlneau pe coridor, se făcea că nu-l vede.

Aproape toți se obişnuiseră cu situația specială a lui Diko, numai fostul lui şef, nea Kosta, rămăsese neînduplecat. Bătrânelul acesta uscățiv, cu ochelari, se purta ca şi când Diko nici n-ar fi existat – îi răspundea foarte rar la salut, intra foarte rar în vorbă cu el. Era mai bine de un an de când nu se mai uitase în registrul pe care i-l dăduse în grijă. Diko avea sentimentul că toarnă apă într-un butoi fără fund. După fiecare turneu mai interesant, naționalul era copleşit cu întrebări la care ar fi răspuns cu foarte mare plăcere, dacă n-ar fi simțit privirile ironice din spatele ochelarilor groşi. Numai şeful nu-l întreba nimic.

Diko era obişnuit să fie respectat şi indiferența vădită a bătrânului îl făcea să se simtă umilit. Abia acum, când voia să-şi ia rămas bun, Diko îşi dădu seama că, de fapt, îl respectă pe nea Kosta. Nu era decât un funcționar, dar era cinstit şi sincer în sentimentele lui. Cât de mult semăna cu Savov! Numai că Savov avusese de profitat, şi asta schimba totul!

Diko zâmbi mulțumit, închipuindu-şi cum o să se bucure nea Kosta de vestea cea nouă – doar îi stătuse atâta vreme ca un ghimpe în ochi. Şi cât o să fie de surprins când Diko o să înceapă să-i ceară scuze pentru tot. Căci hotărâse să procedeze exact aşa – orgoliul lui nu va suferi – pentru bătrânul funcționar, abia dacă însemna ceva mai mult decât un parazit social ca oricare altul. Măcar să înțeleagă că şi sportivii au sentimente…

— Bună ziua la toată lumea! salută cu voce tare Diko, îndreptându-se spre birou cu paşi mari, sigur de el.

Se auziră mai multe glasuri în acelaşi timp din mai multe părţi. Numai nea Kosta nici nu ridică capul.

Puţin mai târziu, continuând să rămână cu ochii aţinuţi în registrul pe care-l avea în faţă, şeful îi spuse:

— Diko, du-te imediat la director! Ieri a întrebat de câteva ori de tine!

— De mine! se miră Diko. De ce?

Dar nea Kosta nu-l învrednici cu niciun răspuns. În locul lui răspunse grăsunul de Pramatarov, care vorbea încet şi calm, de parcă ar fi silabisit dintr-o carte:

— De câteva zile avem o echipă de la Controlul de stat. Du-te să te dezvinovăţeşti, până nu e prea târziu. Adu o adresă, un document, un certificat medical – voi, sportivii, ştiţi să vă descurcaţi cu lucruri dintr-astea... Ne-au întrebat şi pe noi şi noi am spus că nu ştim nimic. E mai mult prin străinătate – asta este munca lui, am zis noi.

— Mulţumesc! zâmbi fără grijă Diko..

— Măi băiatule, nu râde! Întinse gâtul înainte nea Kosta. Are dreptate Pramatarov. Du-te să le explici până mai ai vreme!

— Am venit să-mi iau rămas bun de la voi, spuse foarte serios Diko. Plec. La cerere.

— Şi unde te gândeşti să te duci? îl întrebă Stankov, un bărbat şters, de vârstă mijlocie. De mult voia să se apropie cumva, de Diko, dar până acum nu găsise o cale spre el.

— Deocamdată nicăieri, îi răspunse acesta. Mai încolo poate că...

Diko făcu un pacheţel din mărunţişurile pe care le ţinea în sertarele mesei sale de lucru şi îl vârî în buzunarul pantalonilor, gândindu-se tot timpul dacă să le strângă mâna acum, sau mai târziu,. După ce va termina cu formalităţile.

— Directorul e aici? întrebă.

— E aici, dar grăbeşte-te dacă vrei să-l mai prinzi, îi răspunse nea Kosta aproape amabil.

— Şi încă ceva, se hotărî dintr-o dată Diko. Dumneavoastră, aşa... ca să spunem lucrurilor pe nume, nu

mă priviți cu ochi buni. Nu vreau să mă apăr. E adevărat că am cam fost răsfățați... Avea sentimentul că nu era înțeles şi se opri. Ochelarii groşi străluceau exact în fața lui. Stankov îl privea cu o expresie de încordare pe față. În cameră era linişte desăvârşită. Diko îşi trecu degetele peste sprâncene şi zâmbi: Seamănă puțin a cuvântare, dar ce să-i faci... E vorba de o serie de lucruri... Sportul se transformă treptat într-o artă şi, aşa după cum artiştilor le sunt necesare repetiții multe şi lungi ca să poată apărea pe scenă, tot aşa sportivul trebuie să se antreneze, să exerseze foarte mult ca să poată face față cu succes competițiilor. Publicul este foarte pretențios, cere măiestrie. Şi devine tot mai sever pe zi ce trece. Aşa că să nu credeți că mă plimbam atunci când nu eram aici, la serviciu. Veniți o dată la teren să vedeți cum curge sudoarea pe noi! Diko îşi dădea seama că exagerează puțin, mai ales în ceea ce-l privea, dar aici nu era vorba de un singur individ. Munca noastră e grea, continuă el, şi oamenii îşi închipuie... Se uită la noi – alergăm uşor pe teren, şi ce-şi spun? „Eh, asta viață!” Ne văd cu geamantanele în gară – plecăm în străinătate şi din nou: „Ferice de ei! Pe lumea asta, sportiv trebuie să te faci!” Dar nu ştiu ce înseamnă să ții piept adversarului într-o țară străină, în fața unui public străin. Ştiu ei oare ce înseamnă răspunderea? Ce înseamnă să porți stema țării pe piept? Pentru sportivii conştiincioşi – nu pentru toți, recunosc – un turneu în străinătate este mai curând un chin decât o distracție, ştiu asta din proprie experiență.

Diko simți că vorbele lui făcuseră impresie. Fruntea lui nea Kosta se încruntase de încordare.

— Dacă e aşa, începu Pramatarov, atunci de ce nu vă plătesc direct? Din moment ce artiştilor li se plăteşte ca să-i înveselească pe oameni, să vă plătească şi pe voi! Cu ora, cu ziua, cu golul...

— A, aşa nu se poate! zâmbi Diko. Asta ar însemna profesionalism. Sportul nu este, totuşi, o meserie. Nu poți să fii toată viața sportiv. Joci atât cât eşti tânăr, dar după aceea?

Nea Kosta tuşi ca un orator care vrea să atragă atenția publicului că este gata să vorbească. Îşi îndreptase gâtul, ochelarii îi străluceau.

— Ştii ceva, Diko? începu el. Până acum n-am stat de vorbă cu tine. Poate că ar fi trebuit s-o fac mai demult... Vizavi de mine locuieşte un băiat împreună cu maică-sa. Tată n-are. A stat la închisoare pentru bătaie aproape un an. Mahalaua se ridicase împotriva lui şi prietenii... Ai să înțelegi îndată de ce îți spun treburile astea. Băiatul este adesea fruntaş la întreprinderea lui, a scris despre el şi în ziare. De câteva ori l-am văzut plecând grăbit cu mingea sub braț. Încotro? îl întreb. La antrenament. Maică-sa mi-a povestit că era unul din cei mai buni sportivi din întreprindere. Ia să-mi spui tu atunci cum se face că el găseşte vreme şi pentru una, şi pentru alta?... Ba mai merge şi la şcoala serală. Cioki aruncă mingea la coş la fel ca şi tine, adică sunteți din aceeaşi breaslă. Face sport, dar şi munceşte, ba mai şi învață!

— Sunt curios să ştiu: în ce întreprindere lucrează? Şi în ce echipă joacă? Asta este foarte important, întrebă nerăbdător Diko.

— La întreprinderea industrială de stat Rodina – este o întreprindere relativ mică. Cu siguranță că tot acolo şi joacă. Maică-sa mi-a spus că echipa lor a câştigat nu ştiu ce campionat raional sau cam aşa ceva.

— E clar! răsuflă Diko, dar deveni dintr-o dată serios. Aici este o mică deosebire: el este un jucător obişnuit, participă la competiții interne şi mai mult decât atâta nu poate obține, în timp ce eu şi cei ca mine reprezintă Bulgaria în străinătate şi nu joacă cu orice fel de echipe, ia, acolo, pentru campionatul raional, ci pentru campionatul european şi mondial. Dacă pentru el nu este foarte important dacă înscrie sau ratează, să zicem, de la cinci-şase metri, pentru mine este obligatoriu să înscriu. Şi ca să pot realiza lucrul acesta e necesar să mă antrenez cu mingea până-mi amorțeşte mâna.

— Treburile astea ale voastre nu-mi sunt prea clare! – oftă

nea Kosta şovăielnic. Eu ştiu numai un singur lucru – mă înfurie lenea, mai ales la cei tineri. Poate că Pramatarov are dreptate – mai bine ar fi să vă plătească. Cine are nevoie de chestiile astea? întrebă arătând spre biroul lui Diko.

— Problema este destul de complicată, zise Diko după ce se gândi puţin. Din orice parte ai privi lucrurile, găseşti şi ceva drept, şi ceva strâmb. Aşa că nu are niciun rost să ne certăm... Ne-am luat cu vorba, poate că l-am scăpat pe director... La revedere, înainte de a pleca mai trec pe aici.

La director Diko zăbovi foarte puţin. Îl găsi singur în biroul său, abătut şi cu chipul obosit. Văzându-l se încruntă şi mai mult.

— Diko, măcar mai dă câte un semn de viaţă! Dacă ai şti ce neplăceri mi-ai făcut! Ai aflat cu siguranţă că a fost un control. Inspectorul s-a agăţat imediat de tine. Se vede că i-a şoptit cineva ceva despre absenţele tale.

Diko nu-l lăsă să continue. Îi expuse cu o voce calmă, sigură, cererea. Directorul se bucură.

— Din moment ce ai hotărât aşa... nu pot să te opresc – se grăbea de parcă i-ar fi fost teamă ca Diko să nu se răzgândească. Ai tu şefii tăi acolo, ai stat de vorbă cu ei... Haide, să fie într-un ceas bun. Îţi urez succes în activitatea sportivă!... Ai primit banii?

Când află că Diko fusese înlăturat din echipa naţională, Kiril se înspăimântă. Jucătorul se apropia treptat de apusul carierei sale şi nu se putea să nu se gândească ce va face de acum înainte. Poate că îşi îndreaptă privirile spre vreun loc de antrenor.

Primul antrenament cu fostul naţional nu făcu decât să-i confirme temerile: lui Diko nu-i plăcuse sistemul. Diko avea idei personale. Nu mai rămăsese nici urmă din vechea lui apatie.

Kiril fu cuprins de un sentiment nou. Nu era vorba nici de îndrăzneală, nici orbire, ci de un fel de încăpăţânare disperată – fie ce-o fi! Sub imperiul acestui sentiment, făcu consecvent şi neînduplecat mai multe demersuri

încununate cu un succes care depăşi chiar propriile aşteptări. Diko nu numai că nu se plânse preşedintelui, nu numai că nu apelă la intervenția oamenilor lui de la secția de baschet – dar nici nu ceru măcar cele mai obişnuite explicații. Se prezentase la serviciu şi spusese că pleacă, atât şi nimic mai mult.

Dar Kiril ştia că treaba nu se putea termina atât de simplu. Ca să se răfuiască cu şefii, avea nevoie de sprijinul unanim al echipei. Observase că băieții sunt nemulțumiți de Diko, dar voia să fie sigur. Poate că i se păruse numai. Improviză o şedință la care participară numai el şi jucătorii. Îi convocase ca să se sfătuiască cu privire la situația echipei după ultimul turneu. După cum sperase, băieții îndreptară singuri discuția spre Diko: „Mai bine să nu se mai întoarcă!" „Îi spui: scoală, joacă, şi el: Nu!" „Vrea să fie rugat!" „La antrenamente nu vine, întârzie, se fereşte de colectiv, îi este ruşine cu noi; se face că nu ne vede!"

Kiril protestă numai atât cât era necesar ca să-i ațâțe pe băieți şi mai tare. La sfârşit zise:

— Măi, nu ştiam că treaba e aşa de serioasă!... De ce nu mi-ați spus până acum? Atunci să nu-l mai chemăm? O să ne descurcăm şi fără el, nu-i aşa?

— Ba bine că nu!

— O să trebuiască să vorbesc şi cu tovarăşii de la club şi de la secție. Dar dacă ați hotărât definitiv, când o să fie şedința pe tema asta nu trebuie să tăceți – nu vreau să pară că toată treaba este pusă la cale de antrenor. Dacă mă întrebați pe mine, trebuie să vă spun că încă nu m-am hotărât... Dar pentru mine voința colectivului e lege. Dacă voi nu-l vreți, n-am să fiu eu acela care să vă stau în cale. Şi nimeni n-are să vă stea în cale – e de ajuns să vă țineți tari pe poziții.

— Jucătorii nu-l vor, îi spuse antrenorul lui Todorov, când veni vorba de Diko.

Activistul se încruntă, îl privi neîncrezător.

— N-ai decât să-i întrebi...

Todorov ridică din umeri şi dădu din cap:

— Dacă Diko ar fi fost în altă echipă, mi-ați fi băgat sula în coaste: „Haide, du-te şi adu-l aici! Promite-i... Grăbeşte-te, până nu ne-o iau alții înainte..” Şi omul e la noi, încă mai este la noi. Nu ştiu ce să cred...

— Todorov, să ne înțelegem! Nu am nimic împotriva lui Diko. Dar scuze n-am să-i cer, nu mă simt vinovat. Şi să nu-şi închipuie că am să încep să-l răsfăț... La rând cu ceilalți! Astea sunt condițiile mele. Băieții nu-l vor – dar asta nu are importanță. Dacă este disciplinat, dacă ascultă – n-are decât să poftească.

— Adică ai şi condiții, zâmbi trist Todorov. Şi, în timp ce noi stăm la discuții, alții au şi întins mâna spre el.

— Au mai trecut anii, Todorov. Nu mai are aceeaşi valoare ca înainte.

— Da! Şi oamenii or să spună: „Omul şi-a dat sănătatea pentru club, iar ei, când a îmbătrânit, l-au alungat ca pe un câine bătrân...”

Şedința avu loc. De astă dată, ca printr-o minune, întreaga secție de baschet era prezentă.

Jucătorii se ridicară într-adevăr împotriva lui Diko, dar nu aşa de hotărât – înțeleseseră că şi Kitov şi ceilalți şefi îi vor ține partea.

Kitov spuse că, atunci când Diko se va întoarce – şi se va întoarce neapărat –, trebuie să se găsească între prieteni sinceri şi buni, între oameni care-l iubesc şi-i prețuiesc experiența. Nimeni să nu uite ce a dat acest jucător echipei. Să simtă că tot colectivul are nevoie de el. Să nu şuşotească între ei despre greşelile lui, ci să-i spună adevărul deschis, în față, ca nişte adevărați tovarăşi. Diko este un om minunat şi n-o să se supere. E adevărat că se cam fereşte de ei, dar asta se poate explica şi prin vârstă – este cu zece ani mai mare decât cei mai mulți dintre ei. Evident, în ce priveşte disciplina la antrenamente – aici o să i se arate clar că, dacă până acum s-a bucurat de anumite privilegii, o greşeală regretabilă a antrenorilor şi conducătorilor clubului –, de aici înainte n-o să mai fie aşa. În colectiv toți sunt egali, nu există tineri şi bătrâni, cu merite şi fără merite, buni şi slabi.

— Să însănătoşim acest colectiv minunat! Să facem să se întoarcă anii de glorie de altădată, când numele clubului era cunoscut în întreaga ţară! Să fim tovarăşi şi prieteni, căci aşa este mai uşor să învingem! încheie cu patos Kitov.

Kitov se simţea foarte vinovat faţă de Diko, pentru că nu-l ascultase în ziua aceea la el în birou. Poate că, şi aceasta influenţase hotărârea jucătorului de a părăsi echipa. A doua zi după şedinţă, preşedintele se duse la familia Dikov. Era sigur că va reuşi – îi legau atâtea lucruri, se respectau. În plus, Kitov se mândrea cu talentul lui de a convinge oamenii. Dar o oră mai târziu, pleca cu capul în jos. Îi era ciudă mai ales pentru că la sfârşit, după ce-l certase şi-l ameninţase, fugarul spusese: „Nu sunt supărat pe dumneavoastră. Vă iubesc şi vă respect. N-am să vă uit niciodată!” Kitov se emoţionă şi, fără să stea pe gânduri, îi întinse mâna. Şi îşi strânseseră mâinile nu ca la despărţire, ci ca şi când ar fi încheiat o înţelegere – fierbinte şi puternic.

*

Diko se antrena regulat în timpul zilei. Voia să-şi facă apariţia în noua echipă bine pregătit, într-o formă bună, ca acelora să nu le pară rău nicio clipă că l-au luat. Dar iată că trecuse o săptămână întreagă de când părăsise Cervena Zarea şi încă nu-l căutase nimeni. N-au nevoie de el. Gândul acesta îl apăsa, se grăbea să-l alunge. Nu, fără îndoială că oamenii îşi închipuie că înainte de a pleca îşi aranjase treburile şi, dacă până acum nu se ştie încă unde joacă, este vorba numai de o anumită delicateţe – ca să nu pară totul foarte urât. După câtva timp, când vor înţelege că nu este vorba de asta, au să înceapă să-l caute.

Îl puse pe taică-său să fie atent, dacă îl caută cineva, să-l descoase cum se cuvine. Bătrânul voia de mult să stea de vorbă cu el. Era o ocazie potrivită:

— Echipa ai părăsit-o, de la slujbă ai plecat… Să vedem ce ai să faci acum?

— Bre! Chiar aşa, mă crezi un jucător cu totul pierdut?... Păi de, poate că aşa şi este... Din moment ce până şi propriul meu tată...

— Tu ştii care este părerea mea... Numai nu uita un lucru – ai deja o vârstă!... Şi oamenii îi preferă pe tineri, fiindcă au în fața lor ani mulți, în care să le poată fi de folos.

Diko ripostă imediat:

— Aşa cum ți-am mai spus, pot să joc şi până la patruzeci de ani.

— Bineînțeles! Cu băutura asta, cu fumatul şi...

Bătrânul nu-şi termină fraza, dar Diko înțelese încotro bătea. În ultima vreme Valentina îşi înmulțise vizitele. Venea cel mai adesea dimineața, iar uneori şi de două ori pe zi, şi după-amiaza. O prevenise că pereții sunt subțiri şi se aude în bucătărie, dar ei nu-i păsa, era zgomotoasă şi nestăpânită. Odată, pe când o conducea, se lovise în uşă de Bătrân. Acesta o salutase cuviincios. Valentina nu-i răspunsese. Se aplecă în aşa fel, încât să-şi ascundă fața, şi se strecură pe lângă el ca vântul.

Când tatăl şi fiul rămăseseră singuri, Diko încercase s-o dezvinovățească:

— Ştii, se ruşinează. Nu suntem decât cunoştințe...

— Hm, mormăise Bătrânul nemulțumit. Nu-mi plac oamenii care îşi ascund chipul.

Diko îşi imaginase în alt fel apropierea de Valentina, încă nu găsiseră despre ce să vorbească, dar, după cât se părea, Valentina nu era prea îngrijorată din cauza asta. Îi cam era ciudă că ea nu se interesa deloc de ceea ce face atunci când nu sunt împreună, că starea lui sufletească n-o preocupă deloc. Îi era ruşine că nu era decât un instrument în mâinile unei femei avide de plăcere. Vanitatea îl amăgea, făcându-l să creadă că este alesul unei iubiri deosebite, pe care bunul Mişo nu putea să i-o ofere. Un iubit frumos, bun – ca şi cum aceasta ar fi fost totul.

— Ce s-ar întâmpla dacă vreodată prietenii noştri comuni ar afla despre noi? o întrebase odată Diko, cu speranța că va provoca o convorbire mai intimă.

— N-ar crede.

— Eşti chiar aşa de sigură? Nici chiar Petio?

— De ce „nici chiar Petio”?

— A, numai aşa. Am mereu impresia că între tine şi el a fost ceva.

Valentina îl privi liniştită.

— Nu-mi plac bărbații iscoditori.

Nu spusese nici da, nici nu. El îşi aminti că Petio tăcea întotdeauna când venea vorba despre Valentina – lucru neobişnuit la el, căci îi plăcea să clevetească întotdeauna despre femei. Şi nu făcea nicio deosebire între cunoscute şi necunoscute.

— Prostuțule! exclamase veselă Valentina. Eu te întreb pe tine despre istorioarele tale? M-am interesat eu vreodată de ele? Fiecare să trăiască aşa cum consideră că este bine.

— Periculoasă filosofie!

Uneori, când reuşea să se detaşeze de sentimentul vanității că poseda una din cele mai frumoase femei din Sofia, Diko se gândea cu ciudă: „De ce fac lucrul acesta? Oare într-adevăr îmi face plăcere?”

Începură ploile. Zile la rând Vitoşa[2] nu se vedea, ascunsă în pătura cenuşie a norilor; prin rigolele străzilor curgeau pârâiaşe care deasupra canalelor se transformau în vârtejuri. În fiecare dimineață cerul se lumina la răsărit şi soarele se arăta strălucitor şi viguros, promițând că până la prânz va topi masa cenuşie de nori. Oamenii ridicau capul spre el cu speranță şi recunoştință. Dar un ceas mai târziu, uneori chiar şi mai devreme, soarele era înghițit de nori şi dispărea aproape de tot. Trecătorii alergau printre băltoace cu capetele aplecate, iar ploaia şiroia peste pelerinele transparente ale femeilor, pe spinările negre ale umbrelelor. Diko era într-o dispoziție sufletească îngrozitoare. Nimeni nu va veni în zilele astea ploioase să adune jucători. Serile treceau plicticoase. Mereu aceiaşi oameni, mereu aceleaşi

[2] Munte la poalele căruia se află Sofia.

discuții. Grupul lui de prieteni suferea de boala veche. „*Spleen*-ul nu are frumos decât o singură chestie: că nu-i atinge pe proşti”, spunea Petio, mândru de panseul său.

Apartamentul familiei lui Petio se afla la etajul al treilea într-un bloc vechi, nearătos. Era spațios, cu tavanul înalt, puțin cam sărăcăcios în ce priveşte lumina, dar aceasta se potrivea admirabil cu atmosfera impresionantă şi severă în mijlocul căreia eleganța modernă a lui Petio părea nelalocul ei. El însuşi se simțea stingherit în propria sa casă, păşea fără zgomot pe covoarele persane groase de culoare vişinie, cu o expresie de încordare, şi avea grijă ca niciun pic de scrum să nu cadă în afara scrumierelor; iar dacă cineva se lovea de mobila grea de lemn negru, îşi ducea imediat degetul la buze. Pentru oaspeți era şi mai penibil atunci când din camera cealaltă apărea pe neaşteptate bătrânul profesor, tatăl lui Petio, şi, fără a învrednici pe nimeni nici măcar cu o privire, trecea repede în camera cealaltă. Acasă, profesorul se îmbrăca întotdeauna într-un costum de culoare închisă, bine călcat, ca şi când s-ar fi pregătit să meargă la o conferință, dar era încălțat în papuci.

Mama lui Petio, care mai păstra încă urmele unei frumuseți de altădată, era îmbrăcată modest, cu gust, dar exagerat de fardată pentru vârsta ei – intra imediat în panică de cum se arăta profesorul. Se ridica imediat de la locul ei şi se lua după el. Pereții apartamentului erau încărcați cu goblenuri în rame grele, aurite. Diko nu putea să-şi imagineze că erau lucrate de femeia aceasta elegantă şi mereu îi venea să-l întrebe pe Petio despre asta. Dar simțea cumva că Petio era foarte sensibil în ce priveşte familia, aşa că se abținea.

Tocmai din cauza acestor relații neobişnuite şi inexplicabile, lui Petio nu-i prea făcea plăcere să invite musafiri acasă. Toți înțelegeau lucrul acesta şi de aceea se adunau foarte rar la el. Asta se întâmpla numai atunci când voiau să facă o impresie deosebită asupra cuiva. Şi reuşeau într-adevăr, pentru că atmosfera era realmente

impresionantă prin luxul ei, fie el chiar şi puţin învechit.

În seara aceasta se strânseseră aici la rugămintea doctorului Kaimakov, care, spre uimirea veselă a tuturor, părea de-a dreptul îndrăgostit de creatura urâţică cu care venise.

Nu prea avea succes la femei. Era scund, cu nasul cârn, se îmbrăca scump, dar fără gust, avea o conversaţie manierată, dar stupidă; nu era nici urât, nici respingător, ci numai comic.

Doctorul avea un blocnotes din piele neagră cu iniţiale de aur în care îşi trecea conştiincios rarele lui victorii amoroase – numele, prenumele, adresa victimei şi data. Toţi prietenii ştiau de carneţelul lui, dar nu se uitaseră în el până când într-o zi, în mod josnic, Bebo i-l luă din buzunar.

Prietena doctorului era măruntică, avea capul mare şi buze capricioase, arcuite şi subţiri – atât de subţiri, încât, pentru că erau şi foarte tare vopsite, păreau de departe o rană proaspătă. Era mereu nemulţumită de ceva, îşi tot strâmba faţa mare; şuşotitul ei precipitat răzbătea în camera cealaltă ca un sâsâit de aburi. Doctorul relată că tocmai fusese dată afară – chipurile nu cedase şefului ca celelalte şi de aceea... Petio şi Bebo se priviră cu înţeles. Dar doctorul cunoştea pe cineva la Direcţia farmaciilor şi nu avea de gând să lase treburile aşa.

— Da, n-am să las treaba asta aşa.

— Pentru nimic în lume, pentru nimic în lume! îşi clătină femeia melodramatic capul uriaş. Şi în genunchi să mă roage! Oh, ce umilită m-am simţit!

— Dragă Mimi! faţa micuţă a doctorului se crispa. Lăsaţi-mă să le-o plătesc!... Evident, numai dacă îmi permiteţi.

— Nu, nu!...

În clipa următoare Bebo începu să povestească un banc destul de picant, fără să omită niciun amănunt. Femeia îşi acoperi urechile cu mâinile şi începu să strige:

— Vai, vai! Nu-mi place să ascult chestii dintr-astea! Şi apoi, zise privindu-l galeş pe Bebo: dumneavoastră sunteţi

aşa de tânăr, treburile astea nu sunt de dumneavoastră.

— Prietenul nostru arată numai aşa, în realitate este aproape de aceeaşi vârstă cu mine, consideră necesar să explice doctorul.

— Zău?!... Păi e abia un băiețel!

— Ştiți dumneavoastră ce i-a făcut băiețelul acesta unei fetițe acum câteva zile? se amestecă Petio, care de data aceasta se simțea ceva mai la largul lui, căci taică-său plecase cu câteva clipe înainte de sosirea oaspeților lui. Petio îndrăznise chiar să scoată un serviciu mai scump. Se înțelege, restul – mezelurile, băuturile – toate erau de la doctor, gazdei nu-i plăcea să facă cinste.

Mimi îşi astupă iar urechile.

— Să-i lăsăm în pace! se auzi pentru prima oară vocea lui Diko. E clar că nu au nevoie de noi.

— Porumbeii! îşi ascunse Bebo un căscat.

Mai târziu a sunat telefonul. Serios, grav – aşa cum era şi mobila –, Petio se întoarse cu vestea că îi telefonaseră Valentina şi Mişo şi că într-un sfert de oră urmau să vină aici. Diko se simțea prost. Ar fi vrut să plece imediat, dacă nu i-ar fi fost teamă că asta ar fi dat naştere la suspiciuni. De când începuse povestea cu Valentina nu-l mai văzuse pe Mişo şi îl îndepărta în mod conştient din gândurile sale. Abia acum îşi dădea seama că nu va fi aşa de uşor să-şi împace conştiința. Tocmai din cauza aceasta se ferise să se gândească la el până acuma.

Mimi îl tot cicălea pe doctor să plece. El încerca foarte energic s-o convingă să mai rămână cel puțin o jumătate de oră.

— Nu pot. Sunt obişnuită să mă culc devreme, îşi strâmba Mimi buzişoarele subțiri.

— Dar nu este decât nouă! se indignă pentru prima oară Diko.

Ea îl străfulgeră cu nişte ochi neaşteptat de frumoşi pentru chipul ei şi se sculă în picioare.

Doctorul se ridică ascultător de pe scaunul său şi, străduindu-se să nu-şi privească prietenii, se luă după ea. În

aceeaşi clipă, un tunet puternic zgudui cerul; izbucnise atât de neaşteptat, că până şi cei mai calmi tresăriră. În tăcerea care urmă se auzi clar cum clipoceşte afară ploaia. Mimi aşteptă puțin, apoi îl apucă pe doctor de mână:

— Kaimakov, te rog!

— Nu sunteți în toate mințile, se amestecă gazda.

— El n-are decât să rămână. Pot să mă duc şi singură.

— Prostii! şi doctorul îşi încrucişă mâinile pe piept. Chem imediat o maşină.

— Maşină?! exclamă indignată Mimi.

Toți ceilalți izbucniră în râs.

Nu le rămase prea multă vreme ca să râdă de cei doi îndrăgostiți, pentru că la puțin timp după plecarea acestora sosiră Valentina şi Mişo.

Văzându-l pe Diko, Mişo se bucură şi se repezi întins la el:

— Diko, nu mă aşteptam să te găsesc aici. Stai puțin, să ştii că sunt supărat pe tine. De când mi-ai promis că vii pe la noi şi nici urmă de tine. Ce tot faci pe ploile astea?

— Îmi pare rău, răspunse Diko rece. Sunt foarte ocupat în ultima vreme, dar, dacă mă mai eliberez puțin, poate că...

Mişo îl privi uimit şi zâmbetul îi îngheță treptat pe chip. Se răsuci pe călcâie şi îşi căută un scaun ceva mai departe. Făcu câțiva paşi şi se opri în mijlocul camerei foarte încurcat:

— Scuzați, am uitat să vă spun bună ziua!

— Mişo, e loc aici, lângă mine, o drese repede Diko.

Puțin mai târziu cei doi stăteau de vorbă despre pescuitul subacvatic – despre înotătoare şi despre harpoane. Mişo credea că lucrurile de felul acesta s-ar vinde bine – oare nu i-ar putea găsi Diko unul de model? Se găseau aproape în toate țările din Vest. Să-l roage pe vreunul din colegii lui din echipa națională – n-au să-l refuze. Fața puternică a lui Mişo îşi pierduse expresia de spaimă – ochii îi străluceau inteligent şi cuvintele, pe care şi le smulgea cu atâta greutate ceva mai înainte, acum curgeau ca apa. Diko era uluit de vorba lui. Mişo nu spusese niciodată „eu". „O să facem aşa, noi..." Aceste perspective de împărțire a câştigului aveau

drept scop să-l facă pe Diko să se lege printr-o promisiune. Diko nu vedea niciun motiv ca să nu-l servească, cu atât mai mult cu cât se simțea foarte vinovat față de el, dar la cine să facă apel, când nu e sigur de nimeni? Aproape toți sportivii sunt aşa – gata imediat să promită, dar când se întorc – au uitat. Pentru comenzile altora nu rămâne niciodată timp, şi apoi, în străinătate fiecare leva este prețioasă – de ce s-o cheltuiască pe lucruri care nu aduc niciun câştig?

Valentina se apropie de ei. Era într-un taior negru, care îi sublinia admirabil frumusețea blondă. Pielea îi strălucea de curățenie şi prospețime. Ochii îi erau limpezi şi liniştiți. Aici, printre ceilalți, Valentina părea din nou îndepărtată, rece şi amăgitoare – ca o stea. Iar pentru Diko era de neînțeles că ieri femeia aceasta se culcase cu el, împrăştiind foc şi neruşinare.

— Ce ați pus la cale, nu-mi spuneți şi mie? zise Valentina, îndreptând cu mâna sacoul şifonat al soțului ei. După aceea degetele îi alunecară pe gâtul lui cărnos şi roşu şi se ascunseră mângâindu-i părul de pe ceafă. Lăsându-se pe brațul soțului ei, privea drept la Diko.

— Chiar aşa, Dikov, când o să catadicsiți să veniți în vizită la noi? întrebă Valentina.

Diko se încurcă:

— Eu? Am să vin... Când spuneți...

Într-o dimineață Diko se trezi cu camera inundată de soare. Afară motoarele pârâiau vesel – când cu tonuri intermitente de bas, când continuu şi subțiratic.

Hotărî să nu se mai ascundă. Din cine ştie ce motive, nimeni nu se interesa de el; ce ar fi fost rău în faptul că ar încerca să le amintească de el? Ar fi fost suficient să treacă pe la terenuri – să fie văzut.

În câteva zile reuşi să treacă prin mai multe locuri. Toți cei cu care se întâlni îşi exprimară mirarea că a plecat de la Zarea, mai mulți îl întrebară dacă nu are intenția să se lase de sport. Surprins şi scârbit, Diko mormăia ceva în genul ăsta. De nicăieri nicio ofertă.

Tocmai când începuse să se gândească serios dacă nu era cazul să vorbească cu vreunul din antrenori, Bătrânul se îmbolnăvi grav. Nu se ştie cum putuse să răcească pe o vreme atât de frumoasă ca asta, dar aşa se întâmpla cu el întotdeauna. Seara se culcase bine sănătos, nu avea nimic, şi dormise liniştit. Iar dimineața se trezise tremurând, cu dinții clănțănind. Gemea, şi în piept se auzea cum îi hârâie ceva. Diko îşi promise să fie cât se poate de atent cu Bătrânul după ce se va face bine. Numai în astfel de ocazii îşi dădea seama cât de scump îi este Bătrânul şi câtă nevoie are de el.

Cu douăzeci de ani în urmă, Pelin Dikov, recomandat de un coleg cu influență în lumea comercială, începuse să țină socotelile unui mare industriaş. Prin intermediul lui făcu cunoştință şi cu alții. Contabilul, prea mândru pentru ca să-i linguşească pe şefi, fapt pentru care rămăsese la salariul inițial, destul de mizer, se văzu dintr-o dată copleşit de comenzi urgente suficiente pentru doi ca el. Dar Pelin hotărî să nu-şi precupețească nici nervii, nici sănătatea. Venea seara de la serviciu şi se repezea direct la cifre. Lampa rămânea aprinsă până târziu după miezul nopții. Se oprea numai atunci când cifrele prindeau viață şi începeau să alerge ca nişte furnici negre pe hârtia albă. Dimineața îşi dezlipea pleoapele cu greutate. În gură îi stăruia un gust amar de la țigările fără număr pe care le fumase noaptea. Nevasta, răposata Marița, îl ruga să-şi cruțe sănătatea, dar n-o asculta. Bani! Bani!... Lumea se cutremura de primele simptome ale războiului, oamenii erau neliniştiți, dar el era orb la tot ceea ce nu se referea direct la munca lui. Nu citea nici ziare, nu mergea nici la cârciumă.

Truda de trei ani îi fu răsplătită printr-un modest apartament de două camere, ceva bani puşi deoparte la bancă şi doi ani de spitalizare într-un sanatoriu pentru bolnavii de plămâni. Boala le înghiți toate economiile.

La câteva luni după 9 Septembrie 1944, Pelin Dikov fu numit contabil principal într-un trust – era o slujbă importantă, de răspundere, la care nici nu visase măcar.

Cine își amintise de el, ai cui erau ochii care îl observaseră atent – asta rămase o taină. Se văzu dintr-o dată în fața unei munci care necesita nu numai cunoştințe profesionale, ci şi experiență, talent organizatoric, un orizont larg. Au apărut greutăți, dar acum își simțea inima uşoară, căci nu mai trăia cu conştiința amară că trebuie să înşele statul. Căci munca lui dinainte consta tocmai în găsirea căilor prin care să se eludeze impozitele.

Se linişti cu adevărat numai în momentul în care își dădu seama că face față. Ridică fruntea şi se simți un om plin de importanță. Şi atunci nimic nu-l mai putu opri; nici sfaturile medicului, nici rugămințile nevestei. Acum nimeni nu-i mai plătea pentru veghea nocturnă, abia dacă ştia cineva de asta, dar nu avea importanță! Şi, ca şi mai înainte, timpul nu-i mai ajungea pentru nimic altceva!

Marița îi părăsi când nimeni nu se aştepta. Ea, care tremurase neîncetat pentru sănătatea soțului, nu se îngrijise suficient de a sa – şi apoi cine s-ar fi gândit la asta? Septicemie, ambulanța – şi deodată bucătărioara curată şi ordonată rămase pustie. Până ieri mai fusese aici, cu şorțul ei cenuşiu, legată întotdeauna sub bărbie cu o basma albă. Tăcută, liniştită până şi în supărarea ei... Nu mai era, se dusese.

Contabilul fu cuprins de disperare. Mări numărul țigărilor. Uită cu desăvârşire de sănătatea lui şubredă. Dar de astă dată medicii fură neînduplecați – pensionat imediat pentru boală, avu timp pentru prima oară să stea singur cu gândurile sale. Bilanțul era trist. Ce viață avusese Marița? Mereu în bucătărie. Nu ieşeau nicăieri. Nu aveau prieteni. Rudele îi părăsiseră treptat. Nu era părtaşă nici măcar la preocupările lui. Cu o singură excepție – atunci când au ales apartamentul. Asta trebuie să fi fost cea mai mare bucurie a ei. Nopți de-a rândul Pelin Dikov o visă pe răposată, ceea ce nu făcu decât să-i mărească chinul. Acum ar fi ştiut cum... dar era prea târziu! Îşi transferă toată dragostea asupra fiului, Diko; dar Diko îl ținea departe de ocupațiile lui, era rece, necomunicativ, ba uneori chiar grosolan. Bătrânul

făcea tot ce putea ca să-i intre în voie, nu o dată închidea ochii la treburi care, evident, nu erau frumoase, dar asta nu spărgea gheața! Asta era pedeapsa lui.

Diko era încăpățânat – ca şi el. Într-un cap ca al lui cuvintele pătrundeau cu greu. În timp ce, pe de o parte, era mândru de fiul său, pe de altă parte nu-i plăcea deloc viața pe care o ducea Diko. I se părea că Diko a greşit şi continuă să greşească, dar încercările lui timide de a-i da sfaturi erau respinse chiar de la început. Pelin se consola cu ideea că, în general, Diko este inteligent şi are sentimentul cinstei. Dacă va vedea că vârsta nu-i aduce mintea la cap, atunci ştie el ce-o să facă...

Câtva timp, cât primejdia nu trecuse încă de tot, Diko uită de propriile sale griji. Doctorii se temeau de posibilitatea unei hemoragii bruşte, pentru că Bătrânul tuşea mereu, iar vasele lui sangvine erau sclerozate de vârstă şi de tutun. Era necesar să stea cineva lângă el în permanență.

Şi atunci veni tuşa Penka. Femeia aceasta apărea întotdeauna atunci când era cea mai mare nevoie de ea. Mărunțică, cu părul încărunțit şi rărit, avea o față zbârcită pe care îşi puseseră pecetea grijile, dar şi bunătatea. Aranjă imediat patul bolnavului, făcu ordine în cameră, îi pregăti un pui. Bătrânul o privea cu un aer vinovat pe sub pleoapele înroşite. Cu siguranță că îi era ruşine când îşi amintea cum se purtase mai înainte cu tuşa Penka. Dădea numai din cap şi trecea în odaia cealaltă. Amărâta femeie se simțea de prisos şi, în ciuda asigurărilor surorii ei – „Doar îl ştii, aşa e el!” –, se grăbea să plece.

După moartea Mariței, una dintre primele griji ale lui Pelin Dikov fusese să-şi răscumpere greşelile față de sora mai mică a acesteia. Începu s-o viziteze foarte des. La început, tuşa Penka nu ştia cum să i se adreseze şi evita să-i spună în vreun fel cumnatului. Acum îi spunea cu respect, şi cu oarecare teamă încă, Pelinko. Şi roşea întotdeauna când el o lăuda pentru ceva.

Diko nu-şi amintea ca de ani de zile să fi intrat cineva la ei

în casă. Rudelor nu le venea să creadă că Pelin a devenit un alt om şi răspundeau fără plăcere invitațiilor lui. Diko se simțea stingherit față de ei ori de câte ori îi întâlnea pe stradă, se făcea că se grăbeşte foarte tare. Dar rudele îl prețuiau pe Pelin Dikov pentru cinstea lui şi, când aflară de la tuşa Penka că este bolnav, începură să vină unul după altul: vărul lui Pelin – Pandov, un holtei cu voce tunătoare, inspector la tramvaie, tuşa Roza cea grasă cu bărbatul ei cel şters, Milcio.

Diko tocmai se gândea să le dea de veste despre boala lui Pelin prietenilor acestuia de la cârciumă, dar până să se ducă el, aceştia îşi făcură apariția, zgomotoşi, cu strigăte vesele – nişte băieți vioi cu părul alb.

Când rămânea singur cu bolnavul, Diko se întreba dacă să-i împărtăşească toate necazurile şi să-i ceară sfatul. Fără a recunoaşte pe deplin nici față de sine însuşi, Diko avea nevoie de compătimire, şi cine ar fi putut să-l înțeleagă mai bine decât propriul său tată? Şi se uita adesea la fața pământie a bolnavului cu speranța că va deschide el întâi discuția în legătură cu asta. Bătrânul îşi întorcea încet capul spre el, dar când privirile li se întâlneau nu rezista şi începea să clipească din ochi. Diko ghicea că şi el aşteaptă, că aştepta de mult, dar că îi era teamă să înceapă. Omul acesta serios, aşezat, tremura în fața unui neisprăvit! Diko se simțea şi mai prost pentru că nu găsea destulă putere ca să-i refuze Valentinei întâlnirile. Şi asta! Îi spusese că tatăl lui e grav bolnav, că în casă se învârtesc mereu fel de fel de rude – ea se făcea că nu înțelege şi nu voia să renunțe la nimic din ce era al ei. Iar el era slab în fața mângâierilor ei.

După ce Bătrânul se făcu bine, Diko se duse la Comitetul sindical al Uzinei Slabotokov şi declară că doreşte să joace în echipa uzinei. Preşedintele colectivului de educație fizică şi secretarul comitetului sindical nu mai puteau de bucurie – trimiseră imediat un om ca să-l aducă pe antrenor.

Echipa de baschet de la Slabotokov era formată de curând – de vreo patru ani, dar progresase repede şi în sezonul

actual câştigase dreptul de a juca în Divizia A. Jucătorii erau relativ tineri şi luptau cu multă îndârjire. Antrenorul era de aceeaşi vârstă cu ei. La un meci, Diko îl ajutase cu un sfat şi acesta se pare că fusese principalul motiv pentru care echipa repurtase victoria. Jucătorii de la uzina Slabotokov, spre deosebire de tinerii lor colegi de la alte echipe, se purtau respectuos cu Diko, salutul lor era însoțit întotdeauna de un zâmbet larg. Diko avea motive să spere că va fi bine primit de ei. Se înțelege, echipa de la Slabotokov nu era mai nimic, totuşi era o echipă din grupa A, iar apoi Diko nu prea avea de ales.

Omul care fusese trimis să-l cheme pe antrenor întârzia. Secretarul şi preşedintele colectivului sportiv începură să se mire – numai cu câteva minute, mai înainte îl văzuseră pe antrenor în bibliotecă – nu putea să plece fără să anunțe. Secretarul spuse că se duce să vadă ce s-a întâmplat, şi plecă. Când nici el nu se întoarse, preşedintele ieşi şi el. Diko rămase singur, cuprins de o presimțire rea. În cele din urmă, secretarul se întoarse, dar avea acum cu totul altă expresie. „Imediat” – spuse el rece şi se aşeză la birou. Îşi băgă nasul într-un registru. Dar mai trecu încă un sfert de ceas şi tot nu veni nimeni. Dintr-o dată Diko înțelese: nu-l voiau. Au vorbit cu antrenorul, ba poate şi cu jucătorii, şi aceştia spuseseră: NU. Mormăi ceva şi ieşi afară. Coridorul se întindea în fața lui, nesfârşit şi rece. Undeva, jos, se auzea zgomotul ritmic al maşinilor. Răzbătea un ecou surd de glasuri omeneşti.

Portarul nici nu se uită la el. Diko se simțea de parcă i-ar fi dat cineva un brânci în spate. Clădirea albă a uzinei se înălța severă şi măreață, de parcă ar fi fost un castel în care nu au acces decât cei aleşi.

Diko nu mai făcu nicio încercare. Speranța că îşi vor aminti de el se stinse cu încetul şi într-o bună zi încetă să se mai antreneze. „Oare într-adevăr sunt slab şi nu mai pot, sau nu mă înțeleg?” aceasta era întrebarea la care căuta necontenit un răspuns. Îndârjirea făcea din ce în ce mai mult loc disperării – devenea din ce în ce mai morocănos şi mai închis. Valentina nu era decât o slabă consolare. Şi

pentru că era mereu nemulțumit, îi îmboldea pe prietenii săi să meargă mereu în locuri scumpe şi zgomotoase, unde era muzică, unde se dansa şi erau oameni bine îmbrăcați. Acolo, în mormăitul stângaci al jazului, se plictisea în continuare, dar cel puțin nu se gândea la nimic. Petio se chinuia împreună cu el. La întrebarea ce vrea să bea, acesta avea răspunsul gata: „Nu am chef de băut, vreau să-ți țin de urât!” Diko își ascundea zâmbetul şi cu un gest larg comanda pentru amândoi.

Odată, pe când se întreba cu ce să-şi umple două ceasuri, se hotărî să se uite în sertarul unde îşi ținea banii. Se apucă cu mâinile de cap: banii lui se înjumătățiseră. Lua adesea câte o bancnotă de 100 de leva; de fiecare dată se grăbea şi de aceea nu-şi dăduse seama cum se micşorează pachetul. Nu s-ar fi speriat aşa de tare, dar acum îşi dădu seama că nu mai are de unde să câştige. Dacă mergea tot aşa, în câteva luni avea să rămână fără o para chioară. Şi nici serviciu n-are. Ce să facă?

Dar situația nu era chiar disperată. Dacă îşi gospodărea cu chibzuință ceea ce avea acum, ar mai fi avut multă vreme destui bani. Se gândi ce ar mai putea să facă. Auzise de felurite afaceri, dar ascultase întotdeauna numai cu jumătate de ureche. Existau doi oameni la care ar fi putut să apeleze – unul era Mişo, celălalt – Bighi. Fără îndoială, la Mişo ar fi putut spera un ajutor mai mare şi mai dezinteresat, dar ar fi trebuit să fie cu adevărat un nemernic ca să se ducă la omul pe care îl înşela. Iar Bighi, chiar dacă ar fi vrut şi ar fi putut să-l ajute, nu ar fi făcut-o fără să aibă un câştig. Diko, se înțelege, era gata să-i plătească ce i se cuvenea, dar îi era teamă ca şmecherul să nu-i facă vreo figură.

Se opri cu alegerea asupra lui Bighi, spunându-şi că dacă nu-l găseşte la cofetărie, a doua oară n-avea să-l mai caute. De astă dată însă, Bighi era acolo şi, fără a aştepta vreun semn, imediat ce-l văzu, sări sprinten de la locul lui şi se repezi în stradă.

— Pe mine mă cauți? Spune-mi să fac ceva, că am secat de tot!

— De ce? Nu mai este de lucru?

— Nici clienți, nici marfă. Abia dacă prinzi vreun peşte mai gras şi, când te uiți mai bine, vezi că n-are niciun fel de osânză. Păcăleală de două ori.

— Am ceva interesant pentru tine, zise Diko.

Bighi se linse pe buze, ochii lui negri începură să se învârtă repede în cap.

Află că Diko avea pe cineva, care dorea să-şi investească banii – aproape vreo zece mii de leva – într-un comerț rapid. Omul este un cunoscut al lui Diko, un băiat foarte de treabă şi trebuie să fie ajutat. Apoi şi Bighi o să aibă un câştig de aici, dar trebuie să privească şi din alt unghi – de astă dată să se mulțumească cu un câştig ceva mai mic, important este acuma ca omul să fie sigur, mai încolo, o să ştie el cum să-şi manifeste recunoştința, nu este dintre cei care uită.

Bighi era serios interesat. Dar se părea că, pe moment, nu era capabil să inventeze ceva potrivit. Se vedea cum îşi stoarce creierii – obrajii i se strâmbau şi zbârciturile deveneau mai adânci şi mai vizibile.

— O să trebuiască să aşteptăm! zise Bighi împăcat, dar gânditor în continuare. Dă-mi telefonul tău! Dacă se iveşte ceva îți dau de ştire imediat. Nu e prea urgentă treaba, nu-i aşa?

— În general vorbind – nu. Se înțelege că dacă mă cauți peste două-trei luni...

— E vorba de zile, Diko! Când eşti acasă? Vreau să-mi notez.

Chiar a doua zi Bighi îl căuta la telefon pe Diko şi îi spuse cu o voce emoționată că a dat peste o afacere colosală. Dacă are banii la îndemână, până la prânz se face. Şi o să-i pice şi lui Diko ceva.

— Nu vreau nimic pentru mine, zise Diko. Vreau să-i fac omului un serviciu. Te ascult.

— Ai înnebunit? Treburi de felul ăsta nu se rezolvă la telefon. Vino la cofetărie!

— Mai bine vino tu încoace! Ascultă, dar nu cumva e periculos?

— N-ai nicio grijă! Aşteaptă-mă, vin imediat.

Bighi îi arătă două ceasuri cu calendar splendide – *doublé,* cu cadranul auriu şi o curea solidă de piele. Lui Diko îi plăcură şi căută în memorie, încercând să-şi aducă aminte cât costau astea în străinătate. Nu reuşi, în orice caz era sigur că erau destul de scumpe față de cele obişnuite; poate chiar cu 50 mai scumpe.

— Ei, ce ai de spus? întrebă nerăbdător Bighi. O splendoare, nu-i aşa?

— Sunt frumoase, răspunse Diko liniştit şi întrebă: Aceasta e afacerea?

— Asta. Dar stai să auzi prețul şi atunci ai să înțelegi dacă Bighi îți este sau nu prieten. Adică, dacă luăm peste cinci – câte 1150 leva bucata. Mai puțin de cinci – câte 1200. Ei, spune acuma dacă nu-ți este Bighi prieten. Ei, vorbeşte!

Diko era puțin cam uluit. Ceasurile arătau splendid, nu s-ar fi mirat dacă Bighi ar fi spus 1500 de leva. Dar în toată treaba asta era ceva dubios. Văzuse în vitrinele din străinătate ceasuri nemaipomenit de frumoase ca înfățişare, dar cu prețul de două ori mai mic decât vecinele lor, la prima vedere, insignifiante. Ştia că ceasurile astea se cheamă „tinicheluțe” dar nu învățase să le deosebească. Dacă se gândea serios să facă târgul, trebuia mai întâi ca un specialist să se uite la maşinărie. În dorința lui de a-l face pe Bighi să spună ce l-a determinat să ceară un preț atât de mic pentru o marfă care, fără îndoială, costase mult mai mult, Diko îl luă la întrebări:

— Bighi, totuşi eu mă mir de tine: dacă târgul este atât de avantajos, de ce nu-l faci chiar tu?

Bighi parcă aştepta tocmai această întrebare:

— De ce? În primul rând pentru că omul care are ceasurile este din provincie şi se grăbeşte să plece, iar eu am înțeles că prietenul tău are bani gheață. Se înțelege că pot să fac şi eu rost de bani de la oamenii mei, dar voiam să-ți fac ție un serviciu – şi ăsta este al doilea motiv.

— Îți sunt foarte recunoscător. Dar pe urmă eu ce am să fac cu ceasurile astea?

— Cum aşa? Ai să le vinzi.

— Cui? Până acuma nu am avut alt client în afară de tine. Şi, în general, de unde să ştiu cine vrea ceasuri şi tocmai dintr-astea?

— Întrebi, te interesezi, le arăți – începu Bighi să turuie repede. Şi apoi, ce, tu trebuie să vinzi ceasurile? Sau omul ăla al tău îți cere şi asta?

— Cam aşa ceva. Dar de ce n-ai face-o tu, Bighi? Cred că aşa ar fi cel mai corect.

Bighi se gândi puțin.

— Poate că şi eu. De ce nu, la urma urmei.

Diko simțise însă o uşoară ezitare.

— Nu te prea încântă treaba – clătină el din cap. Trebuie sa fii de acord, frățioare, că noi nu ne pricepem la ceasuri şi câtva timp va trebui să ne bazăm tot pe ajutorul tău. Şi apoi eşti chiar aşa de sigur că afacerea asta este atât de avantajoasă? Să nu avem pe urmă discuții. Diko îşi ațintí privirile în ochii lui Bighi. Acesta nu rezistă şi începu să-şi mute privirile în toate direcțiile.

— Ce-mi trebuie mie să mă bag? se strâmbă Bighi. Nici nu câştig nimic şi pe deasupra mă mai şi jigneşti. Daca vrei, bine, dacă nu, nu. Asta e, Diko.

— Nu te înfierbânta aşa. Am să cumpăr ceasurile, dar mai întâi să mergem la un ceasornicar.

— Admirabil! Ochii lui Bighi se liniştiră ca prin farmec. Unde vrei?... Particular sau de stat – totuna. Mai bine să fie de stat.

Afacerea fu încheiată într-un mod destul de complicat şi învăluit în mister. Bighi lăsă cele două ceasuri, pe care le avea la el, luă banii pe ele şi plecă, spunând că se întoarce peste zece minute. Se întoarse abia peste un ceas cu alte două ceasuri, luă suma corespunzătoare pentru ele şi apoi lipsi multă vreme înainte de a aduce şi ultimele trei bucăți. Diko cumpăra marfă în Bulgaria pentru prima oară. Ciudat lucru! Acolo, în străinătate, nu avea sentimentul că face ceva

ce nu se cuvine – toți făceau la fel, nu putea să fie el mai prost decât ceilalți. Şi când îşi primea câştigul nu avea niciun fel de mustrări de conştiință. Dar acum, privind la grămăjoara strălucitoare de ceasuri noi, corul supărător al ticăitului lor se amesteca cu ticăitul accelerat al inimii lui. Teama, ruşinea – conştiința faptului că a decăzut până la nivelul lui Bighi. Convingerea, care se întărea din ce în ce mai mult, că de aici înainte va coborî tot mai jos şi mai jos.

Diko îşi scoase ceasul şi îşi puse pe mână unul din cele noi. După aceea trecu pe la vecinul lui, tinichigiul, care îi spusese de multe ori că este candidat pentru un ceas bun şi frumos. Diko ar fi putut să-i ia banii de mult, dar lucrul pe care-l dorea cel mai mult era ca în mahala să nu se afle cu ce se ocupă. „Nu am, nu mă ocup cu treburi dintr-astea.” Dar acum situația era alta.

Tinichigiul luă ceasul cu degetele lui groase şi umflate şi îl privi îndelung.

— Nu prea îmi place. Cât vrei pe el?

— Nu-ți place! râse sincer Diko, care, în general vorbind, era familiarizat cu şmecheriile negustoreşti, dar din lipsă de experiență nu le sesiza întotdeauna imediat.

— Altceva aş fi vrut! Tinichigiul îşi trecu degetele peste cadran: La ce îmi folosesc mie drăcoveniile astea?... Cât vrei?

— 1800, ceru Diko.

Fiind obişnuit cu câştiguri mari, nici nu voi să se gândească la prețul pe care i-l oferi tinichigiul: 1300. Zâmbi ironic şi părăsi dugheana fără un cuvânt.

Trecu o săptămână încheiată fără niciun fel de veste de la Bighi. Iar Diko pur şi simplu nu ştia unde să plaseze ceasurile. Îl căută pe Bighi acasă – dar i se spuse că a plecat în provincie. Într-o seară, pe când hoinărea fără niciun scop pe străzi, se trezi în fața casei lui Emil. De mult voia să-i facă o vizită. E lumină sus? Este. Dar de ce mai stă la îndoială? Nu este nimic neplăcut! Haide!...

În fața tăbliței de aluminiu strălucitoare, care fusese de curând lustruită şi pe care scria „Inginer Emil Dimitrov”, Diko ezită din nou: îşi dădu seama că nu ştie cum o cheamă

pe nevastă-sa. Când se întâlneau pe stradă se salutau întotdeauna, dar nu schimbaseră niciun cuvânt. De obicei, ea era prima care îl saluta dând din cap, pentru că Diko nu reuşea niciodată s-o recunoască de la prima vedere – atât de impersonale erau trăsăturile ei. Şi nu putea spune nimic despre ea – nici de bine, nici de rău. Cu sentimentul neplăcut că ar putea s-o confunde cu altcineva, Diko apăsă pe sonerie.

Câtăva vreme fu linişte, apoi se auziră paşi şi uşa se deschise.

Apăru o femeie micuță cu un copil în brațe. Înainte chiar ca Diko să deschidă gura, aceasta zâmbi surprinsă, dar foarte amabilă, şi zise simplu:

— Poftiți! Emil o să se bucure foarte tare…

— E… e acasă? se bâlbâi Diko.

— E acasă. Dar de ce stați acolo? Femeia se dădu într-o parte ca să-i facă loc. Era de înălțime mijlocie, cu o frunte înaltă, inteligentă. Diko remarcă că, de fapt, era o femeie frumoasă.

Ciupi copilul de obrăjor şi intră. Mama aranjă părul bebeluşului şi zise:

— A fost foarte bolnăvioară. A cam slăbit.

Spusese aceasta parcă cu intenția de a-l scuti de neplăcerea de a trebui să ghicească dacă e fată sau băiat. El şi Emil fuseseră foarte apropiați. În realitate, niciunul din ei nu avusese vreodată un prieten mai bun. Îşi făceau lecțiile împreună, se duseseră împreună să joace baschet la Zarea şi tot împreună agățau fetele pe stradă, cu el fumase primele țigări – şi era de-a dreptul oribil că nu venise până acum să-i vadă copilul!

Se auziră mai multe glasuri. Diko încetini pasul.

— Dar… aveți musafiri?

— Sunt colegii lui Emil. Nu face nimic.

— Mai bine să plec acuma, altă dată…

— Nu, nu! N-am să vă las.

Diko se trezi într-o cameră mare, luminoasă, mobilată modest, dar cu gust. Aproape o duzină de bărbați şi femei

erau aşezaţi comod în jurul mesei mari pătrate şi pe divan. Diko alunecă pe parchetul lustruit ca oglinda şi numai agilitatea şi autocontrolul lui de sportiv îl salvară de la o cădere jalnică la picioarele femeilor aşezate pe divan,

— Iată, un sportiv bun se descurcă întotdeauna. Să vi-l prezint pe jucătorul naţional de baschet Diko Dikov, probabil că l-aţi văzut jucând.

Emil îl luă pe Diko de braţ şi îl conduse spre oaspeţi.

Faţa îi strălucea.

— Fost naţional, remarcă Diko, zâmbind modest. Dar nimeni nu păru să fi auzit cuvintele lui.

Diko vru să se aşeze nu în mijloc, unde îi arătase un loc Emil, ci mai la margine, în apropierea femeilor. Dar Emil nu-l lăsă.

— Colegii mei, deşi le-am arătat şi ziarele, şi revistele, şi medaliile mele, tot nu vor să mă creadă că am fost un bun sportiv. Diko, spune-le ce făceam cândva!

Diko zâmbi şi spuse:

— Mânca noroi.

— Noroi? se auzi imediat din mai multe locuri diferite. Emil înţelesese şi acum zâmbetul de pe faţa lui se lărgise şi mai mult.

— Da! Noroi cu pumnul – explică Diko. Iată cum a fost: era meciul final pentru campionatul din 1943.

— Ai uitat, îl întrerupse Emil. Era în 1947. Dar n-are importanţă.

— Mai erau câteva minute, noi conduceam cu foarte puţine puncte – patru-cinci…

— Te rog, te rog, relatează exact! interveni din nou Emil. Eram numai cu două puncte înainte, şi timpul – trei minute.

— Aşa. Exact. Timp mai era destul, adversarul ataca iar noi rămăsesem pe teren numai patru. Ceilalţi fuseseră daţi afară pentru faulturi. Printre cei eliminaţi definitiv era şi Emil, care luptase ca un leu în apărare. Eu eram printre cei patru care aveau sarcina de-a dreptul imposibilă să păstreze cumva rezultatul. La un moment dat, când fugeam pe marginea jumătăţii noastre de teren, privirea îmi cade

întâmplător afară – şi ce văd? Fără să ne privească, Emil al nostru se apucase să frământe noroi în mâini şi din când în când se apuca cu mâinile de cap. S-a mânjit tot pe față. De nervi.

— Imposibil! strigă una din femei.

— Ba eu cred, ridică degetul în sus un bărbat grăsuț cu părul roşcat şi haina boțită. L-ați văzut pe şef pe terenul fabricii?... Cum se umflă, cum sare – cei tineri nici n-au voie să se apropie, trebuie să-l ocolească.

— Tocmai asta e partea proastă! dădu din cap Emil. Ei mă ocolesc şi eu nu pot nici să mă clintesc. Sunt cam greoi.

— În ultimul timp parcă nu prea v-am mai văzut pe teren, i se adresă lui Diko un băiat cu chipul inteligent. De altfel, nu merg regulat la competiții şi poate că mi s-a părut numai.

— E drept, spuse Diko cât putea mai calm. Am vrut să mă odihnesc un pic. Poate că mai încolo...

— Am îmbătrânit, Diko, am îmbătrânit!... Când s-a întâmplat, cum au trecut anii?... ridică Emil din umeri.

— Aşa este, aprobă Diko cu un zâmbet, dar în sinea lui tremura de furie: „De ce mă tot compară cu el?"

Soția lui Emil trecu copilul în brațele unei vecine şi aduse de la bucătărie un pahar pentru Diko. Şlibovița avea o culoare aurie plăcută, aluneca pe gât. Bărbații gustau câte puțin, se întindeau mai des spre salata mustoasă de conopidă. Nu erau băutori.

Diko observă că unul dintre musafiri devenea nervos. Se uita foarte des la gazdă. Probabil că îi întrerupsese în mijlocul unei discuții interesante. Diko se întoarse delicat spre locul unde stăteau femeile, unde începuse o discuție despre operă, în general. Aproape în aceeaşi clipă, musafirul cel nerăbdător ridică glasul şi dădu drumul unei fraze lungi, împestrițată cu termeni tehnici, necunoscuți lui Diko. Ascultat cu atenție, dar şi cu ironie, omul se înflăcăra şi mai mult. Treptat, în discuție se mai amestecară şi alții. Diko simțea privirea lui Emil ațintită asupra sa. Întoarse capul spre el. Emil ridică uşor din umeri şi se scuză din ochi. Diko îi zâmbi. Dar se simțea totuşi puțin cam stingherit. Se

simțea departe. Se simțea ca un copil printre oameni mari.

Una dintre femei îi atrăgea lui Diko atenția mai mult decât celelalte. Voinică, frumoasă, cu ochelari ai căror rame de *doublé* o făceau să semene cu o reclamă din magazinele de optică. Diko o întâlnea deseori pe stradă, se oprea întotdeauna s-o privească, pentru că i se părea învăluită într-o taină. Fusese o adevărată surpriză pentru el s-o găsească aici, printre ingineri, şi să-şi dea seama că e soția unuia din ei.

Femeia nu era deloc impresionată de faptul că toți erau împotriva ei. Îşi expunea teza cu o voce profundă, calmă: opera ca gen artistic era condamnată la pieire.

Faptul că de câteva decenii nu mai apare nicio operă ca lumea vorbeşte de la sine.

— Dar sălile sunt pline de public, oamenii se emoționează – o contrazicea Radka, soția lui Emil. Cum poate oare să dispară când interesul pentru ea este atât de viu?

— Temporar. Totul porneşte de la faptul că opera este un amestec de genuri artistice foarte prețioase în sine. E ca şi cum ți s-ar trânti în aceeaşi farfurie o bucată de tort, un peşte şi friptură.

— Dacă dispare opera, vor dispărea şi cântăreții, interveni a treia femeie.

— Dar de ce? O să se scrie mai multe cântece.

Radka deschise gura, dar în ultima clipă renunță.

— Spune, spune, o îndemnă femeia aceea voinică.

Radka zâmbi sfioasă:

— Poate că nu este aşa... Eu cred că acțiunea îl transpune pe cântăreț în atmosfera necesară... în sensul că...

Diko era tulburat. Nu pentru că asculta nişte lucruri interesante – în realitate, nu era aproape nimic nou –, ci pentru că nu mai asistase de foarte multă vreme la astfel de discuții.

I se părea că ar putea participa şi el la discuție, fără să se facă de râs. S-ar situa, de exemplu, pe o poziție de mijloc între cele două păreri exprimate: să existe în continuare şi opera, dar părțile de legătură din acțiune să fie vorbite. La fel

ca opereta, dar nu în aceeaşi măsură. Bineînțeles, nici ideea lui nu ar fi fost nouă, poate că tocmai din această cauză ele o scăpaseră din vedere, dar în felul acesta le-ar fi arătat că înțelege şi el ceva. Pentru că trăia în continuare cu impresia că ele îl privesc cu oarecare îngăduință – un sportiv şi nimic mai mult. Dar nu reuşea nicicum să găsească un moment prielnic ca să se amestece.

La masa bărbaților se făcu dintr-o dată linişte. Se părea că se cam certaseră. Emil umplu din nou paharele, după care se apropie de Diko şi îi puse mâna pe umăr.

— Am pălăvrăgit destul. Ce ați spune acum de un joc cu animale?

Femeile bătură din palme.

— Cum aşa, cu animale? ridică capul Diko.

— Cum, nu ştiți? deschise ochii mirată spre el Radka. E foarte vesel. Haideți să vă arătăm... Emil, eu mă duc să culc copilul, iar tu pune, te rog, masa. Începeți fără mine.

Bărbații – care imediat, care mormăind – căzură şi ei de acord cu propunerea, se aranjară în jurul mesei mari şi, râzând şi glumind, începură să se ajute unul pe altul în găsirea unor nume de animale greu de pronunțat. Diko refuză invitația de a participa, motivând că vrea mai întâi să privească. În fond, nu era nimic greu de înțeles. Câştiga cel care avea o memorie mai bună. Diko era convins că ar avea succes – în primul rând pentru că avea o memorie bună şi, în al doilea rând, pentru că avea reflexe bune de sportiv –, dar jocul i se părea foarte copilăresc, nepotrivit pentru vârsta lor. Şi, în fond, ce fel de oameni erau aceştia? Se îmbrânceau, săreau de pe scaune. Şi doar cu puțin înainte discutau atât de serios! El nu putea fi aşa. Dar nu este oare o adevărată fericire să poți uita lucrurile mărunte? El tot caută mereu ceva, e mereu nesatisfăcut, şi ce realizează cu asta?... „E chestie de caracter”, se gândi. Emil refuzase să se ducă la Paris de dragul unor examene şi după aceea din pricini asemănătoare renunțase la sportul de performanță. Gândise în perspectivă, scopurile lui se realizaseră. Iar Diko trăise pentru moment, pentru o clipă bună fusese gata să închidă

ochii spre viitor. Cineva ar putea să spună că sportul îl împiedicase să studieze. Nu era adevărat. Ca şi Emil, ca şi tânărul Savov, ar fi putut face față ambelor solicitări, ba poate chiar mai bine decât aceştia, dar nu voia să dea mai mult de la el decât era necesar pentru moment.

*

Povestea cu ceasurile deveni o grijă sâcâitoare pentru el. Trecuse aproape o lună de când făcuse afacerea şi până acum nu reuşise să vândă niciunul. În cele din urmă reuşi să se întâlnească cu Bighi, dar acesta îi declară că avusese neplăceri mari şi pentru o perioadă trebuia să se lase de negustorie. Era o minciună, pentru că Bighi putea fi văzut mereu la cofetărie sau trecând ca vântul pe Graf Ignatiev. Lui Diko tot nu-i venea să creadă că a fost tras pe sfoară, pentru că, ce-i drept, ceasurile erau frumoase şi ieftine – cel puțin aşa spuneau toți cei care le vedeau. Din păcate, nimeni nu băga mâna în buzunar. Se uitau la ele şi țâțâiau din buze. Diko îşi aminti de negustoraşul cu fața palidă şi capul chel. Acesta îşi manifestase în mai multe rânduri dorința de a lucra cu el şi probabil că nu era supărat pentru figura pe care i-o făcuse – interesul este întotdeauna mai presus.

Diko îşi aminti cu un sentiment de ruşine de timpul când se ferea ca de foc de acest negustoraş.

— Helo!

Negustoraşul se apropie alene. Buzele i se întredeschiseră, lăsând să se vadă nişte dinți galbeni. Zâmbea răutăcios.

— Pe Bighi îl cauți?

— Nu. De astă dată pe tine.

— Pe mine!... Dacă e tot ca data trecută, nu mai avem ce vorbi...

— Mai întâi să vezi!

Diko ridică mâna cu ceasul şi o puse sub nasul lui.

— Jos imediat! Ridică numai puțin mâneca, i-o reteză

negustoraşul. Vrei să vadă toată lumea... Aa, ceas cu calendar! Nu merge.

— Cum, aşa, nu merge?

— Uite aşa. Nu le vrea nimeni.

— De ce? Doar nu sunt proaste!

— Pentru mine sunt proaste, din moment ce nu se vând. Bighi te-a încălțat cu ele? Marfă grea, frățioare. Oamenii fug de ceasurile cu calendar. S-a răspândit zvonul că sunt maşinării delicate şi poftim de-i mai convinge.

— Dar nu cer mult. Numai un miar şi jumătate.

— Se vede că ai înnebunit! Pot să-ți dau tot din astea cu 1100. Nu ştiu cine le-a adus, dar un lucru e clar: e un dobitoc. Cine mai cumpără astăzi ceas cu calendar? Aşadar, Bighi te-a încălțat cu ele.

— Bighi n-are nimic a face cu treaba asta.

— Pe mine chestia asta nu mă interesează. Te sfătuiesc să te descotoroseşti de ele cât mai repede. Ai să rămâi cu ele – ascultă ce-ți spun. Eu n-am nevoie de ele.

— Şi cu cât ar trebui să le dau după părerea ta? – întrebă Diko. Începuse să se înfierbânte.

— Cu un miar, cam aşa. Dar eu nu-ți dau nici atâta.

— Măă, dar mare şmecher mai eşti!

Dinții îngălbeniți apărură din nou.

— Eu nu sunt nimic față de Bighi.

După această discuție, Diko se grăbi să se ducă la tinichigiu. În prăvălie erau clienți, trebui să aştepte până rămaseră singuri..

— Haide, adu banii şi să-l porți sănătos! zise vesel Diko.

— Hm, mormăi tinichigiul. Ia să-l mai văd o dată.

— Poți să te uiți la el şi de o sută de ori – altul mai frumos n-ai să găseşti.

— Ei, ei, cât ziceai că vrei?

— Păi, cât vreau eu oricum nu vrei să-mi dai – aşa că dă-mi cât ai zis, că am cam încurcat-o, am nişte socoteli de plătit.

— 1200, nu-i aşa? – îl privi tinichigiul pe sub sprâncene.

— Cum 1200?! – izbucni Diko. Ai zis 1300, nu-ți mai

aminteşti?

— Păi, am spus. Poate că oi fi spus, dar acum nu mai dau decât atât, niciun leva mai mult!

Şi tinichigiul bătu cu un ciocan de lemn în foaia laminată pe care o întinsese pe masă. Zdrang, zdrang, zdrang dugheana mică se umplu de zgomote ascuțite. Cu capul aplecat peste masă, tinichigiul lovea de zor în tablă, ca şi când n-ar mai fi fost nimeni în prăvălie. Diko mai aşteptă puțin, apoi se uită la el albastru de furie şi de ciudă, umilit până în adâncul sufletului, şi ieşi din dugheană trântind uşa după el. Tinichigiul continua să bată.

Cum să scape de blestematele astea de ceasuri? A doua oară nu se va mai apuca pentru nimic în lume de o treabă ca asta. Hotărî să renunțe pentru câtva timp la orgoliul lui şi ieşi în „piață”. Acolo erau destui negustoraşi, cu ajutorul lor va putea să se descotorosească de ceasuri. Nu se mai gândea să câştige – tot ce dorea era să-şi vadă banii înapoi.

Băiatul cu ochi apoşi nu se dovedi a fi răzbunător. Îi făcu cunoştință cu câțiva speculanți, care îi promiseră să-l ajute. Diko trebuia să stea cu ei la masă, să dea ceasurile pe sub masă, printre genunchi şi să ia lucrurile pe care i le lăsau zălog (pe încredere nu le dădea nimic), să-şi apere cu îndârjire prețul. La masă era o continuă mişcare – unu se ridica, altul se aşeza. Discuțiile nu se învârteau decât în jurul mărcilor, prețurilor şi clienților. Lui Diko îi era ruşine să stea în local fără să consume, aşa cum făceau cei mai mulți dintre ceilalți, şi comanda mereu coniac. Pentru ca să-i câştige pe băieți în favoarea lui, comandă o dată pentru toți coniac. După aceasta, cum se aşeza cineva lângă Diko, imediat îl întreba „Faci cinste, nu-i aşa?”. Deosebit de insistent era un bărbat voinic de vreo 35-40 de ani, cu nasul cărnos şi o voce unsuroasă, îi spuneau Duce. Vindea numai mărunțişuri şi cerea nişte prețuri bombastice. Impresionat de înfățişarea lui, Diko cumpărase de la el un maieu american de flanelă; îi făcu cinste cu un coniac şi acum Duce nu-l mai lăsa deloc în pace.

— Zorce, ia adu-mi un coniac cu zahăr şi lămâie... Ei, îmi

face foarte multă plăcere să beau de la tine. Dar nu te-am întrebat, se poate?

— Te rog, te rog, dădea rece din cap Diko.

Altul, un băiat mărunțel de statură, cu ochi albaştri frumoşi sub nişte pleoape care păreau aproape artificiale, îi făcu o figură care îi determină apoi şi pe ceilalți plasatori să facă la fel. Îi puse în mână banii pe un ceas vândut şi spuse cu o mutră jalnică.

— Exact cât ai cerut. Nicio leva mai mult. I l-am dat ca să se termine odată. Dacă consideri că se cuvine să câştig şi eu ceva – de, aşa, pentru alergătură aruncă-mi acolo un cincizeci! Ştiu că eşti gentleman!

— Doar ne înțelesesem! mormăi Diko. Din moment ce nu ți-a dat mai mult, nu trebuia să-l dai.

— Banii sunt bani, prietene, nu trebuie să-i laşi din mână. Ție îți e uşor să vorbeşti aici!… Cine mai caută astăzi ceasuri cu calendar? Nu cincizeci, ci un sutar ar fi trebuit să-ți cer.

— Haide, haide, dă-i, se amestecară şi ceilalți.

Diko simțea că îşi bat joc de el, dar îi era şi mai penibil să se certe cu ei…

Diko vindea ceasurile cu 200 de leva în pierdere. Ar fi putut avea şi o pierdere mai mare – ar fi fost de ajuns să apară cineva care să-i ia definitiv toată marfa. În fond, nu s-a întâmplat nimic rău cu Diko în această perioadă. Ceasurile s-au vândut fără niciun incident. Cu toate acestea, ori de câte ori îşi amintea de toată întâmplarea, i se părea că a trecut printr-un adevărat coşmar. Mereu pândă. Ți se pare că fiecare nou venit întâi la tine se uită; te temi să nu apară vreun cunoscut. Prin fața vitrinei treceau mereu o mulțime de cunoscuți – fie sportivi, fie alți oameni. În astfel de cazuri Diko se ascundea în spatele noilor săi prieteni. Odată, în cofetărie intrase chiar Petio. Diko încremenise. „Ce-o să-şi închipuie dacă mă vede cu ăştia?” Dar Petio era grăbit şi nu-l observă. Diko suportă cu greu şi apariția celor de la Akademik, în frunte cu Savov. Îl priviseră cu curiozitate. Dar toate acestea nu erau nimic față de ceea ce se întâmplă într-o dimineață rece de decembrie. Geamurile cofetăriei

erau umede şi nu se vedea nimic afară. Diko îl văzu pe vicepreşedintele Comitetului pentru Cultură Fizică şi Sport abia atunci când acesta se opri în apropierea mesei sale. Încercă să se facă nevăzut în direcția toaletei, dar în aceeaşi clipă vicepreşedintele, care părea că ar căuta pe cineva, îl văzu şi îi zâmbi larg:

— Dikov, ce mai faci? Nu te-am văzut de multă vreme!

Aproape în acelaşi moment se uită să vadă cu cine este Diko şi fără îndoială, oamenii nu-i plăcură.

— Dikov, aş vrea să stau de vorbă cu dumneata. De ce nu treci o dată pe la mine?

— Am să vin, tovarăşe Petrunov, când spuneți dumneavoastră, mormăi Diko roşind.

— Te aştept!

— Un tip important, nu-i aşa? dădură din cap speculanții, după ce vicepreşedintele ieşi din cofetărie.

Diko nu mai puse piciorul în cofetărie, nici nu se mai strădui să-şi investească din nou banii în ceva. Se vede că nu era deloc făcut pentru astfel de treburi. „Atunci de ce sunt în stare?” – se întreba el amărât. Se grăbea să-şi răspundă: „De nimic. Până şi treburile cu care nişte şmecheraşi ca cei din cofetărie se descurcă uşor pentru mine reprezintă un chin de neîndurat. Mă gândesc din ce în ce mai des la Emil şi la Savov – în realitate eu nu sunt nimic, nu ştiu nimic şi e prea târziu ca să mai învăț ceva. Până acum n-am învățat decât să cheltuiesc bine şi să mă distrez bine. Dar nici măcar asta nu e adevărat! Nici măcar să mă distrez nu ştiu. Am fost eu oare vreodată cu adevărat mulțumit? Foarte rar, şi asta cu ani în urmă. În ultima vreme nu mă mai bucură nimic. Nu sunt în stare nici măcar să mă bucur. Stricat înainte de a trăi. Şi asta nu e viață… e un joc de amăgit copiii.”

Capitolul IV

VREO DOUĂ LUNI MAI TÂRZIU, într-o dimineață uscată de decembrie, Diko găsi în cutia poştală o adresă de la Secția republicană de baschet prin care era invitat să se prezinte luni dimineață la Comitetul pentru Cultură Fizică şi Sport. În primul moment fu cuprins de emoție şi de bucurie, dar în clipa imediat următoare îşi spuse că nu are ce să aştepte din partea lor. Îi mai trecu prin minte că invitația ar fi putut fi de la vicepreşedinte, dar în acest caz ce sens ar fi avut s-o trimită în numele secției? Se vede că era chemat în legătură cu echipamentul pe care nu-l predase.

Diko începu să scotocească prin dulap, ca să vadă de ce anume dispune. Se adunaseră o grămadă de lucruri: flanele – albe, roşii, albastre, verzi şi galbene; chiloți – de antrenament şi de uniformă; trei treninguri; tenişi şi bascheți. Cea mai mare parte a echipamentului era de la Zarea – fără îndoială, de mult uitat, celelalte de la echipa națională şi de la alte echipe.

Diko luă tricourile în mână încet. Se uita atent la țesătură lor înnegrită şi se gândea: „Câtă sudoare a intrat în ele şi pentru ce?” În acelaşi timp se simțea cuprins de un sentiment plăcut când se uita la numerele cusute pe spate şi la cusăturile roase. Tricourile acestea parcă înghițiseră aerul marilor competiții – în ele era închisă tinerețea lui – fierbinte, încrezătoare – plină de abnegație şi dăruire. Şi atunci înțelese că-i va fi greu să se despartă de ele. Timpul va trece, anii aceştia vor rămâne undeva departe, în urmă, cine ştie unde îl va purta viața – şi iată că odată, când va face ordine

printre lucruri, mâinile lui vor da peste echipamentele vechi. Eh, vremuri de glorie. Diko mirosi maieurile. Mirosul specific vestiarelor sportive. Simţi dintr-o dată dorinţa puternică de a inhala din nou acest aer. Fără nicio pretenţie, fără orgoliu – pur şi simplu aşa, să-l poată respira din nou. Şi, râzând de el însuşi, Diko se dezbrăcă de cămaşă şi îşi trase un tricou pe care era cusut numărul 3. Îi era puţin strâmt şi-l cam strângea. Sări de câteva ori spre tavan şi simţi că bătăile inimii i se accelerează. Înciudat, apucă tricoul cu mâinile şi şi-l trase furios peste cap.

Luni de dimineaţă, se spălă îndelung, se îmbrăcă foarte încet şi petrecu încă şi mai multă vreme în faţa micului dejun. De fapt, ar fi vrut să afle cât mai curând de ce l-au chemat. Poate că totuşi nu este vorba de echipament?...

Masiv în paltonul său de stofă cenuşie, fix la ora zece, trecu pragul Comitetului pentru Cultură Fizică şi Sport cu capul ridicat mândru în sus şi străbătu coridorul spre secţia de baschet. În faţa tăbliţei scrise la maşină, care anunţa „Nikola Tonev – antrenor federal”, simţi emoţia pe care o trăise cu ani în urmă, când fusese chemat în aceeaşi încăpere.

Dinăuntru răzbăteau nişte voci surde. Diko îşi apropie urechea. Erau mai multe glasuri. Poate că era vreo şedinţă. Dar lui Diko nu-i plăcea să amâne treburile. Bătu energic, însă nu foarte tare. După aceea apăsă clanţa uşii. Primul om pe care-l văzu fu Tonev. Stătea în picioare şi vorbea foarte serios, uitându-se des într-un carneţel pe care îl avea în faţă. Tonev ridică privirea, îl recunoscu şi zâmbi uşurat:

— Dikov, un moment. Vin imediat!

Dikov închise uşa. Îşi aprinse o ţigară. Pe lângă el trecu un tânăr palid, cu mânecuţe negre, strălucitoare. Dădu din mână ca să alunge fumul şi-l privi strâmb pe Diko. După mutra pe care o făcu, Diko îşi dădu seama că-i era necunoscut. „Ia te uită la el! dădu din cap Diko. Lucrează în sport şi nu-i cunoaşte pe jucători!”

Tonev nu zăbovi multă vreme. Tocmai când Diko se întreba unde să arunce chiştocul ţigării, uşa secţiei de

baschet se deschise larg – din cameră ieşiră unul după altul vreo cinci-şase oameni; ultimul apăru în uşă Tonev însuşi – şi umerii lui largi, puţin aduşi, umpleau aproape tot spaţiul uşii. Grupuleţul se îndepărtă zgomotos străbătând coridorul. Antrenorul îi făcu cu ochiul lui Diko:

— Pofteşte! Iartă-mă că te-am făcut să mă aştepţi.

Diko aruncă chiştocul pe furiş, pe la spate, şi-l strivi cu tocul de la pantof. Sediul secţiei de baschet aproape că nu se deosebea prin nimic de o cancelarie obişnuită. Două birouri acoperite cu hârtie verde, ruptă pe alocuri şi pătată de cerneală, portretul lui Lenin, un calendar, o maşină de scris, un perforator, o mică bibliotecă urâţită de o grămadă de reviste vârâte printre cărţi; numai fotografia mare a lui Zatopek şi un tablou în ulei reprezentând lupta pentru minge sub coş – ceţos şi neclar, te făceau să ghiceşti ce fel de muncă se desfăşoară aici.

— Mă bucur foarte mult că ai venit, zise Tonev, după ce se aşezară unul în faţa celuilalt. O ţigară?

— Mulţumesc! Fumez „Rodopi”.

Se grăbiră să-şi ofere unul altuia foc, după aceea între cei doi se lasă tăcerea obişnuită în astfel de situaţii.

Tonev avea o faţă foarte prelungă şi Diko observă cu o surpriză plăcută că trăsăturile lui sunt inteligente şi aproape frumoase. Uneori se întâmplă să întâlnim ani de-a rândul un chip fără să-l vedem cum trebuie.

— Cu siguranţă că eşti mirat de ce ţi-am scris? Tonev îl privea amabil, dar părea stânjenit.

Diko nu răspunse. Aştepta foarte calm.

— Acum câteva zile secţia republicană a ţinut o şedinţă şi, printre altele, a venit vorba şi despre tine. Cred că Dinkov – da, desigur, Dinkov –, nu te-a văzut pe terenuri, nu te-a văzut nicăieri. Am constatat că nici el, nici eu nu ştiam nimic. Asta este, n-are rost să ne prefacem, suntem cam indiferenţi faţă de jucători. Câţi baschetbalişti buni am avut şi, te rog să-mi spui, după ce au încetat să mai joace – câţi dintre ei au mai rămas în legătură cu sportul? Poţi să-i numeri pe degete.

Diko încercă un sentiment plăcut. Totuşi, nu-l uitaseră de tot, s-au gândit la el.

— Ieri, când m-am dus cu raportul la tovarăşul Petrunov, m-a întrebat şi el de tine. I-ai promis să-i faci o vizită. Se întreba de ce n-ai venit. Cred că a observat şi el absența ta. Lui Petrunov îi place baschetul şi urmăreşte foarte atent ce se petrece la noi. S-a arătat satisfăcut când i-am spus ce am hotărât să-ți propunem şi te-a rugat să treci puțin pe la el.

— Şi ce ați hotărât?

— Am să-ți spun. Dar te duci pe la el, nu-i aşa?

Diko evită răspunsul direct:

— Da, bine... Ascultă, Tonev, dacă v-ați hotărât să mă faceți arbitru – să ştiți că nu merge, nu vreau să mă înjure publicul.

— Şi acolo ai putea să faci o treabă bună! dădu din cap convins Tonev. Mai ales că în ultima vreme au apărut arbitri care n-au fost niciodată jucători şi publicul este nemulțumit, pe drept cuvânt. Fluieră numai cu mintea, nu şi cu inima... Dar pentru tine avem altceva. Ce ai spune de şcoala de antrenori de pe lângă Institutul de cultură fizică? Cursurile de la şcoală au început de multă vreme, dar cred că, cu ajutorul lui Petrunov, or să facă o excepție pentru tine.

Diko deschise gura cu intenția să-l întrerupă, dar Tonev îi făcu semn cu mâna să aştepte şi să-l lase să continue:

— Am mai luat hotărârea să creăm o echipă de tineret, o rezervă a echipei naționale, şi ca antrenor ne-am gândit să-l luăm pe Şarkov de la Spartak. Am şi vorbit cu el, este de acord şi ne-a rugat să-i căutăm un ajutor, care să fie priceput în treburile practice – cel mai bine un fost jucător. Toți au fost de acord că altul mai bun ca tine Şarkov nu poate să găsească. Şi el a acceptat bucuros. Asta e tot.

Tonev ridică capul şi îl privi drept în ochi.

Diko îşi mângâie sprâncenele:

— Sunt foarte mişcat că... că pentru mine... dar problema este că aş mai vrea să joc.

— Vorbeşti serios? antrenorul nici măcar nu se strădui să-şi ascundă mirarea. Iar eu credeam că, dacă ai plecat de

la Zarea... Adică aşa? dădu din cap gânditor.

— Nu joc încă pentru că nimeni nu şi-a adus aminte de mine. Se pare că toți antrenorii sunt de acord că mi-am consumat toate atuurile. Diko se căznea să vorbească cât mai nepăsător.

Tonev se gândi puțin, apoi zise:

— Nu prea eşti în formă, dar, dacă vrei să fiu sincer cu tine, am să-ți spun că ai face mai bine dacă te-ai lăsa de tot de jucat. Nu mai eşti ceea ce ai fost. Şi asta de multă vreme...

Diko zâmbi trist:

— Ce am dorit eu şi ce a ieşit... Într-o vreme, de dragul sportului am renunțat la Drept, ca acum să mă hrănească baschetul... Păcat, dar încă mai am chef să joc!... Să mă mai gândesc. Sper că nu e chiar aşa urgent?

— Sunt sigur că n-ai să greşeşti! insistă Tonev.

Puțin mai târziu, văzând că nu mai au ce să-şi spună, antrenorul îi propuse:

— Diko, hai să trecem pe la Petrunov! Ține foarte mult să stea de vorbă cu tine!

— Chiar acum? răspunse nemulțumit Diko. Să mergem, din moment ce...

Tonev băgă hârtiile pe care le avea pe masă într-un sertar, scoase un pieptene şi începu să-şi aranjeze părul.

În uşă se auzi o bătaie insistentă.

— Intră!

Uşa se deschise şi în prag apăru un om scund, cu fața roşie. Avea o pălărie maro, cu boruri largi, tivite cu gust. Era îmbrăcat într-un palton frumos de aceeaşi culoare, la gât avea un fular bej.

— Bună ziua! Dumneavoastră sunteți, nu-i aşa, Tonev, antrenorul! se interesă vizitatorul cu dezinvoltură şi, scoțându-şi pălăria, intră în cameră.

Îşi strânseră mâinile, necunoscutul îşi spuse numele după aceea îşi mută privirea asupra lui Diko. Făcu ochii mari. Erau albaştri, albastrul acela limpede pe care-l are numai cerul de septembrie. Un zâmbet timid i se aşternu pe față:

— Diko Dikov!... Dumneavoastră nu mă cunoaşteţi, dar eu vă ştiu bine!... Ce bine că sunteţi aici, o să mă susţineţi!

Diko simţi o slăbiciune în vârful degetelor. Tonev îi arătă scaunul liber:

— Luaţi loc, tovarăşe! Cu ce vă pot fi de folos.

— Mulţumesc... Ştiu că atunci când te prezinţi nimeni nu ţine minte numele, aşa că am să vă spun încă o dată. Mă numesc Ţacev, sunt secretar de partid la întreprinderea Rodina.

Numele fabricii îi aminti lui Diko ceva, i se părea că-l mai auzise undeva.

— Secretarul de partid se instală comod pe scaun, îşi aranjă părul rar şi zise:

— Vin la dumneavoastră cu o rugăminte şi o speranţă. Dumneavoastră sunteţi, ca să zic aşa, pe culmile baschetului şi cine altul ar putea să înţeleagă mai bine nevoile noastre?... Băieţii noştri sunt morţi după baschet. Le-am făcut şi un teren în curte, pentru iarnă le-am amenajat un teren în sala de sport a fabricii – acum joacă acolo –, am făcut rost de mingi, echipament; în general, am dat o mulţime de bani... Vă rog să mă iertaţi că vorbesc aşa mult, dar vreau să fie foarte clar...

— Vă rog, vă rog, tovarăşe Ţacev!

Secretarul de partid se apucă de reverele paltonului, vocea i se ascuţi puţin:

— Într-un cuvânt, tovarăşi, ca să zic aşa, am făcut o echipă. Ne-am măsurat forţele cu echipele altor întreprinderi. Aici câştigăm, aici pierdem, dar, în general, mai mult câştigăm. Vrem mai mult! Numai că nu avem antrenor, n-are cine să le arate băieţilor... De fapt, avem noi acolo un băiat, organizatorul sportiv, care a jucat şi baschet. El zice că a jucat cândva şi la Dinamo, dar băieţii nu-l vor, nu are autoritate, nu poate să le arate nimic ca lumea. De aceea am venit la dumneavoastră, tovarăşe Tonev. Dumneavoastră o să-mi găsiţi un om, sunt sigur!

— Cum îl cheamă pe ăla care a fost la Dinamo? întrebă Tonev.

— Şopov, Iancio Şopov. Noi îi spunem Şopeto.

Tonev se gândi puţin şi zise:

— Nu, nu-l cunosc.

— Nu e băiat rău, dar e cam fanfaron. Nu vrea decât ca totul să meargă cât mai uşor şi numai aşa, pe deasupra. Care şi-a îndeplinit norma, care nu şi-a îndeplinit-o – oricum, hai să te înscriu, că avem în plan şi sportul. Aşa aranjează el treburile... Tovarăşe Tonev, nu veniţi odată pe la noi? Pot să vă explic şi eu, dar este mult mai bine dacă vedeţi totul cu ochii dumneavoastră.

— Staţi puţin, zise Tonev, am impresia că am văzut o dată echipa dumneavoastră. Cred că era campionatul orăşenesc, cu Torpedo. Echipa dumneavoastră a câştigat campionatul.

Secretarul de partid se fâstici.

— Adică ne-aţi văzut?... Nu-i aşa că nu sunt răi băieţii? Luptă!

— Dorinţa în sine nu este de ajuns, zâmbi Tonev reţinut. În orice caz, băieţii au datele necesare: sunt înalţi zvelţi, au simţul mingii. Se înţelege, sunt încă fără experienţă, sau, mai bine zis, fără organizare... Spuneţi-mi ce condiţii puteţi oferi?

— Condiţii? Hm... tocmai aici e buba, că vrem mult dar nu dăm aproape nimic. Comitetul sindical poate să ofere 200 de leva pe lună ca primă şi nimic mai mult. Nu sunt bani prea mulţi, dar nici nu vrem să facă antrenament în fiecare zi – de vreo trei ori pe săptămână ar fi suficient.

— Trebuie să caut, spuse mai mult pentru sine Tonev.

Secretarul de partid îl privi răbdător şi plin de speranţă.

— Tovarăşe Ţacev, interveni Diko, echipa dumneavoastră face parte din vreo grupă?

— Nu. Încă nu suntem în niciuna. Dar sperăm ca în sezonul următor să începem în Divizia C, am şi vorbit în principiu cu tovarăşii şi au fost de acord... Vă rog şi pe dumneavoastră, tovarăşe Dikov, veniţi o dată pe la noi! Băieţii or să se bucure foarte mult! Mai ales dacă o să vreţi să le arătaţi câte ceva.

Diko trase aer în piept:

— Ştiţi ceva. tovarăşe Ţacev? – Nu se putea stăpâni îndeajuns şi vocea îi tremura puţin. Am să vin într-o zi să văd echipa şi dacă îmi place, poate că am să vin ca antrenor – bineînţeles, dacă sunteţi de acord. Şi cu condiţia să joc şi eu în echipă.

Tonev tresări şi-l privi uimit pe Diko. Secretarul de partid se ridică încet de pe scaun, roşi şi zise:

— Tovarăşe Dikov!... Pur şi simplu, nu ştiu ce să spun... Cu un jucător ca dumneavoastră, echipa noastră... V-aţi gândit bine? Mă simt foarte stânjenit şi condiţiile noastre sunt aşa...

— Banii nu mă interesează! Vreau să fac o echipă nouă. Dacă am să reuşesc sau nu – asta ne-o va arăta viitorul. De aceea vreau mai întâi să văd jucătorii. Să fim cinstiţi unul cu altul: dacă nu-mi plac, nu pot...

— Nu prea înţeleg, dar, în sfârşit... Uite, să spună şi tovarăşul Tonev... O să vedeţi. Cei de la întreprinderea noastră iubesc sportul şi toţi, şi comitetul sindical, şi lucrătorii, şi şefii, toţi ne sprijină. Şi numai să vedeţi cât de mulţi sunt cei care vor să joace şi câţi or să mai apară încă!

Diko zâmbi:

— Mie îmi trebuie zece, nu mai mulţi.

Tonev tuşi, vrând să arate prin asta că are şi el ceva de spus. Cei doi se uitară la el, dar părură că nu-l văd.

— Altul mai bun ca Dikov, într-adevăr, nu veţi putea găsi. Tonev se aplecă spre Diko şi-i şopti îngrijorat: Dar treaba cealaltă? Ai uitat?

— N-am uitat... Dar ţi-am spus – mai am chef să joc... înţeleg că ceea ce îmi oferi e foarte frumos. Trebuie însă să mă mai gândesc.

— Cum vrei, spuse Tonev, puţin cam dezamăgit.

Cei trei tăcură. Secretarul de partid se uită îngrijorat spre Tonev.

— Am făcut vreo gafă? Vă rog să mă iertaţi.

— Vă rog, vă rog, tovarăşe Ţacev! Aş fi foarte fericit ca Diko să meargă la dumneavoastră, numai că puţin înainte tocmai am discutat câte ceva... Diko, dar tovarăşul Petrunov? Hai

să urcăm până la el. O să se supere dacă o să afle că ai fost aici şi... Nu zăbovim mult! Petrunov o să ne primească imediat. Să auzim şi ce spune el.

Diko se încruntă:

— Ce avem de discutat? Mai bine nici nu-i spune că am fost aici.

Pe fața antrenorului se aşternu o indiferență prefăcută.

— Cum doreşti. În orice caz, te sfătuiesc să te gândeşti bine. Tovarăşe Țacev! Nu vă supărați! Iată despre ce era vorba: i-am propus tovarăşului Dikov un loc ca ajutor de antrenor al echipei naționale de tineret-rezerve şi în acelaşi timp am hotărât să-l trimitem la şcoala de antrenori. Aşa că, vedeți, face un mare sacrificiu.

— Înțeleg foarte bine. Şi noi putem să-l trimitem la şcoala de antrenori. Nici la noi n-o să-i fie rău, puteți fi siguri. Şi apoi, la urma urmelor, trebuie să ne gândim şi la colective, nu-i aşa? Şi acolo sunt tot oameni, nu-i aşa?

— Aveți întru totul dreptate. Nu sunt deloc contra, dimpotrivă! Numai că mi se pare ciudat... Tonev se uită la Diko şi nu termină ce voia să spună.

Şi când cei doi, secretarul de partid şi fostul național, ieşiră din camera lui, Tonev rămase multă vreme cu privirile pironite pe uşa închisă; pe față i se citea o mirare profundă: să cobori de bunăvoie atât de jos, atunci când ani de-a rândul ai fost chiar în vârf, chiar când ți se oferă un loc pe măsura celui pe care l-ai ocupat până acum...

Cu cât creştea răstimpul scurs de la întâlnirea cu Tonev şi secretarul de partid, cu atât se înfuria mai mult că fusese aşa de repezit. „Nu aşa trebuia să procedez? Am aflat ce fel de echipă era asta a lui Țacev. Chiar mâine, fără ştirea nimănui, mă duc la fabrică şi, dacă îmi convine, am şi început! Acum, chiar să vreau să refuz – faptul e consumat – Tonev a auzit cu urechile lui şi ştie că eu...” tocmai se împăcase cu ideea asta, când prin minte îi trecu altceva: se oferise să fie antrenorul unei echipe de care nu auzise nimeni nimic – ce senzație va face asta în cercurile sportive:

Diko Dikov în Divizia C!

Diko se hotărî să accepte propunerea secretarului de partid numai dacă băieții aveau într-adevăr o valoare. Pentru a contrabalansa graba de dimineață, trebuia să fie acum mai prevăzător. Cu un amestec de uşurare şi nemulțumire, se gândea că există o foarte mică probabilitate să existe în Sofia un „material” de calitate care să fi rămas nedescoperit. În primul rând, un astfel de material, în momentul în care este convins de propria sa valoare, iese imediat la lumină, ca să fie văzut şi cunoscut. Iar secretarul de partid nu este decât un entuziast al sportului, aşa cum se găsesc peste tot.

Îndreptându-se spre bucătărie, Diko fu gata-gata să se ciocnească cu taică-său. Înfăşurat în şalul lui gros şi vechi, tuşind răguşit, Bătrânul se grăbea să plece.

Am întârziat. Vreau să mai prind cel puțin ultimele minute ale meciului dintre Spartak şi Akademik.

— Ce meci? Nu ştiu nimic de asta.

— Meci de antrenament. După aceea Spartak va continua cu ai tăi, Cervena Zarea. Nu vii şi tu?

— Nu! Ce să fac acolo?

— Eh! Bătrânul dădu din cap trist, apoi îşi trase pe frunte şapca şi plecă.

Diko îi făcu loc fără voie, se întreba dacă să-i spună şi lui. Dar dacă şi el, ca şi toți ceilalți, o să ridice uimit ochii când va înțelege unde vrea să se ducă. „A plecat de la Zarea ca să se ducă în Divizia a treia. Alegi, alegi până culegi!” Diko spuse:

— Nu te gândeşti deloc la sănătatea ta. În sală e rece. Nu te uita la jucători, ăia se mişcă. Te sfătuiesc să nu te duci!

— M-am îmbrăcat călduros.

— Ei, şi cum sunt cei de la Zarea? După câte văd, te duci mereu la antrenamentele lor?

— Foarte bine sunt. Mult mai bine decât în turneul precedent. Cred că azi o să-i bată pe Spartak.

— Măi, măi – s-au făcut tari! Asta este: cum am ieşit eu, s-au şi îndreptat lucrurile.

Pelin Dikov clipi timid din ochi:

— Alaltăieri m-am întâlnit întâmplător cu Kitov pe stradă. M-a întrebat de tine. Nu i-am spus nimic, şi, de fapt, ce aş fi putut să-i spun? Dar el de colo: „Pentru Diko uşile noastre sunt oricând deschise, aşa să-i spui!” Diko se încruntă:

— Niciodată!

*

Când se apropie ora întâlnirii cu secretarul de partid Diko se trezi în fața unei probleme foarte dificile: nu avea cu ce să se îmbrace. Paltonul lui era prea luxos, iar costumele – unul mai frumos decât altul. Cu astfel de haine nu e prea plăcut să apari în fața muncitorilor. După ce scotoci o mulțime de vreme prin dulapuri, scoase un pulover vechi, bleumarin – la vremea lui îi plăcuse foarte mult. Se căzni destul de mult ca să-l îmbrace – puloverul îi devenise strâmt. Nu-şi puse cravată, pentru că avea o haină încheiată până sus. Nişte pantofi mai greoi, de turist şi o şapcă cu carouri mici îi completară toaleta.

În tramvai, Diko se aşeză cu fața la geam într-un colț. Nu-l vedea nimeni. Ce-ar mai fi râs de şapca lui!

Țacev îl aştepta. Se pare că venise mai devreme – tropăia pe trotuar ca să se încălzească. În stradă, printre trecători, părea şi mai scund.

Rodina se afla pe o străduță mică şi strâmbă, din pavajul căreia pietrele lipseau pe alocuri, într-unul din cartierele neprimitoare ale Sofiei. Aici trotuarele sunt înguste şi desfundate, căsuțele scunde, construite din paiantă, iar prăvăliile mici, întunecoase şi umede; căruțele – şi ele vechi şi amărâte ca şi străzile – zdrăngăne pe pavaj, iar văzduhul geme de zgomotul fierului lovit şi de scârțâitul balamalelor neunse.

Se opriră în fața unei clădiri lungi, vopsită în galben.

— Asta este Rodina!

În mijlocul celorlalte clădiri – cenuşii şi lipsite de personalitate, Rodina, cu zidurile ei proaspăt vopsite părea

un sărăntoc gătit în haine de gală şi venit să se fudulească printre ai săi. În curtea largă din față era o grădiniță cu o sculptură şi câteva bănci cochete. În mijlocul curții se înălța un stâlp din vârful căruia răspândeau lumină trei globuri mari. Toate ferestrele erau întunecate, numai una nu. În fund se vedeau terenurile de baschet şi volei, înconjurate de un gard des de sârmă.

Diko păşi prin zăpada adâncă şi se îndreptă spre terenuri. Secretarul de partid o porni după el, păşind în urmele lui.

— Vreți să vedeți terenurile? Mai jos e terenul de tenis.

— Sunt formidabile! remarcă Diko.

Observând că lauda căzuse la țanc, adăugă:

— Coşuri aşa de frumoase şi cu o construcție atât de simplificată, în acelaşi timp estetice şi comode, se întâlnesc foarte rar la noi. O să trebuiască să le spun celor de la Lokomotiv să vină să vadă şi ei. Coşurile de pe terenul lor, în plin centrul Sofiei, sunt oribile. Şi, mă rog, acolo se joacă uneori chiar şi meciuri internaționale.

Vocea secretarului de partid tremură de emoție.

— Ne-am dat şi noi silința. Am făcut, ca să zic aşa, ca la carte.

— Dacă jucătorii dumneavoastră sunt numai pe jumătate atât de buni pe cât sunt terenurile, sunt satisfăcut, glumi Diko.

— Asta o să spuneți dumneavoastră... Uite, acolo e sala. Acuma e un adevărat furnicar. Nici nu vă puteți închipui ce de amatori avem. Şi fetele, şi ele...

— Le-ați spus băieților despre mine?

— Nu. Vreau să-i vedeți mai întâi – aşa, să ştiți cum arată.

— Aşa e mai bine.

Când se apropiară de sala dinspre care răzbăteau zgomotul surd al mingii lovite şi strigăte puternice, Diko îşi aminti dintr-o dată unde mai auzise de Rodina. Asta fusese când îşi luase rămas bun de la fostul lui şef. Tânărul – cândva un huligan şi acum fruntaş – despre care povestea nea Kosta lucra la Rodina. „Am să aflu uşor cine este; interesant, oare ce reprezintă ca jucător?” se gândi Diko.

Țacev deschise uşa. Un zgomot puternic lovi urechile lui Diko. Parcă era la baia publică. Vreo cinci-şase băieți lăsaseră mingea să se rostogolească liberă spre centrul terenului şi se certau aprig. La celălalt coş jucau fetele. Glasurile lor subțiri străbăteau cu greu prin zgomotul din sală. La marginea terenului se adunaseră încă vreo câțiva jucători şi băteau nervoşi din picioare – iar din glumele pe care le aruncau celor care se certau se vedea clar că-şi pierduseră răbdarea.

Sala era mică şi îngustă, cu plafonul prea jos, şi în plus, avea şi o scenă – se vede că fusese cândva o încăpere a fabricii. Lumina răspândită de cele cinci becuri mari era bună, dar ar fi putut fi şi mai bună. Tablourile coşurilor de baschet nu aveau construcția celor de afară, erau fixate direct în perete şi asta le făcea să pară rigide. Podeaua era din scânduri albe, nevopsite şi se îndoia sub picioare. Dar liniile albe care o înconjurau îi dădeau un aer primitor.

Țacev privi nemulțumit la Diko:

— Ei, fir-ar să fie, tocmai acum şi-au găsit!... Sigur că se ceartă pentru cine ştie ce aiureală: a fost fault, n-a fost fault... V-am spus doar, Şope al nostru nu prea are autoritate... Uite-l pe Şopeto, acolo, ăla e. Îl cunoaşteți?

Diko întoarse capul. Şopeto stătea exact sub coş, în afara terenului şi ridica mâinile neputincios. Scund de statură, îngust în umeri şi îndesat, cu o față rotundă, cărnoasă, şi două crăpături în locul ochilor. Cum îl văzu pe secretar, intră imediat pe teren şi se căzni să-i liniştească pe jucători. Dar nimeni nu-l asculta.

Diko trebui să-şi încordeze memoria ca să-şi amintească de unde îl cunoaşte. Îl văzuse în echipa Dinamo, dar un singur sezon, şi asta pe banca rezervelor. Îşi mai aminti că la meciurile internaționale, Şopeto era întotdeauna la marginea terenului, jos, unde aveau acces numai câțiva oameni.

Între timp se încheiase pace nu atât pentru că s-ar fi ajuns la vreo înțelegere, ci pentru că dorința de a juca se dovedise mai puternică – aşa considera Diko, care se întorcea pe

nesimţite la vremurile de altădată, când certuri de genul acesta nu erau o raritate. Chiar şi cu Emil, care era atât de stăpânit, se certase o dată dacă fusese fault sau nu. Focul jocului nu alege – îi mistuie pe toţi la fel. Diko se uita la băieţi, cum se aruncau după minge, îşi agitau mâinile, se rostogoleau pe podea, ca şi când ar fi avut arcuri sub picioare şi în suflet i se răspândea o căldură plăcută. Se simţea ca un exilat pe care întâmplarea l-a trimis pe neaşteptate înapoi în patrie.

Jucătorii de afară începură să devină din ce în ce mai nerăbdători.

— Şope, nu mai terminaţi odată? A trecut o jumătate de oră...

Şopeto ridică mâinile ca un căţel ascultător şi fantele ochilor i se alungiră.

— Numai un pic. Aveţi puţină răbdare.

Una dintre fete – cu pieptul puternic şi părul negru, bogat, legat cu o fundă albă – lovi cu mâna în mingea care tocmai zbura spre ea şi strigă energic:

— Nici să nu vă gândiţi! Noi avem antrenament programat şi nu vă cedăm locul...

Atunci interveni un băiat scund, cu picioarele un pic strâmbe. Semăna foarte mult cu Bighi, numai că faţa lui era netedă, fără zbârcituri şi ochii aveau o privire calmă şi ironică.

— Ascultă, Mătuşico, eşti o fată de aur. Faceţi asta de dragul tătucului Pavka!

Un zdrahon cu păr negru căruia îi spuneau Cioki strânse mingea la piept, apoi, scuturându-şi umerii puternici ca să scape de atacurile celor care voiau să i-o ia, se îndreptă direct spre Şopeto.

— Şopce, m-am săturat până peste cap de figurile astea ale tale!

Băiatul cu păr negru îi făcuse lui Diko de la început o impresie foarte bună prin modul abil cum se plasa sub coş şi prin felul în care ştia să-şi utilizeze tot corpul atunci când sărea după minge. Certurile izbucniseră cel mai adesea din

cauză că Cioki comitea faulturi. În orice caz, nu prea îndrăzneau să ridice glasul – se pare ca se temeau de el.

— Ia să-mi spui tu mie, tună Cioki, de ce ai aranjat în acelaşi timp antrenamentele ambelor echipe? Ia să-mi explici cum stă treaba asta? Doi iepuri dintr-un foc, nu-i aşa?

Şopeto ridică din nou mâinile în sus.

— Stați, măi! Cioki îl privea amenințător. Stați puțin, e o neînțelegere, o să se aranjeze...

— Nu! Să-mi explici clar şi exact: le-ai spus fetelor să vină astăzi sau nu?

— Ne-a spus, ne-a spus, izbucniră mai multe glasuri subțiri dintr-o dată.

— Măi, când v-am spus? Nu-mi amintesc...

— Ia te uită la el! – răbufni secretarul de partid de lângă Diko. Ce încurcă-lume! Nu e în stare să organizeze treburile astea! Spuneți şi dumneavoastră ce să facem? De multe ori au venit şi la noi, la conducere – că de ce nu-l dăm afară, ce folos avem de pe urma lui?

Când Diko şi secretarul de partid se apropiară mai mult de teren Diko observă că cei mai mulți dintre cei care stăteau pe tuşă îl privesc cu curiozitate. Din privirile lor înțelese că-l recunoscuseră. Se convinse şi mai mult de lucrul acesta când în locul celor şase jucători din teren intrară ceilalți şase. Aceştia începură să joace cu şi mai mult foc. Certurile erau mai rare, fiecare se străduia să se evidențieze. Cine se evidenția cumva printr-o figură se uita imediat la Diko. „Ce copii suntem noi jucătorii! Şi toți suntem la fel!” – zâmbea mulțumit Diko, întorcându-se repede cu gândul la primii lui ani de sportiv.

Privirea îi fu în curând atrasă de un băiat înalt şi zvelt – cel mai înalt din echipă. Eleganța degajată a mişcărilor lui, lovitura moale dar sigură la coş, depistarea rapidă a partenerului „liber” – toate acestea erau semne sigure că din el va ieşi un bun baschetbalist. Dar iată că băiatul se supără pentru că nu i se pasa la timp, rămase cu mâinile atârnate în jos şi întoarse spatele jocului. Treptat, Diko începu să se

enerveze. Genunchiera albă, nouă, de pe piciorul drept al jucătorului, chiloții călcați cu dungă îi confirmară impresia că se afla în fața unui sportiv amenințat de vedetism. El se uita cel mai adesea la național. Diko îi arunca intenționat priviri reci. Dar la un moment dat mingea îl aduse pe băiatul cel înalt foarte aproape şi-i văzu mâinile – umflate şi cu urme de ulei. Diko se simți cumva vinovat şi după aceasta abia aşteptă ca băiatul să facă ceva frumos ca să-i zâmbească încurajator.

— La Asencio vă uitați, nu-i aşa? auzi Diko o voce chiar lângă el.

Tresări. Pentru o clipă uitase de prezența secretarului.

— Eu... aşa, în general!

— Să vedeți cum ştie să joace când vrea!... Numai că – ...L-a lovit haimanalâcul... La toamnă o să meargă la armată – asta este singura lui justificare. Înțeleg, vrea să profite de viață, să trăiască. Bine, trăieşte; nimic de zis, dar gândeşte-te şi la tine. Că viața nu trece într-un an.

— Nu e greu să le mai strângi puțin frâul unora ca el, zise Diko.

Se auziră strigăte: cineva trimisese mingea foarte puternic spre celălalt coş şi asupra ei se aruncară imediat cu toții – şi cei care jucau, şi cei care stăteau lângă perete, aşteptând să le vină rândul. Fetele îşi terminaseră în cele din urmă antrenamentul şi acum tot terenul era liber. Se formară imediat două echipe de câte cinci oameni şi Şopeto se înființă în mijlocul terenului cu mingea în mână. Fluieră – şi mingea se înălță între Asencio şi băiatul cu păr negru. Începuse jocul.

Diko îşi aminti de nea Kosta. Care era oare vecinul fostului lui şef? Îşi aminti că nea Kosta îi spusese cum îl cheamă pe numele mic, dar care era acela! Se înțelege, ar fi putut să-l întrebe pe secretarul de partid – dar în acest caz ar fi trebuit să-i explice de unde provine interesul lui. Şi ar fi trebuit să-i dea o explicație lungă. Şi apoi, nici nu era foarte important când îl va descoperi – acum sau ceva mai târziu. Mai târziu?... Adică a şi hotărât să rămână. Băieții

reprezentau un „material” neclar. Ai în mână o bucată de minereu, vinişoarele se împletesc într-o piatră pestriță strălucind în cele mai diferite nuanțe. Cât metal prețios este aici? Până atunci Diko crezuse că, în ceea ce priveşte baschetul, o singură privire îi este suficientă ca să înțeleagă ce e bine şi ce nu e – dar iată că nu era chiar aşa.

Atenția îi fu atrasă de fete care, una după alta, se îndreptau spre scenă, unde probabil că-şi lăsaseră hainele. Dintr-o dată deschise ochii mari: a fost orb până acum? Cum se poate?! Se uită repede la Țacev şi când se convinse că acesta e absorbit de joc, îşi lăsă privirile să alunece libere şi îndelung asupra fetei care trecea pe lângă el. Avea un păr şaten-închis, care îi unduia în valuri pe umeri, coate netede şi rotunde, o talie zveltă şi nişte picioare cum Diko nu mai văzuse până atunci la vreo femeie. Lucrul cel mai frumos la ele nu era atât linia fără cusur, cât culoarea pielii – aurie-şocolatie, strălucitoare. O adevărată încântare această culoare a pielii la un păr atât de închis! Fata trecuse pe lângă el aproape în fugă şi Diko nu apucase să-i vadă trăsăturile feței; acum vedea numai o parte din față: o gură plină, cărnoasă şi un cârlionț mic de păr, care cădea capricios deasupra sprâncenei ridicate în sus.

Nu-i venea să creadă că o floare atât de rară – frumoasă şi fermecătoare – poate să crească pe solul acesta şi de aceea dori s-o privească pe îndelete. Presupunea că îmbrăcată şi văzută de aproape nu va mai fi la fel. Dar scena parc-o înghițise şi Diko nu se mai gândi la ea. Numai că acum totul în sală i se părea mai luminos, mai interesant. Nu-şi imagina că faptul i se datorează ei, îşi dădu seama de aceasta abia când o zări din nou. Simți o senzație binecunoscută, pe care o încerca întotdeauna când se afla în apropierea unei femei frumoase. I se părea că ceva nu e în regulă, îi părea rău că nu se îmbrăcase mai bine, dar cum ar fi putut să prevadă? Ce-i venise să-şi pună puloverul ăsta?

Fetele discutau cu secretarul de partid, vorbeau despre piesa pe care o pregătea echipa artistică. Țacev le întreba dacă au fost la regizorul de la Teatrul de Tineret cu care

vorbise la telefon. Fetele, care îl înconjuraseră din toate părțile, se purtau destul de nestânjenit, dar respectuos. Au fost. La început regizorul fusese numai amabil, dar când a văzut-o pe Vesela a devenit nemaipomenit de atent, le-a invitat în biroul lui şi le-a promis solemn că o să le ajute.

— Trebuie să-i mulțumim Veselei!

— Prostii! râdea pe jumătate supărată fata cea frumoasă cu părul lung, întunecat şi chip atrăgător. Diko îşi dădu seama surprins ca este încă şi mai frumoasă decât i se păruse. Zâmbea cu modestie şi râsul îi descoperea numai dinții din față, albi şi curați. De o parte şi de alta a gurii îi tremurau, ca două luminițe, două gropițe. Avea ochi negri strălucitori, un nas drept şi fin, obrajii palizi, cu pielea netedă. Luate în parte, trăsăturile feței nu aveau nimic pretențios, dar cât de frumos se armonizau laolaltă! Înfățişarea ei atrăgătoare era subliniată şi de rujul destul de tare şi mâinile bine îngrijite. Privindu-i unghiile ascuțite, date cu lac incolor, Diko îşi spuse că un lac roşu i-ar fi venit mai bine – şi, fără îndoială, ştia şi ea lucrul acesta, dar se abținea din aceleaşi motive pentru care şi el venise la întreprindere fără cravată şi în pantofi de excursie. Vesela avea o fustă strâmtă neagră şi un pulover bleu de lână. În sală era cald, îşi ținea paltonul de stofă roşie sub braț.

Se gândi că o va înțelege mai bine pe fată dacă le va examina pe prietenele ei. Avu impresia că sunt îmbrăcate bine – se înțelege, nu cu atâta gust ca frumoasa lui, dar, în general vorbind, bine –, cu lucruri noi şi moderne. Fata cu pieptul mare şi voce puternică purta la gâtul ei gros trei rânduri de perle de mărimea alunei. Deşi nu era mai în vârstă decât celelalte, porecla pe care i-o dăduseră, „Mătuşica”, i se potrivea de minune. Se pare că ea era şefa felelor, ea conducea, cu pieptul împins înainte, discuția: chiar şi paltonul ei aruncat băieţeşte pe un umăr părea să spună acelaşi lucru.

— Diko îşi închipuise muncitoarele altfel. Dar, cine ştie? De fapt, când le privise mai bine? Nu avusese niciodată legături cu ele, aşa că de unde să ştie cum arată.

— Dikov, veniți să vă fac cunoştința cu fetele noastre! – se întoarse spre el Țacev cu tot trupul lui micuț. Pe fața-i roşie se citea stânjeneala omului care nu este sigur dacă celuilalt îi face plăcere să cunoască fel de fel de oameni, la întâmplare. Înainte de a-i răspunde, Diko îşi aținti intenționat privirea asupra mingii, care în acel moment, capricioasă, sărea dintr-o mână în alta sub coş şi nu se lăsa prinsă. Apoi îşi întoarse încet privirile spre fete şi se apropie alene de teren. Cele mai multe plecară capetele în jos, sfioase, numai Mătuşica îl privi drept în ochi, cu un amestec de neîncredere, curiozitate şi oarecare veselie, ceea ce îl făcu pe Diko să se simtă înciudat.

Diko reținu mâna Veselei şi-i căută privirea. Pentru o clipă ochii li se întâlniră şi în acelaşi moment mânuța ei mică, caldă şi încrezătoare, tresări abia simțit în palma lui. El îi lăsă mâna şi se grăbi spre fata următoare.

— Tovarăşul Dikov este unul dintre cei mai buni baschetbalişti din Bulgaria, anunță Țacev.

Fetele nu spuseră nimic şi Diko se simțea prost. Peste câtva timp, Mătuşica interveni cu glasul ei sonor:

— Noi, nu mergem la meciuri. Pentru noi cei mai buni sunt ăştia ai noştri – şi arătă cu mâna spre terenul care răsuna de glasurile jucătorilor.

— E foarte frumos să ții cu ai tăi! îi răspunse Diko. Voi fi de-a dreptul încântat dacă voi pleca cu impresia că şi băieții gândesc la fel despre dumneavoastră.

— Ai văzut? Ți-a zis-o! Tovarăşe Țacev, de ce ne aduceți oameni de felul acesta numai ca să ne amăgiți?

Mătuşica dădu din cap, cele trei rânduri de perle se clătinară.

— Nici măcar nu s-a uitat la noi, am văzut eu...

— Vă înşelați, m-am uitat la toate, dar pe ascuns, zise Diko. Vedeți, sunt celibatar şi...

— Aha, aşa... Mătuşica dădu din cap la stânga şi la dreapta. Diko simți că se vor împrieteni uşor. O privi pe furiş pe Vesela. Surâdea, dinții abia îi străluceau. Dar nu se uita la el...

— Fetelor, fiți atente, tovarăşul Dikov poate să devină antrenorul vostru chiar mâine, zise Țacev.

Urmă o clipă de tăcere, întreruptă de o fată palidă care începu să vorbească privind undeva, într-o parte.

— O, noi vrem foarte mult să învățăm dar n-are cine să ne arate. Şopeto e mereu ocupat, tot mereu are treabă în altă parte! Iar ceilalți, nici ei n-au vreme…

Pentru Diko ăsta era un lucru nou. Nu se înțelesese să antreneze echipe de fete. De aceea hotărî să clarifice lucrurile cu secretarul de partid. Dar nu i se adresă lui direct. Hotărî să folosească o glumă.

— Pentru mine spuse el, privind cu o veselie prefăcută grupul de fete ca celibatar, e periculos să fiu antrenor la fete. În general, dacă am să fiu antrenor, am să iau băieții. În felul acesta Şopeto va putea rămâne în întregime pentru fete.

Diko simți privirile Veselei îndreptate asupra lui şi în aceeaşi clipă ea spuse cu seriozitate:

— Noi vă preferăm pe dumneavoastră. Suntem convinse că de la dumneavoastră avem ce învăța.

— Ba bine că nu! Tovarăşul Dikov este unul dintre cei mai buni cunoscători…

Diko spera să citească ceva mai mult în privirea fetei, dar nu descifra nimic altceva. Se uitase la el numai ca la un antrenor.

— Îmi pare rău, dar n-am să pot, zise el rece şi tăios.

Fetele îşi luară rămas bun. Diko şi Țacev rămaseră singuri. Diko simți privirea neliniştită din ochii albaştri, înțelese că venise momentul decisiv şi se simți cuprins de panică. Cum, nu luase încă nicio hotărâre? Să se arunce oare cu îndrăzneală, cu ochii închişi, sau să nu se grăbească? Țacev nu este un om cu care să te poți juca şi dacă apucă să-i promită… Dintr-o dată totul i se păru foarte simplu. O să lucreze de câteva ori cu băieții şi, dacă o să-şi dea seama că treaba merge, atunci… Câteva antrenamente vor fi de ajuns ca să-şi facă o idee exactă. E şi înțelept, şi cinstit să procedeze aşa. Nu va jigni pe nimeni şi va avea şi conştiința împăcată față de sine însuşi.

Ţacev îl asculta cu atenţie, dădea din cap din timp în timp, în semn că înţelege şi că este de acord cu ideile lui. Totuşi, părea puţin contrariat.

*

Înainte să-şi scoată echipamentul pentru antrenament, Diko închise uşa. Nu voia ca Bătrânul să înţeleagă unde se duce. Aşteptase cu mare greutate să vină momentul acesta. Când i se părea că face o prostie ireparabilă, când se simţea cuprins de o veselie ciudată, şi atunci imaginaţia sa nu mai cunoştea margini.

— Când veni momentul să plece, îndoielile dispărură fără urmă şi porni la drum emoţionat ca un elev care se duce la prima întâlnire de dragoste. O să păşească din nou pe teren, o să dea din nou ocol prin toate colţurile! O să ţină din nou mingea în mână – mingea aceea frumoasă, dragă, dar de atâtea ori neascultătoare, şi o să fie din nou într-o echipă, cu jucători, acoperit de sudoare şi copleşit de oboseală. O veselie febrilă îi umplea sufletul, făcându-l să meargă aproape alergând pe străzi.

...Se uita la ferestrele întunecoase ale încăperilor scunde ale fabricii pe lângă care trecea cărarea şi îşi zicea: „Aici viaţa fierbe, maşinile duduie, se simte prezenţa oamenilor. Rodina! Ce nume frumos [3] ! Trebuie să vin odată mai devreme, înainte să se termine lucrul. Brusc, îşi dădu seama că se gândise la băieţi numai dintr-un singur punct de vedere, dar aceştia lucrau la maşini şi dacă nu erau jucători adevăraţi, asta nu însemna că nu erau lucrători buni. Ei munceau, iar baschetul era pentru ei o ocupaţie secundară. Se simţi cuprins de un fel de respect. Îşi zise că va trebui să ţină seama întotdeauna de ceea ce reprezintă jucătorii lui. În acelaşi timp, îi venea să se uite dincolo de zidurile fabricii, să vadă ce fel de viaţă se scurge acolo. Şi din nou îşi aminti de Emil. Emil şi muncitorii. Muncitorii şi Emil.

[3] „Rodina” înseamnă în bulgăreşte „patria”.

...Sala este inundată de lumină. Se aude corul distonant al glasurilor omeneşti. Bărbile albe ale coşurilor de baschet se clatină grav. Zece perechi de ochi se ațintesc cu respect asupra lui Diko; din rândurile publicului puțin numeros care rămâne în afara terenului de joc sare sprinten în întâmpinarea lui Dikov însuşi Țacev.

— Bine ați venit!... Mă bucur foarte mult că ați venit. Sunt toți aici...

Țacev se răsucea în toate părțile. Ochii lui albaştri străluceau bucuroşi. Din buzunar îi ieşea pe jumătate o mânuşă de piele galbenă. Băieții se apropiară de național cu respect. Se jenau, niciunul nu voia să iasă mai înainte. Diko se simți cuprins de o emoție plăcută. „În realitate îşi spuse el o adevărată recunoaştere nu putem găsi decât la cei simpli, din popor. Ceilalți pot să-ți întoarcă spatele, dar ei niciodată. N-ai decât să faci un lucru frumos şi poți fi sigur că n-au să te uite”.

— Nu e nevoie să vi-l prezint pe tovarăşul Dikov zise Țacev, sper că toți îl cunoaşteți, nu-i aşa? Tovarăşul Dikov vrea să facă câteva antrenamente cu voi, cred că n-aveți nimic împotrivă.

Băieții începură să se agite. Cel mai mult se înghesuia în față Goşko – un băiat slăbuț, cu umeri înguşti şi nişte tenişi negri uriaşi în picioare. Îl privea pe Diko drept în ochi. Aşa cum priveşte un elev la profesorul său. Pavka, Dumnezeu ştie de ce, făcea cu ochiul şiret spre un băiat înalt şi voinic, cu un chip nefiresc de mohorât pentru vârsta lui. Ochii lui Asencio cel înalt priveau cu invidie la hainele lui Diko.

— Pot să vă spun ceva? ridică mâna Asencio. Iată ce este: tovarăşul Dikov ne-a văzut şi data trecuta – suntem slabi şi nu cred că...

— Sunteți o echipă tânără, zâmbi Diko încurajator. Aveți atâția ani înaintea voastră! Şi nu depinde decât de voi!

— N-o să facem nimic dacă nu găsim un antrenor, dădu din capul său mare Cioki, fără să se jeneze de prezența lui Şopeto, care tocmai se alăturase şi el grupului.

Şopeto se făcu că n-a auzit. Zâmbi larg, ceea ce avu drept

rezultat că ochii i se închiseseră de tot, se apropie de Diko şi-i întinse mâna sigur de el:

— Ce mai faci, Dikov? Mă bucur foarte mult, foarte mult! O să facem un joc bun.

Descumpănit de familiaritatea acestui om cu care nici măcar nu se saluta pe stradă, dar conştient de faptul că, fie chiar şi fără să vrea, îi făcea neplăceri, Diko mormăi.

— Mulțumesc... Nu mă aşteptam să văd o echipa ca asta!

— Ne căznim şi noi. Facem şi noi ce putem.

Băieții se uitară unul la altul.

Şopeto se duse la mijlocul terenului, apucă fluierul care îi atârna la gât de un şnur lung şi-şi umflă buzele. Dar nimeni nu-i dădu nicio atenție. Şopeto fluieră din nou, mai pătrunzător şi strigă cu o voce neaşteptat de severă.

— La locurile voastre!

Diko fu unul dintre primii care îşi ocupară locul. Şopeto nu se purtase deloc aşa la antrenamentul precedent. Atunci nu se auziseră nici fluierături, nici comenzi, nici încruntări. Probabil că aflase ce i se pregăteşte şi hotărâse să nu se predea aşa de uşor. Începură cu o încălzire uşoară, după care trecură la lovitura directă de sub coş de care Diko era sătul de multă vreme... unul arunca, celălalt da mingea. Exercițiul acesta dură peste zece minute – jucătorii începuseră să murmure nemulțumiți, dar nu-şi slăbiră eforturile. Diko era convins că îşi dădeau silința numai de dragul lui.

Fostul național primea mingea din viteză, pasul următor îl aducea până sub coş unde sărea puternic în sus cu picioarele lipite şi uşor îndoite, cu mâna puțin întinsă înainte; Diko dădea mingii un impuls uşor, aceasta plutea drept spre panou, dar după ce se lovea de el, părea că o a doua forță acționează asupra ei – îşi schimba brusc direcția şi se arunca direct în plasă. Treptat, privitorii sesizară frumusețea acestei lovituri şi fiecare încercare repetată era întâmpinată cu semne de încuviințare din cap, cu priviri de satisfacție schimbate între ei. Jucătorii începură să-l imite pe Diko, dar pentru că nu exersaseră această lovitură

mingea ajungea numai rareori în coş. În felul acesta, diferența dintre ei devenea şi mai izbitoare.

Şopeto îi împărți pe jucători în două echipe – Diko căzu în echipă cu Cioki şi Pavka; dincolo erau Asencio, tânărul cu fața posomorâtă pe care îl chema Drago Goşko şi cel mai în vârstă din echipă, Vacikov.

Vacikov avea cam anii lui Diko, ba era poate chiar ceva mai în vârsta. Era de înălțime mijlocie, cu o piele albă ca de fată şi un trup moale, gras. Îl impresionase pe Diko încă din timpul încălzirii prin strădania sa. Gâfâia, se chinuia dar făcea totul foarte conştiincios.

Şopeto îl trase de o parte pe Vacikov şi îi şopti ceva. Fără îndoială îi dădea sfaturi cum să joace. Diko la rândul său, îi adună pe cei cinci din echipa lui şi în câteva cuvinte le desemnă sarcinile cât se poate de clar. Băieții îl priveau drept în ochi.

Trecuseră numai câteva minute de joc, când toți îşi dădură seama că Şopeto era decis „să-i ajute" pe ai săi – marca numai greşelile comise de echipa lui Diko ba mai vedea şi greşeli inexistente. Jucătorii nedreptățiți abia se stăpâneau. Diko însuşi era iritat, dar, înțelegând amărăciunea lui Şopeto, îl ierta.

Jocul lui Diko mergea admirabil. La început pătrunse de câteva ori fără greutate – apărătorii nu aveau experiență şi se temeau să iasă prea tare împotriva lui. Dar el nu era mulțumit. Auzea aplauzele publicului, dar i se părea că nu se datorau decât entuziasmului legat anterior de numele lui, Diko voia ca ei să simtă cu adevărat forța şi experiența unui mare jucător. Începu să organizeze jocul echipei sale: prin pase rapide şi precise, îi lega pe jucători, determinându-i să se mişte numai după cum le impunea el. „Adversarii" erau total descumpăniți – izbucniră certuri pentru tot felul de fleacuri şi chiar din nimic. Şopeto întrerupse jocul şi se duse la ei. Dar mult timp nu apucă să spună nicio vorbă din cauza lui Drago, care cu ochii scoşi din orbite şi turbat de furie, urla mereu:

— Nişte mortăciuni! Nişte blegi!...

Diko aruncă o privire pe furiş spre secretarul de partid. Ţacev se trăgea nervos de reverele paltonului.

Când mingea intră din nou în joc, Diko se văzu păzit de bătrânul Vacikov. Acum, lui Diko îi venea parca şi mai uşor. Deşi Vacikov se străduia din toate puterile să se menţină aproape de naţional, asta nu-i reuşea decât cu mare greutate – era greoi, nu avea elasticitate. Diko se uita cu milă şi compătimire la umerii lui rotofei, lac de sudoare. Imaginea asta îl făcea să se gândească la el însuşi – „oare pe mine nu m-or fi compătimit tot aşa?” I se făcu milă de el însuşi, dar acest sentiment se transformă repede în ciudă şi furie la adresa celor care-şi bătuseră joc de el. Trebuie să le arate că se înşelaseră! Şi iată, aceştia de aici erau oamenii care-l puteau ajuta – privirile lui alunecau cu teamă şi speranţă asupra băieţilor, pătrundeau în jocul lor, căutau cu aviditate mişcările frumoase şi când, în locul acestora, se loveau de stângăcii, inima i se strângea.

Diko aprecie la un moment dat că cei învinşi sunt decepţionaţi de ei înşişi şi îşi zise că acum era cel mai bun prilej să le câştige şi lor admiraţia. Fără să ţină seama de Şopeto când îi veni o dată rândul să dea mingea de afară, ridică mâna spre jucător făcându-i semn să aştepte şi zise:

— Să facem o mică schimbare. Eu am să trec în echipa cealaltă. Goşko, treci în locul meu!

Băiatul se strâmbă nemulţumit, dar, întâlnind privirea dură a lui Diko, se grăbi să zâmbească şi trecu imediat de partea cealaltă. Prezenţa naţionalului se făcu imediat simţită. Jocul echipei deveni mai dens, coşul parcă îşi închisese gura şi mingea ocupă definitiv celălalt coş. Feţele se aprinseră, răsunau strigăte de bucurie. Şi publicul trecu pe nesimţite de partea aceasta.

Când micul meci luă sfârşit, Diko se trezi înconjurat de jucători. Nimeni nu se grăbea să se îmbrace. Asencio îl privea extaziat. Pieptul vânjos al brunetului se umfla repede, vocea lui plină, de bas, striga supărată:

— Ia te uită la tovarăşul Diko! Coşcogea jucător. Şi mă lasă…

Goşko, căruia îi erau adresate aceste cuvinte, zâmbea blând:

— Ai şi găsit cu cine să mă compari.

— Ei! strigă Pavka, vrând să atragă atenția celorlalți. Suntem grozavi, nu-i aşa? Ia imaginați-vă: să avem un asemenea jucător – ei?

Asencio îşi aranjă genunchiera şi-şi îndreptă trupul lung, îşi potrivi cu mâna elasticul de la chiloți şi zise:

— Ați văzut? Ăsta baschet! Fără antrenor, mai bine să ne lăsăm păgubaşi. Baschetul nu e jucărie!

Câțiva spectatori intraseră pe teren şi se apropiară de ei. În frunte mergeau Țacev şi o fată blondă, cu înfățişare plăcută care păşea apăsat şi puțin cam bățos.

— Nadka, vino să-ți fac cunoştință! o apucă de mânecă Țacev. Faceți cunoştință, dânsa e secretara organizației de tineret.

Fata îi strânse mâna energic lui Diko şi-i spuse:

— Vreau, să vă felicit. Jucați foarte frumos!

— Eh, a fost odată, pe vremuri... zâmbi Diko.

După aceea Diko îi fu prezentat lui Raikov şeful serviciului controlului de calitate şi preşedintele colectivului sportiv, un bărbat cu pielea smeadă şi ochi rotunzi, inteligenți, maistrului atelierului de prese grele, Doncio, ale cărui mustăți erau atât de dese, decât îi stăteau ca o minge sub nas.

— Haide, Dikov, haide! zâmbi simplu maistrul Doncio. Ce spui! Dă-l gata... Rămase apoi cu gura căscată, străpuns de privirea amenințătoare a secretarului de partid.

La plecarea din întreprindere, Diko îl luă deoparte pe Țacev. Voia să-i spună că deocamdată este mulțumit de băieți dar că mai are nevoie de câteva antrenamente ca să se poată hotărî definitiv. În realitate, Diko era foarte mulțumit mai ales de el însuşi; nu se aştepta să-i poată conduce aşa de uşor pe jucători. Poate că avea într-adevăr calități de antrenor?

Diko îl apucă uşor pe secretar de cot:

— Tovarăşe Țacev, eu... sunt de acord.

Cuvintele i se desprinseseră singure de pe buze, ca un fruct copt care stă să cadă. Simți cum în piept i se ridica o spaimă amestecată cu o mare uşurare. Repetă. Sunt de acord, n-am ce să mă mai gândesc. Am sa încerc!

Țacev îşi împinse pălăria cu degetul în sus.

— O să facem o treabă bună cu dumneata, foarte bună!

Ochii albaştri îl priveau cu atâta încredere, că Diko se înspăimântă dintr-o dată. Dar dacă nu reuşeşte. Nu se poate!

*

Diko îi telefonă antrenorului Tonev. Îi spuse că a acceptat propunerea secretarului de partid de la Rodina şi că antrenează echipa. Îl rugă să nu spună nimănui de asta. Tonev îl întrebă când făcea antrenamente şi într-o zi apăru la Rodina. Prezența antrenorului federal îi însufleți pe băieți şi mai mult şi jucară bine. Tonev îi mărturisi că fusese silit să-i spună numai lui Petrunov pentru că nu avusese încotro. Petrunov era încăpățânat şi voia să ştie de ce secția de baschet n-a făcut nimic, dar fusese mulțumit de cele auzite şi spusese că, dacă Diko nu vrea sa-l vadă, o să facă el asta – aşa că să nu se mire dacă într-o bună zi o să se pomenească cu el pe teren.

Lui Diko îi plăcea treaba pe care şi-o luase, dar deocamdată păstra secretul. Se temea mai ales să nu afle prietenii lui din grup. Pentru ei va avea importanță numai faptul că Diko joacă într-o echipă neînsemnată, printre oameni simpli.

Între timp, în grup interveniseră unele schimbări. Diana, fiica solistei de la operă, şi Ognean, fiul dirijorului Antonov, se despărțiseră. O făcuseră ca nişte oameni moderni, în linişte, fără lacrimi şi fără suspine. Nu se ştia cine a părăsit pe cine – se pare însă că Ognean fusese cel abandonat. Treburi de astea se mai întâmplau în cercul lor şi surpriza nu fusese prea mare. Imediat după aceasta, Diana începuse să meargă cu Gheri, neglijându-i pe Toni şi Bebo. Bebo

susținea că Diana își oprise alegerea asupra bătrânului celibatar numai de dragul firișoarelor lui albe de păr de deasupra urechilor, al pipei şi al pantofilor englezeşti cu vârful ascuțit.

Şi se mai întâmplase ceva: doctorul se transformase în umbra iubitei lui, Mimi. Era de ajuns un mic semn cu degetul din partea ei şi se înființa ca la comandă. Mimi se obişnuise să meargă cu maşina şi nu mai protesta în fața notelor de plată mari pe care le achita iubitul ei. Toți râdeau de ei, dar îi invitau întotdeauna, pentru că certurile lor frecvente înviorau atmosfera.

Şi Diko râdea de prietenul lui îndrăgostit, dar de multe ori încerca un sentiment vecin cu invidia: doctorul avea inima plină, avea pe cineva apropiat, iar Diko era tot singur. Pentru prima oară simțea nevoia unei altfel de legături cu o femeie. Cu o femeie căreia să-i destăinuie totul; să nu trebuiască să facă pe eroul şi să poată să şi tacă atunci când are chef. Este oare posibil?

În zilele acelea gândurile i se întorceau adesea înapoi, cu mult timp înapoi – la primii ani de liceu. Uitase destule lucruri: fata cu rochia galbenă de culoarea chihlimbarului şi părul scurt, şaten-deschis. Orele lungi petrecute sub balconul ei, briliantina, jurnalul intim, sărutarea timidă în poarta casei lor, care nu s-a mai repetat niciodată, pentru că fata se mutase pe neaşteptate cu părinții la Ruse... Era atât de demult! Se mai îndrăgostise şi altă dată, dar întotdeauna fusese altfel!...

Diko se ferea şi de Valentina, pentru că era sigur că noutatea ar fi avut acelaşi efect şi asupra ei, dar fu silit de împrejurări sa-i mărturisească. Avuseseră o întâlnire la Diko la ora patru. Se făcuse cinci, apoi cinci şi jumătate, şi ea nu venea. Diko spera din ce în ce mai mult că n-o să mai vină deloc.

Exact la şase şi un sfert îşi luă echipamentul pregătit mai înainte şi vru să plece. Exact în aceeaşi clipă sună telefonul. Era ea.

Trebuie să te văd imediat. Da! Cu orice preț. Vocea

aproape că-i tremura. Niciodată nu fusese atât de agitată.

— Nu se poate mâine?

Valentina nu răspunse. Diko înțelese că trebuia să-i dea o explicație şi spuse fără chef:

— Acuma am antrenament. Trebuie sa plec. Am întârziat.

— Ce antrenament?

— Păi… Am început să lucrez cu o echipă.

Femeia tăcu din nou. De nervi şi nerăbdare, Diko strângea atât de tare receptorul că mâna începu să-i transpire.

— Aşteaptă-mă! zise Valentina în cele din urmă. Vin imediat.

Diko trânti furios receptorul. Se aşeză pe pat, îşi aprinse o țigară şi aşteptă, uitându-se la ceas aproape din minut în minut. Şase şi jumătate, şapte – se sculă şi începu să se plimbe prin cameră. Băieții îl aşteaptă, ce-or să-şi închipuie? Frumos exemplu le mai da! Când într-un târziu, auzi soneria de la intrare, era atât de furios că dacă ar fi fost să dea ascultare primului sau impuls, ar fi trebuit s-o dea pur şi simplu afară. Încruntat şi rece o conduse în camera sa, o invită să se aşeze şi-i oferi tabachera. Valentina luă o țigară, trase adânc aer în piept şi-l privi drept în ochi. În tulburarea care i se citea în ochi licăreau luminițe provocatoare. De parca nefericirea ei ar fi bucurat-o.

— Draga mea, mai repede dacă se poate, că am întârziat îngrozitor!

— Astăzi nu te duci la antrenament, zise ea calm.

Diko fierbea, dar reuşi să se stăpâneasca. Îl enerva faptul că nu întrebase unde se antrenează, dar o scuză văzând în ce stare este.

— Ei, ce este? Pari cam tulburată!

— Un necaz. Femeia se mai liniştise puțin. Ochii ei albaştri îl priveau aproape veseli. În coafura impecabilă se putea distinge fiecare firişor de păr ticluit la locul lui.

— Necaz?

— Mi-e teamă că n-ai să mă priveşti cu seriozitate…

— Asta-i părerea ta despre mine?

— Atunci e bine. Petio ştie tot. Tocmai când voiam să intru

la voi – era pe la ora patru –, a ieşit el din blocul de vizavi. M-a văzut. M-a urmărit.

Diko râse:

— Asta e tot? Şi eu care credeam...

— Îți vine să râzi? Teama se ivi din nou în ochii femeii, dând oarecare căldură frumuseții ei.

— Nu văd ce e aşa de cumplit în chestia asta.

— Este, că Petio o să-i spună totul lui bărbatu-meu dacă nu i-a şi spus deja. Şi dacă află Mişo, nu ştiu ce se poate întâmpla. Mişo e cam țopârlan şi priveşte la lucrurile astea, aşa... În orice caz, mă amenință că mă omoară, şi eu îl cunosc...

— Nu cred că Petio să fie atât de nemernic!

— Acela?! Valentina fluieră băiețeşte, lucru nou pentru Diko. E capabil de orice fel de nemernicii, mai ales că...

— Mai ales că e vorba de tine, continuă răutăcios Diko. Când ai să-mi explici ce a fost între tine şi Petio? Până când misterul ăsta? Fii liniştită, îți iert totul dinainte.

— Nu-mi place să povestesc despre mine şi cu atât mai puțin despre trecut.

— Dar a fost ceva între voi, nu-i aşa? Asta nu poți s-o negi.

— Da, oarecum. Am ieşit împreună un timp, înainte să mă mărit. Eh... pfui – nu-mi plac bărbații ca el. Îmi plac bărbații ca tine, vânjoşi. Valentina întinse mâna şi îl mângâie pe obraz. Degetele ei ardeau.

Diko se trase puțin înapoi.

— Bine... Şi acum, să ne întoarcem la problema noastră. Crezi că Petio o să-i spună lui bărbatu-tău? Şi eu ce trebuie să fac?

— Nu ştiu.

— Cu alte cuvinte, susții că Petio te-a urmărit?... Te înşeli, draga mea! Dacă ar fi fost aşa, nu s-ar fi arătat.

— Diko, a vrut să mă exaspereze! Ştia de mult că eu şi cu tine... Trebuia să aleg: sau cu el, sau îi spune lui Mişo. Vezi cât e de josnic?

— Un nemernic! Şi tu ce i-ai răspuns?

— Nimic. A venit cu mine. Ba chiar a urcat sus. Până

acum câteva minute a jucat table cu Mişo.

Diko îşi mângâie sprâncenele.

— Şi totuşi nu cred că poate fi atât de josnic.

— E nebun după mine şi poate că n-o s-o facă dar numai dacă se convinge că am terminat-o cu tine.

— Atunci... Diko se străduia să-şi ia un aer trist – nu ne mai rămâne nimic altceva decât să fim cât se poate de prevăzători. Pentru un timp o să încetăm să ne mai vedem; Petio nu e prost.

— Dar eu nu pot fără tine, prostuțule!

— Parcă eu pot?! Dar ce să facem? O să răbdăm.

— Nu ai niciun prieten unde...?

Diko avea răspunsul gata, dar întârzie în mod intenționat:

— Nu, n-am. Stai să mă gândesc... Nu, n-am, zise el oftând.

Pentru prima oară Valentina păru că se îndoieşte de sinceritatea lui. Ochii ei îl priviră bănuitor.

— Crezi că nu poți să găseşti, nu-i aşa? întrebă ea calmă.

— N-am spus asta, numai că e vorba să găsim ceva repede. Chestiunea e delicată... Am să întreb, dar nu pot avea încredere în oricine.

— Mi-a venit o altă idee, zise Valentina. Din moment ce la tine e periculos, ai să vii tu la noi. N-o să-i treacă nimănui prin cap. Eu ştiu foarte bine programul lui Mişo şi putem fi pe deplin liniştiți.

Diko ridică mâna:

— Asta nu. Prefer aici. Cu bărbatu-tău sunt prieten, mi-e penibil. Şi apoi, copilul...?

— Ce scrupulos eşti! se amuză ea. În ochi îi apăruse o strălucire răutăcioasă. Asta numeşti tu prietenie!

Văzând că Diko s-a încruntat, Valentina o lasă mai moale.

— La noi e cel mai sigur. Copilul nu înțelege nimic. Fii liniştit.

Femeia zâmbea ca un înger. Lui Diko îi venea s-o plesnească până i-ar vedea lacrimile țâşnind din ochi.

Se ridică, îi întoarse spatele şi spuse rece:

— Să ne înțelegem. La voi nu vin – nu vreau! Şi să nu mai

vorbim despre asta.

— Atunci am să vin eu aici.

— Vino.

Femeia îl îmbrățişă. Încercă s-o îndepărteze, dar ea se lipise de el. Răsuflarea îi era dogoritoare.

...Încă mai stăteau culcați, când în fața ochilor îi apăru sala mică de la Rodina – curată şi luminoasă, şi jucătorii, unul după altul, simpluți, cu chipuri blânde, cu ochii ațintiți la el, plini de respect şi încredere. Diko se ridică repede – imaginea asta nu-i dădea pace. I se alăturară multe altele.

Îşi aranjă hainele, îşi luă sacoul şi se opri în uşă. Valentina stătea întinsă, cu ochii închişi.

— Valea, o strigă el.

Ea deschise ochii şi-l privi buimăcită.

— Trebuie să mă duc la antrenament. Am promis Nu pot.

— La antrenament? Ai înnebunit! Ia uită-te cât e ceasul?

Diko ştia foarte bine că e târziu, dar voia ca astfel s-o facă să se ridice. Voia să iasă cât mai repede din camera asta – să iasă la lumină, printre oameni. Aici se simțea murdărit, învins şi batjocorit.

— Valentina! o rugă el şi mai insistent.

Diko se duse totuşi la Rodina. Fabrica era cufundată în întuneric. Nicio fereastră nu era luminată. I se întâmplase de multe ori să lipsească la antrenamente, pe atunci nu era însă decât un jucător: absența lui putea stânjeni antrenamentul, dar nu putea în niciun caz să-l compromită. De aceea şi remuşcările lui erau mai mici decât acuma, când ştia că fără el băieții or să tândălească şi n-or să facă nimic. Îl mai chinuia şi gândul că absența lui putea da naştere la diferite suspiciuni. Era nevoie de un motiv serios ca să înlăture toate aceste bănuieli. De aceea, în ziua următoare, când nici nu se sculase, luă hotărârea să se ducă la întreprindere.

Înainte de a ieşi din casă, trecu pe la tatăl său, ca să-i dea bani de cheltuială. Pelin Dikov era întins în pat şi se uita la albumul cu fotografii din activitatea lui de sportiv. Când îşi ridică ochii spre fiul său, pe chipul lui se mai vedea încă

mulțumirea și mândria lui de părinte. În momentul acela Diko își dădu seama că face o mare nedreptate ascunzându-se de el și-și propuse să-și îndrepte greșeala pe loc. Pe noptiera de lângă pat se mai aflau, alături de ochelari și de cana cafenie de apă pe care Bătrânul o folosea de la moartea soției sale, o carte deschisă, o lista lungă de socoteli înșirate cu scrisul lui mărunt și câteva sticluțe de doctorii, aliniate după înălțime, ca soldații. În sticluța cea mai înaltă era un praf roșu, pe care Bătrânul îl lua numai când începea să se sufoce. Luă medicamentul și îl apropie de ochi. Pe dop se vedeau urme de praf.

— Ți-e rău?

Bătrânul părea să se rușineze când era silit să recunoască lucrul ăsta.

— N-nu, de ce? Nu te uita la sticluță! Am presărat din ea puțin într-o hârtiuță, ca să am mereu la mine.

— Mă gândeam să te duc undeva, dar nu-i nimic... Altădată.

Bătrânul îl privi mirat, apoi spuse neîncrezător:

— Dar nu ți-am spus că n-am nimic?

Diko făcu câțiva pași și se opri din nou lângă el.

— Mi-am zis că poate te interesează. Tu nu știi – de câtva timp antrenez o echipă...

Pelin Dikov se ridică. Părul lui cărunt făcuse la spate un moț care stătea acum orizontal. În privirea lui se citi întâi ciudă, dar apoi aceasta se topi imediat într-o bucurie mare, care punea stăpânire pe el. Bătrânul clipi din ochi. Se pregătea să spună ceva și nu putea.

— Ți se pare chiar așa de ciudat? Antrenez o echipă și mai încolo, când, ca să zic așa, o să se mai ridice, am să joc și eu. Diko zâmbi forțat și adăugă: Fiindcă e o echipă mică. Joacă în Grupa C... de fapt, nici măcar în Grupa C nu este încă. Caraghios, nu-i așa?

Pelin Dikov se așeză în capul oaselor pe pat, se uită într-o parte și în cele din urmă zise:

— În sfârșit'!... Mai bine așa decât... Se mai stăpânea, dar nu rezistă multă vreme – sări dintr-o dată în picioare și

începu să se îmbrace. Pe chipul lui se puteau citi nerăbdarea şi fericirea.

— Încotro? îl întrebă Diko mirat.

— Cu tine.

— Bine. De fapt... stai puţin. Am uitat – astăzi echipa mea nu are antrenament. Mă duc la fabrică pentru că ieri, când am avut antrenament, nu m-am putut duce şi probabil că băieţii s-or fi mirat...

Bătrânul se opri din îmbrăcat şi îl privi trist şi bănuitor.

— N-am putut pentru că, pentru că... Diko se înfurie, îi întoarse spatele, începu să se învârtească prin cameră, apoi se opri din nou cu faţa spre el:

— M-am apucat serios de treabă!

— Măcar de-ar fi aşa! Aşteaptă-mă, sunt gata imediat...

Când se apropiară de uşa sălii de sport, auziră rumoarea obişnuită care răzbătea dinăuntru. În sală se strânsese mulţimea cunoscută. Terenul era ocupat de fete. Diko o observă imediat pe Vesela. Îşi desprinse cu greu privirea de la silueta ei, pentru că în acelaşi moment din fundul sălii se îndreptară spre el câţiva băieţi îmbrăcaţi. În fruntea lor Diko îl recunoscu pe Asencio, al cărui cap se înălţa deasupra celorlalţi. Lângă el strălucea părul roşcat al lui Cioki. Pe feţele tuturor se citeau bucuria şi emoţia. Bătrânul îşi rotea ochii curios.

— Băieţi, vă rog să mă iertaţi pentru aseară! îi întâmpină Diko. Am avut o treabă urgentă. Îi stătea pe limbă să le spună că venise mai târziu, dar orgoliul îl împiedică s-o facă. Ei, ce aţi făcut? V-aţi antrenat?

— Ne-am antrenat, zâmbi trist Drago.

— Când nu avem un antrenor ca dumneavoastră, nu se poate juca, interveni Asencio. Ăştia doi – arătă spre Cioki şi Drago – mai-mai să se bată.

Cioki îşi umflă obrajii:

— Cârâie şi cârâie mereu. M-am săturat până peste cap. Într-o bună zi am să fac explozie...

— Ştim noi că eşti în stare, râse Drago.

În momentul acela Cioki îşi muşcă buzele şi sângele îi

pieri din obraji. Drago se mişcă neliniştit şi încercă să se ascundă în spatele lui Asencio. Dar roşcatul lăsase capul în jos.

Pentru Diko nu mai era nicio îndoială, Cioki era tânărul de care îi povestise fostul lui şef. Nea Kosta pomenise un nume – parcă era chiar ăsta Cioki. Diko îl examina cu interes pe fostul huligan. În el era într-adevăr ceva nestăpânit, neînfrânat, primitiv, care la prima vedere ar fi putut să-l înspăimânte dacă nu şi-ar fi dat seama că se află în fața unui caracter deschis şi cinstit.

Se părea că şi Cioki îşi cunoştea această trăsătură de caracter şi se străduia s-o domolească, dar lucrul acesta cerea eforturi considerabile – multă vreme nu mai ridică capul şi chipul îi rămase tot palid.

— Băieți, să vă fac cunoştință cu tatăl meu. Este mare amator şi cunoscător de baschet.

Jucătorii, care până atunci parcă nici nu-l văzuseră pe bătrân, se liniştiră şi privirile lor îl înconjurară cu respect. După aceea se prezentară unul după altul în fața lui Pelin.

— Ei, iată-l şi pe Pavka! exclamă Asencio.

Pavka se apropia agale, privirile îi rătăceau pe tavan. Un hohot de râs răsună în toată sala. Abia când le ajunse în preajmă îşi coborî ochii, luă o mutră foarte serioasă care nu făcu decât să-i amuze şi mai mult pe băieți, veni lângă Bătrân şi-i întinse mâna:

— Bună ziua! Ce mai faceți?

În tot acest timp, aproape fără să-şi dea seama, lui Diko îi fugeau privirile spre terenul unde jucau fetele; la un moment dat, când Vesela se nimerise cu mingea lângă ei, spuse cu voce tare:

— Băieți, le deranjăm pe fete. Hai să ne mutăm de aici.

Fata pasă mingea unei colege şi-şi ridică repede ochii. Privirile lor se întâlniră. Apoi fata se întoarse brusc şi fugi în capătul celălalt.

Se apropiară încet de scenă. Pelin Dikov era prins de jocul fetelor şi rămase să le urmărească mai departe. Diko voi să-l cheme cu el, dar zări în fundul sălii fața smeadă a

preşedintelui colectivului sportiv şi se jenă.

— Unde e Şopeto? se adresă Diko lui Raikov, după ce se salutară. Văd că fetele se antrenează singure.

— Tocmai despre asta vorbeam... Aranjasem cu Şopeto să se ocupe de fete, dar a lipsit toată ziua. Zice că vrea să pună în mişcare atletismul, că acolo suntem absenţi. Frumos! E adevărat! Dar, te întreb, toată vara ce face? Cum de l-a apucat tocmai acum. Mai bine s-ar gândi la schiuri, că până se mişcă el o să vină vara. Of, dacă află directorul cu ce se ocupă...

— Directorul?... Îi place sportul? se interesă curios Diko.

— Cum să vă spun? Nu se interesează prea mult, dar nu ne refuză nimic.

Băieţii profitară de pauză şi-i înconjurară. Diko întoarse capul spre ei.

— Eu mă mir de voi, de ce nu v-aţi dezbrăcat? Când eram ca voi, cum ajungeam pe teren, mă şi dezbrăcăm, şi luam mingea în mână – lăsam totul baltă.

— Parcă poţi să răzbaţi de pupezele astea? mormăi Cioki, arătând cu ochii spre teren.

Toţi îşi îndreptară privirile într-acolo. Diko înlemni de uimire, apoi se împurpură. Bătrânul se băgase între fete şi le explica cum se şutează cu o mână. Fetele îl ascultau răbdătoare şi atente.

Diko era realmente furios, dar când întâlni privirile speriate pe care i le arunca Bătrânul i se făcu milă de el. Se hotărî să-l lase în pace.

Veni la rând Mătuşica. Aruncă mingea cu putere în panou, sala scoase o exclamaţie de surpriză.

Pavka comentă situaţia:

— Iată o partidă pentru Cioki!

Apoi lângă Bătrân veni Vesela. Şortul acesteia, alb ca zăpada, se lipea strâns de corp. Îşi unduia suplu trupul zvelt în timpul loviturii. Mişcarea ei era cât se poate de incorectă, dar plină de graţie. Când Bătrânul o apucă de mână ca să-i arate mai bine, Diko simţi că dorea să fie în locul lui. Îşi imagină cum i-ar ţine braţul rotund, cu linii frumoase, cum

i-ar respira mirosul părului şi – sângele i se puse mai repede în mişcare. Fără să-şi dea prea bine seama ce vrea să facă, se despărţi de jucători şi se apropie de tatăl său.

— Ascultă, dragul meu să nu te oboseşti prea tare. Ia te uită cum ai început să gâfâi.

Fetele îl priveau chiorâş. Mătuşica începu să vocifereze:

— Tovarăşe Dikov, acum avem noi antrenament şi vă rugăm... nu vă băgaţi! Şi nici nu înţeleg: de ce vă amestecaţi?

— Ca să vă privim, zâmbi acru Diko.

— Ca să râdă de noi, interveni pe neaşteptate Vesela.

Diko întoarse brusc capul spre ea.

— Aşa credeţi?

Fata nu răspunse, ca şi cum întrebarea nu i-ar fi fost adresată ei. Diko se simţi stingherit şi se grăbi să se îndepărteze. Bătrânul, deşi clipise cu un aer de vinovăţie tot timpul, rămase pe loc.

Diko îi însoţi pe băieţi până la ieşire, dar acolo îşi luă rămas bun, sub pretextul că trebuie să mai rămână să-l aştepte pe taică-său. Băieţii stăteau la îndoială dacă să rămână şi ei – nu le venea deloc să se despartă de el –, dar faţa lui rece nu le dădu curaj.

Diko se întoarse prin coridor şi-şi aprinse o ţigară. Nu după mult timp, uşa sălii se deschise într-un mod care-i era cunoscut lui Diko şi apăru Bătrânul. Era gata de plecare, îşi înfăşură cu grijă fularul gros în jurul gâtului.

— Oho, tovarăşe antrenor, mă bucur că vă văd! dădu din cap ceremonios Diko şi continuă pe acelaşi ton: Merge treaba, merge? Fac fetele ceva progrese?

— N-ai decât să râzi!... De ce să nu le arăt?

Diko îşi schimbă dintr-o dată expresia feţei:

— Nu ai grijă de tine. N-am să te las! Şi apoi, au şi ele un antrenor şi nu e frumos. Tu o să mă ajuţi pe mine. Faci programul, ţii statistica şi în general, toate socotelile.

— Asta oricum! Şi dacă nu mi-o spuneai!

Fetele ieşiră aproape toate deodată. Paltonul roşu al Veselei avea o croială dreaptă, cu un guler mare şi manşete întoarse. Un basc gri îi acoperea o parte din păr. Nu-şi

dăduse cu ruj pe buze; obrajii îi erau roşii din cauza apei calde. I se păru şi mai tânără. Expresia ei provocatoare dispăruse.

Mătuşica îşi trase nişte mănuşi bărbăteşti de piele pe mâinile puternice şi se întoarse către Bătrân:

— Tovarăşe Dikov, vă mulțumim! Sperăm că o să mai veniți.

Pelin Dikov se uită o clipă la fiul său şi răspunse încet, cu speranța că acesta n-o să-l audă:

— Am să vin, am să vin...

În stradă fură întâmpinați de un ger muşcător, dar sănătos. Zăpada le scârțâia sub picioare.

— Muşcă, fir-ar să fie de ger, strigă Mătuşica. Ascultați, tovarăşe Dikov, se apropie ea din nou de Bătrân. Nu avem pretenții, vrem numai să-i batem pe ăia de la Steaua, că prea o fac pe grozavii.

— Trebuie să se bată băieții, interveni timidă alta.

Toate privirile se îndreptară spre Diko. Acesta păşea serios şi se uita drept înainte.

Aceasta fu ultima oară când i se mai acordă atenție. După aceea nimeni nu se mai uită la el, de parcă l-ar fi uitat cu desăvârşire. Diko rămase puțin în urmă, apoi trecu pe nesimțite pe partea unde era Vesela. Un timp merse alături de ea în tăcere, fără să ştie dacă ea l-a văzut sau nu. Îşi dădu seama că nu ştie cum să deschidă discuția. Un sentiment asemănător avusese şi față de Valentina, dar acolo fusese, oricum, altceva.

Nesiguranța îi răzbătea şi prin voce, care era nervoasă şi înfundată.

— Hei! Mai sunteți supărată pe mine?

Fata tresări şi întoarse repede capul spre el.

— Păi... da, nu mă salutați, tresăriți când vă vorbesc... Nu, nu, sunteți supărată, nu-i aşa?

Vesela râse.

— Aşa vi se pare. De ce să fiu supărată? Se înțelege, ne-ați înşelat aşteptările. Eram aşa de bucuroşi că ne vine un antrenor adevărat! Dar de, suntem femei, adică, din punct

de vedere al sportului, calitatea a doua! Interesant, oare ce v-a îndemnat?...

Merseră mai departe un timp, în tăcere; în cele din urmă Diko spuse:

— Trebuie să vă explic nişte lucruri. Dar poate că vă stingheresc?

— Nu, nu.

— Am venit la Rodina cu intenția să ridic o echipă mică la nivelul maeştrilor. Orice om care se pricepe la joc o să vă spună că asta e destul de greu. Un baschetbalist bun are nevoie de cel puțin trei ani ca să se formeze. Dar eu mi-am propus să scot o echipă bună chiar din anul acesta. De aceea nu vreau să-mi risipesc timpul şi forțele pentru nimic altceva. Ăsta e motivul.

Fata nu zise nimic.

— Până acum n-am mărturisit nimănui ce anume urmăresc, de ce am venit aici, continuă Diko, mirat el însuşi de uşurința cu care îşi deschidea sufletul în fața unei fete necunoscute, care, pe deasupra, nici măcar nu-i dăduse vreun motiv ca să se poarte aşa. Vă rog foarte mult să păstrați acest secret!

Vesela zâmbi jenată. Diko observă că era mulțumită.

— Poate că într-o zi am să vă povestesc totul, îi şopti Diko.

Dintr-o dată simți o dorință puternică să aibă un astfel de om lângă el, căruia să-i poată spune într-adevăr totul. Cineva aşa ca ea: un om frumos, serios, drag...

— Ştii dumneata, Vesela, că eu nu am muncit niciodată cu adevărat în viața mea? E plăcut să munceşti?

Îl privi mirată. Chipul lui era serios.

— Depinde, răspunse. Dacă lucrul de care te-ai apucat îți merge la inimă... Dar dumneavoastră munciți şi acuma!

— Ce, asta-i muncă? dădu din cap Diko. De fapt, nu ştiu decât atâta: mingea, baschetul. Ani la rând numai asta. De universitate m-am lăsat, la examene am căzut – şi totul numai de dragul mingii... Ştiu ce o să spui: un om de nimic.

— Într-adevăr, să nu munceşti deloc... şopti încet fata, dar se opri la mijlocul frazei. Diko îi simți privirea – blândă şi

bună.

— Dar eu cred că şi ceea ce faceți dumneavoastră este tot muncă. Doar faceți o echipă, nu-i aşa?

— Vreți să mă consolați... Bine, să zicem că e aşa... Dar dacă n-o să iasă nimic?

— Nu cred, spuse Vesela şi adăugă ruşinată parcă: Dumneavoastră îi învățați pe băieți aşa de bine! Şi ce frumos jucați!

— Vesela, pot să vă cer un serviciu? Arătați-mi fabrica! Vreau să văd cum se munceşte. Duceți-mă peste tot... De ce tăceți?

Vesela lăsă capul în jos.

— Iertați-mă, am înțeles. E neplăcut. Aveți dreptate.

Zăpada scârțâia sub paşii lor. Glasurile celorlalți se întețiră. Vorbeau despre filme. Bătrânul povestea cum, după ce nu fusese douăzeci de ani la cinema, în ultima vreme nu mai scăpa niciun film. Diko încercă să reia conversația cu Vesela, dar ceva nu mergea.

— Unde lucrați dumneavoastră? Mai exact, ce anume faceți? se interesă Diko.

— Încrustez cu argint.

— Dar, după câte înțeleg, asta e o muncă de bijutier! Unde ați învățat-o?

Vesela râse:

— Nu cumva credeți că la şcoală? Aici, se înțelege.

— Interesant.

Abia când îşi luară rămas bun, Diko îşi dădu seama că discuția lor nu rămăsese neobservată de celelalte fete. Acestea abia aşteptară ca tatăl şi fiul să se îndepărteze şi o înconjurară pe Vesela.

Diko adormi cu amintirea căldurii mâinii ei. Dar dimineața se sculă iritat şi posac. Amintirea discuției din seara trecută îl făcea să-i fie ruşine de el însuşi. Ca şi cum s-ar fi îmbătat în fața unor elevi, care, spre deosebire de el, rămăseseră treji.

Prima grijă a lui Diko fu să-i învețe pe jucători să prindă,

să paseze şi să arunce la coş cât mai corect. Se înțelege, ar fi fost mult mai bine să-i dezvețe de toate mişcările incorecte, dar asta cerea mult timp, iar el se grăbea.

Un baschetbalist care este şi atlet are o valoare de două ori mai mare decât unul obişnuit, aşa cum sunt mai toți jucătorii. Diko credea în asta şi dorea foarte mult ca băieții lui să fie atleți – şi aveau calități pentru asta. Dar aici, pe lângă lipsa de timp, mai intervenea încă ceva: nu era oare prea târziu? Calitățile atletice se dezvoltă în tinerețe, când corpul este încă în faza de formare. Acolo, la liceu, asta era posibil. Dar nu s-a întâmplat. Şi ce frumos ar fi fost dacă băieții aflau încă de acolo corect cerințele de bază ale jocului, ca să nu fie nevoit să piardă acum un timp atât de prețios. Liceul trebuie să fie locul de naştere al sportivilor şi nu clubul, întreprinderea sau echipa. Gândurile acestea aveau un efect puțin cam demobilizator asupra lui şi se ferea de ele; dar îi veneau în minte fără să vrea în timp ce lucra.

Ca să le trezească jucătorilor interesul pentru exercițiile care aveau drept scop însuşirea mişcărilor de bază, Diko introduse cu îndemânare elemente competiționale. Într-un caiet special, Bătrânul îi înscria pe cei care câştigau la diferite întreceri, ținea o evidență foarte strictă. În felul acesta el dobândi o importanță deosebită în ochii jucătorilor. Pelin mergea numai rareori la antrenamentele fetelor, în primul rând pentru că Diko se supăra, deşi nu aşa de mult ca mai înainte – şi, în al doilea rând, Şopeto devenise ceva mai punctual.

Lui Diko nu i se mai oferise niciun prilej ca să stea de vorbă cu Vesela, aşa că acuma singura legătură dintre ei doi rămăsese tatăl lui. Bătrânului îi plăcuse şi îi vorbea foarte des de ea. Ce agilă era, ce respectuoasă şi atentă, într-un cuvânt o fată minunată! Diko îl lăsa să vorbească.

Odată, când îi arăta lui Asencio ce poziție trebuie să ia corpul în timpul aruncării, Diko observă că băieții priveau mereu spre locul unde stăteau secretarul de partid, maistrul Doncio şi Raikov. Îşi aruncă numai o clipă privirea într-acolo. Văzu un bărbat vânjos, într-un palton bleumarin

şi cu o pălărie gri. Doncio, care, în general vorbind, avea o înfăţişare impunătoare, părea micuţ în faţa necunoscutului.

Diko se întoarse spre Goşko, care se învârtea neîncetat în jurul lui;

— Cine e ăsta?

— Directorul, spuse băiatul încet.

— Aha.

Directorul privea cu mâinile în buzunar, buzele lui pline se desfăcuseră într-un surâs nepăsător. Cei din jur se străduiau probabil să-i explice jocul pentru că arătau din vreme în vreme cu mâna spre teren – iar el clătina condescendent din cap.

Diko se înciudă, dar continuă exerciţiul plictisitor – numai că deveni ceva mai exigent. În curând munca îl absorbi cu totul, uită de directorul de la Rodina şi părea că şi băieţii îl uitaseră. Când trecură la driblingul pe tot terenul, de la un coş la altul şi înapoi, se produse o înviorare plăcută care însoţea întotdeauna acest exerciţiu şi sala se umplu de strigătele vesele ale jucătorilor.

Diko nu uită nicio clipă că trebuie să-şi menţină propria formă sportivă la un anumit nivel care să-i permită, la momentul potrivit, să atingă o performanţă maximă. După ce jucătorii îşi făcură turul, dădu ceasul cu care măsura durata exerciţiilor lui Cioki şi, la semnalul lui Asencio, începu driblingul. Execuţia lui nu se evidenţia prin rapiditate, dar era deosebit de precisă, ritmică, mingea parcă era legată cu un elastic de mâna lui – nu sărea niciodată în lături. Când termină, dinspre locul unde stăteau privitorii se auziră aplauze.

Puţin mai târziu, Diko trase cu coada ochiului înspre director. Zâmbetul condescendent dispăruse, o singură mână rămăsese în buzunar.

— Tovarăşe Dikov, tovarăşe Dikov, veniţi să vă prezentăm directorului nostru! strigă maistrul Doncio.

— Dikov, tovarăşe Dikov, interveni şi Raikov.

Pe Diko îl enervă expresia acestuia; numai secretarul de partid arăta ca de obicei. Se apropie de director cu o

nepăsare voită. Ochişorii mici ai bărbatului vânjos se strânseră pentru o clipă, dar strângerea lui de mână fu sinceră.

— Eu, tovarăşe antrenor, începu binevoitor directorul – nu mă prea pricep la sport, dar văd că munca dumneavoastră este mai serioasă decât am crezut. Şi are şi anumite subtilităţi. Munciţi, munciţi! Spuneţi de ce anume aveţi nevoie şi o să vă dăm… Numai de un lucru mă tem, vreau să fiu sincer cu dumneavoastră – n-aş vrea ca jucătorii să se răsfeţe. Dacă îşi închipuie că pot să se bată în piept cu victoriile şi atâta… cei mai mulţi dintre ei sunt nişte lucrători buni, vreau să rămână în continuare aşa.

— Acolo nu mă bag, zise Diko tăios. Eu sunt aici ca să antrenez echipa, restul… Avem organizaţie de tineret…

Directorul îşi aţinti privirea drept asupra lui. Părea neliniştit.

— Să nu ne înţelegem greşit. Dumneavoastră sunteţi antrenor şi răspundeţi numai pentru munca dumneavoastră, iar eu sunt conducătorul acestei întreprinderi şi răspund de producţie. Să nu ne încurcăm unul pe altul! ultimele cuvinte fuseseră spuse aproape cu ironie.

Diko zâmbi semeţ:

— Faceţi o împărţire nejustificată, tovarăşe director. Ca şi dumneavoastră şi eu, bineînţeles, la un nivel mai mic, lucrăm pentru unul şi acelaşi lucru, pentru întreprindere. Figura înspăimântată a lui Raikov nu făcu decât să-l invite să continue: Imaginaţi-vă că mâine echipa fabricii Rodina va juca pentru titlul de campion republican, la o competiţie unde participă numai echipele unor organizaţii cunoscute… Ce, e puţin lucru pentru un colectiv să joace alături de echipe ca Akademik, Lokomotiv sau Udarnik în campionatul republican? Nu este şi aceasta tot onoarea întreprinderii?

Buzele groase ale directorului tresăriră, dar în clipa imediat următoare izbucni în râs.

— Vezi că la asta nu m-am gândit, zise el. Interesant! Adică se poate şi aşa…?!

Diko zâmbea victorios.

Capitolul V

DIKO SPERA CĂ ANTRENAMENTele forțate şi exigența sporită au să-i facă pe cei mai slabi să plece singuri din echipă – fără să mai fie nevoie de intervenția lui. Dar, în loc să se întâmple aşa, apărură noi amatori. Se întreba ce să facă. Eforturile lui se risipeau în numărul prea mare de jucători; sentimentul de insatisfacție îi ucidea speranța, făcând ca visul său de a vedea Rodina printre „maeştri” să se îndepărteze din ce în ce mai mult. Ştia că ar fi incorect şi urât să-i alunge pe cei care nu-i erau de niciun folos, dar nu vedea altă ieşire. Cum vor privi ei lucrul acesta? În mod straniu, numai ce se gândi la Țacev şi fu convins că va fi împotrivă.

Diko se duse la şeful Controlului tehnic de calitate. Imediat ce începu să-i vorbească, observă că fața lui întunecata devine bănuitoare – Kaikov era un om temător. Se convinse definitiv de aceasta când auzi ce-i răspunde. Problema era interesantă, merita să se gândească la ea, să vedem ce-or să zică organizația de tineret, comitetul sindical, tovarăşul Țacev...

Ce amestec au aici organizația de tineret, şi toate celelalte ripostă răbdător Diko. Eşti preşedintele colectivului sportiv, am nevoie de cuvântul tău.

— Ei, frățioare, nu pot hotărî de unul singur...

— Bine, dar ce părere ai? Asta vreau să aud.

— Cum să-ți spun? Văd că ai şi tu dreptate, dar... nu ştiu.

— Atunci, am să hotărăsc eu singur... Dar după aceea să nu vă supărați pe mine! zise Diko tăios.

Raikov zâmbi vag şi nu spuse nimic. Pe chipul lui, Dikov

vedea, dacă nu alianță, cel puțin neutralitate, şi era şi aceasta un fel de victorie.

Acasă Diko scoase o foaie de hârtie albă şi începu să scrie componența definitivă a Rodinei. Ezită mult când îl trecu pe listă pe Asencio – băiatul acesta îl îngrijora. Pe lângă faptul că întârziase de câteva ori, Asencio lipsise la un antrenament sub pretext că era răcit, dar, în realitate nu avea nimic – Goşko îi spusese cu chipul cel mai nevinovat că-l văzuse țopăind samba ca un nebun la Clubul sportiv. Fără îndoială, trebuia să facă ceva, dar ce anume? Să-l amenințe că-l scoate din echipă? Dar dacă se supără şi pleacă singur? Ce o să facă fără un jucător înalt? Încă o dată îşi dădea seama că, pentru a fi un bun antrenor, nu era suficient să ai experiență în instruirea jucătorilor. Iată, să-l luăm, de exemplu, pe Drago! Ce putea face ca să vadă un zâmbet şi pe chipul lui tânăr? Cum să împletească firele din care se compunea un colectiv sănătos, devotat? Îşi aminti cum se petreceau cândva lucrurile şi cu ei! Pierdeau, să zicem, un meci important, dispoziția, evident, era proastă. Au fost şi greşeli la meciul respectiv; în general, ar fi avut de ce să se lege. Dar, respectând o regulă care se cristalizase în traiul lor laolaltă, nimeni nu vorbea despre înfrângere, toți tăceau, ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic. Cumpărau puțin vin şi ceva de mâncare şi se duceau toți la unul dintre ei acasă. O oră-două mai târziu, un om venit din afară şi-ar fi spus că serbează o victorie – atât de vesel şi avântat răsunau cântecele, atât de fireşti erau glumele. Când plecau de acolo, se simțeau şi mai puternici, şi mai plini de încredere unul în altul. Dimpotrivă, după un meci câştigat, adesea se certau că ăla a greşit, ăla la fel... Puteau să şi ridice glasul, să şi vorbească urât. Critica se suportă uşor când ai bucuria victoriei de partea ta. Erau prieteni. Nu numai pe teren. La cinema, în excursie, peste tot. Dacă vreunul din ei făcea cunoştință cu o fată, peste două-trei zile o aducea aici, la echipă. În altă parte se plictiseau, nu se simțeau în largul lor.

Viața i-a împrăştiat pe prieteni în felurite direcții: unul e

medic, altul inginer, fiecare a pornit-o pe drumul său. Dar cine nu-şi aminteşte oare cu părere de rău de vremea aceea?

Diko îl incluse în echipă şi pe Goşko, deşi mai erau încă doi jucători ca el. Lui Diko nu-i plăceau linguşitorii şi de astă dată nu fusese consecvent cu sine însuşi, dar îi fusese milă să-l dea afară pe Goşko – băiatul îşi dădea atâta silință, dorea atât de mult să-i fie pe plac. „Tot trebuie să fie cineva care să vadă de mingi şi de plase”, se justifica Diko. Asta este! Oricum, linguşitorul are mai întotdeauna mai mult de câştigat decât de pierdut.

La următorul antrenament, Diko le comunică băieților hotărârea sa.

— Tovarăşi, ținând seama de cele spuse mai sus, am pregătit componența definitivă a echipei cu care voi lucra de aici înainte. Diko îşi mângâie sprâncenele; băieții îl priveau cu încordare. Ştiu că celorlalți o să le fie greu. Dar trebuie să fiți de acord că, aşa cum suntem acuma, aproape două duzini, nu putem face nimic... Şi apoi, noi mai avem încă un antrenor, pe tovarăşul Şopov, iar eu sunt convins că va fi de acord să se ocupe de cei neinclusi în echipa mea.

Diko se simțea neînchipuit de prost. Căci încercase pe propria sa piele cât este de greu să fii dat afară, mai ales atunci când nu eşti cât de cât pregătit pentru aşa ceva. Îşi dădea seama că tulburarea care îi făcea pe băieți să se agite nervoşi şi să-şi arunce priviri pline de înțelesuri îl cuprinde şi pe el, ba chiar mult mai puternic. Cum să se poarte ca să le îndulcească necazul? Ce să inventeze?

— Am să citesc lista celor care rămân în echipă – anunță Diko cu o voce surdă şi, ațintindu-şi ochii pe listă, o citi repede, ca un pomelnic. Nu se uită nici măcar o dată la băieți, dar după liniştea deplină care domnea, înțelese cât de puternică fusese lovitura acestei veşti.

Liniştea continua să fie la fel de grea şi amenințătoare. Cei aleşi nu îndrăzneau să se uite la tovarăşii lor. Cei excluşi începură să se îndepărteze în tăcere. Diko tocmai se gândea că scăpase uşor, când în fața lui se ivi Vacikov. Era printre cei dați deoparte.

— Bine, am înțeles totul, zise Vacikov morocănos. Dar de ce să nu ne antrenăm separat şi noi? O zi ei – şi Vacikov arăta cu capul spre Cioki şi Asencio, care făceau parte dintre cei unsprezece aleşi –, o zi noi. Ce e rău dacă ne antrenăm şi noi tot sub conducerea dumneavoastră? Şopov să-şi vadă de fetele lui…

Neprimind niciun răspuns, Vacikov îşi strâmbă fața într-o grimasă răutăcioasă, se răsuci pe călcâie şi se îndreptă repede spre ieşire. Mormăi destul de tare ca să fie auzit de toți:

— O să mai vedem noi cum stă treaba asta. Auzi, antrenor! Ce, de aia am luat antrenor?

*

Diko aştepta reacția şi aceasta nu întârzie să se producă. Chiar la primul antrenament cu noua echipă, Țacev, care ajunsese cu o întârziere de câteva minute, porni încă de la intrare direct spre el.

— Tovarăşe Dikov, puteți veni un moment?

Însoțiți de privirile curioase ale băieților, cei doi se duseră într-un colț. Țacev începu fără introducere:

— Să nu vă supărați pe mine, dar această împărțire a băieților în două nu-mi place deloc. Sunt pe deplin convins de intențiile dumneavoastră cinstite, dar, cum să vă spun mi se pare că nu e corect să lăsăm deoparte atâția oameni numai pentru că nu este nevoie de ei. Acuma nu sunt foarte buni, dar dacă mai lucrează, cu timpul… Mai este încă mult până la competiții. De ce nu fixați componența chiar înainte de meciuri? Țacev ridică vocea: Nu facem oare o greşeală îndepărtându-i pe aceşti tineri? Ce este oare mai frumos decât să doreşti să faci sport?

— Tovarăşe Țacev, trebuie să mă înțelegeți bine! Cum pot să lucrez în acelaşi timp cu douăzeci şi patru de oameni, dintre care o jumătate sunt cu câteva trepte mai jos decât ceilalți? La care din ei să mă gândesc mai întâi? Eu am venit la întreprindere cu intenția să fac o echipă şi cred că am să

mă țin de cuvânt. Dar în vechea formație nu se poate, pe cuvânt de cinste, nu pot!

Țacev își îndreptă reverele paltonului şi-şi aținti privirile în podea. După câtva timp, ridică capul şi spuse cu o voce rece şi cu o privire gravă în ochii lui albaştri:

— Cred că vă înțeleg. Dar iată ce este: după părerea mea, este prea dur să facem astfel de schimbări. Ei, poate că o să pierdem ceva din calitate, dar vom câştiga inimile mai multor tineri, vom face din baschet un sport iubit în fabrica noastră. Dar aşa, dacă ne închidem...

— Nu sunt întru totul de acord. Vom câştiga cu adevărat inimile muncitorilor, respectul şi admirația lor numai dacă facem o echipă care să repurteze victorii al cărei nume să fie pronunțat alături de Akademik, Udarnik, Casa Centrală a Armatei. Numai după aceea vom putea lucra cu masele. Aşa gândesc eu. Şi sunt convins că în felul acesta întreprinderea noastră va deveni un mic centru al baschetului.

— Nu ştiu, vorbi încet Țacev. Asta e ceva cam neobişnuit pentru noi, pur şi simplu nu ne-am gândit ce să vă spunem acum?

Țacev plecă acasă pe jos. Îndârjirea antrenorului îl pusese pe gânduri. Şi se întrebă, cu adevărat curios, pentru care motiv un jucător ca el – național, maestru al sportului – acceptase să antreneze neînsemnata lor echipă? Care este motivul real? Să fie oare simțul datoriei cetățeneşti? (Maestrul hotărăşte să-şi dedice ultimii ani ai carierei sale sportive colectivului – izvorului din care îşi trage seva sportul. Frumos şi emoționant!) Sau poate e vorba, de altceva. Această îndârjire, severitatea, nerăbdarea testului național nu se datorează oare unor planuri fantastice, legate de ambițiile sale nesatisfăcute? Dar ce mai vrea? Nu obținuse oare totul?

La cel de-al doilea antrenament cu noua echipă, dintre şefi veni numai maistrul Doncio. Diko interpretă lipsa lui Țacev şi a celorlalți ca un fel de protest. Ce întorsătură vor lua lucrurile de aici înainte? Diko îşi împărtăşi temerile, se înțelege, într-o formă foarte voalată, maistrului Doncio.

Acesta dădu din mână:

— Nu te teme eu sunt de partea ta! Astea sunt treburile lui Vacikov şi ale lui Şopeto. Vezi-ți de treabă! Câinii latră, caravana trece.

Diko nu se mulțumi cu atâta; presimțea că o poate câştiga de partea lui pe Nadka, secretara organizației de tineret. Părea o fată înțelegătoare. Chestiunea nu suferea amânare. Se hotărî să meargă chiar a doua zi la fabrică şi să stea de vorbă cu ea. Era şi o ocazie potrivită ca să viziteze fabrica şi s-o vadă pe Vesela.

*

În ziua următoare, pe la ora zece, Diko intră cu inima puțin cam strânsă în clădirea fabricii, care trepida de lovituri grele şi surde. Acestea veneau dinspre o uşă dublă, mânjită cu pete de ulei de maşină în jurul clanței; prin crăpături răzbăteau dâre de lumină palidă. Diko privi în jur de parcă i-ar fi fost teamă ca îl vede cineva şi împinse uşa – dintr-o dată loviturile se apropiară şi parcă se şi întețiră. Uşa dădea spre o scară scurtă sub care se vedea începutul unei încăperi înguste, luminată de becuri fluorescente. Aerul de aici era moale, cald, dar proaspăt. Mirosul de maşini şi de fier înțepa plăcut nasul. Sub lumina albă, presele greoaie păreau nişte monştri antediluvieni, chinuindu-se în agonie. Şuruburile licăreau ca nişte săgeți negre, apoi parcă o mână încă şi mai neagră le apuca şi un zgomot surd cutremura sala. Apoi licăreau spiralele şurubului, mai strălucitoare, şi din nou – buf! Diko înainta sfios. Muncitorii, îmbrăcați în combinezoane albastre murdare de ulei se uitau la el veseli şi curioşi.

Tocmai se pregătea să facă cale întoarsă, renunțând să-l mai caute pe Doncio, care era maistrul acestei secții, când în fundul sălii zări capul negru al lui Cioki. Se simți mai uşurat, se învioră şi se îndreptă spre el. Cioki îl văzu de departe, ridică mâna în semn de salut şi se înclină. Diko ridică şi el mâna, zâmbi la rândul său şi deschise gura cu

intenția să-i vorbească. Dar Cioki îşi întoarse capul spre maşină şi nu se mai uită la el. Spatele lui larg se desena clar în lumină. Diko mai aşteptă un pic, dar Cioki parcă uitase de el. I se făcu ruşine şi ciudă, iar apoi resimți clar prăpastia care îl despărțea de oamenii de aici. Cioki, care pe teren era atât de docil, nu considera necesar să-şi sacrifice nici măcar un minut de dragul antrenorului său. Jucătorul creştea în ochii lui prin calități noi. Diko îşi spuse că, în realitate, nu ştia nimic despre ei; şi nici despre ceilalți. Şi cum vrea să creeze el un colectiv, când nu-şi cunoaşte bine oamenii? Sentimentul acesta deveni şi mai puternic când îl văzu pe Pavka. Lucra numai în maiou şi pantaloni de doc albaştri. Picioarele lui strâmbe aveau o poziție care ar fi părut foarte stranie pe terenul de joc.

Diko se strecură ca un hoț afară din atelier. Entuziasmul îi scăzuse într-atâta, încât era un adevărat chin să continue. Dar problema e importantă, trebuie rezolvată chiar astăzi.

La etajul doi era linişte. Pereții coridorului larg miroseau a vopsea proaspătă. În spatele uşilor albe se auzeau voci omeneşti care semănau cu un zumzet de albine. Dintr-o dată, o voce pătrunzătoare îl smulse din meditații. Diko ridică capul spre megafon şi ascultă:

— Atențiune! repetă vocea. Tovarăşul director felicită brigada lui Lili Petrova de la atelierul „Produse noi” pentru calitatea ridicată a produselor. Tovarăşii din brigadă, pe lângă faptul că au îndeplinit planul cu 137%, au executat şi obiecte care reprezintă o adevărată mândrie pentru întreprindere. Felicitări acestor muncitori!

Glasul se pierdu în pâlnia megafonului şi liniştea deveni apoi parcă şi mai profundă. Diko apăsă clanța uneia dintre uşi. În comparație cu sala cu prese, camera în care intră i se păru micuță, ca o cutie. Patru perechi de ochi se îndreptară imediat asupra lui. După aceea, ceva căzu pe jos şi o exclamație ruşinată, „ah” se auzi în încăpere. Abia acum o văzu Diko pe Vesela. Fruntea ei netedă era roşie ca para focului. Diko stătea încurcat în prag şi nu-i venea nici să intre, nici să iasă.

— Ce doriți, tovarăşe? îl întrebă rece un bărbat de vârstă mijlocie cu o înfățişare îngrijită.

— O caut... Unde pot s-o găsesc pe secretara organizației de tineret? Nadka, Nadka...

Abia acum se ridică Vesela. Degetele ei subțiri țineau un țigaret de argint masiv, încrustat până la jumătate. Degetele îi tremurau puțin; vârfurile îi erau presărate cu un praf cenuşiu. Pe masă, în fața ei, ardea cu o flacără verde-albăstruie un obiect în formă de ac uriaş. Ochii negri ai fetei îl priveau surprinşi – strălucind de emoție şi de bucurie în acelaşi timp. Şi când începu să vorbească, vocea îi era nesigură.

— Pe Nadka o căutați? E mai sus, la etajul trei – ultima cameră. La emailat. După o scurtă ezitare, adăugă: Vreți să vă conduc?

— Da, vă rog, consimți serios Diko.

Ieşi afară fără să închidă uşa. Zgomotele care străbăteau clădirea i se părură dintr-o dată prietenoase.

Vesela ridică parcă fără să vrea mâinile spre cap şi îşi aranjă basmaua roşie care alunecase puțin spre spate; îşi examină îngrijorată halatul care era pătat pe piept de acelaşi praf cenuşiu şi-şi strânse cordonul.

Mergeau unul alături de altul, fără să-şi vorbească. Diko se uita la urechea drăgălaşă cu o aluniță minunată pe lob şi încetinea pasul fără să vrea. Dar Vesela nu sesiza intenția lui. Mergea repede pe picioarele ei zvelte, încălțate în papuci moi de piele, şi privea drept înainte.

Ajunseră la o uşă de la etajul trei; fata ezită, roşi, apoi spuse cu o voce nesigură:

— Nadka e aici! — după care se răsuci şi se întoarse repede spre scară. Pulpele i se desenau frumos pe sub halat.

Camera în care intră era de patru-cinci ori mai mare decât precedenta. Văzând atât de multe femei, Diko se fâstâci, vru să închidă uşa, dar în acel moment se auzi glasul binecunoscut al Mătuşicăi:

— Hei, Dikov, cauți pe cineva?

— Bună ziua, zise Diko şi se întoarse.

Fetele îl examinau nestingherite. În hainele lor albastre, cele mai multe cu basmale colorate pe cap, toate i se păreau la fel. Dar după ce se obişnui puţin, începu să le deosebească. Un zumzet încet străbătu încăperea, ici şi colo capetele se aplecau unul spre altul. Diko ştia că vorbeau despre el şi îşi băgă nepăsător mâinile în buzunare.

— O caut pe Nadka. N-o găsesc nicăieri, zise el.

— Aici sunt, se ridică fata blondă de la locul ei şi ochii ei albaştri îl priviră miraţi.

Şoaptele se înteţiră. Nadka dădu din cap spre tovarăşele ei şi, trecând printre scaune, ieşi în intervalul dintre mese. Apoi se îndreptă spre Diko cu pasul ei obişnuit, puţin repezit.

— Bună ziua!

— Nu putem ieşi puţin de aici? Vreau să stau de vorbă cu dumneavoastră.

— De ce nu!

Nadka se întoarse spre colegele ei ca şi când ar fi vrut să spună ceva apoi se strecură prin faţa lui Diko care îi făcuse loc să treacă şi ieşi pe culoar. Înainte de a închide uşa, Diko mai aruncă încă o privire în încăpere, fiindcă avusese impresia că fetele de aici stau şi nu fac nimic. Abia acum observă cubuleţele de lemn din faţa lor şi, lângă acestea nişte lopăţele metalice şi o grămadă de plăcuţe aurii. Unele dintre fete nici nu aşteptaseră să plece şi se şi apucaseră de treabă. Diko văzu cum una dintre lucrătoare afundă lopăţica într-o strachină şi se apleacă apoi cu ea deasupra cubuleţului...

— Tovarăşă Nadka, începu Diko zâmbind, am venit la dumneavoastră ca la un om care trebuie să mă înţeleagă.

Chipul fetei se schimbă imediat, zâmbetului îi luă locul o seriozitate binevoitoare.

— Cu siguranţă aţi şi auzit ce s-a întâmplat la noi!

— Da, da, îl întrerupse Nadka cu însufleţire. În ochii ei Diko regăsea ceva din limpezimea privirii lui Ţacev.

— Aşadar, n-are rost să vă explic amănuntele. Într-un cuvânt: dumneavoastră, ce părere aveţi?

Nadka plecă capul. După câtva timp spuse încet:

— Eu sunt de aceeaşi părere cu tovarăşul Țacev... Până acum nu le-am refuzat nimic băieților, dacă a fost în posibilitățile noastre. Vor să joace – n-au decât să joace.

— Dar înțelegeți că o echipă nu se poate alcătui în felul acesta! Aveți un profesor de sport plătit – nu înțeleg pentru ce îl plătiți, din moment ce... Pot să şi renunț la banii mei...

— Vă înțeleg, dar băieții vor să se antreneze cu dumneavoastră şi... spuneți şi dumneavoastră noi ce să facem?

Diko ridică din umeri.

— Iar acum, începu Nadka cu sfială, chiar dacă le-ați acorda şi lor alte ore, e greu, băieții s-au supărat: „Sau toți împreună, sau deloc...” Vreți să vă conduc la tovarăşul Țacev?

Fata nici măcar nu se străduia să-şi ascundă stânjeneala.

— Dacă e vorba pe aşa, nu are niciun rost, zise Diko înciudat.

Nadka se întristă.

— Lucrează puțin mai încolo. Poate vreți să-l vedeți?

— Am să mă duc. Mulțumesc.

Îşi strânseră repede mâinile.

Diko bătu la uşa care-i fusese indicată şi, fără să mai aştepte răspuns, apăsă cu curaj pe clanță. Se aştepta să-l găsească pe Țacev aşezat la un birou frumos, galben, într-o cameră mică, dar îngrijită. De aceea fu foarte uimit să-l vadă în haine albastre şi cu bască pe cap, aşa cum umblau majoritatea lucrătorilor, aplecat peste o masă masivă. mâna lui cu vine mari sculpta cu un creion de ardezie o plăcuță de metal cu o strălucire mată. De încordare, maxilarele îi tremurau şi ochii îi erau ațintiți într-un singur punct. La piept, haina albastră era puțin desfăcută şi lăsa să se vadă cămaşa albă ca zăpada cu nasturi frumoşi, de sidef; picioarele, sprijinite unul de altul sub masă, erau încălțate în pantofi maro, bine lustruiți.

Țacev era singur în camera în care, pe lângă masa şi

scaunul lui, mai erau o etajeră cu instrumente şi o maşină de gravat. În primul moment, Țacev nu ridică capul, se vede că la el veneau deseori oameni şi era obişnuit să nu-şi întrerupă lucrul. Mai făcu câteva linii cu creionul, după care se lăsă pe spate, sprijinindu-se de spătarul scaunului, şi examină ceea ce făcuse. După aceea ridică ochii încet, cu oarecare ciudă spre uşă.

— Dikov!

Diko îşi spuse că îi cunoaşte foarte puțin pe oameni. După convorbirea avută, se aştepta la o primire rece, aproape duşmănoasă din partea lui Țacev şi se pregătea să întâmpine un om pentru care el era, probabil, aproape un adversar. Acum se simțea foarte stingherit, dar, în acelaşi timp, i se luase o greutate de pe inimă.

— Cu ce ocazie? întrebă Țacev, fără să-şi desprindă de el privirea bucuroasă şi continuând să-i strângă mâna cu putere.

— A, numai aşa... Am venit să văd cum lucrează băieții, să mă uit prin fabrică, fiindcă a trecut atâta vreme de când lucrez cu ei şi încă nu ştiu nimic... Şi am hotărât ca astăzi să nu vorbim despre sport. Diko zâmbi stânjenit.

Țacev nu-şi schimbă expresia, dar Diko îşi dădu seama că acesta sesizase aluzia. Şi parcă şi el se simțea uşurat.

— Am să vă conduc cu plăcere, zise Țacev. Sau poate că ați şi fost prin fabrică?

— Da, pe cei mai mulți i-am şi văzut, minți Diko. Dar dumneavoastră... Credeam că sunteți numai secretar de partid.

— Eu sunt gravor. Singurul gravor din întreprindere. În cuvintele secretarului răzbătea mândria profesională.

— Vă rog să mă iertați, sunt cam departe de lucrurile astea... bineînțeles, ştiu şi eu ce este un gravor, dar ceva mai exact...

— Uite, vedeți schița asta? Țacev se aplecă şi luă de pe masă un carton destul de mare. După el fac un model, după care ştanțorii execută apoi matrițele. Zâmbi modest, dar şi mândru, şi întinse mâna dreaptă puțin înainte. Şi de această

mână, din fericire, sau din nefericire – depinde cum vor arăta sute de nimicuri care atrag atenția oamenilor abia atunci când au nevoie de ele. Nu pot să mai sufăr fraza asta: „Lasă-l încolo, bre, asta-i treabă bulgărească!” Dar tac, pentru că oamenii încă mai au dreptate, nu finisăm cum trebuie produsele, nu sunt aşa cum ar trebui să fie. Visez la o vreme când fraza asta va rămâne numai în gura răuvoitorilor, care nu vor să vadă nimic frumos în produsele noastre.

— Când am intrat în fabrică am auzit la megafon că se adresau felicitări unei brigăzi pentru calitatea superioară obținută.

— Da, pentru noi acum asta este problema numărul 1. Dacă mai stați o zi-două prin fabrică o să fiți de-a dreptul plictisit de cuvântul ăsta – calitate, calitate. Peste tot acelaşi lucru... Şi ştiți cum este? – te chinuie ca o boală, nu-ți dă pace. Iată, mai deunăzi, îmi terminasem treaba, mă uit să văd ce-am făcut – şi văd că într-un loc am uitat să trag o liniuță. Poate că şi în schița pe care o făcusem mai înainte lipsea liniuța aceea. În primul moment m-am gândit că nu e mare lucru, ba chiar mi-am zis: „Am să-i dau drumul aşa – n-o să observe nimeni”. Bun. Numai că ceva a început să mă roadă, pe dinăuntru. Mă duc la pictorul organizației care ne făcuse comanda şi-i zic: „Iartă-mă, frățioare. Asta e situația”. El râde şi îmi zice: „Se poate şi aşa... Dați-i drumul, n-are importanță.” Credeam că am şi uitat de această istorioară neplăcută, dar într-o noapte mă trezesc şi gândul îmi zboară direct acolo. Mă sfredeleşte ca un creion de gravat. Abia am aşteptat să vină zorile. Alerg la fabrică şi o iau de la capăt... Am făcut un model nou. Exact după schiță. Uite, aşa am ajuns noi... Țacev se uită neliniştit la Diko: Să nu vi se pară că ne lăudăm. Am vrut numai să... Dikov, directorul nostru nu e deloc un lasă-mă-să-te-las: te pune să te frământi, să fierbi. Astăzi pentru calitate, mâine pentru altceva... Nu v-am plictisit cu poveştile mele?

— Nu, deloc. Dimpotrivă...

Când ajunse dincolo de poarta fabricii, Diko îşi dădu seama că ar fi putut profita de această discuție ca să-şi apere

punctul de vedere în fața secretarului de partid. Ar fi fost suficient să-i aducă aminte că, atunci când îi împărțise pe jucători în două loturi, avusese în vedere şi el, ca antrenor, exact acelaşi lucru: calitatea. Tocmai pentru creşterea calității făcuse aceasta operație, urâtă în sine.

Ajunse acasă cu sentimentul că făcuse o plimbare utilă şi frumoasă. În fața ochilor îi stăruia neîncetat chipul Veselei – cu praful argintiu pe degete, cu obrajii rumeni şi papuceii de piele în care tropăia plăcut pe coridor.

Câteva zile mai târziu fu ziua de naştere a Veselei. Invitase toată organizația de tineret. Băieții şi fetele hotărâseră să-i facă un cadou colectiv. O însărcinaseră pe Mătuşica să-l aleagă.

Mătuşica, la insistența Nadkăi, care-şi frângea inima din pricina prăpastiei săpate între baschetbalişti, se duse mai întâi la cei excluşi de pe listă, apoi la băieții lui Diko; şi unii, şi alții îi promiseseră că vor veni la sărbătorită. Mătuşica tocmai se pregătea să plece de pe teren, când o flăcăruie şireată i se aprinse în ochi. Se întoarse, se duse la Diko şi-i spuse:

— Dar tu, antrenorule, ai să vii sau nu? Invitația se referă şi la tine.

— Eu? se bucură Diko în sinea lui. Am să văd. Nu pot să vă promit de pe acum…

— Aşa n-ai să te mai însori niciodată! îi aruncă Mătuşica şi se îndreptă spre ieşire.

Mătuşica observă că Vesela o privea nerăbdătoare, dar hotărî s-o fiarbă puțin. „Aici e ceva”, îşi zise ea şi, când văzu că după lucru Vesela încetineşte intenționat pasul ca s-o aştepte, clatină din cap foarte sigură. Cu sinceritatea ei dură dintotdeauna, îi spuse direct:

— Antrenorul nu promite nimic dinainte. Adică poate că vine, dar poate că nu vine. E un om mare!

— Dar cine te-a întrebat de antrenor? roşi Vesela, pe mine mă interesează băieții, îți aduci aminte ce bine am petrecut anul trecut!

În primul moment simți că se eliberează de o greutate. Dar apoi se întristă. El își are viața lui. Numai dacă te uiți la el!

Absorbită de gânduri puțin vesele, depăşi casa unde locuia şi trebui să se întoarcă. Se opri în fața porții de la curtea mică şi privirea ei îmbrățişă cu dragoste căsuța galbenă, cu perdeluțe albe la ferestre – curată, modestă şi caldă. Şi ea se ruşina? Din cauza lui, că o să spună – ia te uită, unde locuieşte?! Ce legătură are ea cu toate acestea? El îşi are viața lui şi e atât de departe, atât de departe! Dar aici e căminul ei. Numai al ei, şi e rău dacă se ruşinează cu el. I se făcu şi mai tare ruşine când îşi aminti că voise să desființeze jgheabul care se afla sub cişmeaua din curte. Jgheaburi dintr-astea erau la toate casele din împrejurimi ca şi cum cu asta s-ar fi schimbat ceva! Dimpotrivă. Să se arate aşa cum este în realitate... Acasă îşi îmbrățişă mama şi o sărută fierbinte. Apoi fugi la ea în cameră.

Vesela îşi promisese să nu se gândească la el. Îşi strânse picioarele sub cuvertură şi încercă să citească. Dar curând lăsă cartea din mână. Literele îi jucau în fața ochilor şi pe pagină se contura încet chipul lui. Îi plăcuse de cum îl văzuse, deşi îl găsise cam încrezut şi prețios. Chipul lui nu era frumos, dar era bărbătesc; avea ochii aceia cenuşii, neliniştiți, în care forța şi îndârjirea se amestecau adesea cu îngândurarea şi în care licărea uneori o tristețe aproape dureroasă. Tocmai această ultimă expresie o impresionase în mod deosebit, atunci când se întorseseră de la antrenament şi el îi vorbise. Şi dacă cuvintele lui nu erau o joacă, dacă puteau fi într-adevăr legate de amărăciunea care o făcuse să se emoționeze, atunci presupunerea ei că în acest om sunt de fapt două firi se confirma şi mai mult. Sentimentul acesta se accentua când îl privea din profil; cu nasul drept, gura severă, cu colțurile numai puțin lăsate, cu expresia încordată a chipului, avea, în general, o înfățişare aproape aspră. Dar iată că, dintr-o dată, această imagine parcă se înmuia, când privirea se lovea de firişoarele albe de păr de deasupra urechii, de fruntea luminoasă, de linia bărbătească a gâtului. Vesela îşi dădu seama că, ajungând

până aici, începea să se gândească la el fără teamă, cu gingăşie şi dragoste...

Oaspeţii începură să sosească pe la ora şapte. Soneria se auzea aproape din cinci în cinci minute. Vesela se necăjea. Ştia că el n-o să vină, dar cu toate acestea aştepta şi, fără să vrea, de fiecare dată ciulea urechile. Era palidă şi frumoasă în rochia bleu, ajustată pe corpul frumos. În jur se purtau discuţii aprinse. Asculta distrată, căznindu-se să pară veselă, dar fără prea mult succes. Sărea imediat ce se auzea soneria, de teamă ca mama ei să nu i-o ia înainte. Şi decepţia resimţită îi mai stăruia încă în ochi când se întorcea însoţită de noul venit.

Curând căsuţa se umplu de lume. Mai erau aici, pe lângă toţi tinerii de la Rodina şi colegii de şcoală ai Veselei, câţiva tineri din cartier şi cei trei aurari cu care lucra ea. Considerabil mai în vârstă decât toţi ceilalţi, cei trei se străduiau să şteargă această diferenţă prin veselie şi glume. Cel mai tăcut era cel care-l întâmpinase pe Diko când intrase în secţia lor. Rareori puteai vedea vreun zâmbet pe chipul lui slab şi serios. Urmărea pe furiş orice mişcare a Veselei, în privire i se citea tulburare şi gingăşie. Era conducătorul echipei de teatru şi fetele se purtau cuviincios cu el, ceea ce nu le împiedica însă să schimbe priviri vesele între ele – pentru nimeni nu era o taină ce sentimente avea pentru frumoasa fată.

Când veni vorba despre piesa pe care o pregăteau, unul dintre oaspeţi se interesă ce vor juca.

— *Milionarul* de Iordan Iovkov, răspunse aurarul.

— Fireşte, din moment ce sunt aurari, au ales *Milionarul,* interveni Pavka.

Nadka se uită mustrător la Pavka, dar râsul îi juca în colţurile gurii.

— Nu vezi că glumim? zise binevoitor Cioki, care şedea lângă Pavka.

Şopeto trecea de la un jucător la altul şi fiecăruia îi spunea câte ceva frumos. Participa cu ardoare la râsete,

hohotele lui răsunau după ce ale celorlalți încetau, ca să-l audă toți. În toată atitudinea lui se vedea strădania de a fi pe placul băieților care, de fapt, îl alungaseră. Se străduia parcă să spună că, mă rog, poftim, nu sunt supărat pe voi, o să înțelegeți mai târziu ce ați făcut, eu sunt al vostru şi vă puteți bizui întotdeauna pe mine. Şopeto părea să nutrească speranța că Diko nu va rămâne mult timp la echipă.

Cei excluşi păstrau o mină serioasă, mai ales Vacikov. Când vreunul din ei nu mai rezista şi începea să râdă în rând cu vechii lui prieteni, de care-l despărțise noul antrenor, Vacikov îi arunca o privire nimicitoare. Dar influența lui Vacikov se topea treptat în veselia generală şi colegii începeau să se prefacă tot mai des că nu-i observă nemulțumirea.

Niciunul dintre oaspeți nu vorbea de sport, poate că fiecare simțea instinctiv că, dacă ar începe să discute despre asta, atmosfera plăcută ar fi compromisă. Refuzul antrenorului de a lucra cu fetele, împărțirea echipei – lucrurile astea îi apăsau atât pe fericiții rămaşi în echipă, cât şi pe ceilalți. Simpatia pe care aproape toți o purtau frumoasei sărbătorite îi obliga să fie buni şi împăciuitori.

Era frumos, era plăcut, dar lipsea ceva pentru ca veselia să fie deplină. Abia când în prag apăru silueta vânjoasă a Mătuşicăi cu un pachet uriaş în brațe, legat cu grijă cu o panglică colorată, toți înțeleseră ce lipsea. Probabil că, într-adevăr, era cu neputință să fie veseli fără Mătuşica, fără glasul ei inimos şi strident, fără vioiciunea ei zgomotoasă.

— Hai, să vedem! Ce ascunzi acolo? zise Pavka.

Câteva perechi de mâini se repeziră să dezlege pachetul. Roşie la față de graba cu care venise, Mătuşica le explică gâfâind cum îşi storsese creierii ca să găsească ceva potrivit, uitându-se cu oarecare teamă spre pachet.

Curioşii se adunau din celelalte odăi. Îşi amintiră de Vesela abia când cadoul fu ridicat solemn în sus, în aşa fel încât lumina juca în mii de steluțe, răsfrântă de cristalul sticluțelor, aşezate ca nişte peştişori în suporturile lor de piele. Trusa le plăcu tuturor. Vesela se îmbujoră de plăcere.

— Haide, asta e numai bună pentru călătoria de nuntă!

Acum toți se întoarseră spre Mătuşica şi începură s-o laude pentru alegerea reuşită. Mătuşica îi dădu paltonul Veselei şi se lăsă să cadă greoaie pe scaunul ce-i fusese oferit.

— Of, am flămânzit de atâta alergătură... Vai, vai, ce văd eu acolo, zise ea arătând spre bufetul unde erau aranjate sandvişurile.

— Bravo, Mătuşico! aplaudară băieții. Bravo!

Vesela se duse la mama ei să-i spună că e timpul să pună masa. În acel moment se auzi soneria. „Se vede că e vreunul dintre prietenii vechi! îşi zise Vesela, deşi inima îi tresărise. O rugă pe mama ei să deschidă şi se duse la bucătărie. Turnă vin dintr-o damigeană într-o cană mare. O şterse cu cârpa şi se duse la musafiri.

— Vesela, ți-a venit un oaspete! strigă mama ei din uşă.

În vocea ei era ceva deosebit, Vesela simțea că e gata, gata să scape cana; mâinile începuseră să-i tremure. Toată ființa ei repeta: este el, este el. Lăsă cana pe jos, lângă maşina de gătit şi, palidă, ieşi în vestibul.

În primul moment remarcă gulerul lui alb, impecabil călcat, apoi privirea i se opri pe buchetul enorm de mimoze delicate, înfăşurate în celofan transparent. Mama ei îl privea cu ochi mirați, dar mulțumiți. Diko îi spunea ceva, cu capul înclinat cuviincios. Vesela îşi muşcă buzele până la sânge şi se îndreptă spre el cu mers nesigur.

— La mulți ani! Dar am venit la ziua dumneavoastră de naştere şi nu ştiu – câți ani aveți? – Îi căuta privirea.

— Douăzeci, reuşi să articuleze Vesela, strângând buchetul la piept, şi în minte totul i se acoperea de o ceață moale, aurie.

Când Diko apăru în pragul odăii bine luminate, câțiva dintre jucători se sculară în picioare, iar cei care stăteau în picioare făcură, fără să vrea, un pas spre uşă. Ochii fetelor se plimbau curioşi pe hainele antrenorului; aurarii, şi în special conducătorul echipei de teatru, se încruntară; Şopeto se întoarse cu spatele şi-i şopti ceva lui Vacikov, care

îi îmbrățișă cu privirea pe băieții lui.

Lângă Diko se opri mama Veselei; aceasta stătea în spatele lor şi nu îndrăznea să se arate. Buchetul îi ardea mâinile. Era sigură că toți vor înțelege. Alergă la bucătărie, dar acolo dădu peste tatăl ei care tocmai venise acasă. Ascunse buchetul la spate, se apropie cu spatele de un scaun şi-l lăsă acolo.

— După cum văd, ai o mulțime de musafiri, bravo! Ei, e vesel? Dar ce-i cu tine?

— Nimic, de ce?

— Nu ți s-a întâmplat nimic? continuă îngrijorat feroviarul vânjos şi drept ca un plop. Ia te uită la fața ta!

— N-am nimic... Hai să-ți fac cunoştință cu musafirii!

Aşteptă până se spălă el pe mâini, sperând că n-o să vadă buchetul.

Diko ar fi trebuit să vină mult mai devreme, era gata de două ore, dar se întâmplase ceva care îl tulburase neaşteptat de tare. Tocmai plătea pentru buchet şi, ca să nu-l incomodeze, îl lăsase pe măsuța casierei. În momentul acela, o fetiță cu căciuliță roşie întinsese mâna şi atinsese cu degetele înghețate o mimoză. Delicata floare galbenă se strânse ca opărită. În fața ochilor îi apăru atunci Vesela – delicată, curată –, aşa cum o vedea la muncă. Ce face el? De ce întindea o mână murdară spre ea? Se plimbase apoi multă vreme pe străzi.

Diko oprise taxiul la cincizeci de metri de casa Veselei – să nu le dea prilej oamenilor să trăncănească. În cartierele mici lucrurile astea fac impresie.

Intrase prudent în curticica întunecoasă de pe strada Klokotița. După cum arătau casa şi curticica n-ar fi fost de mirare să aibă şi un câine. Străbătând aleea spre căsuță, Diko avea sentimentul că dintr-un moment în altul câinele o să i se împleticească printre picioare. În lumina ferestruicilor mici, cu perdeluțe albe croşetate şi ghivece cu flori, era ceva salvator şi Diko se grăbise într-acolo.

Femeia care îi deschise avea o privire caldă şi calmă: îi

amintea de mama lui, simți pornirea să-i sărute mâna dar îi fu ruşine.

— Sunteți mama Veselei?

— Da! Poftiți!

Purta o rochie neagră şi avea o broşă de argint pe pieptul puternic. Părul îi era strâns bine la spate, descoperind o față netedă, aproape fără zbârcituri. Se ferea să-l privească prea mult, de teamă să n-o ia drept iscoditoare.

— Vesela, ți-a venit un oaspete!

Diko se fâstâci când văzu cât de frumoasă e Vesela. Rochia ei era croită cu gust şi-i cădea admirabil pe trupul zvelt. Se gândi ce ar spune prietenii lui dacă ar vedea-o acuma, aşa. Dar bucuria îi dispăru repede. Chipul fetei era rece şi închis; privea undeva, într-o parte, şi parcă nu-i făcea plăcere că-l vede.

Diko privea cu interes de jur împrejur. Scândurile verzi ale podelei străluceau de curățenie. Preşul care se întindea de la un capăt la altul avea culori vii, luminoase. La ferestre se vedeau primule. Lavița tare era acoperită cu un covor multicolor, pe care fuseseră aruncate câteva perne brodate cu motive naționale bulgare.

Îl conduseră spre ceilalți oaspeți. Aceştia se răspândiseră şi în camera părinților, legată de cealaltă cameră printr-un portal. Paturile demodate, de lemn, erau acoperite cu o cuvertură galben-verzuie, țesută în casă, întinsă perfect. Pe peretele de deasupra paturilor se afla un covoraş țesut tot de mână. Diko îşi aminti de leii săi. Ce caraghios ar fi arătat aici, în camera asta! Sus, deasupra covoraşului, fusese atârnat portretul unui ofițer. De pe chipul bătrân îl priveau nişte ochi plini de strălucire tinerească. Chipiul îi stătea puțin înclinat pe sprânceana dreaptă. Pe peretele opus, lângă bufetul nou, în vitrina căruia se vedeau un serviciu de cafea chinezesc şi păhărele de lichior, atârna o fotografie destul de mare înfățişând un grup de feroviari în uniformele de altădată. „Şi ea trăieşte aici – se gândi. I s-ar potrivi mai bine… – îşi imagină apartamentul lui Petio, dar alungă fără ezitare gândul. – Nici acela nu.”

Se aduse vinul. Mama Veselei luă albumele cu fotografii de pe masă, mută şi vaza mare de flori, luă repede faţa de masă de mătase. Brodată cu motive naţionale bulgare şi puse în locul ei o faţă de masă albă. Puseră câte un pahar în faţa fiecăruia. Sandvişurile ocupară centrul. Aşezate cu gust şi tăiate subţire, răspândeau o aromă ispititoare. O mână se repezi nerăbdătoare spre farfuria cu ghiuden. Şi parcă toţi nu aşteptaseră decât asta – imediat câteva mâini, unele cu degetele subţiri, altele mai groase, bărbăteşti, se întinseră spre sandvişuri. Pe lângă cele cu ghiuden erau şi altele cu icre. Salată *à la russe,* cu file şi caşcaval. Numai cele din urmă rămaseră neatinse. Diko luă tocmai din acelea. O clipă mai târziu, micul Goşko, care se tot învârtea în jurul antrenorului său, se întinse spre acelaşi fel de sandvişuri. Untul era proaspăt, pâinea moale ca vata. Saleurile de la celălalt capăt al mesei păreau atât de fragile că parcă ţi-era frică să le atingi cu mâna. Tortul de ciocolată, rămas pe bufet, atrăgea toate privirile ca un magnet. Evident, se vedea aici o mână de gospodină meşteră. Ce ar fi spus Bătrânul dacă ar fi văzut atâtea bunătăţi?

— Vă dau voie să beţi câte un păhărel, zise Diko, văzând că Cioki îşi şi muiase buzele, iar Goşko privea cu jale la vinul din paharul lui.

Cioki roşi, se grăbi să pună paharul la loc. Nu ştia că nu e voie…

— Limonadă, pentru voi numai limonadă, interveni sever Pavka.

— Noroc, tovarăşe antrenor! Diko ciocni, dar nu bău.

— Mai întâi cu gazda, spuse.

— Noroc, noroc!

Îi turnară şi Veselei vin şi se adunară în jurul ei. Diko aştepta răbdător să-i vină rândul. În cele din urmă se deschise o mică potecă şi pereţii paharelor lor se ciocniră cu un clinchet slab. Din ciocnire, câteva picături din vinul ei căzură în paharul lui. Observă că ea îl priveşte şi îşi duse repede paharul la buze. Înainte să bea îl întoarse în aşa fel încât locul unde se scurseseră cele câteva picături să fie în

dreptul gurii lui. După aceea bău. Fata întoarse privirile.

— Unde e Asencio? se miră Diko.

— Nu ştiu. A spus că o să vină... De ce n-a venit?... În general, el nu prea e parolist... promite, dar pe urmă...

— Dar Drago? De ce e aşa de posomorât?... Cea de lângă el e nevasta lui?

— Da... Se vede că iar s-au certat. Nu s-a întâmplat niciodată să fim împreună şi să nu se certe. Bineînțeles, nu este ea de vină.

Drago părea să fi observat că este privit – dădu chinuit din cap. După aceea se aplecă brusc spre nevastă-sa – ea tresări şi tremură din tot trupu-i mic – şi-i şopti ceva. Femeia se căznea să zâmbească. Era tânără şi drăgălaşă, cu o rochie modestă, închisă până în gât, şi cu o fundă la spate, în păr. Diko îşi spuse că Drago cel morocănos şi ursuz n-o merita. Îi compătimi pe amândoi.

— Vreau să ciocnesc în mod special cu antrenorul, ridică paharul feroviarul. În contrast cu mâneca neagră a costumului, mâna acestuia părea foarte albă şi curată.

— Păi! Nu este antrenorul nostru, se repezi țâfnoasă Mătuşica. La noi nici nu se uită... Noroc! Dikov, mai uită-te puțin şi încoace, că nu te mâncăm!

— Mă rog, mă rog, se fâstâci Diko.

— Am uitat de Şopov, strigă Nadka. Nu suntem obişnuiți să-l vedem aşa de liniştit. Şopov, ia spune şi tu ceva.

Şopeto se ridică încet. Maxilarele lui puternice mestecau repede mâncarea şi dintr-o singură înghițitură aceasta dispăru pe gât. Ochii i se strânseră puțin.

— Tovarăşi! Ne-am adunat astăzi aici...

— Vai de mine, începe cu discursurile... Pavka se luă cu mâinile de cap.

— Lăsați-l să vorbească! zise aproape repezit Vacikov.

Dar băieții parcă dinadins făceau şi mai multă gălăgie. Şopeto pronunță câteva fraze chinuite şi se aşeză la loc. Ochişorii i se opriră asupra singurului sandviş cu ghiuden care mai rămăsese şi spre care se întindea pe furiş mâna cuiva. Şopeto se întinse şi i-l luă aproape de sub degete. Se

făcu că nu vede privirile cumplite pe care i le arunca cel păcălit. Dar se speriaseră amândoi degeaba, pentru că puțin mai târziu pe masă apărură alte farfurii cu sandvişuri – încă şi mai încărcate.

— Mâncați, mâncați, îi invită mama. Şi nu vă jenați, mai avem.

Deodată se auzi un acordeon. Două acorduri puternice, după aceea melodia unui *blues* lent se răspândi în încăpere.

Acordeonistul ținea frumos şi cu uşurință instrumentul alb şi nou. În contrast cu melodia pe care o executa, chipul lui era serios, aproape încruntat.

Tinerii începură să se agite, dar niciunul nu voia să fie primul.

— Hei, ce bărbați mai sunteți şi voi! râse feroviarul. Mă obligați să vă fac de ruşine.

— Vă rog să-mi acordați un dans! Pavka se oprise în fața Veselei.

Tonul oficial al invitației îi făcu pe ceilalți să izbucnească în râs. Dar el nu se lăsă impresionat, apucă fata de braț şi o conduse la dans.

Acum se sculară şi ceilalți.

Diko îi remarcă cu satisfacție printre perechile care dansau şi pe Drago cu nevastă-sa. El se mişca greoi în tactul muzicii. Micuța femeie i se abandonase încrezătoare în brațe.

— Dumneavoastră nu dansați, tovarăşe antrenor? se întoarse micul Goşko spre Diko. Numai el nu se clintise de la locul lui de lângă Diko, parcă-i era frică să nu i-l ocupe altcineva.

— Eu? răspunse Diko distrat. Era fermecat de grația şi supletețea cu care dansa Vesela. Nu-şi putea lua ochii de la ea.

Într-un colț, două fete bârfeau pe socoteala lui Diko şi a Veselei.

— Îi ştiu eu bine pe ăştia, dădea din cap una din ele. Îți sucesc capul şi pe urmă gata, la revedere. A mai adus şi altcineva flori? Nu, nimeni! Şi cum se uită la ea!

Mătuşica se apropie de ele.

— Văd că şi Zdravkăi îi cam place, văd eu, văd… zise ea după ce le ascultă un timp.

— Cui, mie?

— Păi ție, cui altcuiva? Şi de Vesela să n-aveți grijă; numai să îndrăznească să râdă de ea, îl bat de-l zvânt!

— Te pui cu Mătuşica?

Convorbirea le fu întreruptă de Cioki, care se apropie sfios de ele şi spuse cu o voce şi mai groasă ca de obicei din cauza emoției:

— Mătuşico, vino să mă înveți să dansez. Îți promit că nu te calc pe picioare.

— Măcar de-ar fi aşa, măi Cioki. Hai.

Diko stătu un timp de vorbă cu tatăl Veselei, apoi se ridică şi începu să se plimbe prin casă. Se strecură printre dansatori şi ajunse în bucătărie, pe care cineva o uitase deschisă. Îşi aruncă o privire înăuntru şi se îndreptă apoi spre camera unde presupunea că doarme Vesela. Dar acolo erau cei mai în vârstă şi nu îndrăzni să intre. Se întoarse în camera mare şi se opri în fața fotografiei care reprezenta grupul de feroviari. Se străduia să-l descopere pe tatăl ei.

Acordeonistul începuse o melodie nouă. Unii dintre musafiri continuară să danseze, alții se întoarseră la masă. Diko observă că Vesela trecuse pe lângă el şi se oprise în colț, lângă cele două prietene. Prinse momentul când se întorcea şi o opri.

— Nu pot să-l descopăr pe tatăl dumneavoastră. Ajutați-mă. E un om foarte simpatic…

— Vesela! îi întrerupse vocea mamei. Niciunul din ei nu auziseră soneria. Ea ridică privirea puțin cam speriată spre el şi fugi.

Oaspetele întârziat se dovedi a fi Asencio. Era îmbrăcat într-un costum maro nou, cu o cravată de mătase al cărei nod slăbit lăsa să i se vadă mărul lui Adam. Avea ochii roşii, abia se ținea pe picioare.

Pavka îşi întoarse partenera spre el.

— E aici antrenorul. Dispari până nu te-a văzut.

— Hm. Antrenor, neantrenor, ce-mi pasă mie! Director,

nedirector... O, ce fătucă...!

Pavka se grăbi să-şi tragă partenera din calea lui. Asencio trecu clătinându-şi silueta lungă printre dansatori şi îşi dădu drumul greoi pe laviță. Vesela îi aduse câteva sandvişuri şi vin şi se întoarse repede în camera cealaltă, cu speranța că Diko este tot acolo şi că-i va vorbi din nou. Îl văzu lângă pat pipăind covorul. Ceva în privirile lui o puse pe gânduri. Peste o clipă citea în ea exact lucrul de care se temuse cel mai mult – curiozitatea condescendentă a omului cu o situație socială mai bună. Era aproape sigură ce gândeşte: oameni buni, dar cam simpluți. Simți dintr-o dată cât de drag îi este tatăl ei, al cărui cap cărunt se mişca în ritmul muzicii. Casa aceasta a fost aranjată de-a lungul anilor nu ca deodată să vină cineva şi să... Se simțea foarte nefericită.

Diko mângâia țesătura moale cu degetele. Se simțea bine aici, era ceva cald şi intim în casa aceasta, ceva ce nu găsise nicăieri altundeva, nici chiar în propria sa casă. Şi ar fi dorit ca petrecerea să dureze mai mult, să nu se despartă prea curând de ofițerul care îl privea din fotografie cu ochii lui tinereşti. În casa aceasta era ceva patriarhal, sănătos, familial, ceva care îi amintea de faptele de arme din Balcani, de mieii fripți la frigare în umbra deasă a copacilor, de pâraiele limpezi, de pâine şi sare. Vinul îi aluneca puternic şi cald pe gât; dorea nespus s-o cuprindă pe Vesela în îmbrățişarea sa, să se învârtească cu ea. Ieşi din cameră şi se duse la cei care dansau. Aceştia tropăiau, aruncau picioarele în lături, dădeau din umeri. Un dans provincial demodat, dar asta nu-l enerva prea mult. Într-una din pauze, îl observă pe Asencio. Lunganul se întinsese pe laviță, picioarele îi atârnau afară. De pe buzele lui – umede de beție ca ale lui Bebo – se desprindea enervant de fals un şlagăr necunoscut lui Diko. Degetele lui lungi frământau cu neglijența caracteristică bețivilor un chiştoc; firişoare de tutun cădeau drept pe cravata lui desfăcută. Diko străbătu repede distanța dintre ei şi se opri în fața laviței.

— Asene!

Băiatul ridică capul încet. Îi aruncă o privire tulbure lui Diko.

— Ia uită-te la tine în ce hal eşti! Scoală-te, ia-ţi paltonul şi să nu te mai văd, haide!

Asen îl recunoscuse pe antrenorul său, se ridicase în picioare.

— De ce, tovarăşe antrenor? limba i se împleticea jalnic.

— Mai repede! Diko îl apucă de braţ. În jurul lor începuse să se adune lumea.

Asen îşi întinse mâinile lungi înainte, părând că vrea să se şi repeadă, dar privirea de gheaţă a ochilor cenuşii îi reteză parcă mâinile cu cuţitul – băiatul le lăsă în jos, se ridică nesigur şi încet şi se îndreptă spre ieşire clătinându-se. Diko îl ajută să-şi îmbrace paltonul şi ieşiră împreună afară. Puţin mai târziu se întoarse, liniştit, ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic. Înălţă capul şi pătrunse sigur de sine în camera unde erau musafirii. Toate privirile erau îndreptate spre el.

La plecare, Nadka ceru să se facă linişte.

— Tovarăşi, s-a făcut propunerea să se organizeze o excursie cu schiurile pe Vitoşa.

N-o lăsară să termine, începură imediat să bată din palme şi să strige:

— Bravo! Admirabil!

Nadka îl căuta în mulţime pe Şopeto, care se ascundea în spatele lui Cioki.

— Mai rămâne să-l rugăm pe tovarăşul Şopov să ne asigure schiurile. Şopov, ai cuvântul.

— E cam greu, mârâi Şopeto. Acuma toate sunt date, cine mai dă schiuri la vremea asta?!

— Dar tu ce ai făcut până acuma? se răţoi Drago.

— O să găsească el, zise Cioki.

Iar Mătuşica strigă:

— Haide, că mă învaţă Cioki să mă dau cu schiurile!

— Ei, oameni buni, aici e ceva la mijloc: ea îl învaţă să danseze, el o învaţă să schieze, idilă, ce mai!

Cioki se tulbură.

— Pavka, ține-ți gura!

— Aşadar, rămâne stabilit! Chipul Nadkăi strălucea. De tovarăşul Şopov depinde când plecăm. Haide, Şopov, apasă pe accelerator!

Diko nu putu să-şi îndeplinească dorința de a rămâne măcar o clipă singur cu Vesela. Jucătorii şi mai cu seamă lipiciosul de Goşko nu-l slăbeau o clipă. Ieşiră în stradă împreună. Înainte să dea colțul, Diko mai îmbrățişă o dată cu privirea casa; în acelaşi moment îşi aminti că a doua zi avea întâlnire cu Valentina şi îl copleşi o silă puternică. Cu cât se îndepărta mai mult de căsuța luminoasă, cu atât mai mult avea impresia că se scufundă într-o beznă cleioasă, dulceagă; picioarele încetineau fără voie mersul, privirea îi fugea înapoi, dar iată că luminița mai licări de câteva ori şi apoi, deodată, se făcu întuneric.

Pentru prima oară, Vesela întâmpina cu oarecare neplăcere îndemnul mamei sale de a face curățenie înainte de a se culca. Se grăbea să rămână singură. Se întâmplaseră atâtea lucruri.

Însă când se strecură sub pătură şi primii fiori produşi de cearşaful rece îi trecură, îşi dădu seama cu mirare că nu-şi poate aminti de nimic. Dar sufletul îi era plin.

*

Temerile lui Diko erau neîntemeiate – zilele se scurgeau una după alta şi nimeni nu mai spunea nimic despre echipă. Se vede că şefii, dintr-un motiv sau altul, se împăcaseră cu gândul. Dar însemna aceasta oare că se convinseseră de justețea hotărârii antrenorului? Diko avea motive să creadă că, cel puțin în ceea ce îl privea pe Țacev, problema se prezintă ceva mai deosebit. Țacev nu mai venea la antrenamente; deşi era la fel de amabil şi binevoitor cu Diko ca şi înainte, în comportarea lui era ceva nou. Acest ceva nou se concretiza prin faptul că secretarul de partid se ferea să se amestece în vreun fel în problemele echipei.

Se întâmpla, în felul acesta, ca cele două grupuri de

baschetbalişti să se întâlnească pe teren. Cei excluşi începuseră să se antreneze sub conducerea lui Şopeto – la început cu multă ardoare. Dar înverşunarea de care fuseseră cuprinşi slăbi treptat şi pe primul plan apăru din nou incapacitatea responsabilului sportiv de a conduce echipa. Se împrăştiau, începuseră să întârzie, nu mai voiau decât să joace. Şi, unul după altul, se lăsau păgubaşi. Lui Diko îi venea greu să-i privească. Se căznea să nu se gândească la ei.

Într-o dimineață îi telefonă Cioki.

— Tovarăşe antrenor, ne-au luat sala. Pentru două săptămâni – Cioki vorbea cu pauze, dezlânat. Ştiți, echipa de teatru pregăteşte un spectacol. Comitetul sindical le-a dat şi orele noastre, că nu le-a ajuns timpul să se pregătească. V-am dat telefon ca să nu vă mirați diseară când veniți. Veniți, nu-i aşa?

— Am să vin. Mulțumesc, Cioki!... I-ați spus lui Țacev, ştie de treaba asta?

— Nu, nu i-am spus. Trebuia?

— Nu, nu vă grăbiți!... Aşa care va să zică! Două săptămâni. Şi nu şi-au pus întrebarea ce o să facem noi în timpul ăsta?

— Păi, cică să ne odihnim. Că meciurile noastre sunt mai încolo şi putem să sărim câteva antrenamente... Nea Doncio s-a certat cu Raikov, care a zis că nu poate să facă nimic.

— Frumoasă treabă!

— Dacă ați şti ce necăjiți suntem!... Cioki mormăi un „La revedere!” gros şi închise telefonul.

Diko se duse în bucătărie, la tatăl său. Pe nesimțite, Bătrânul devenise primul lui ajutor, şi el îşi pleca urechea la sfaturile lui. Îi relată pe scurt convorbirea cu Cioki.

Pelin Dikov nu se grăbi să se pronunțe, dar se părea că are ce să spună.

— Ei? zise nerăbdător Diko.

Bătrânul clipi din ochi.

— Mi-a venit în minte ceva. În timpul turneului m-am împrietenit cu antrenorul de la Facultatea de agronomie. Au

o sală frumoasă, sigur că ai jucat şi tu acolo. Sunt convins că o să-mi facă hatârul şi...

Diko se încruntă:

— Bravo! De câte ori trebuie să-ți repet că nu vreau să se audă de echipa mea? Mai bine să-mi spui ce vrea să însemne toată această manevră? Am impresia că se pune ceva la cale, dar nu ştiu de unde s-o apuc. Nu-ți dau pace să lucrezi în linişte, asta e...

— Ce obicei e ăsta să le vezi pe toate în negru? protestă Bătrânul. Trebuie să ai ceva mai multă încredere în oameni.

— Încredere spui?...

— Ce ştii tu despre viață?

— Mai ştiu şi eu câte ceva... Mă duc chiar acum la Rodina şi sau aşa, sau aşa...

— Asta este! Sau – sau. Dar nu s-ar putea ca într-adevăr cei cu teatrul să fi întârziat? Mâine or să ne cedeze ei locul!

— Ce nobil eşti!

Diko smulse paltonul din cui. Să te întrerupă în mijlocul lucrului! O jumătate de lună cu brațele încrucişate! Cine o să-i dea înapoi zilele pierdute?...

*

Maşinile bufneau surd. Dincolo de ferestre se învârteau roțile uriaşe ale maşinilor. Diko stătea în mijlocul curții, împietrit de un fel de slăbiciune care făcea ca totul să i se pară fără sens. Unde să se ducă? La cine?

Un om voinic ieşi numai în haină de la direcție, se opri în prag, ezitând o clipă, apoi începu să alerge spre clădirile fabricii. Zăpada îi scârțâia sub picioare.

Omul se întoarse cu o expresie de nemulțumire în ochii strânşi, de pe buzele lui cărnoase se desprindea un şuvoi puternic de aburi.

— Poate că nu vă mai amintiți de mine, începu Diko.

Expresia de nemulțumire dispăru. Directorul zâmbi mirat.

— Dikov, cu ce vă pot fi de folos?

— Vreau să vorbesc cu dumneavoastră despre echipă. S-au întâmplat anumite lucruri. N-am sa vă răpesc multă vreme... Puteți să-mi acordați două minute?

— Cu plăcere. Directorul făcu repede o socoteală. Ştiți ceva? Urcați la mine în birou, mă întorc în cinci minute. Aveți timp. Nu-i aşa?

— Da, bineînțeles!

Diko se aştepta ca mobilierul din cabinetul directorului să fie impresionant. Dar nu era aşa. În cabinet era mobila tradițională de piele, o garnitură de marmură pentru scris, un covoraş pe perete, câteva flori, două tablouri şi o vitrină cu produse ale întreprinderii. Covorul de pe jos nu era persan, perdelele de la geamuri nu erau de pluş. Biroul, dacă nu punem la socoteală telefonul şi stiloul gros deschis, cu peniță de aur, era complet gol. Şi totuşi, cabinetul făcea o impresie apăsătoare.

Diko se aşeză într-unul din fotolii. Trebuia să-l câştige definitiv pe omul acesta de care, după câte înțelegea, depindea aproape totul în întreprindere. Trebuia să vorbească serios cu el – fără afectare şi fără înflăcărare – ca despre un lucru deosebit de important. Numai în felul acesta va privi şi el, la rândul său, chestiunea în mod serios. De exemplu, n-ar fi deloc rău să înceapă cu o introducere gravă. Să-i expună rar şi amănunțit situația echipei, obiectivele mai apropiate pe care şi le-a propus şi cum vede viitorul – aici ar putea să ridice puțin tonul. Şi îl va trata ca pe un om care se pricepe la sport şi asta cu siguranță o să-i facă plăcere.

Directorul veni mai curând decât se aştepta Diko.

— Am întârziat? întrebă el, străbătând repede distanța până la birou şi lăsându-se să cadă greoi, cu un oftat, pe scaun. Îşi sprijini coatele pe birou şi se uită la Diko. Aşa-a. Ei, ia spuneți, despre ce este vorba? Fac ceva progrese băieții noştri? Putem să contăm pe ceva?

— Fără nicio îndoială.

— Dar mie parcă nu-mi vine să cred... Dacă până acum nu s-au ridicat, cum se poate aşa, dintr-o dată? Şi tocmai ai

noştri!... Se părea că directorul ținuse mult timp ascuns acest gând.

— Vă amintiți ce v-am spus că încă în acest sezon se va vorbi despre Rodina! spuse Diko. După câtva timp adăugă: Şi peste un an o să ne măsurăm forțele cu Casa Centrală a Armatei, Spartak, Dinamo...

— Ei, dar acolo, la dumneavoastră, la baschet, nu mai sunt şi alte colective muncitoreşti – parcă aşa v-ați exprimat? Noi o să fim primii? – În ochii mici, fără culoare, se aprinsese o flăcăruie.

Diko se decise să profite de ocazie şi începu cu îndrăzneală; introducerea lungă şi amănunțită, hotărârea de a se purta reținut şi serios fuseseră date uitării.

— Colective muncitoreşti ca acesta mai există, se înțelege, şi în această privință nu vom fi noi primii. Dar este vorba de altceva. Niciunul din aceste colective nu a reuşit să-şi facă un nume în baschet şi să se ridice la nivelul marilor echipe. Asta este ceea ce dorim noi şi ceea ce vom realiza! Vom servi de exemplu pentru multe alte colective. Diko se ridică şi se plimbă prin fața biroului. Visuri, fantezie, ar putea spune cineva. Dar dacă muncim, dacă nu ne lăsăm şi, bineînțeles, dacă nu ni se fac greutăți, toate acestea vor deveni foarte curând realitate.

Directorul părea să nu dea nicio atenție aluziei. Căzuse pe gânduri. Peste o clipă ridică capul.

— Da! Nu e deloc rău!... Echipa Rodina! Dați-i drumul mai departe. Numai să nu-şi piardă capul. Sportul e sport dar să nu uite de muncă!... Băieții sunt buni, nu pot să spun nimic – să fie tot aşa şi de acum înainte, ba chiar mai buni. Când spun „baschetbaliştii” toți să spună „Jos pălăria!” Iar în ce mă priveşte pe mine – vă stau la dispoziție cu tot ceea ce este în puterile mele.

— Tocmai de aceea am venit la dumneavoastră, se grăbi Diko. Ne căznim să creăm o echipă, ne vărsăm sudoarea pe teren şi se găsesc oameni care ne fac dificultăți. Nu cred în noi sau, poate sunt, în general, adversari ai sportului – motivele diferă. Dar iată că ne-au dat afara din sală pentru

două săptămâni. O să vă mai odihniți așa ne-au spus.

Directorul își încruntă sprâncenele groase:

— V-au dat afară?! Cum așa? Nu înțeleg.

— Cei din echipa de teatru vor să folosească sala în fiecare zi până la spectacol și comitetul sindical imediat...

— Așa, care va să zică? Eu nu știu nimic!

— N-au considerat de cuviință să vă spună... Eu lucrez după un plan, știți și dumneavoastră ce înseamnă un plan! Pentru mine fiecare clipă e prețioasă! Mâine poate că sala o să fie necesară pentru cor – dacă există așa ceva – sau pentru echipa de dansuri – știu că asta există! Sala trebuie folosită după un anumit program, iar programul trebuie respectat...

— Hm. Problema aceasta merită atenție. Directorul se lăsă pe spate. Diko nu-și luă privirile de la el.

Cineva bătu la ușă.

— Da! zise directorul mașinal. Ușa se deschise cu băgare de seamă. Diko privi cu ciudă la noul venit care stătea timid în ușă cu un dosar subțire în mână. Diko îl văzuse printre cei care veneau la teren să privească.

— Ce este, Vicio?

— Experiențele cu deșeurile de celuloid.

— Ei, ce s-a întâmplat?... Intră, intră!... Tovarășe Dikov, scuză-mă numai un moment!

Muncitorul se apropie de birou, desfăcu cu o mișcare nervoasă a mâinilor dosarul și îl puse cu atenție pe masă în fața directorului.

— N-a ieșit nimic, tovarășe director! Din calcularea proiectului reiese că munca nu rentează. Și nici calitatea nu e bună.

— Stai să văd... N-am pierdut prea mult cu experiența asta, nu-i așa? Ba chiar mă gândesc că n-ar fi rău dacă am mai repeta-o încă o dată, de data asta după ideea lui Petko.

Muncitorul desfăcu brațele și dădu din cap.

— N-are sens, nu-i așa? ridică directorul ochii de pe dosar.

— Sunt convins. Toate astea nu sunt decât fantezia...

— Hm. Începeți imediat şi să mă țineți la curent în fiecare zi... Dacă nu iese nimic, dăm un telefon la „Deşeuri” să vină să ridice celuloidul şi gata. E ceva neclar?

— Nu, tovarăşe director.

Când uşa se închise în urma muncitorului, directorul se scuză încă o dată față de Diko şi spuse îngrijorat:

— Nici eu nu vreau să pierdem timpul ăsta. Să vedem, ce se poate face?... Haide, dați-mi un telefon mâine! A doua oară n-are să se mai repete. Şi dacă mai aveți dificultăți, indiferent de ce natură, nu vă jenați, veniți la mine!

— Vă mulțumesc!

Seara, când se întâlni cu băieții, Diko le povesti în linii mari convorbirea avută cu directorul. Băieții se bucurară.

— Gata! Dacă v-a spus să-i telefonați...

Dar problema se rezolvă altfel. În ziua următoare Diko îl căută pe director la telefon, dar nu putu să-l găsească, ceva mai târziu însă, trei dintre băieți îl căutară pe el cu vestea bună, că din ordinul personal al directorului li se dă drumul, în zilele în care au antrenament, cu două ore mai devreme. Antrenorul îşi câştigase un aliat puternic.

*

Diko n-o mai văzuse pe Vesela de la ziua ei de naştere. Se hotărî chiar de la primul antrenament după noul orar să mai rămână puțin, până începe să repete echipa de teatru, care era programată imediat după antrenamentul baschetbaliştilor. Aflase că Vesela joacă în piesă şi dorea foarte mult s-o vadă pe scenă, deşi manifestările artistice nu-i plăceau prea mult.

Vesela veni printre primii, obrajii îi erau îmbujorați. De sub bascul gri scăpase un cârlionț adorabil. Lui Diko i se păru că se îmbujorează şi mai mult când îl văzu pe el. Spre propria lui surprindere o salută reținut; în acelaşi moment îşi dădu seama că după acest salut rece îi va fi imposibil să i se adreseze. Era neplăcut să rămână la repetiție, pentru că şeful echipei de teatru – aurarul cu care lucra Vesela – se

uita cam strâmb la el.

Nu putu să vorbească cu ea nici la celelalte repetiții. Se duse la spectacol. Jocul entuziast al actorilor nu le putea ascunde unora lipsa de experiență, iar altora lipsa talentului. Dar, oricum, fură aplaudați cu mărinimie, mai ales Vesela. După părerea lui Diko, succesul se datora mai ales faptului că rolul coincidea în multe privințe cu propriile ei trăsături de caracter.

Gândindu-se la frumusețea modernă a chipului ei, Diko se aştepta ca rochia demodată s-o transforme într-o caricatură; dar iată că i se înfățişa o Eugenie minunată, într-o rochie lungă gri cu talia înaltă. Rochia vetustă şi cocul uriaş şterseseră cu totul aspectul puțin provocator al feței sale; aceasta căpătase o puritate feciorelnică despre care se putea bănui că îi va rămâne întipărită pentru mai multă vreme pe chip.

Actul al treilea. Doctorul Kondov îi declară Eugeniei că o iubeşte şi o îmbrățişează. În rolul doctorului juca aurarul. Acesta se apropie sfios de Eugenia şi cu o mişcare bruscă şi neîndemânatică îi cuprinse umerii. Fata nu se trase înapoi, dar trupul i se înțepeni, iar Diko recunoscu în sinea lui că e mulțumit.

Imediat după spectacol, profitând de învălmăşeală, se strecură până la Vesela şi îi atinse uşor brațul. Fata se întoarse repede – tresări, se tulbură şi ochii ei strălucitori îl priviră speriați.

— Felicitări pentru joc! Ați fost minunată! Şi dacă ați şti ce frumoasă sunteți în rochia aceasta!

— Glumiți. Eu mă găsesc oribilă... Aşadar, ați văzut piesa?

— Da. Şi nu m-am plictisit nicio secundă. Deosebit de interesant mi s-a părut în special actul al treilea – momentul în care Kondov vă declară că vă iubeşte.

Fata se îmbujoră.

— Trebuie să vă mărturisesc ceva, continuă Diko insistent, n-am jucat niciodată pe scenă şi nici nu-mi prea place teatrul, dar într-un rol ca acesta aş fi jucat cu plăcere –

bineînțeles, cu condiția să vă am pe dumneavoastră ca parteneră.

Fata îl privea speriată.

— Şi cred că aş juca chiar mai bine decât el, adăugă Diko cu un zâmbet îndrăzneț.

— Sunteți sigur? şopti sfioasă Vesela.

— Absolut!... De altfel, prefer rolurile de felul acesta în viață... Mergeți mâine cu mine la cinema?

Vesela tăcu o clipă, apoi făcu un efort şi spuse:

— Pe o astfel de scenă eu nu joc...

— Să lăsăm gluma. Nu e nimic rău dacă vă invit la cinema. Am atâtea lucruri să vă povestesc.

— Mie? se miră fata.

— Da, dumneavoastră... Veniți, nu-i aşa?

Vesela privi în jur, ca şi când ar fi căutat ajutor de undeva. Spre ei se îndreptau aurarul şi alți doi actori.

— Vesela, eu plec... Mâine la şapte la Slaveikov! Vă rog.

— Bine.

*

Diko se îmbrăcă cu foarte multă grijă pentru întâlnire. Nu credea că fata va fi de acord să mai meargă undeva după cinema, dar aşa, pentru orice eventualitate. Trecând pe lângă cinematograful Slaveikov îi trecu prin minte s-o mintă, să-i spună că n-a reuşit să ia bilete. Renunță, pentru că nu ştia cum se va îmbrăca ea pe sub palton. O să se ducă cu ea la Clubul rus sau la Restaurantul maghiar, dar dacă se nimereşte să apară pe acolo vreunul din prietenii lui? Doar ştie ce fel de oameni sunt... Mai bine să bea câte un păhărel după film, în vreun loc liniştit.

Exact la ora şapte se opri în fața cinematografului Slaveikov. Seara era destul de blândă; străzile curățate de zăpadă erau umede. Torentul de oameni se mişca ceva mai încet. Fulgi rari cădeau din când în când.

Două minute mai târziu Vesela veni dinspre stația de tramvai. Diko observă cu plăcere că tinerii întorceau capul

după ea.

Îi reținu mâna mai mult timp.

— Am descoperit că aveți încă o calitate. Sunteți şi punctuală.

— Şi care sunt celelalte? întrebă ea cu un vădit efort. Se străduia să adopte acelaşi ton cu el.

— Celelalte sunt atât de multe încât o să întârziem la cinema dacă încep să vi le înşir pe toate... Unde să mergem acuma? Mai avem o oră...

— Unde vreți. Cel mai bine ar fi să ne plimbăm, vremea este aşa de plăcută! De câte ori mă trezesc şi văd că e timp frumos mă simt dintr-o dată veselă – ca şi când aş fi primit un dar.

Diko o ocoli şi trecu în stânga ei. Se îndreptau încet spre strada Rakovski.

— Sunteți foarte fericită dacă vă puteți bucura de asemenea lucruri.

— Pe dumneavoastră nu vă bucură?

— Nu. În general, cea mai mare parte din timp eu sunt nemulțumit.

— Ştiți că oamenii vă invidiază?

— Se poate. Fericirea este atât de relativă... Dumneavoastră sunteți mulțumită de viața pe care o duceți?

— Da, răspunse, după o clipă de gândire. Apoi adăugă: într-o oarecare măsură. Dacă am să reuşesc la Universitate, am să fiu şi mai fericită.

— Şi eu am fost pe acolo şi la ce bun...? Unde vă gândiți să vă înscrieți?

— La Chimie sau la Mecanică fină. Anul acesta am căzut, dar nu disper. Am să lupt şi până la urmă am să reuşesc.

— Mă faceți să-mi fie ruşine de mine însumi. Eu m-am lăsat la jumătate, aşa, fără niciun motiv. Pur şi simplu am hotărât că diploma nu-mi va folosi la nimic. Dreptul nu mă interesa; făceam eforturi să citesc şi tot ceea ce rețineam mi se evapora din minte imediat după examen. Bine, mi-am zis, am să ajung jurist. Dar ce fel de jurist am să fiu, dacă nu ştiu nimic? Diploma – la ce-mi foloseşte diploma? Numai ca să

mă laud în fața oamenilor că am studii superioare. Mulți învață numai pentru asta!

— O, mie îmi place chimia şi numai să intru...

— Munca nu vă stânjeneşte?

— Nu. Mă absoarbe. Dacă termin universitatea, mă întorc tot la Rodina.

— Priviți foarte departe.

Ajunseseră în fața cofetăriei. Diko se temea să nu răsară de undeva Bighi sau alt afacerist. Întoarse capul în partea cealaltă şi o făcu pe Vesela să meargă mai repede. Abia după ce cofetăria rămase mult în urma lui se simți mai liniştit şi se relaxă.

Strada Rakovski nu era ca în timpul verii. Vremea blândă îi făcuse pe oameni să iasă din case, dar, în comparație cu toamna, era mult mai puțină mişcare. Automobilele străbăteau repede bulevardul, pe trotuare oamenii se mişcau în voie. Lipsea zgomotul acela mărunt, specific acestei străzi aglomerate.

Când se apropiară de restaurantul unde obişnuiau să se întâlnească cu prietenii lui, Diko iuți din nou pasul – ar fi fost foarte neplăcut dacă prietenii lui ar fi făcut vreo legătură între absențele lui tot mai frecvente în ultima vreme şi fata aceasta, şi ce altă legătură să facă, din moment ce nu ştiau nimic despre echipă?

Aruncă rapid o privire furişă spre fată – îi plăcea, dar asta aşa, numai când erau singuri. I se părea că dacă o să meargă cu ea în societate, totul se va nărui şi se va vedea exact ce-i lipseşte. Deocamdată nu putea spune decât că era atât de deosebită față de toate femeile pe care le cunoştea, încât acest lucru era suficient ca să facă imposibilă întâlnirea lor în acelaşi loc.

Intrară în cafeneaua Bulgaria. Cea mai mare parte a meselor erau ocupate, nu mai erau locuri libere decât în fund, unde stăteau de obicei clienții mai în vârstă. Diko şi Vesela ocupară o masă lângă cabinele telefonice. În apropiere, un grup mare de pensionari îşi întrerupseră conversația ca să-i privească. Câțiva chiar întoarseră capul.

Diko comandă un cocteil şi prăjituri pentru Vesela, iar pentru el un coniac. Fata refuză să bea alcool.

— Nu-i simt gustul, zise Vesela. Niciodată nu-mi dau seama când un vin este bun şi când nu.

— Atunci beți numai aşa, pentru dispoziția sufletească, îi propuse Diko.

— Nu-mi vine deloc, strâmbă ea din năsuc.

— În schimb, eu nu pot fără asta.

Când veni chelnerița ca să-i plătească, Diko o întrebă de ce iarna nu se face înghețată – în toată lumea se face, numai la noi nu. Chelnerița îi răspunse cu un zâmbet drăgălaş că nu ştie. Cu un gest degajat, Diko refuză să ia restul care nu era deloc neînsemnat. Spera să facă impresie asupra Veselei şi prin asta.

La ieşire, Diko se opri în fața intrării în restaurant, dinăuntru se auzea orchestra.

— Trebuie să venim într-o zi să dansăm – de ziua dumneavoastră nu mi-a venit rândul.

— Dar n-ați dansat cu nimeni!

— Nu voiam să dansez decât cu dumneavoastră, dar mi-a fost teamă să vă invit.

Ea tăcu.

La cinema, când luminile se stinseră, asaltul lui Diko încetă. La început voia să-i caute mâna în întuneric, dar în ultimul moment, gestul i se păru naiv şi caraghios. Numai o dată apucase o femeie de mână la cinema, dar asta fusese foarte demult şi, de fapt, aceea nici nu era femeie, era un copil – şi era şi el tot copil. Îşi strângeau mâinile şi îşi închipuiau că țin fericirea în ele.

Filmul era o comedie şi Vesela râdea din toată inima. Diko o invidia – îi venea şi lui să râdă, dar nu-şi putea da drumul aşa. Şi la meciurile de fotbal i se întâmpla la fel, i se părea interesant, se înfierbânta, dar să sară în picioare, să dea din mâini sau să înceapă să strige ca cei mai mulți dintre privitori – asta nu putea. Îl oprea ceva, îşi îndrepta adesea privirile spre ea, îi făcea plăcere să-i privească gura frumoasă, ademenitoare şi pură în acelaşi timp. Liniile

sprâncenelor se ridicau tainic şi sever în semiîntunericul sălii.

— V-a plăcut? o întrebă când ieşiră de la cinema.

— Foarte mult.

— Da. Filmul a fost bun, Acuma unde mergem?

Vesela îl privi mirată.

— Numai să nu-mi spuneți că e târziu şi că trebuie să vă duceți acasă, ridică Diko mâinile cu o spaimă prefăcută.

Ea se tulbură:

— Dar chiar că e târziu şi... unde să mergem?

— Putem să ne întoarcem la Bulgaria şi să dansăm... Seara trebuie să fie completă, nu pot să vă las aşa...

— Dar pentru mine e plină, m-am simțit atât de bine! zâmbi ea şi apoi adăugă: Să vă spun ceva din profesia mea: ştiți ce urâtă poate fi ornamentația când este prea încărcată?

Diko zâmbi:

— Bine zis... în orice caz, pentru mine nu e suficient, îmi mai trebuie ceva ca să pot spune că am petrecut foarte bine.

Mergeau în tăcere. Se gândi îndârjit: de ce este el aşa? Acum o să adoarmă nemulțumit de el însuşi dacă se despart numai în felul ăsta. De ce are impresia că i se cere mai mult? De ce se teme că fata o să se supere pe el dacă nu-i mai oferă încă ceva? Nu se poate purta oare simplu, ca un om oarecare?

Din vorbă în vorbă, aproape fără să-şi dea seama, Diko văzu că au ajuns în colțul străzii Klokotnița. Îşi aminti din nou de primele lui întâlniri amoroase; când era încă elev, se conduceau unul pe altul de câteva ori şi nu se îndurau să se despartă. Ciudat: cu Valentina nu putea schimba două cuvinte fără să se enerveze!

La vreo sută de metri de căsuța galbenă cu ferestrele puternic luminate, Diko încetini pasul. Avea o oarecare experiență cu astfel de fete. Ştia că nu le place să fie văzute de vecini. Dar Vesela continuă calmă să meargă mai departe şi se opri abia când fură în fața casei ei.

— La revedere! Vreți să ieşim împreună şi mâine?

— Mâine? În ezitarea fetei se simțea o bucurie timidă.

— Mâine. În acelaşi loc şi la aceeaşi oră.

— Bine... La revedere!

Diko se întoarse brusc şi, fără să se uite înapoi, se îndepărtă repede. Se simţea uşor şi mulţumit.

Capitolul VI

DOREA DIN CE ÎN CE MAI MULT să fie mereu împreună cu Vesela. Ce se întâmplase oare cu el? Se îndrăgostise? Îi plăcea tot ce venea de la ea. Îi făceau deosebită plăcere mai ales mişcările rapide şi bruşte ale mâinilor ei – atât de bruşte, că te-ai fi aşteptat să fie urâte. Dar iată că erau pur şi simplu fermecătoare. Dar cel mai mult îi plăcea râsul ei sincer, care izbucnea din nimic şi pentru nimic. Fata aceasta ştia să râdă de orice: de bătaia cu bulgări de zăpadă a copiilor pe stradă, de punga fierbinte cu castane coapte. Cu ea era totdeauna interesant şi el se simțea liniştit. Îşi aleseseră o cârciumioară nu departe de casa ei. Era curat, mesele erau acoperite cu fețe de masă albe, erau şi vase cu flori, mirosea a grătar, aveau şi un radio care cânta încet. O învățase să bea câte un păhărel de vin. Când ridica paharul spre el ca să ciocnească, Vesela lua o înfățişare exagerat de solemnă, de parcă ar fi îndeplinit un ritual. Îi era atât de dragă, încât nici nu înțelegea cum de se putea abține. Dar apropierea dintre ei se realiza pe căi exterioare. Până acum o ținuse de câteva ori de mână şi atâta tot. Dar cum simțea că-i fierbe sângele când îi atingea degetele subțiri şi calde!

Valentina devenise pentru el un adevărat coşmar. Abia o mai suporta. Recunoştea că era aceeaşi, nu se schimbase, dar nu voia să recunoască nici că el este de vină. Făcu o încercare serioasă, dacă nu să rupă definitiv cu ea, măcar să mai rărească întâlnirile. Îi vorbi din nou de pericolul pe care îl reprezenta răutatea lui Petio – îşi dădea seama ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi aflat Mişo? Dar ea se vindecase de

spaimă.

Valentina îl şi costa foarte mult. Începuse cândva cu bomboane de ciocolată şi lichior, după aceea mai adăugă şi Nescafe, pe care îl cumpăra la nişte prețuri exorbitante de la Bighi. Acesta devenise pentru ei un obicei care se răsfrângea neplăcut asupra buzunarului lui. Diko observase că atunci când merge cu Vesela cheltuieşte o sumă relativ neînsemnată, cu atât mai mult cu cât fata nu accepta să plătească numai el şi adesea împărțeau nota pe din două. Se temea să-şi numere banii, îi măsura din ochi, după grosimea pachetului. Pachetul scădea şi devenea mai subțirel pe zi ce trecea, iar îngrijorarea lui creştea direct proporțional cu aceasta: ce o să facă atunci când se vor termina banii? Trebuia să se gândească la un serviciu, la muncă, fiindcă, iată, după cum se vede, nu e capabil de altceva. Atunci când se cunoscuseră, Țacev pomenise ceva despre posibilitatea creării unui post de antrenor de baschet şi mai revenise asupra acestei chestiuni şi cu alte prilejuri. Dar dacă se realiza lucrul acesta, exista primejdia ca munca lui cu băieții să slăbească în intensitate – nu l-ar fi lăsat să antreneze numai o singură echipă!

Diko ascundea cu grijă legătura lui cu Vesela. Se ferea cel mai mult de oamenii de la întreprindere, dar se ferea şi de prietenii din cercul lui, ba chiar şi de sportivi. Nu voia să dea ocazie pentru bârfe şi anecdote, înainte de a fi sigur de ceea ce doreşte el însuşi. Dar, într-un anumit fel, Sofia e mică. Vesela şi Diko se întâlneau în fața cinematografului Slaveikov – aşa începuseră şi aşa rămăsese obiceiul. Mai întâi îl văzură baschetbaliştii de la Spartak. După aceea, absolut pe neaşteptate – îi zări Bătrânul. Tocmai ieşea de la magazinul alimentar din colțul străzii Graf Ignatiev cu Rakovski. Din buzunar îi ieşea capătul unui pachet lunguieț. Maxilarele i se mişcau încet, mestecând cu voluptate, iar pe față i se aşternuse o expresie de satisfacție. Diko îşi aduse aminte că la prânz Bătrânul se lăudase că a descoperit undeva o pastramă minunată, iar după-amiază avea intenția să-şi cumpere pentru o gustare. Se strădui să

treacă pe lângă el neobservat, împreună cu Vesela, dar în ultimul moment, tocmai când credea că este salvat, Bătrânul îi văzu. Ar mai fi putut încă să dispară, să-l facă să creadă că-i confundase, dar Veselei îi erau străine astfel de trucuri. Tulburată, ea încetini pasul şi salută cu voce tare:

— Bună ziua, tovarăşe Dikov!

— Bună ziua, bună ziua, se bâlbâi Bătrânul.

A doua zi de dimineață, Bătrânul intră mai devreme la camera lui şi după ce se învârti câtva timp, mutând fără rost lucrurile lui Diko dintr-un loc într-altul, începu dintr-o dată, netam-nesam, să vorbească despre echipa de fete: cât de mult doreau să joace, dar Şopeto era neserios... Diko înțelese unde bate şi îşi pregăti răspunsul.

— Mai ales Vesela, ea se străduieşte cel mai mult, zise Bătrânul. Parcă ar fi fata mea, e un copil tare bun!

— Să nu-ți închipui cine ştie ce... mormăi Diko. Eu şi cu ea... ne-am întâlnit întâmplător.

— Am spus eu altceva? clipi şiret din ochi Bătrânul, şi zâmbi satisfăcut de sine. Dar eu tocmai aşa o noră îmi doresc!

— Eu n-am să mă însor niciodată.

— Cândva o să te saturi de singurătate! Numai să mai apuc să trăiesc şi eu.

Al treilea care-i văzu fu Petio. Dădu peste ei în micuța cofetărie Dinamo de pe strada Salonic – stăteau într-un colț şi beau bragă. Ba, ceva încă şi mai rău, Diko o ținea de mână. Petio avea un palton bleumarin-închis, un fular frumos l-a gât şi mănuşi galbene de piele. Bărbierit proaspăt, cu țigara atârnându-i neglijent în colțul gurii bine desenate, i se păru lui Diko mai interesant şi mai frumos ca niciodată, iar când observă că şi Vesela se uită des la el, simți că ceva îl muşcă de inimă. Petio îşi cumpăra țigări, era imposibil să nu-i vadă la ieşire. Diko preferă să vorbească el primul

— Alo, Petio!

El se apropie vioi. Privirea i se oprise cu ochi de cunoscător asupra fetei şi din faptul că vocea îi răsună

mângâietoare şi profundă, Diko înțelese că fata îi plăcuse.

Petio puse mâna pe spătarul scaunului liber.

— Se poate? Numai un minut.

— Evident. Poftim! Vesela, să-ți fac cunoştință...

— Cumplită seară! începu Petio, privind arogant drept la Vesela, în timp ce din ochii lui mijiți străbătea o strălucire molatică. Sunt invitat într-un loc plicticos. Sper s-o şterg pe la ora unsprezece. Diko, tu unde ai să fii? Să bem un pahar de bere, ce zici? ...Dar eşti ocupat...

Petio se uită la ceas şi sări în sus:

— Am întârziat. La revedere, domnişoară. Mi-a făcut plăcere! Se aplecă deasupra mâinii Veselei şi Diko era sigur că o să i-o sărute. Dar Petio ridică doar ochii spre fată, îi ținu ațintiți o clipă, apoi dădu drumul mâinii, se îndreptă şi îşi scoase mănuşile din buzunar. Zâmbi fermecător şi ieşi cu paşi repezi. După graba cu care Vesela lăsă ochii în jos, Diko înțelese că Petio şi aruncase o privire prin fereastră.

A doua zi pe la amiază, Petio îi dădu un telefon.

— Felicitări. Unde ai găsit-o? E ceva serios?...

— Nu, râse Diko forțat. Numai aşa, să-mi mai omor timpul.

— E minunată! zise Petio, Tăcu un timp, apoi adăugă nepăsător: Dar eu prefer femeile măritate...

Fraza nu era spusă numai aşa, la întâmplare. Diko înlemni.

*

O dată, trecând cu Vesela prin fața restaurantului Rakovska, Diko se simți cuprins de o dorință neaşteptat de puternică de a o arăta prietenilor lui. Mai devreme sau mai târziu, tot ar fi aflat cu toții, dacă nu cumva au şi aflat. Lipsa de încredere ar fi putut să-i supere şi să-i determine să-i închidă uşile. De fapt, închipuindu-şi că lucrul acesta s-a şi întâmplat, simți un fel de bucurie. Prin fața ochilor i se perindară ca într-un film multe din petrecerile lor – anoste, plicticoase prin monotonia lor şi decorul ciudat; îngălate şi

pretențioase, totuşi oarecum interesante şi atrăgătoare datorită gustului aceluia amăgitor pe care îl are şi țigara pentru un fumător bolnav la pat.

În realitate, el nu văzuse încă dacă Vesela ştie să se poarte în societate. Şi poate că tocmai teama că l-ar putea decepționa îl făcuse să o țină deoparte. Tulburat de faptul că se lăsase fermecat atât de repede, căuta mereu alte şi alte dovezi şi confirmări ale calităților cu care îl cucerise. În general vorbind, nu-i păsa de părerea prietenilor lui; totuşi, nu era cu totul lipsit de importanță ce vor spune. Dacă Vesela, cu dragostea ei sinceră de viață şi simplitatea ei drăgălaşă, le va plăcea şi lor, snobilor – atunci ce şi-ar putea dori mai mult?

Dar Diko se mai gândea şi la altceva. Calmul nesimțitor şi siguranța de sine a Valentinei îl aduseseră într-un asemenea hal de iritare, încât simțea dorința s-o rănească – s-o facă să înțeleagă că nu e singură şi că reprezintă numai un fenomen trecător în viața lui. Valentina să vadă şi să înțeleagă că n-a adus-o întâmplător pe fata asta cu el; măcar o dată să citească în ochii ei supărare sau furie – asta ar fi o răsplată, pentru el. Şi... poate că în acest caz n-ar mai avea o părere atât de proastă despre ea.

— Vesela, hai să intrăm aici.

— De ce nu la restaurantul nostru?

— Vreau să mă întâlnesc cu nişte prieteni. Poate că o să stăm cu ei în seara asta. Dacă nu ai nimic împotrivă...

— Nu, bineînțeles, spuse Vesela fără prea mare bucurie.

Intrară în restaurant. Chiar de la intrare Diko observă că masa lor din fund era liberă. În primul moment se simți uşurat, dar după aceea îi fu ciudă – nu-i plăcea să amâne.

— Un moment, Vesela!

Goşo venea de la bufet cu tava încărcată şi când îl văzu se opri. Dinții lui de argint se arătară, strălucitori.

— Unde ai dispărut? I-am întrebat de tine – nu ştie nimeni nimic... Pofteşte, uite aici! se apropie el de Diko şi, dând cu ochii de Vesela zise: Ei, ce bine trăiesc unii!

— Nu stăm, Goşo... Ştii cumva unde sunt ceilalți?

— Bineînțeles! Mi-au spus de o sută de ori că dacă vine cineva dintre ai voştri... La Toni, acolo se adună... Îl ştii, nu-i aşa?

— Mersi, Goşo! Mă duc şi eu!

— Haide, şi nu ne mai uita!

Locuința lui Toni era o cameră mare, goală, în care se pătrundea printr-o intrare din curte. Prietenii nu ştiau ce să invidieze mai mult – poziția bună a acelei camere – căci aci puteai aduce pe oricine fără să fii observat – sau afluența de pachete bogate din străinătate. În general vorbind, Toni era bine îmbrăcat, dar în comparație cu cămăşile splendide de nailon, ciorapii multicolori, puloverele de lână şi lucrurile de damă încă şi mai frumoase pe care le înşirase în fața prietenilor, hainele lui păreau sărăcăcioase şi fără culoare; şi toate acestea nu făceau decât să confirme o dată în plus avariția lui. În invidia prietenilor se amesteca şi o doză considerabilă de dispreț şi asta îi mai liniştea.

Toni era atent să nu dispară ceva. Prietenii şi mai cu seamă femeile erau de-a dreptul topiți, pipăiau materialele cu mâini avide, întrebau pe şoptite de preț şi încercau zadarnic să se privească în hârbul de oglindă în care se bărbierea gazda.

— Combinezonul acesta este foarte frumos, zise Sandra – ridicându-l cu două degete de bretele, dar al meu este şi mai frumos. Vreți să vedeți?

Îşi ridică fusta. Ieşiră la iveală picioarele ei groase, cu genunchi strălucitori din cauza ciorapilor întinşi, iar deasupra lor, ca o spumă de mare, atârna dantela combinezonului alb ca zăpada.

Diko se uită la Vesela. Aceasta privea mirată. Fața îi părea acoperită de o umbră.

— Ce, crezi că numai tu ai? strigă pe neaşteptate Lena cu vocea ei pițigăiată. Profilul ascuțit i se desena pe perete ca o pasăre de pradă. Am şi eu, numai că al meu e marfă veche, încercată, nu ca ale voastre, nailon-nenailon. Cândva tata mi-a cumpărat o duzină întreagă de la fabrica lui Pantev. Ce

ştiţi voi!...

— Mor de nerăbdare, strigă Ognean şi clipi din ochi.

De când Diana trecuse în braţele lui Gheri, fiul dirijorului făcea turul tuturor femeilor din grupul său şi se lăuda că avusese succes la toate.

— Dacă insistaţi... Na! Uitaţi-vă!

Coapsele Lenei erau subţiri, combinezonul îi era ars din loc în loc de ţigară.

— Nu e prea plăcut, mormăi ca pentru sine Petio, dar destul de tare ca să-l audă şi Vesela.

— Ai ceva de băut? se întoarse Lena către gazdă.

— Nu. Nicio picătură.

— Uf, mare zgârie-brânză mai eşti!

— Trebuie s-o dăm afară! şopti Petio.

— Nu face niciun rău, ripostă Diko, numai din dorinţa de a-l contrazice.

E drept că Lena devenise imposibilă. Era aproape mereu beată, şi neruşinarea ei, care nu fusese mică nici altfel, nu mai cunoştea margini. Dar până acum Petio o suportase. De ce tocmai astăzi?

Toate privirile se îndreptară dintr-o dată spre doctor şi spre iubita lui, Mimi, care stăteau lângă uşă şi discutau ceva. Cu ea se petrecuse o schimbare. Pe capul său mare se clătina o pălăriuţă elegantă cu un pampon roz-deschis. Picioarele ei groase şi scurte erau încălţate în pantofi sport noi, cu talpă groasă de cauciuc. Aşa cum era cu ei, aducea a fotbalist.

— Mimi! E rândul tău acum, strigă Bebo cu buzele umede. Doctore, îi permiţi?

— V-vă rog, mormăi doctorul cu o voce atât de tristă că toţi izbucniră în râs.

— Mimi, haide! Tu eşti o fată bună! se apropie de ea Ognean.

Mimi strâmbă capricioasă din buze.

— Nu, nu vreau.

— Te rog!

Diko fierbea. Îi trecu prin minte că o făceau intenţionat.

Prinse o privire răutăcioasă în ochii Sandrei, dar era prea târziu.

— Am uitat-o pe domnişoara, zise ea.

În clipa aceea Diko simți că urăşte din tot sufletul două persoane, pe ea şi pe Bebo, care, cu buzele umede, bătea din palme şi o îndemna:

— Haideți, haideți... din spirit de solidaritate. Şi mai la lumină.

Privirile celorlalți o înconjurară pe Vesela din toate părțile. Parcă se bucurau dinainte, satisfăcuți de stânjeneala ei. Dar, spre uimirea lui Diko, care o privea disperat numai cu coada ochiului, fata nu se tulbură. Zâmbi drăgălaş şi răspunse:

— Eu nu am lucruri europene, din vest, nu e interesant.

Dintr-o dată se făcu tăcere. Petio zâmbea tulbure.

— Iată ce înseamnează să nu porți lucruri europene, dar să te porți întru totul ca un european, zise Petio, privind undeva, spre perete.

Diko observă că obrajii fetei se îmbujoraseră uşor.

Toni adună lucrurile şi le băgă într-un geamantan. În colțul cel mai îndepărtat al camerei, doctorul şi Mimi erau ocupați cu una din certurile lor obişnuite. Se străduiau să vorbească în şoaptă, dar furia îi făcea să ridice vocea şi multe cuvinte se auzeau foarte clar.

— Ai spus „vă rog”! Ai fost de acord, sâsâi Mimi.

— Dar, sufletelule...

— Aşa, care va să zică! Bine!... Nemernicule, nemernicule!

Apoi Bebo se plânse că trebuia să se gândească serios la o ocupație – în mahala toți îl priveau strâmb. Sandra râdea zicând că acestea erau „ultimele ei zile”. În ultima vreme în jurul ei se tot învârtea un mârlan, mama ei insista – nu avea ce să facă. Ognean şi Lena stăteau în uşă, gata de plecare.

Afară, prietenii îşi luară rămas bun foarte repede, într-un mod care îl făcu pe Diko să presupună că îşi dăduseră întâlnire mai târziu. Rămaseră numai Petio şi doctorul, care privea disperat în urma lui Mimi – pălăria ei roşie se clătina ca o creastă pe capul unei păsări mari şi serioase. Mimi îi

spusese s-o lase în pace, să n-o mai caute şi, deşi asta nu se întâmpla pentru prima oară, doctorul aci roşea, aci se îngălbenea – numai nasul lui cârn păstra o culoare statornică.

— Voi unde vă duceți acuma? întrebă Petio, privind cu un ochi la Vesela.

— Noi?... Nicăieri.

— Atunci veniți la bar. Au să fie toți acolo.

Diko nu răspunse. Fuseseră atâta timp împreună şi nu-i spuseseră nimic. Aşa procedau întotdeauna când voiau să scape de vreunul din grup. Diko îi disprețuia, dar, cu toate acestea, se simțea ofensat.

— O să fie foarte frumos! continuă Petio.

— Eu trebuie să merg mâine la lucru, interveni timid Vesela. Dar lui Diko i se păru că în cuvintele ei este mai curând dorința de a merge. Părea un fel de continuare a faptului că mai înainte roşise când Petio îi făcuse un compliment. Fără să se uite la Vesela, se întoarse spre Petio.

— Bine. Poate că o să venim... La ce oră?

— Am fixat întâlnirea la zece şi jumătate la cafeneaua Bulgaria. O să ne facă mare plăcere dacă o să veniți, adăugă Petio, mâncând-o din ochi pe Vesela.

Rămânând singur cu Vesela, Diko continua să tacă încăpățânat. O, înțelegea el prea bine treburile astea: îmbujorarea, intervenția în discuție atunci când nu te-a întrebat nimeni... Fie că nu vrea să recunoască că îi place Petio, fie că are foarte multă experiență.

Fata îl privea neliniştită. Asta îl înfuria şi mai mult. Încerca acest sentiment pentru prima oară. Îi era greu, dar, în acelaşi timp, o dulceață caldă i se răspândea în trup.

— Mergem, nu-i aşa? zise în cele din urmă Diko.

— Dar eu nu pot. Nu am spus acasă şi... nu sunt nici îmbrăcată.

— Ce contează, să spui acasă. Şi nu e neapărat nevoie să te schimbi – eşti foarte frumoasă şi aşa. Dar dacă vrei, poți să te îmbraci, adăugă el cu un zâmbet în colțul gurii.

Fata îi aruncă o privire rapidă şi lăsă capul în jos.

Un timp merseră în tăcere. Zăpada scârțâia jalnic sub picioare. Vântul izbucnit pe neaşteptate le arse fețele; instinctiv, Vesela îşi acoperi ochii cu mâna. În clipa aceea i se păru slabă şi lipsită de apărare sigură şi tristă. Se simți îndemnat să-i apuce mâna şi să i-o bage în buzunarul lui, dar orgoliul îl opri.

— Ți-au plăcut?

— Cine?

— Ei... prietenii.

Vesela nu răspunse. El luă tăcerea ca un răspuns negativ. Dar voia să se convingă până la capăt. Pentru că s-ar fi simțit foarte prost dacă şi-ar fi dat seama că fetița asta de douăzeci de ani râde de el.

— Vesela, țin foarte mult să mergem cu ei în seara asta. Fă-o de dragul meu.

Poate că face numai pe modesta şi că în realitate ținteşte mai departe.

— Bine. Numai că trebuie neapărat să anunț acasă.

Discuția în seara aceasta lâncezea. Diko ştia că el este de vină şi se strădui să îndrepte lucrurile. Tăcerea asta îi era insuportabilă.

— Vesela, ai să le spui cu cine te duci?... În general i-ai spus mamei tale că eu şi cu tine?...

Vesela tresări, roşi. Răspunsul întârzie câteva clipe. Vocea îi era nesigură.

— Nu, nu i-am spus nimic.

— Dar acum ai să-i spui?... Spune o minciună, inventează ceva, o ajută Diko.

Ea se gândi puțin apoi zise:

— Da, am să spun o minciună.

*

Diko şi Vesela întârziară la întâlnire şi se duseră direct la bar.

Prietenii ocupaseră o masă chiar lângă ringul de dans. După atenția cu care îi servea chelnerul se vedea că sunt

bine cunoscuţi aici. Directorul barului, într-un costum oficial, negru, cu o cămaşă colorată şi o cravată care nu se potrivea deloc, trecând pe lângă ei dădu respectuos din cap şi îşi alungi buzele într-un zâmbet de rigoare.

Grupul crescuse prin prezenţa Valentinei şi a soţului acesteia, a lui Gheri, a Dianei şi a lui Marion. Doctorul stătea chircit într-un colţ, singur. Sandra încă nu venise.

Femeile erau în toalete de seară; pe braţe şi în urechi le străluceau bijuterii ieftine, aurite – din *doublé* nemţesc. Erau fardate cu grijă şi abia se atingeau de pahare, de teamă să nu-şi strice buzele. Valentina, într-o rochie de catifea neagră foarte decoltată, care lăsa să i se vadă pielea sclipitoare, cu o coafură modestă, dar impecabilă şi o faţă angelică, părea o tânără contesă din secolul trecut. Alături de ea, Mişo părea un om din popor, invitat la masa prinţului. Nu ştia ce să facă cu mâinile lui puternice. Văzându-l pe Diko, se simţi şi mai încurcat şi întinse mâna inconştient spre batistuţa mică pe care o avea în buzunarul de la piept, aranjată cu atâta gust încât se vedea clar că la mijloc era mâna Valentinei. O strânse în pumn, o mototoli şi apoi, văzând ce a făcut, privi pe furiş în jur şi o ascunse repede în buzunarul interior.

Noii veniţi fură întâmpinaţi cu şoapte de uimire. Când o adusese pe Vesela la Toni, nu se miraseră prea mult, căci acolo era permis să vii cu oricine. Dar să iasă cu ea la bar, într-un loc public – s-o impună în grupul lor? Femeile o străpungeau pe fată cu priviri răutăcioase. Valentina se uita batjocoritoare la Diko. Acesta se străduia să-şi păstreze calmul.

Vesela avea o bluză de dantelă, albă ca zăpada şi aproape nouă şi o fustă neagră strâmtă, dintr-un material cu o strălucire mată. Mânecile scurte, bufante, lăsau să i se vadă coatele aurii frumos rotunjite. Guleraşul rotund, modest, făcea ca gâtul ei să pară slăbuţ şi îi sublinia linia delicată a bărbiei. Îşi pusese mănuşi albe semitransparente şi păşea stânjenită de pantofii negri cu toc înalt.

Cei doi se aşezară între Petio şi Lena. Chiar atunci când se

ridicară ca să le facă loc, Diko se căzni să evite vecinătatea lui Petio, dar când se aşezară din nou Vesela se nimeri chiar lângă el. Fata nu se uită niciodată spre stânga, unde era el, ca şi când s-ar fi temut să-i întâlnească privirea. În partea cealaltă privea mai degajată. Bănuielile lui Diko se întăriră.

Orchestra atacă un tango; oamenii se ridicau de la celelalte mese, dar de la masa lor se ridicară numai Toni şi Marion.

Prietenii se jenau să danseze tango aproape la fel de demodat ca şi valsul. Începură să râdă de neîndemânarea lui Toni. Bebo spuse despre el că era țăran, iar doctorul adăugă obosit din colțul lui că nu e de mirare, pentru că tatăl lui Toni era țăran sută la sută. Gheri zgâria cu un creion argintiu cutia de țigări şi îi tot spunea ceva din când în când Dianei. Aceasta îi răspundea cu două-trei cuvinte, iar ochii ei fără expresie se mutau alene de la un om la altul. Ognean se străduia să nu se uite la fosta lui iubită, râdea exagerat de tare.

Diko simți că cineva îl atinge cu cotul din partea stângă, vrând să intre în vorbă. Lena îl privea rugătoare. Îşi mută apoi privirea pe paharul gol şi spuse supărată:

— I-am rugat să mă lase să luăm câteva sticle de afară – le băgăm în geantă şi gata, ei nu, că nu se poate. A fost îngrozitor. Tu cum stai cu banii?

— Prost.

— Le-am spus că trebuia să fi luat eu...

Diko îi întoarse spatele şi când îl mai atinse din nou scutură din mână nepoliticos.

Diko auzi că Petio îi spune ceva Veselei, la care ea răspunse „Dar eu azi pentru prima oară...”

— Se poate? ridică capul Petio, apoi coborî glasul şi Diko nu mai reuşi să prindă nimic. După ce încetară, mai aşteptă puțin şi o întrebă despre ce au vorbit.

— Despre bar. Era foarte uimit când i-am spus că vin aici pentru prima oară. M-a întrebat dacă îmi place atmosfera.

— Aha...

Atmosfera nu era prea plăcută. La bar, aceasta era

întotdeauna schimbătoare. Diko observase un lucru: vine un grup mai amețit, zgomotos, vesel. Se aşază la masă şi încep să vocifereze la chelner, dar, treptat, fețele îşi schimbă expresia şi în curând încep să semene cu toate celelalte. Muzica se avântă în ritmuri vioaie, vinul străluceşte auriu în pahare, nouraşii de fum de țigară se amestecă într-un fel de ceață comună şi fețele capătă o mină serioasă ca la biserică.

Tocmai se pregătea s-o întrebe pe Vesela dacă nu se plictiseşte, când Petio i se adresă din nou, încet, şi puțin mai târziu se ridicară să danseze. Diko îşi propuse să nu se uite, dar privirea îi fugea mereu într-acolo. Observă că Petio o conducea decent. Nu-şi dezlipea ochii din ochii ei, şi buzele nu i se mai opreau. Zâmbind uşor, ea dădea din cap. „Asta este, dacă n-am invitat-o eu mai întâi", se certă Diko şi îşi zise că n-are s-o mai lase. Dar când se întoarseră şi după o pauză mai lungă începu o nouă serie de dansuri, simți o strângere de inimă şi ceva îl opri. Îşi dădea seama că încăpățânarea asta este de-a dreptul prostească, dar nu putea s-o depăşească.

Începuse tocmai al treilea dans, când Petio se ridică şi îl întrebă:

— Nu dansezi?

Diko arboră cel mai blând zâmbet al său şi îi spuse amabil:

— Nu, poftim!

Vesela îi aruncă o privire rapidă, dar lui nu-i scăpă faptul că mai întâi se ridicase de pe scaun. Nu lăsă să se vadă cum se simte şi nu-i dădu nicio atenție. Şi ca să nu creadă că s-a supărat, când se întoarse îi povesti tot ce ştia despre orchestră. Dar mai târziu, când orchestra începu un blues lent, nervii nu-i mai rezistară. În loc s-o invite pe Vesela, îi făcu semn Valentinei. Toți încremeniră. Pentru prima oară se dovedea atât de lipsit de tact! Ce însemna aceasta? Valentina nu era proastă, înțelegând ce-l îndemna să facă asta, zâmbi abia perceptibil şi se ridică fără chef, după o oarecare ezitare.

Diko o conduse pe Valentina cuviincios, la distanță

prefăcându-se absorbit numai de dans în sine. Simțea privirea ei batjocoritoare ațintită asupra lui – ar fi preferat s-o vadă supărată, amărâtă. Hotărî că îi era dator oricum o explicație şi tocmai când se întreba ce să-i spună, ea deschise discuția.

— Frumoasă fetiță! Unde ai găsit-o? Vocea ei era nepăsătoare, cu accente de veselie răutăcioasă.

— Înseamnă că-ți place?... Mă bucur.

— Tu i-ai cumpărat mănuşile?

— Nu. De ce?

— Fetelor de soiul ăsta le plac cadourile.

— Scuză-mă. Ea nu este din alea!

— O, aşa? Înseamnă că e ceva mai serios.

— Şi de ce nu?

Valentina râse scurt, dar nu spuse nimic. Dansară până la sfârşit în tăcere.

Când se apropiară de masă, Diko se strădui să nu se uite la nimeni. Şi avea impresia că este observat cu atenție de toți. Se lăsă pe scaunul moale, bău puțin din pahar, abia după aceea îndrăzni să ridice capul. Primul lucru pe care îl văzu fură ochii lui Mişo. Ațintiți direct asupra lui, cufundați într-un fel de imobilitate disperată, totul dură numai o clipă. Mişo clipi încurcat, îşi mută privirea într-o parte şi şi-o opri înverşunat într-un punct. Diko simți fiori reci în spate. I se păru că Mişo ştie tot. Dintr-o dată simți ca este periculos să stea la aceeaşi masă cu acest om. Avea ceva foarte naiv, era încrezător ca un copil, dar asta parcă îi sublinia şi mai mult forța. Dar se simți mai mult ca orice foarte ruşinat. Ce făcuse? Simți că începe să roşească. Încerca zadarnic să oprească roşeața trădătoare. Aceasta se răspândea peste tot; peste gât şi urechi, până la rădăcina părului. Îi acoperise întreaga față, îl ardea ca o flacără. Nemaiputând să suporte, îşi ridică brusc capul şi se lăsă pe spate. Mişo nu se uita la el. Ceilalți discutau alene doi câte doi. Părea că nimeni nu observase nimic. Îi veni în minte că, dacă într-adevăr ar fi fost ceva, Mişo n-ar fi rămas aşa, fără să facă nimic, tocmai el, care era chinuit de gelozie tot timpul. Poate că îi şoptise

cineva ceva, poate Petio, sau altul, sau observase el însuşi ceva şi acum şedea la pândă. În acest caz nu era încă târziu ca să se salveze. Diko atinse delicat mâna Veselei şi ridică paharul. Abia acum văzu că fata se simte prost; cu greu îşi ascundea indispoziția. Zâmbetul ei era silit. Făcu totuşi un efort să se stăpânească şi în privirea ei se aprinse o licărire. Fața i se lăsase, iar în mişcarea grăbită cu care ridică paharul ca să-l aducă la acelaşi nivel cu al lui, fără să verse nicio picătură era şi iertare şi rugăminte. Lui Diko i se făcu milă. Bău puțin din vin apoi lăsă mâna în jos şi o apucă delicat de braț. Ea tremură şi rămase o clipă nemişcată.

Se hotărî s-o rupă definitiv cu Valentina chiar în seara asta. Dacă n-o să ajute chestia cu Mişo, are să inventeze altceva. Sau pur şi simplu, n-are să inventeze nimic şi are să-i spună: nu mai vreau! Fără explicații. N-are decât să creadă ce vrea. Şi începu să pândească un moment favorabil, dar îşi dădu seama curând că, dacă vrea să risipească îndoielile lui Mişo, nu trebuia să se mai apropie de ea în seara asta. Dorea atât de mult să termine cu asta, încât timpul i se păru cumplit de lung – deşi ceasul arăta ora unu.

Tocmai se anunțase începutul programului artistic, când grupul fu cuprins de un val de agitație. Se auziră exclamații, câțiva dintre bărbați se ridicară. La intrare apăruse Sandra, într-o rochie verzuie, cu pliseuri bogate. Privea provocator în jur, încă nu-i văzuse. Diko se miră de ce îi fac o astfel de primire, aşa cum obişnuiseră numai la început. Dar după aceea îşi zise că trebuie să se fi plictisit îngrozitor dacă se aşteptau ca Sandra să aducă ceva nou. Oricine altcineva în locul ei – chiar şi Mimi – ar fi produs aceeaşi înviorare. De altfel, era posibil ca interesul deosebit arătat Sandrei în seara aceasta să se datoreze mărturisirii ei că se va mărita. Nu i se găsise încă un loc, când Bebo strigă:

— Sigur că ai fost cu babalâcul. Ia povesteşte!

— Îngrozitor! dădu din cap Sandra şi bătu din palme. Abia am izbutit s-o şterg. Am sărit pe fereastră.

— Povesteşte, povesteşte! Repede… Aşadar… Bebo se opri deodată, se făcu mic pe scaun şi se ascunse după umărul lui

Gheri.

— Ce te-a apucat, măi!... Ia te uită la el! râse Sandra.

— Sst, linişte! Bebo aşteptă un pic, apoi se îndreptă. Fața lui era serioasă.

— Mai, mai să mă vadă... Era unul de la mine din mahala. Mereu mă fixează... Ei, oare m-a văzut?

— Ai înnebunit? interveni Petio, iar Mişo râse surd.

— Dar aş putea să-l întreb şi eu pe el ce caută aici. Uite-l! Acolo – la masa de lângă bar. Ia te uită ce se împăunează!... Şi e cu o femeie... Sandra, te ascultăm.

Se dusese acasă să se schimbe, când colo ce să vadă; maică-sa şi babalâcul stăteau în hol şi beau cafea. Imediat a început să se plângă că o doare capul şi că e foarte obosită, iar pretendentul cu „un glăscior blând” îi zice: „Se înțelege, cei tineri au nevoie de somn. Tu culcă-te şi eu stau cu mama ta, încet... Fii liniştită.”

Sandra se dezbrăcase la ea în cameră şi se culcase, apoi o chemase pe maică-sa: „Când ai de gând să-i faci vânt? Că trebuie să plec.”

„Ce? Nu-ți ajunge cât ai umblat? N-ai să mai pleci nicăieri, aici ai să stai!” Sandra încuiase uşa; maică-sa şi pretendentul ei continuau să vorbească şi ea se îmbrăcase. Apoi deschisese geamul şi sărise afară.

— Maică, ce spaimă am tras. Şi m-au văzut şi oamenii! Dar ce contează... Vai, ia imaginați-vă cum o să rămână mama cu gura căscată!...

Diko privea la umerii goi ai Sandrei, acoperiți de pistrui deşi, se uita la ochii ei care străluceau cu o obrăznicie băiețoasă, îşi opri privirea pe dunga groasă a buzelor roşii şi i se făcu milă de ea. Descifrase în cuvintele ei o anume dorință de libertate, pe care ea nu era dispusă s-o recunoască; dar ceilalți nu gândeau la fel. Observații cinice se revărsară una după alta asupra nefericitului pretendent. O întrebară pe fată dacă vor locui după aceea la parter, ba ajunseră până acolo că se interesară curioşi dacă se convinsese de capacitățile lui ca bărbat. Sandra nu se simțea deloc jenată, nu resimțea niciun fel de ciudă – râdea

în rând cu ceilalţi şi părea foarte încântată. Era de înţeles, doar era în centrul atenţiei.

Când prietenii îşi dădură frâu liber, Diko începu să se simtă foarte prost faţă de Vesela. Abia acum preţui capacitatea ei de a se stăpâni. Fără îndoială toată această orgie de cuvinte îi era neplăcută, dar nu se încruntă nici măcar o dată. Nu lua parte la râsul general, dar păstra o expresie liniştită şi veselă, în care dispreţul era atât de bine disimulat, încât Diko abia reuşea să-l descopere. Se vedea numai în privire.

Cum să-i explice că toate acestea îl dezgustă? Dar Petio intră iar în vorbă cu ea: se gândi că ar fi putut să nu-şi întoarcă atât de mult corpul spre el – şi apoi, de ce trebuie neapărat să-l privească în ochi?... Petio bău din paharul său şi după aceea aproape imediat bău şi ea. La prima vedere, aici nu era nimic deosebit, dar cum să-şi explice faptul că nu-şi mai amintise de pahar de vreo cincisprezece minute? Cum de şi-a amintit tocmai acuma? Dintr-o dată simţi nevoia să se îmbete; poate că după aceea se va simţi mai vesel. Chemă chelnerul şi îi comandă nu una, ci două sticle. Lena îi strânse recunoscătoare mâna. Chelnerul deschise o sticlă şi tocmai se pregătea să toarne în pahare, când Petio i-o smulse din mână şi trecând nepoliticos cu vederea pe Marion, care şedea mai la margine, turnă mai întâi Veselei. Asta era chiar prea mult. Diko îşi bău vinul dintr-o înghiţitură, apoi îşi mai turnă încă un pahar pe care îl goli de asemenea imediat. O flacără războinică îi străbătu tot corpul. Adică cum! Cine mă obligă pe mine să îndur toate astea! Scuip pe legile lor! Şi dacă mai încearcă o singură dată!... Dar nu putu să-şi pună în aplicare intenţiile. Vesela fu invitată la dans de Ognean, apoi o văzu din nou în braţele lui Petio. Îşi schimbaseră partenerele. Petio pălăvrăgea neîncetat, ea îi răspundea cu un zâmbet amabil. Şi de ce dansează atât de aproape unul de altul? Diko nu mai putea îndura. Îl durea. Se ridică de la locul său şi se aşeză pe partea cealaltă, lângă Sandra – în aşa fel încât să nu mai vadă ringul de dans.

Când dansatorii se întoarseră la locurile lor, se produse o schimbare de locuri şi Vesela se trezi între Petio şi Valentina. Pentru Mişo nu mai rămăsese loc lângă el şi acesta rămase în picioare. Valentina nici nu se uita la el, ca şi cum ar fi uitat complet de existenţa lui. Lângă Diko era un loc liber, dar Mişo preferă să se aşeze vizavi, deşi acolo locul era mai strâmt. Lucrul acesta nu era lipsit de o anume semnificaţie, dar în acel moment Diko era absorbit de cu totul altă chestiune. Vesela!... Oare n-ar putea să nu mai zâmbească, să nu mai fie aşa de amabilă! Nu se uită la el nici măcar o dată, o singură dată... Se întoarse brusc spre Sandra.

— Hai să dansăm! Ca atunci! Dar şi mai frumos! Astăzi sunt în formă.

Sandra zâmbi:

— Vrei s-o înfurii, nu-i aşa?

Diko se înroşi ca un rac.

— Proasto! scrâşni el printre dinţi.

Sandra nu se aştepta la aşa ceva, tresări înspăimântată şi se trase înapoi, privind cu ochii larg deschişi la Diko.

Diko îşi veni în fire, îşi mângâie cu mâna părul scurt.

— Iartă-mă. Am glumit!

— Frumoasă glumă!

— Haide, vino! Diko o strânse de braţ.

Diko dansa cu Sandra vioi, distins, apoi, dintr-o dată devenea blând şi o strângea gingaş ca după aceea să-i dea din nou drumul. Când se aşezară din nou la masă, o cuprinse de după umeri şi începu să-i înşire fel de fel de prostii. Vesela se căznea să nu se uite la el. Petio se aplecase peste ea ca să audă mai bine ce spunea Valentina şi din când în când se auzea şi vocea lui. Diko era din ce în ce mai furios. Dacă ar fi fost o fată cinstită nu i-ar fi permis lui Petio să se aplece aşa de mult. Nu numai că îi permitea, dar lăsa chiar impresia că îi face plăcere. Ia te uită cum îi ard obrajii! Oo, prima impresie nu-l înşelase. Nu era decât o fetiţă dulce şi vicleană, pe care merita s-o ai o săptămână-două şi adio! Chiar în seara asta o să-i spună la revedere. Fără explicaţii. Adio, fetiţa mea, toate cele bune!... Poate că o să-i mai spună

ceva cam aşa: „Eu aveam altă părere despre tine, dar m-am înşelat. Asta e!”... Uite că iar dansează cu el – numai cu el... Splendid!

Chelnerul aduse nota de plată. Diko tremura la gândul că în curând va rămâne singur cu ea. De ce s-o conducă acasă – n-are decât s-o conducă Petio. Există zeci de modalităţi ca să se eschiveze în astfel de cazuri cu demnitate. „Sunt cam obosit şi mâine trebuie să mă scol devreme. Petio, te rog să fii aşa de amabil...” Evident, ea va spune imediat: „Pot să merg şi singură, nu e nevoie”, iar Petio va interveni: „Singură? La ora asta? Imposibil!” Ea va ridica din umeri resemnată şi nu va mai spune niciun cuvânt. Pentru că în realitate exact asta era ceea ce dorea – ca Petio s-o conducă. „La revedere, la revedere” – şi apoi n-o să le mai vadă decât spatele. Vor fi din ce în ce mai mici, mai îndepărtaţi, până când întunericul îi va înghiţi definitiv. Singur. Simţea furnicături pe spate.

Diko nu-şi aminti decât că a plătit o sumă uriaşă. Apoi avu impresia că în ultimul moment, când se ridicase deja în picioare, Valentina îi spusese ceva Veselei la care ea răspunsese dând de câteva ori politicoasă din cap.

„A tunat şi le-a adunat, mârâi în sinea lui Diko, Tanda şi Manda. Una blondă, alta brunetă. Una cu experienţă şi cealaltă începătoare. Oho, nu-i nimic, va face repede progrese. Succes!...”

Ieşiră afară. După zăpuşeala din bar, aerul de afară acţiona ca o băutură răcoritoare şi înviorătoare. Bulevardul se întindea în faţa lor, pustiu şi nemişcat, în depărtare se îngrămădea o ceaţă albăstruie. Pe cerul tulbure licăreau stele depărtate, nespus de depărtate.

— La revedere... Toate cele bune... Multă sănătate... Unde ne vedem mâine?

Vesela se apropie şi se opri tăcută lângă Diko. Acesta nu făcu nicio mişcare. Petio îşi scoase pălăria şi îi întinse mâna, uitându-se la ea. În întuneric ochii nu i se vedeau. Diko aştepta cu mâinile în buzunare. Petio se trase îndărăt, făcu câţiva paşi cu spatele, făcu un gest neglijent cu mâna spre Diko şi plecă.

— Două şi jumătate, fluieră Diko uitându-se prelung la ceas. Haide! O să luăm o maşină.

— Prefer să mergem pe jos – răspunse surd fata. Mă doare capul îngrozitor.

— Aşa!… De ce nu mi-ai spus?… Păreai atât de veselă… Ai petrecut bine, nu-i aşa?

Vesela nu răspunse,

Porniră. Paşii lor răsunau în acelaşi ritm pe dalele de piatră galbenă ale trotuarului. Diko încetini pasul intenționat, ca să iasă din ritm. Să înțeleagă o dată că nu au nimic comun. Dar cum va putea sesiza ea lucrul acesta? E mult prea subtil!

Pe bulevardul Rakovski, Diko o apucă de braț. Ea tresări dar nu-şi trase brațul.

— Ce ți-a spus Valentina? întrebă Diko.

— Valentina?… Ah, da! M-a invitat pe la ea. Să mai stăm de vorbă… E o femeie foarte drăguță. Şi ce frumoasă este! E atât de fină!

— Aşadar, te-a invitat pe la ea – hm!… Ei, ai să te duci?

Diko îşi dădu seama că Valentina nu se îngrijise de Vesela numai aşa, la întâmplare. Fără îndoială, o făcuse în legătură cu el. Se înfurie, dar în acelaşi timp se simțea şi mândru – să vadă şi Vesela cu ce fel de femeie…

— Am să mă duc, zise Vesela după o pauză.

— Te sfătuiesc să nu te duci! zise el spre propria lui uimire.

— De ce?

— Nu pot să-ți explic acum… De altfel, dacă mai ții la părerea mea, adăugă râzând Diko.

— Dacă mai țin? fata se uită la el, apoi lăsă capul în jos.

— Ți-a plăcut Petio? – continuă Diko cu o voce cât se poate mai nepăsătoare,

— Nu. Deloc… rosti fata încă şi mai încet.

Acum Diko tăcu.

Paşii lor intrară din nou în acelaşi ritm şi Diko se strădui din nou să-l strice. Supărarea îi mai trecuse, dar îi şedea în continuare ca o minge pe piept şi nu voia să plece de acolo.

Mergeau cu privirile ațintite înainte.

Căsuța de pe Klokotnița îi întâmpină tristă şi cu ferestrele întunecate. Poarta curții părea închisă bine. Vesela se opri în fața intrării şi se întoarse cu tot trupul spre el, îl privi în ochi. El nu-i vedea ochii, căci lumina celei mai apropiate lămpi îi lumina bărbia şi o parte din buze. Într-un loc rujul se întinsese, de parcă s-ar fi sărutat.

— Diko, te rog să nu mă mai duci... Prefer să fim singuri... Ne simțeam aşa de bine!...

— Da, bine, rosti el încurcat; în aceeaşi clipă îi trecu prin minte s-o invite la el.

— Atunci mâine – ai putea să vii la mine acasă? Înspăimântat de îndrăzneala sa, adăugă repede: Să vezi cum stau. Eu am fost la voi, acum e rândul tău... După aceea o să vedem unde mergem.

— Bine, spuse repede fata. Pieptul i se ridica şi se cobora agitat.

— Mâine la şapte... Ştii unde stau?

„Curioasă treabă, repetă intrigat Diko. Ce repede a fost de acord! Imediat.”

Voia să alunge cu forța senzația de căldură plăcută care îi umplea inima.

*

A doua zi de dimineață, imediat cum deschise ochii, îi veni în minte acelaşi gând: dacă era o fată cinstită, după comportarea lui de ieri, ar fi trebuit nici să nu se mai uite la el, şi nicidecum să fie de acord să-l viziteze acasă. Poate crede într-adevăr că va reuşi să-l prindă în plasa ei, dar se înşală, pentru că încă nu e destul de copt pentru însurătoare şi apoi, chiar dacă ar fi aşa, în niciun caz nu va lua o asemenea, o asemenea... Nu putu să-şi termine gândul, pentru că nu găsi un cuvânt potrivit. Un singur lucru e clar; dacă se pricepe cât de cât la psihologia unui bărbat, ştie cu ce ochi se va uita el la ea. Spaima că-l va pierde definitiv a făcut-o să rişte. Şi cu siguranță că astăzi va fi foarte

drăgălaşă, foarte dulce, numai ca să-l facă să uite comportarea ei de ieri. N-ar fi de mirare să-i fi povestit chiar în noaptea asta totul mamei ei, să fi primit o dojană aspră şi sfaturi cum să se poarte de aici încolo. Dar imediat ce o amestecă pe mama ei în gândurile lui se simți ruşinat – ca şi cum ar fi jignit-o pe propria sa mamă. Pe la ora zece îl sună Valentina.

— L-ai văzut ieri pe Mişo? o luă el înainte.

— Nu. Ce este?

— O, cum se uita la mine. Sunt sigur că a aflat totul.

— Da de unde! Să ştie el şi să stea cu brațele încrucişate? Nu-l cunoşti.

— Să nu crezi că mă tem pentru mine. Pentru tine... Asta ar putea să te coste căminul tău... Apoi şi copilul?... Nu vreau să devin cauza nefericirii altora!

Valentina râse dispreţuitoare.

— Ai fi putut să te gândeşti la toate astea mai devreme... nu acuma.

Simți parcă în aceeaşi clipă cât de mult l-a atins şi se înmuie imediat:

— Dragul meu, ce prostuți suntem amândoi! Tocmai voiam să vin pe la tine... Să nu crezi că sunt foarte liniştită, nu ascund că mă tem de Mişo. Dar el este un, este un... e cam naiv şi, dacă ştii să te fereşti... Pe scurt: nu ne mai întâlnim la voi. Am descoperit o fostă colegă, o fată foarte bună. Ne pune la dispoziție cu plăcere apartamentul ei. În schimb, i-l cedez şi eu pe al meu. Aşa că, dacă se întâmplă ceva, chiar dacă Mişo are anumite bănuieli, putem să-l păcălim. Du-te liniştit la locul cel nou – el mă urmăreşte pe mine şi nu pe tine. Iar eu – mă descurc! Vezi cât de frumos se aranjează toate?

— Da, într-adevăr, foarte bine, rosti Diko cu vocea stinsă.

— Parcă nu te prea bucuri... Ei, încep să cred că, într-adevăr, cu brunețica aia?... Ştii că am invitat-o pe la noi?

— Nu, nu ştiu. Şi nu-mi mai vorbi de ea. Nu merită...

— Ştii de ce am invitat-o? Voiam să înțeleg cu ce a putut

să te atragă atâta. E drept, e frumuşică, dar altfel, cum să-ți spun, e foarte comună. Haide, nu vreau să spun – simpluță! Cu fata asta ai să mori de plictiseală, doar te cunosc! Şi Petio a spus la fel – o fată aşa, pentru o zi două.

Când îşi aminti cât de îngrijorat fusese dacă Valentinei o să-i placă camera lui şi cum după aceea, la foarte puțin timp, îi devenise cu totul indiferent ce-i place şi ce nu, hotărî să nu facă niciun fel de pregătiri speciale pentru întâlnirea cu Vesela. Totuşi, când se apropie ora când trebuia să vină, se nelinişti. Caricatura lui Vencovski i se păru prețioasă şi potrivită pentru camera unui gigolo; telefonul alb îi trezi aceleaşi gânduri, dar nu-l scoase, pentru că fata ştia că are telefon în cameră. Medalia mare de la Paris fu pusă mai la vedere – observase că Vesela se interesează cu mult respect de activitatea lui sportivă şi parcă se şi mândreşte cu ea. Cu tratația nu-şi bătu prea tare capul de astă dată – ținea în bufet pentru Valentina fel de fel de lucruri – sortimentul era destul de bogat. Îl preocupă mai mult îmbrăcămintea. Un neglije ar putea s-o înspăimânte, dar în felul acesta i se vedea medalionul de la gât – iar acesta – constatase de mult – le impresiona în mod deosebit pe femei. Şi papucii verzi trebuiau să-şi joace rolul.

Diko îşi puse costumul în dulap, se întinse grijuliu pe pat ca nu cumva să-şi zbârlească părul şi încercă să citească. Dar simțea că ceva nu e în regulă.

După câteva clipe sări din pat, scoase din dulap unul din costumele lui obişnuite, o cămaşă curată şi cea mai simplă cravată.

Pe la ora şapte se auzi soneria. Diko se miră, pentru că Vesela nu avea obiceiul să vină mai devreme. Îşi îndreptă reverele de la haină, se frecă la ochi şi se duse să deschidă. În fața uşii stătea o femeie măruntică cu părul cărunt şi rar ieşind de sub pălăria neagră, puțin albită. Diko nu reuşi să-şi ascundă dezamăgirea. Mătuşa Penka îl privea cu ochi blânzi şi speriați şi zâmbi vinovat:

— Eram prin apropiere şi mi-am zis să trec să vă văd, că

de atâta vreme... Pelinko e acasă?

— Nu e acasă... Intră, intră. Poftim – o invită el cu jumătate de gură.

— A, nu, nu intru. Mă duc, că până ajung... Mâine sunt şase ani de când maică-ta... Mi-am zis să nu uitaţi. Veniţi mâine la prânz la masă.

— Bine, mătuşă, venim Iartă-mă că eu... ştii, aştept oaspeţi...

Diko se simţea prost. De mult îşi tot promitea să fie mai atent cu mătuşa şi mereu se întâmpla aşa... Mâine trebuie neapărat să se ducă.

Vesela sosi peste câteva minute. Avea faţa palidă şi încordată. Diko îşi auzi propriul glas răguşit. Simţea un nod în gât, mâinile îi tremurau.

Observă că Vesela se aşezase pe scaunul pe care i-l oferise fără să privească de jur împrejur, parcă i-ar fi fost ruşine.

— Pari obosită. Nu cumva te-ai dus la lucru?

— Ba da. Şi toată vremea am moţăit.

— Cum se poate! Eu am dormit până la unsprezece şi încă nu mi-am revenit. Nu puteai să inventezi ceva? Ba chiar şi aşa, fără motiv. Ce puteau să-ţi facă?

— Nimic... Dar era neplăcut, pentru că astăzi fusese programată o experienţă cu maiştrii; aveau nevoie de mine... În cele din urmă experienţa nu s-a mai făcut...

— N-ai avut timp să te odihneşti acasă, poţi să te întinzi aci un pic... cred că nu e nimic rău în asta...

Vesela se îmbujoră.

— Mi-a şi trecut... Dar pe la ora trei. Ce somn îmi era! Nu mai puteam de ruşine, Mi se închideau ochii singuri.

— Draga mea! exclamă Diko şi o apucă de mână.

În prima clipă, ea se trase puţin înapoi speriată, apoi îşi lăsă mâna într-a lui. Rămaseră puţin aşa, fără să se uite unul la altul, apoi el îi dădu drumul şi se ridică.

— Unde mergem astă-seară?

— Nu ştiu.

— De altfel, tu eşti obosită... Stai puţin. Un vermut o să te învioreze.

— Numai să nu se întâmple pe dos, zâmbi ea.

— Garantez.

În timp ce Diko umbla în bufet căutând nişte biscuiți, Vesela ridică capul ceva mai degajat şi începu să examineze camera. Ochii i se opriră mai mult pe telefonul alb, râse spre leii de deasupra patului, dar peste pat trecu cu o privire rapidă, parcă ruşinată. După aceea atenția îi fu atrasă de medalia mare de aur din mijlocul vitrinei – ochii îi străluciră de curiozitate, se aplecă chiar puțin pe scaun, dar imediat se retrase la loc. Muşcând din biscuiți, Vesela continua să privească înainte.

— Ce medalie e asta? întrebă ea.

— E de domeniul istoriei, zâmbi Diko nepăsător. Mi-au dat-o francezii la Paris cu ocazia celui de-al o sutălea meci internațional la care participam. Văzând respectul care i se citea în ochi, adăugă şi mai nepăsător: Am o grămadă de medalii. Sunt sus, în pod.

— Pot să mă uit la ea?

— Da, desigur.

Fata învârti multă vreme medalia în mâini; Diko simțea că acuma este momentul să facă ceva. Când ea îi dădu înapoi medalia, el se aplecă şi o sărută pe păr, exact acolo unde cârlionțul făcea prima sa cută. Dintr-o dată, camera se umplu de sunete. Aerul parcă vibra. Diko se întoarse cu spatele şi se duse să pună la loc medalia. Rămase acolo până îi trecu tulburarea. O găsi pe Vesela exact aşa cum o lăsase. Parcă împietrise. Mâinile, una într-alta, îi atârnau în poală, capul era aplecat în jos şi obrajii îi erau în flăcări. Diko o apucă de încheieturi şi o ridică încet. Ea se supuse fără împotrivire, dar continua să privească în jos. Diko nu-i vedea decât fruntea albă şi netedă, dungile mătăsoase ale sprâncenelor şi năsucul subțire şi drept. O apropie de el. Vesela oftă şi dintr-o dată ridică ochii spre el. Speriați, dar plini de dăruire şi de o bucurie profundă şi pură pe care Diko n-o mai văzuse niciodată la nimeni. Pierdut, zăpăcit complet, îi cuprinse umerii şi o sărută delicat pe buze. Acestea erau calde, nemişcate. În aceeaşi clipă, fata respiră şi mai

zgomotos, obrajii i se aprinseră mai tare – şi îşi lăsă încrezătoare capul pe umărul lui. Rămaseră aşa câtăva vreme, ascultându-şi bătăile inimilor; apoi Diko o sărută din nou, o dată şi încă o dată, până simți că ardea de-a binelea. Atunci, puțin speriat de puterea sentimentului de fericire, îi dădu drumul şi cu mâinile tremurătoare umplu paharele. Băură în tăcere. Şi totul era atât de frumos, atât de bogat, că ceea ce se întâmplă după aceea i se păru ireal, imposibil, incredibil. Fusese atât de urât, încât fără îndoială ea nu-l va putea ierta niciodată. Cum să înțeleagă că acela nu era el, cum să creadă că nu putea fi el?... Şi totuşi Diko fu răsplătit căci atunci înțelesese că iubeşte. Şi simpla constatare a faptului în sine însemna o speranță...

Înfierbântat de sărutări, Diko ajunsese fără să-şi dea seama mai departe şi când fata, care până atunci i se supusese încrezătoare şi îi strângea timidă umerii, se împotrivi făcându-l să înțeleagă că trebuie să dea înapoi, prin minte îi trecură imediat gânduri care în acele clipe i se păreau cât se poate de evidente. Venise singură la el acasă, îl lăsase să o sărute, se iubesc – şi ce, parcă iubirea poate fi oprită? Şi nu trebuia tocmai ea să-i unească pentru totdeauna?... Asta însemnează că e vicleană... Din nou toată noaptea de la bar îi reveni în minte până la cele mai mici amănunte. Îşi aminti apoi cât de repede şi de uşor fusese de acord ieri-seară – repede şi, mai ales, cu câtă bucurie. Pentru că se temea că îl pierde. Şi acum, toată această modestie, ochii plecați smerit în jos, oftatul – mai ales oftatul – toate astea nu sunt decât viclenii, viclenii. În fond ştie el de ce e în stare din moment ce atât de repede şi de uşor... Fierbând de furie şi de dorință, o lăsase în pace o clipă ca să încuie uşa, apoi se întoarse, hotărât să nu cedeze aşa uşor; când o să vadă că nu-i merge, o să înțeleagă că nu-i merge cu el... Şi tot să-şi dea singură seama că aşa e mai cinstit şi mai frumos...

Dar fata îl întâmpină ca o tigroaică. Trupul ei suplu i se răsucea în mâini şi izbutea mereu să-i scape. În cele din urmă se ridică în picioare, se uită încruntată la el şi cu o

voce nefiresc de calmă îi ceru cheia. El i-o înmână ceremonios, apoi i se înclină şi, dându-i drumul cu o grabă exagerată, o conduse până la uşa de afară. Acolo se înclină din nou, aruncă batjocoritor un „adio!” şi îi trânti uşa ca unei femei de stradă.

Se întoarse la el în cameră, tremurând de furie. Un timp furia şi răzbunarea imediată îl întrețінură un fel de sentiment de turbare bucuroasă, apoi ceva se rupse în el, şi în acelaşi timp fu cuprins de o tristețe fără margini, care îl aruncă curând în cea mai neagră disperare. Îi era imposibil să mai rămână în camera asta şi fugi ca un hoț. Intră în prima cârciumă întâlnită şi se îmbătă, dar durerea deveni şi mai ascuțită, însă în acelaşi timp avea senzația că se lovise pentru prima oară, cu adevărat, de viață.

Capitolul VII

PREŞEDINTELE PREZIDIULUI TOCmai se pregătea să declare adunarea închisă, când, pe neaşteptate, din fundul camerei, de la ultima masă, se ridică unul dintre cei mai tineri membri de partid – un bărbat modest şi tăcut, despre care toată lumea credea că nu este în stare să aibă nicio părere personală. Roşind puternic, până la rădăcina părului, şi asta mai ales din cauza faptului că se simţea copleşit din toate părţile de priviri pline de ciudă, acesta adresă o întrebare preşedintelui colectivului de educaţie fizică şi sport: câte secţii sportive există în întreprindere?

Raikov le enumeră conştiincios:

— Nu, nu sunt opt, aşa cum spuneţi dumneavoastră – ripostă energic vorbitorul – este numai una, cea de baschet. Toate forţele, toate eforturile, toate mijloacele şi toată atenţia se îndreaptă într-acolo, în timp ce celelalte lâncezesc de mult... S-a propus să se organizeze o singură excursie de schi – una singură! – şi nici măcar asta nu s-a făcut! Ce face organizatorul sportiv? Nu ştie decât să se plimbe cu hârtiile la subţioară, să facă pe şmecherul şi să-l bârfească pe noul antrenor. Vacikov şi toţi ceilalţi excluşi din echipă îi cântă în strună şi noi ce folos tragem din asta? Deşi nu sunt de acord cu Vacikov şi prietenii lui, eu totuşi nu înţeleg, nu pot să pricep şi pace. Vine un antrenor nou – naţional, maestru al sportului, specialist în baschet. Faptul ca atare este absolut suficient ca să aprindă o scânteie de entuziasm sportiv în inimile tinerilor, care nu s-au gândit niciodată serios să se ocupe de sport. Dar ce le rămâne tuturor celorlalţi care sunt

morți după baschet? Tinerii sunt mândri, fericiți, ard de dorința de a juca, de a se antrena. Experiența şi cunoştințele antrenorului, munca lui grijulie şi conştiincioasă atrage zeci de tineri spre teren, în fața antrenorului se deschide o admirabilă perspectivă de activitate. Dar ce face el? – îşi alege zece, iar celorlalți – aici vorbitorul se poticni, nu putea să-şi găsească cuvintele – iar celorlalți, marş afară! Dumnealui are de alcătuit o echipă! Se auziră râsete slabe, dar fețele oamenilor deveniră dintr-o dată serioase, vorbitorul le plăcuse, mulți îşi spuneau chiar că vor trebui să-l felicite după şedință. La ce ne foloseşte echipa, dacă terenul este închis pentru noi? coborî el glasul, puțin cam stânjenit. Numai aşa, de dragul gloriei?

— Cine ți-a închis terenul? îl apostrofă directorul ironic.

— E ca şi cum ar fi închis, tovarăşe director, din moment ce nu e nimeni care să-ți arate... întrebați-i pe băieți cum se simt? Uite, să spună Nadka...

Glăsciorul fetei răsună straniu printre atâtea voci bărbăteşti:

— Este adevărat. Chiar atunci când s-a întâmplat lucrul acesta, noi, în birou, am fost împotrivă, şi chiar şi acum consider că nu este corect, dar...

— Şi n-ați făcut nimic, nu-i aşa? se repezi vorbitorul care se încinsese.

— Nimic, recunoscu Nadka.

Directorul se ridică de la locul său.

— Stai puțin, ce te-ai aprins aşa?... Treaba este foarte simplă şi clară! Pentru jucători este Dikov, pentru ceilalți îl aveți pe Şopov. Mai stăm noi de vorbă mâine, poimâine, când am să te văd cum aplauzi pe stadion echipa Rodinei! Atunci am să te întreb cum te mai simți. Oameni buni, înțelegeți odată, lăsați-l pe antrenor să-şi vadă de treburile lui – eu am încredere în el, mi-a promis... Cum adică, oare nu sunteți mândri că Rodina are o echipă de baschet?

După discuția avută cu Dikov în cabinetul său, când Diko îşi expusese scopurile şi îl lăsase să întrevadă o perspectivă foarte ispititoare, directorul devenise un susținător fervent al

echipei de baschet. Slăbiciunea directorului de la Rodina nu era un secret – acesta ținea la numele întreprinderii şi orice inițiativă care-i putea spori reputația se bucura imediat nu numai de întregul lui sprijin, dar îi câştiga şi inima. Directorul nu era numai un observator calm la antrenamente, ci le dădea şi sfaturi jucătorilor, uneori chiar se supăra. Lucrul acesta, pe de o parte, îl bucura pe Diko, dar, pe de altă parte, îl irita, pentru că amestecul unei persoane necompetente poate uneori să strice toată treaba. La un moment dat, pus la punct destul de categoric spre marea uimire a lui Raikov, care îl urmărea ca o umbră pe director, acesta nu se supărase deloc.

Dintr-o dată directorul se întoarse spre secretarul de partid:

— Țacev, spune şi tu ceva... De ce taci?

După tonul lui se putea deduce că se aştepta ca secretarul de partid să-l sprijine.

Țacev se posomorî. „Dacă am tăcut până acum, dacă n-am făcut nimic, înseamnă că sunt de acord cu antrenorul – atunci când sunt contra nu am obiceiul să tac. Dar nu sunt de acord... Nu sunt, şi totuşi... Ei, cine se pricepe mai bine la sport, eu sau naționalul?” Străduindu-se să-şi înăbuşe anumite îndoieli cu privire la unele ambiții nesănătoase ale lui Diko care ar fi putut să-l ducă pe un drum greşit, Țacev prezentă ca de la el argumentele cu care se străduise să-l convingă Diko. Luptându-se cu acest sentiment, vorbi lung şi cu înflăcărare. Pe sine nu se putu linişti, în schimb ascultătorii păreau să-l fi crezut. Într-adevăr, o echipă cu renume va reprezenta un nucleu în jurul căruia se vor strânge toți ceilalți băieți. În sport, victoria este cea care însuflețeşte, care organizează şi uneşte pe oameni.

Directorul sesiză rapid situația şi se grăbi să profite de ea. Ridică mâna să se facă linişte şi zise:

— Despre această chestiune nu mai are sens să discutăm. Avem treburi mai importante. Pentru cei excluşi din echipă şi pentru alți doritori mai vreau să spun numai atâta: aşa cum s-au antrenat înainte să vină Dikov, aşa să se antreneze

şi acuma. Ca şi cum nici n-ar exista vreun Dikov... Mai încolo o să mai vedem. În ce-l priveşte pe Şopov, ori îi vine minte la cap, ori îi arătăm uşa. Cât despre celelalte secții, sunt de acord. Raikov, notează-ți.

Țacev se lăsă să cadă pe scaun nemulțumit.

Raikov îi relată pe scurt lui Dikov cele discutate la şedință – fu surprins de indiferența acestuia – ca şi cum problema nu l-ar fi privit deloc pe el.

Dar aşa era Dikov în acele zile. Sufletul îi rămânea închis pentru tot ceea ce venea din afară; nu era loc decât pentru o singură întrebare: cum de s-a întâmplat aşa cu ea? De ce? Oare nu se mai poate repara nimic?

Chiar în seara când o alungase îşi dăduse seama ce reprezentase ea pentru el şi această descoperire îi dezvălui fără milă josnicia faptei lui. Amintindu-şi de mama sa, sentimentul acesta deveni şi mai puternic, insuportabil.

Tuşa Penka pregătise plăcintă cu brânză – mâncarea preferată a Mariței. Amintirea răposatei, aşa cum fusese ea, tăcută, bună, îngăduitoare, îşi pusese pecetea pe dispoziția celor de față. Toți vorbeau mai încet, chiar şi inspectorul de la tramvaie – Pandov – se străduia să-şi mai înfrâneze glasul. Una dintre colegele răposatei povesti ceva de pe vremea când erau eleve. Tuşa Penka avea ochii umezi, Pelin începu şi el să-şi tragă nasul, şi, pe neaşteptate, scoase din portofelul său uzat o fotografie veche. Fotografia trecu dintr-o mână în alta, la sfârşit ajunse şi la Diko. O ştia de mult, dar nu se uitase niciodată la ea cu prea multă atenție. Acum, privirea îi fu atrasă imediat de ochii ei limpezi de fetiță, ochi care nu au cunoscut niciodată murdăria şi care aşteaptă numai lucruri frumoase de la lume. Şi atunci văzu altă pereche de ochi care îl priveau la fel de limpezi şi încrezători.

A doua zi Diko ajunse la Rodina la ora patru şi jumătate, când tocmai suna de ieşire. Muncitorii începuseră să iasă. Unii dintre ei îl salutau cu respect – le răspundea stânjenit, ca şi cum s-ar fi făcut vinovat de ceva şi față de ei. Se aşeză în grădiniță, în spatele grupului statuar; dar abia se

instalase aici şi pe poarta largă a fabricii năvăli ca un val o mulțime de glasuri femeieşti. Ca pe un ecran, în fața ochilor lui Diko apăreau figuri cunoscute – chipul sănătos şi larg al Mătuşichii... Uite-o şi pe ea... Mergea deoparte, cu privirea ațintită în pământ. Obrajii îi erau cenuşii, sub ochi avea cearcăne – n-o văzuse niciodată atât de tristă. Inima i se strânse de dragoste, de ruşine şi de durere. Ieşi ca amețit din ascunzătoarea sa şi se duse spre ele. Vesela îl văzu prima. Se dădu instinctiv un pas înapoi, apoi se ascunse în spatele colegelor ei, vrând să treacă pe partea cealaltă, la cea mai mare distanță cu putință, dar în ultimul moment renunță. Privind fix înainte, se îndrepta exact spre el. Diko simțea că acum ar fi trebuit s-o oprească şi după aceea totul ar fi mers de la sine. Dar cine ştie de ce, ochii aceştia care se temeau să-l privească, dar care nu doreau decât asta, din toată inima, îl făcură să încremenească într-un orgoliu stupid – de ce să fiu eu primul? Pentru moment, uită cine fusese de vină, ştia numai un singur lucru – se face că nu-l vede, se fereşte de el. Mândria lui se revoltă. Şi trecu şi el, la rândul său, pe lângă ea cu capul ridicat mândru în sus, fără să-i dea nicio atenție. Cu colțul ochiului văzu cum fata lasă capul în jos şi mai mult şi dispare pe poartă. Şi în văzduh răsună glasul ascuțit al Mătuşichii.

— Hei, antrenorule, ce tot stai la pândă pe aici? arătă ea cu capul în direcția Veselei.

La aproape o săptămână după această întâlnire nefericită, Diko o văzu din nou – era pe coridor la etajul unu. Ea se grăbi să dispară în cea mai apropiată cameră.

Vesela se chinuia cu încăpățânare să-şi demonstreze că „nici ea nu este pentru el, nici el pentru ea” şi pentru că faptele alungau fără milă rarele clipe de lumină şi speranță, în cele din urmă sfârşi prin a se convinge de lucrul acesta, ceea ce însemna renunțarea definitivă, despărțirea de un sentiment care îi era atât de scump. Noaptea, fata scălda perna de lacrimi; adormea numai spre ziuă, dar în visul pe care îl avea înainte de a se trezi, faptele urâte rămâneau

undeva, departe, şi nu mai simţea decât mângâierea bărbătească a braţelor lui care o cuprindeau atât de dulce şi de cald, simţea răsuflarea lui pe buze şi, copleşită de gingăşie, se întindea sub pătură. Dar acestea nu erau decât clipe; căci realitatea nu întârzia să i se înfăţişeze în toată cruzimea; o făcea să zacă asemenea unei moarte, ruşinată până în adâncul sufletului. „Ce sunt eu? se întreba ea înspăimântată. Am decăzut aşa rău? Nu are dreptate să mă considere ca atare? După toate cele care s-au întâmplat, ar fi trebuit să-l dispreţuiesc, să fiu dezgustată, dar eu nu visez decât la el, mi-e dor de buzele lui… Aş da orice ca să fie lângă mine…”

Sperase că la prima întâlnire după întâmplarea aceea el o va opri – poate că atunci totul ar fi fost altfel. Dar când îl văzu, simţi că leşină, mai ales că ceva îi şoptea că venise anume pentru ea la ora aceea, că se ascunsese şi aştepta de dragul ei. Dar ce se întâmplase?… Fusese aproape la fel de cumplit ca şi prima dată. Nici nu se uitase la ea şi trecuse mai departe cu o figură atât de dispreţuitoare! Ce şi-a închipuit ea? El are alţii – Bebo, Petio, Valentina cea frumoasă şi inaccesibilă, Sandra – ce să-i placă la ea?

Vesela depuse eforturi considerabile ca prietenele ei să nu afle nimic, dar în ce măsură reuşise îşi putuse da seama din cuvintele Mătuşichii, care, de la un timp, o observa cu atenţie.

— Şi crezi că eu nu văd, nu-i aşa? izbucni în cele din urmă Mătuşica. Ascultă, fetiţo, eu sunt mai bătrână ca tine şi înţeleg treburile astea foarte bine. Dacă mă consideri prietenă, dă-i drumul! Şi dacă nu, să fii sănătoasă, n-ai decât să te chinuieşti singură… Aici nu-i nimic de ruşine. Ce s-a întâmplat între voi?… Nici pe el nu prea-l văd bine, merge de parcă e bolnav.

Vesela ascultase toată această tiradă cu un amestec de uşurare şi teamă – teamă că dacă va începe va trebui apoi să-i povestească totul, până la cele mai mici amănunte. O respecta şi o iubea pe Mătuşica. Sub aparenţa de fiinţă grosolană, cu limba ascuţită, ascundea o inimă bună şi

simțitoare. Mătuşica era confidenta celor mai multe dintre fete şi merita pe deplin încrederea lor – niciodată nu ieşise vreun cuvânt, de bârfă de pe buzele ei. Şi totuşi Veselei îi venea greu să-i povestească tot adevărul – atât de urât i se părea ceea ce se întâmplase.

Vesela începu să vorbească timid, dar, aşa cum se întâmplă de cele mai multe ori între femei, îşi dădu drumul şi îi povesti totul, de-a fir-a-păr.

— Ia te uită la el, frumuşelul! dădu din cap Mătuşica. Să fi fost eu, îi dădeam câteva să mă pomenească... dar şi tu, bravo! Adică spui că n-a reuşit?... Ia te uită la ei!

— Nu, nu, nimic, repetă Vesela, înspăimântată de faptul că îşi dădea seama că în suflet are mai curând regrete decât satisfacție sau mândrie.

— Dar ştii ce mi s-a întâmplat şi mie? coborî glasul Mătuşica. Mai deunăzi mă conducea Cioki acasă şi a început apoi că una, că alta... Vedeam eu încotro bate, dar tăceam. În cele din urmă mi-a fost milă de el, ba chiar mi-a şi plăcut, ce să mă mai ascund... Cum s-ar zice, l-am făcut să mă sărute cu forța... Atâta mi-a trebuit: când s-a aruncat o dată la mine ursul ăsta, n-a mai ştiut de nimic, nici de stradă, nici de oameni – abia am scăpat...

— Ei, bine, atunci, să-ți fie într-un ceas bun! se bucură dintr-o dată Vesela, pentru ca în clipa următoare să se simtă şi mai tristă.

— A, stai puțin, să nu-ți închipui cine ştie ce... I-am spus, uite aşa i-am zis: „Ascultă, prietene, suntem de aceeaşi vârstă, asta înseamnează că, de fapt, eu sunt mai în vârstă decât tine, aşa că să nu-ți faci iluzii”. Dar el de colo – se uită la mine – ah, cum se mai uita!... Mi-a plăcut şi gata! Uite, şi astăzi mergem la cinema... Nu ştie nimeni, dar dacă vrei, n-ai decât să povesteşti la toată lumea.

Mătuşica tăcu un pic, apoi cu vocea schimbată, mai liniştită şi mai serioasă, continuă:

— Cât despre al tău... uite ce zic eu. Să nu crezi că Cioki pentru mine e primul – am mai avut eu şi alte istorioare – îi ştiu eu pe bărbați, ce fel de marfă sunt. Al tău... Să nu-mi

spui mie Mătuşica dacă nu e mort după tine… Şi că s-a dat la tine, asta nu înseamnează nimic: orice bărbat ar fi făcut la fel. Aşa le este firea. Dacă eşti deşteaptă, nu trebuie s-o pui aşa la inimă… Şi pe urmă, cu al tău am să stau eu de vorbă – chiar mâine! Nu e nevoie de prea multe poveşti ca să-ți dai seama ce gândeşte fiecare.

Vesela îşi împreună mâinile înspăimântată şi păli:

— Mătuşico, te rog!… M-a dus la nişte prieteni ai lui – numai să-i vezi ce fel de oameni sunt… Şi el e tot ca ei. Nu vreau, m-am hotărât definitiv… Să ştii că nici nu mai stau de vorbă cu tine…

— Nu pari chiar aşa de sigură, zise Mătuşica neîncrezătoare.

— Ba nu, sunt sigură. Şi să nu mai vorbim despre el. Te rog din toată inima.

Mătuşica îşi plimbă privirea iscoditoare pe chipul emoționat al fetei. Acesta exprima într-adevăr hotărâre. Totuşi, Mătuşica nu putea fi păcălită aşa uşor. Mormăi ceva cam în genul: „Bine, dacă zici că nu trebuie…” şi cu aceasta discuția lor se încheie.

Echipei de baschet nu i se permise participarea în Divizia C, pe motivul că raionul în care se găsea nu organizase un campionat şi nu desemnase un campion raional.

Diko îi asigurase nu o dată şi pe secretarul de partid, şi pe director că nu mai departe de această toamnă se va naşte cu adevărat Rodina, dar în fundul sufletului era el însuşi înspăimântat de propriile sale cuvinte. Căci, ca să se facă cunoscuți, era nevoie de ceva mai mult decât de participarea în divizia cea mai slabă. Indiferent ce minuni ar fi făcut, oamenii s-ar fi uitat la adversarii lor şi, văzând cine sunt aceştia, ar fi început să dea dispreţuitori din cap. Ca să se facă remarcați repede, trebuiau să-şi măsoare forțele cu maeştrii – şi o posibilitate în acest sens era reprezentată de turneul de toamnă al cupei Organizației de Tineret.

Aşa că lui Diko nu-i păru prea rău că nu au fost incluşi în Divizia C. Poate că era chiar mai bine aşa. Vor participa direct la turneul Organizației de Tineret – nimeni nu va şti

exact ce reprezintă echipa, nimeni nu le va da atenție dinainte.

Diko își revenea treptat din apatia în care căzuse după cele întâmplate cu Vesela. Îl aștepta o muncă încordată, serioasă, dacă nu voiau să se facă de râs. Până acum n-a fost nimic – abia acum începe. De azi înainte, pregătirea se va face după alte criterii, care să ducă neapărat la victorie.

— Vom merge în mare viteză, băieți, zise Diko, cine nu se ține bine de colectiv este în primejdie să rămână de căruță. Cu fiecare zi exigențele vor crește, de mâine se va stabili să plecați mai devreme pentru antrenamente și competiții – dacă țineți la echipă și la țelurile pe care ni le-am propus, trebuie ca încă de pe acum, când turneul este încă departe, să câștigați respectul întregului colectiv de muncă, al conducerii. Într-un cuvânt, să nu rămâneți în urmă la lucru. Cioki este fruntaș; să fie și de acum înainte. Asencio să se străduiască... Asta este, băieți!

Diko nu voia să se gândească decât la echipă – să nu fie preocupat de nimic altceva. Valentina îl stânjenea, prietenii la fel. Cum să reușească s-o rupă definitiv? Cu prietenii nu era greu – oricum, nu-l căutau prea des. De cele mai multe ori, când era împreună cu ei, le cerceta cu o atenție critică obiceiurile mărunte, ceea ce îl convingea din ce în ce mai mult de neseriozitatea și teribilismul lor. Dar cu Valentina?... Se întâlneau în noul apartament. Semnalul era simplu. Exact la ora convenită el venea în fața ușii și apăsa de patru ori pe butonul soneriei, cu o mică pauză la mijloc. Ochiul din ușă se întuneca abia perceptibil, apoi se auzea un zgomot înăbușit de pași de femeie și ușa se deschidea – îl întâmpina chiar Valentina. Printr-un hol cufundat în semiîntuneric și plin de mobile vechi, ciobite și alte vechituri prăfuite, pătrundeau într-un dormitor luminos, strălucind în nuanțe de galben și alb. Pe perete, deasupra patului dublu, atârna o fotografie de nuntă, înrămată.

În apartament mai erau și alți locatari. Fie că era numai o întâmplare, fie că o făceau intenționat, dar imediat cum cei doi se încuiau, pe coridor începea o forfotă necontenită de

pași. Nicio clipă nu se simțea liniștit. Dar acest zgomot era totuși binevenit, căci datorită lui răceala sa părea justificată.

În această stare sufletească primi vizita lui Mișo.

Diko se bărbierea în bucătărie. Acum se trezea devreme. Bătrânul prăjea feliuțe de șuncă pentru gustare, în tigaia electrică sfârâiau trei picioare de porc, pe masa din bucătărie erau o piuliță de lemn pentru usturoi și câteva rădăcini de hrean. Soneria sună insistent. Bătrânul se uită la Diko și, văzând că obrazul îi este pe jumătate plin de spumă, lăsă treaba și se duse să deschidă. Diko auzi un glas gros de bărbat care i se păru cunoscut.

Bătrânul se întoarse.

— Pe tine te caută.

— Pe mine? Cine? – Diko puse mâna pe prosop și își șterse săpunul de pe față.

— Nu știu. N-a spus cum îl cheamă. Un bărbat voinic. Are și o fetiță cu el.

Un gând îl străfulgeră imediat pe Diko. Părul i se ridică măciucă. Pumnii i se strânseră pe nesimțite și se simți cuprins în același timp de un fel de veselie impertinentă – „În sfârșit! De mult ar fi trebuit!” Și era atât de sigur de presimțirea lui, încât chipul îi rămase impasibil când văzu cât de neliniștit este Mișo. Micuța Eti se înghesuia speriată în el, ochișorii ei se opriră o clipă pe fața puternică, nebărbierită a tatălui. Mișo nu se bărbierise de trei zile – o barbă țepoasă, tare, arunca o umbră neagră pe chipul lui, dar ochii îi erau încă și mai întunecați și plini de ceva ce nu se putea numi numai suferință – era și un amestec de ciudă și furie neputincioasă, pe sub bărbie, firele de păr erau ceva mai lungi, arăta ca o găină prost jumulită. De sub paltonul descheiat se vedea gulerul curat al cămășii lui albe, se vedea și o parte din reverele sacoului – era costumul lui cel mai nou.

— Poftește, Mișo, spuse Diko cu vocea lui obișnuită, ca și cum ar fi știut că vine și îl aștepta.

Mișo rămase în picioare, deși îi oferise un scaun; copilul

continua să-şi ascundă căpşorul strălucitor ca soarele în genunchii lui. Diko aştepta. Cei doi stăteau unul în fața altuia şi nu îndrăzneau să se privească. Mişo îşi purta disperat privirea prin toate colțurile încăperii, şi, la fel ca şi Vesela, ocoli stânjenit patul. Pentru Diko nu mai putea exista nicio îndoială – ştia tot, absolut tot, şi acum venise clipa răfuielii. Zdrobit de tabloul trist şi emoționant pe care îl înfățişau soțul înşelat şi fetița nevinovată, Diko hotărî să nu tăgăduiască. Este mai cinstit dacă vorbeşte. A fost un nemernic, acum nu va mai fi.

Gândurile îi fugiră imediat spre altceva. Cum de i-a venit lui Mişo să aducă şi fetița? Ca şi cum ar fi bănuit ce impresie puternică va face lucrul acesta. Prezența micuței Eti făcea vina lui şi mai grea şi îl dădea definitiv pe mâna răzbunării. Mişo nu era aşa de inteligent încât să prevadă această reacție – o făcuse din instinct. Ca şi cum n-ar fi ştiut dacă are dreptul să se amestece în această treabă. Copilul îi dădea acest drept.

Fetița blondă se plictisi curând de această poziție nefirească pentru vârsta ei. Dădu din picioruşele încălțate în ghetuțe albe, apoi îşi trase mânuța din mâna tatălui şi se îndreptă spre medalia mare de la Paris, care strălucea în vitrină ca o stea de aur.

Fața lui Mişo se făcu stacojie. Vinele de pe frunte i se umflară.

— Eti, înapoi! Întoarce-te! strigă el cu vocea gâtuită.

Copilul deschise ochii uimit, buzele începură să-i tremure şi imediat lacrimile îi umplură ochişorii albaştri.

— Vino încoace, Eti! La mine! Să nu te mişti de aici.

Afară, în stradă, pârâi o motocicletă. Amândoi bărbații îşi aruncară privirile aproape în aceeaşi clipă spre fereastră. Mişo fu primul care plecă ochii, pleoapele îi tremurau. „Începe” – îşi zise Diko.

Dar mai trecu încă un minut fără ca vreunul din cei doi să deschidă gura. Diko începea să simtă că nu mai suportă – fie ce-o fi, numai să se sfârşească odată! Şi imaginându-şi cât de bine se va simți când îşi va lua de pe inimă această

povară, se simți cuprins de o nerăbdare şi mai mare. Făcu câțiva paşi prin încăpere şi dintr-o dată se întoarse cu fața spre Mişo.

— Mişo, cu ce ocazie pe aici? Pot să ştiu şi eu?

Mişo înghiți cu greutate, ochii îi fugeau undeva într-o parte.

— Diko... Eu... te rog să mă ierți că am venit la ora asta, dar sunt nişte probleme... Mai înghiți încă o dată, mărul lui Adam îi țâşni în sus, iar vocea i se făcu mai surdă: Diko, mi s-a spus că tu şi nevastă-mea... Eu nu cred... Tu şi cu nevastă-mea, înțelegi, nu-i aşa?

— Nu, răspunse Diko cu greutate.

Pentru o clipă în ochii lui Mişo se aprinse o flacără de furie. Eti îşi înfipse instinctiv mânuțele în stofa groasă a paltonului lui.

— Mi s-a spus... şi cu fapte...

Aici Mişo ridică privirea şi şi-o fixă asupra lui Diko. Ochii lui erau întunecați ca două fântâni adânci în care durerea fierbea şi mocnea gata în orice clipă să țâşnească într-o furie nestăvilită. Dar o hotărâre luată în prealabil o ținea în frâu şi nu-i permitea să răzbată afară. Diko se miră, îşi trosni enervat degetele.

— Diko, eu nu cred... De asta am venit – ca să-ți spun... Nu cred niciun cuvânt! Tu eşti prietenul meu, singurul meu prieten printre toți ăia... Cum s-ar putea, un prieten... Un zâmbet amar juca pe fața chinuită şi nerasă. Mi-au spus... fapte, probe, dar eu nu şi nu. Nu se poate! Diko e prietenul meu, Diko este un om cinstit, ar putea să facă asta oricui, dar nu mie... Ce nemernici sunt oamenii, nu-i aşa? Ce plăcere simt să otrăvească viața unei familii, să otrăvească o prietenie... Le-am râs în față: Poveşti, le-am zis, şi cine mai îndrăzneşte să trăncănească are să dea socoteală! Mişo îşi strânse pumnii puternici şi îi clătină amenințător. Oamenii sunt nemernici, Diko, nişte nemernici. Vor să ne facă să ne certăm... Dar eu nu cred niciun cuvințel... Dar tu? Dar tu?... Tu ce spui? Căci asta te priveşte şi pe tine...

— Eu... eu... Murdară lume! se strâmbă Diko.

Simțea că inima i se frânge. Nu-şi amintea să fi trăit vreodată vreo clipă mai chinuitoare.

— Murdară lume, repetă semnificativ Mişo şi fața i se acoperi din nou de o roşeață întunecată. Am venit numai pentru asta. Nu-i aşa că nu te superi pe mine?... Iartă-mă dacă te-am jignit cu ceva!... Haide, Eti...

În pragul uşii, Mişo se întoarse brusc către Diko; ochii i se topeau de durere. Cu un glas slab, aproape şoptit, care suna abia perceptibil ca o strună atinsă uşor rosti repede:

— O iubesc atât de mult, Diko... Nu pot fără ea, nu pot. Şi pentru tot, pentru tot... Lacrimile începură să picure pe fața nebărbierită, bărbatul apucă copilul de mână şi coborî scara clătinându-se.

Diko închise uşa şi se opri în coridorul întunecos. Îl durea inima. În întuneric se desenau când chipul bărbos al bărbatului cu urme de lacrimi pe obraji, când fața rotundă şi curată a fetiței. Îi era teamă să iasă la lumină, se simțea mai bine aici. Tatăl său îl găsi în acelaşi loc.

— Ce faci aici? Haide că se răceşte mâncarea.

— Nu mi-e foame.

— Cum aşa? Nu m-ai pus tu să fac mâncare?

— Nu mi-e foame, repetă Diko cu gândul în altă parte.

— Atunci măcar termină cu bărbieritul.

— Bine.

Diko îşi târî picioarele spre camera sa; simțea o slăbiciune sub genunchi, de parcă ar fi venit de la un meci greu. Închise uşa în urma sa şi se îndreptă maşinal spre bufet. Scoase sticla de coniac şi bău direct din ea. Lichidul gâlgâia în gât uşor ca apa, dar un minut mai târziu trupul îi fu cuprins de flăcări. O cută hotărâtă se desenă pe buzele lui, ochii îi străluciră puternic. Cu o mişcare bruscă smulse receptorul şi cu o mână sigură formă numărul Valentinei. Glasul ei calm nu-l mai tulbură de astă dată.

— Tu eşti?... Ascultă, a fost Mişo la mine... Ştie tot... Diko aşteptă să vadă care este efectul, dar femeia tăcea.

— Ştie tot, dar se preface că nu ştie... Te iartă... Dar eu nu

mai pot şi... nu trebuie să ne mai vedem. Am hotărât definitiv.

În receptor se auzi un zgomot neclar, după aceea femeia râse încetişor:

— Nu ştiam că eşti atât de fricos!

— Fricos? Nu, nu sunt fricos, dar nu mai vreau.

— Dar eu te iubesc, zise Valentina cu vocea sigură, nici asta nu are importanță?

— Nu mai are.

În receptor se auzi un oftat greoi. O clipă mai târziu urmă un clinchet şi o linişte calmă se aşternu în cameră. Diko se lăsă să cadă epuizat pe pat. Avea senzația că este în convalescență după o boală grea. Îşi simțea inima aproape veselă. Dar după câteva minute spaima că încă nu s-a terminat totul, puse din nou stăpânire pe el. Se gândi să-i scrie o scrisoare, dar apoi renunță. Tremurând tot de nervi, aşteptă următorul ei pas. Acesta nu întârzie prea mult. În ziua următoare, de dimineață, telefonul sună, întinse mâna spre receptor, dar imediat îi trecu prin minte să nu răspundă. Până seara telefonul sună cel puțin de vreo zece ori, apoi tăcu. Telefonă abia peste două zile.

— Alaltăieri te-am căutat. Unde ai fost?

— Aici.

— Aici! Şi de ce n-ai răspuns?

— Pentru că nu are rost. Mi se pare că ți-am spus.

— Dar este stupid aşa, rosti cu greutate Valentina. Am să vin astăzi pe la voi să stăm de vorbă.

— Tocmai mă pregăteam să plec. Şi nu ştiu când mă întorc.

— Bine, atunci mâine?

— Nici mâine nu pot... Şi în general, de ce să ne mai vedem? Totul este clar...

În receptor nu se mai auzi niciun zgomot. Valentina nu-l mai căută.

*

Primăvara! Vitoşa, înveşmântată în hainele ei albe strălucitoare, privea de sus la oraşul care se răsfăța în soare. Torente tulburi curgeau pe străzi, streşinile spălau cu un clipocit răsunător caldarâmul de sub ele, paşii trecătorilor plescăiau în noroiul subțire.

După aceea străzile se uscară. Muntele îşi dezbrăcă cu grijă haina albă şi grea, lăsându-şi trupul mângâiat de un vântuleț catifelat, nespus de plăcut. Şi continuă să-şi dezbrace veşmântul alb până se dezgoli cu desăvârşire.

Într-o zi minunată de primăvară, pe o vreme sănătoasă – cum obişnuiesc oamenii să spună – Bătrânul căzu la pat greu bolnav. De fapt, aşa se întâmpla întotdeauna cu el – se îmbolnăvea la un moment dat fără vreo cauză evidentă. Medicii stabiliră că este vorba de o răceală puternică. Tusea care-i sfâşia pieptul provocă o hemoragie – fu transportat la spital într-o stare gravă. Injecțiile îl salvară, dar trecu destul, de mult timp până să-şi refacă forțele.

Baschetbaliştii părăsiseră sălile strâmte şi înăbuşitoare. Ce frumos era afară!

Aşezat pe un scaun lângă teren, cu fața cenuşie slăbită, dar cu ochii strălucind fericiți, Bătrânul urmărea antrenamentele cu carnețelul în mână, dar, în afară de Diko, nimeni altcineva nu voia să-l folosească. Şopeto, care le antrena pe fete şi pe cei excluşi, în frunte cu Vacikov, o făcea intenționat, de ciudă împotriva lui Diko. Dar Pelin nu-şi pierdea nădejdea. Odată şi odată Şopeto va înțelege delicatețea lui şi va veni singur să-i ceară sfatul.

Dar la cele două echipe treaba nu prea mergea. Numai un orb n-ar fi văzut privirile jalnice pe care le aruncau cei excluşi celorlalți, „aleşilor”. Bătrânul era sigur că dacă Diko le-ar fi spus acuma: „Haideți, veniți să vă antrenați cu noi”, n-ar mai fi rămas nici urmă de animozitate. Dar Diko nici nu se uita la ei, pentru el aceştia pur şi simplu nu existau. Ştia un singur lucru: echipa reprezentativă!

Fuseseră de mult date uitării şi întoarcerile târzii după miezul nopții, şi băutura fără socoteală, şi vizitele feminine

la domiciliu; şi îndelungatele contemplări în fața oglinzii – acuma Diko se culca întotdeauna înainte de ora unsprezece şi se trezea pe la şapte; când nu mergea la antrenamente stătea acasă şi citea. Se mai ducea şi la cinema sau la teatru.

În general, Bătrânul ar fi trebuit să fie pe deplin mulțumit – viața nouă a lui Diko îi spulberase cu totul temerile că Diko ar fi putut s-o ia pe o cale greşită. Era într-adevăr mulțumit, fără să-şi dea seama de neliniştea nelămurită pe care i-o provoca această schimbare. De la o extremă la alta. Aici era ceva cam nefiresc – ce se ascundea oare în spatele acestei întoarceri bruşte? Diko îi pomenise de multe ori că spera ca Rodina să lovească mortal în timpul turneului cel puțin una din echipele de frunte – dar cuvintele lui erau însoțite de un zâmbet subțire – şi Bătrânul avea impresia că vorbeşte numai aşa, fără să creadă nici el ceea ce spune. Dacă ar fi fost ceva mai pătrunzător, Bătrânul şi-ar fi dat seama că ochii fiului său devin parcă mai mari şi se strâng înciudați când, foarte sincer, încerca să facă pronosticuri cu el cam cu câte puncte ar mânca bătaie Rodina de la o echipă ca Spartak, sau Akademik, sau chiar Cervena Zarea. Mai ales când era vorba de Cervena Zarea – dacă ar fi putut atunci să citească pe chipul lui Diko!

Dar Bătrânul mai avea încă o grijă! Avea impresia că Vesela devine din ce în ce mai neliniştită atunci când o cheamă: nu îndrăzneşte să-l privească în ochi, roşeşte din nimic şi se străduieşte să plece cât mai repede. Şi, pentru că înainte nu era aşa, Bătrânul se gândi că s-a întâmplat ceva între ea şi Diko. Convingerea lui că cei doi se întâlneau fără ştirea lui începu să fie clătinată de presimțiri negre. Poate că s-au certat, poate că s-au despărțit? Dintr-o dată înțelese privirea tristă, puțin visătoare, pe care Diko şi-o plimba pe tavan când îşi lua ochii de pe carte – ochii îi fugeau des, foarte des de pe carte şi alunecau în zare, fără țintă. Fără îndoială că stânjeneala fetei față de el, ca tată, avea aceeaşi explicație; mai mult, în cele din urmă ea începu să lipsească tot mai des de la antrenamente. Cu multă băgare de seamă, căci tot se mai temea de Diko şi, oricum, subiectul era foarte

delicat, Bătrânul aducând vorba despre lipsa de seriozitate cu care Şopeto le antrena pe fete, îi spuse că Vesela nu mai venea regulat la antrenamente.

— Ei, şi ce-mi pasă mie? se repezi Diko, înspăimântat dar şi bucuros în acelaşi timp că are posibilitatea să vorbească despre ea.

Bătrânul clipi din ochi.

— Păi cum aşa? Nu vă mai întâlniți?

— Să ne întâlnim? zâmbi strâmb Diko. Aha, va să zică aşa, pentru că ne-ai văzut o dată... nu ți-am spus că era din întâmplare? Ce oameni! Cum vedeți pe cineva, imediat vă şi gândiți la cine ştie ce...

— Astea să le spui altora, nu mie! se supără Bătrânul. Privirea i se făcu mai dură. Eu nu sunt chior şi te-am mai văzut de trei ori cu ea, ba încă la braț.

— Ascultă, tată! zise Diko sever. Nu ştiu ce ai văzut, dar să ştii că între mine şi ea nu este nimic şi... să nu mai vorbim despre ea. N-am eu destule alte griji pe cap, acuma să mai stau şi de femei... Şi cum de ți-a venit în cap? Vesela! O fată ca oricare alta. Şi pe urmă, să nu uiți că eu nu sunt călugăr!

— Că nu eşti călugăr asta o ştiu eu foarte bine... Şi totuşi îți spun – uite-aşa o fată îți trebuie ție, nu ca aia...

— Care?

— Lasă că ştii tu care...

*

Dacă ar avea putere, Vesela ar renunța de mult la antrenamente. Ştia că, dacă vrea să se vindece cât mai repede, în primul rând nu trebuie să-l mai vadă pe Diko. Dar medicamentul acesta se dovedeşte a fi foarte amar pentru ea, dozele neînchipuit de mari – trece o zi, apoi încă una, şi inima i se umple de speranța că se va întâmpla ceva frumos. Uită de toate promisiunile făcute sie însăşi – aruncă o privire în oglindă şi se grăbeşte spre teren. Încă de departe simte o bătaie puternică în piept: când se mai apropie de gardul de sârmă care înconjură terenurile, bătăile se întețesc – ochii îl

caută cu aviditate. Dacă nu este acolo – un fior de gheață îi străbate tot trupul, se simte nefericită. Însă de cele mai multe ori este şi el înăuntru şi atunci se simte şi mai nefericită. De ce se mai chinuieşte, ce mai speră? Oare nu vede? Cât e de liniştit, cât de bine se simte – n-are nimic... Ce tot sporovăia Mătuşica că merge ca bolnav? Nici pomeneală de aşa ceva...

Vesela aproape că nu ieşea din casă. Citea şi ea şi, la fel ca şi el, îşi desprindea adesea privirea de pe paginile cărții. Conducătorul echipei de teatru deveni mai insistent. Odată îşi luă curaj şi o invită la teatru, ceea ce până acum nu făcuse niciodată. Vesela acceptă – din lipsă de voință şi ca să nu-l supere. Dar imediat ce ieşi în stradă ca să se ducă la întâlnire, fu cuprinsă de un fel de ciudă puternică în care, spre marea ei uimire, se amesteca şi o teamă, teama să nu-i vadă Diko. Nu era normal, pentru că nu-i mai lega nimic şi, ceea ce era şi mai important, nu mai era nicio speranță, nu mai era nimic de făcut. Cu toate acestea şi cu toate că îşi bătea joc de ea însăşi, teama n-o părăsea, dimpotrivă, începu să se simtă necinstită. De ce oare?

La teatru se strădui să nu se gândească la el, dar nu putea – spectacolul i se desfăşura în fața ochilor ca un vis tulbure.

În pragul porții, exact în momentul în care partenerul ei, stânjenit de tăcerea prelungită, voia să-şi ia rămas bun, sufletul îi fu străbătut de o lumină orbitoare: iubirea mai exista, trăia în ea! Atâta timp cât aceasta este vie, trebuie să-i rămână credincioasă! Asta este! Cât este de simplu şi uşor de înțeles!

....Dar de ce-i ardeau obrajii aşa de tare? Aurarul o luă uşor de braț şi, cu vocea puțin înăbuşită de emoție, o întrebă încet:

— Vrei să mergem vineri la „Iubire”?

— Nu, veni răspunsul brusc.

Îşi dădu seama că ar putea să se simtă jignit. Îl privi drept în ochi şi îi spuse serios:

— Iartă-mă... Nu pot să ies cu tine... Nu trebuie... Nu te supăra pe mine!

*

Diko hotărî să-şi pună în aplicare viziunea lui despre baschet: jocul de baschet trebuie să fie rapid, agresiv, să străpungă apărarea înainte ca aceasta să aibă timp să se regrupeze. Era periculos să practice un astfel de joc cu băieții lui, neexperimentați şi relativ slab pregătiți ca jucători – jocul rapid necesită o tehnică înaltă –, dar nu putea să se trădeze pe sine însuşi, chiar cu riscul de a fi înfrânt. O victorie câştigată cu tipul de joc care predomina acum pe terenuri nu i-ar fi mers la inimă. Cu păstrarea mingii, apărarea „zonei” şi, în general, cu fel de fel de şmecherii ar fi putut câştiga câte un joc, dar ce satisfacție ar fi avut spiritul său creator? Şi oamenii l-ar fi aplaudat? În cel mai bun caz i-ar fi bodogănit pe adversarii care se lăsaseră păcăliți prosteşte. Victoria lui Diko trebuia să fie un exemplu, un pas înainte, un progres evident, o pagină nouă în istoria baschetului...

Diko puse la punct varianta sa tactică despre „atacul rapid”. Privit de sus, atacul lui Diko avea forma unui evantai desfăşurat. Evident, studierea eventualităților poziționale era imposibilă; scopul lui Diko era să-i facă să şi le însuşească pe cele mai importante, pe celelalte lăsându-le în seama spiritului creator al jucătorilor. Ca baschetbalist cu experiență, Diko vedea clar atât părțile slabe, cât şi avantajele. Fără discuție, acest tip de joc va uimi în primul moment până şi cea mai experimentată echipă adversă. Dar tocmai asta este: un adversar cu experiență va sesiza rapid particularitățile acestei tactici de joc şi va fi capabil să găsească imediat modalitatea de contraofensivă. Diko îşi făcea socoteala că surpriza le va aduce un anumit avantaj la început, pe care apoi va trebui să se străduiască să-l țină cu dinții până la sfârşit. Aici se bizuia pe spiritul de sacrificiu şi pe rezistența jucătorilor săi.

Antrenorul le ceru jucătorilor să păstreze în cel mai desăvârşit secret tot ceea ce se întâmpla pe teren. Nu se sfii

să le arate că succesul lor depinde în mare măsură de surpriza pe care le-o pregăteau adversarilor.

Diko era neliniştit, se temea ca Şopeto, Vacikov şi ceilalți excluşi să nu povestească unde nu trebuie ceea ce văd, din dorința de a-i face rău. Era suficient să spună „ai noştri studiază atacul rapid”.

La unul dintre antrenamente îşi destăinui temerile în fața şefilor.

Directorul îşi încruntă sprâncenele groase şi zise tăios:

— Dacă e aşa, nu mai da voie nimănui pe teren să se uite. Dacă încalcă vreunul această dispoziție, o să aibă de-a face cu mine. Niciun fel de riscuri! Niciun fel de sentimentalisme!

— Cum se poate? deschise ochii mari albaştri Țacev. Să nu le dăm voie oamenilor să se uite! Asta nu s-a mai văzut nicăieri. Asta seamănă a... Nu pot să fiu de acord, în niciun caz! Asta este împotriva concepției mele despre sport. Ce, lupta sportivă este o operațiune militară? Cine poate să tragă foloase din aceste secrete, mistere şi aşa mai departe? Şi apoi, ce fel de echipă suntem noi, ca să avem nevoie să ne ascundem? Ce, luptăm pentru campionatul mondial?

— Ce ne interesează pe noi campionatul mondial? sări directorul. Nu se poate să compromitem munca noastră pentru capriciile şi aiurelile cuiva. Au orele lor fixate dinainte – să vină atunci. Ia uite-i, ia întrebă-i, la ce-au venit acuma?

— Nu mă mai amestec, zise sec secretarul de partid.

Diko se îmbujoră.

— Tovarăşe Țacev, spuse el emoționat, vă rog să verificați, peste tot e aşa. Când o echipă studiază diverse variante tactice, străinii nu au acces...

— Străinii?!

— N-am vrut să spun asta...

Țacev dădu din mână:

— Bine, Diko. Să nu ne mai certăm. Faceți cum ştiți...

Diko se întoarse la băieții lui. În apropiere alergau cei de la atletism. Plasa de volei se zgâlțâia mereu din cauza loviturilor imprecise. Doi muncitori pipăiau cu degete de cunoscători noua bicicletă de curse, cumpărată pentru

secția de ciclism. De pe partea cealaltă, cei excluşi urmăreau antrenamentul foştilor lor colegi cu zâmbete ironice, prea slabe însă pentru a ascunde invidia şi durerea pe care o resimțeau. Țacev îşi amintea distrat de un tablou îndepărtat: un băiețel cu haine peticite priveşte la alți copii de vârsta lui care se joacă cu mingea – o minge adevărată, de fotbal, îmbrăcată în piele. Cum ar vrea să se joace şi el! Dar are oare voie? Ceilalți copii sunt exact aşa, serioşi, cu haine frumoase; nu-i dau atenție decât ca să-l lovească cu pumnul în capul gol...

Asta este – ei sunt bogați, iar el e sărac... Mingea de fotbal se umflă, creşte... Acum se trezeşte într-o prăvălioară mică, împărțită de un tavan de lemn în două etaje. Jos lucrează taică-său, cât e ziulica de lungă, bate cuie în pantofii mahalalei, iar sus sunt ei, mama şi copiii. Este loc exact atâta cât trebuie ca să te întorci de pe o parte pe alta, dar şi asta trebuie s-o faci cu grijă, pentru că sora mai mare studiază teoria generală a dreptului – e foarte nervoasă, manualul i-a fost împrumutat numai până mâine. „Haide la masă!” – strigă mama. Iarna – varză acră, vara – roşii. Varză şi roşii...

Țacev întoarse capul într-o parte: nu mai putea să-i privească pe băieții de pe partea cealaltă...

*

La începutul verii veni perioada cea mai grea pentru comitetul sindical – în zadar cei care împărțeau biletele la odihnă se străduiau să descrie în cuvinte frumoase farmecele stațiunilor de la munte şi ale apelor minerale – cu excepția celor care aveau recomandări medicale riguroase, toți ştiau una şi bună – la mare la Varna.

La Rodina se răspândi zvonul că celor din echipa de baschet li se promisese în mod sigur o şedere la mare în corturi. Evident, erau şi mulți nemulțumiți, ca întotdeauna, dar numărul acestora era relativ mic. Antrenamentele conştiincioase ale băieților şi seriozitatea de care dăduseră

dovadă în munca la maşini le cuceriseră un bun renume şi respectul tuturor.

Într-o zi la Rodina veniră oaspeți – antrenorul federal Tonev şi vicepreşedintele Comitetului pentru Cultură Fizică şi Sport, Petrunov. Ziua aceasta fusese o zi solemnă pentru tinerii baschetbalişti. Petrunov dădu mâna pe rând cu fiecare şi privi jocul până la sfârşit. Când terminară şi se strânseră în jurul lui, bărbatul cel voinic zâmbi puțin stingherit şi declară că ceea ce văzuse depăşea cu mult aşteptările lui.

— Pentru noi, asta este o mare bucurie – zise Petrunov – că o asemenea echipă ia naştere într-un colectiv de muncă şi că jucătorii sunt nişte lucrători buni. Ați făcut o treabă bună! Exemplul vostru va fi un îndreptar şi pentru noi, o directivă... Vreau să exprim aici, în fața tuturor, marea mea recunoştință conducătorilor întreprinderii şi cel mai mult antrenorului, tovarăşului Dikov. Vreau să-i strâng mâna.

Se auziră aplauze.

Şi Tonev lăudă echipa – aşa cum i se păru lui Diko, din toată inima. Dar Diko avea nevoie de noi şi noi confirmări, care să-i alunge neliniştea.

De câtva timp, Diko îl vizita destul de des pe vechiul său prieten, Emil. Apartamentul aranjat cu mult gust îl atrăgea. Aici, la Emil, ar fi trebuit s-o aducă pe Vesela şi nu la Bebo, Petio şi Sandra. Aici s-ar fi simțit mult mai bine.

Emil îi pomenise de mult că ar dori să vadă echipa, Diko ştia că ar fi avut şi el un folos din asta – putea avea încredere deplină în gândirea realistă a lui Emil, dar tocmai de asta-i era teamă: dacă va spune că băieții nu merită? Ce să facă atunci? Nu, mai bine mai încolo... Şi se scuza invocând pretextul că este prea devreme şi nu merită să piardă timpul cu asta.

Diko pleca întotdeauna de la Emil puțin cam trist, dar plin de speranțe.

Când îşi îndrepta privirile înapoi, spre lunile care trecuseră de când se despărțise de Valentina, Diko constata cu uimire că nu se plictisise deloc. Şi în această perioadă nu

i se întâmplase nimic deosebit – dimpotrivă, viața se scurgea liniştit şi monoton. Mai înainte, când prietenii lui îi ofereau aproape în fiecare seară alți oameni, alte senzații, parcă se plictisea mai tare. Odată Bebo telefonă şi-i invită la o „ieşire de noapte, cu maşini şi cucoane" – la vila lui Marion –, dar Diko avu impresia că vorbeşte cu un necunoscut, atât de departe îi erau acum asemenea treburi. Se părea că viața simplă şi aşezată îi prieşte mai mult.

*

Pe lângă zidurile fabricii Rodina se plimba neliniştită o siluetă cunoscută. Părul netuns de multă vreme ieşea în bucle negre peste gulerul cămăşii, mototolit şi murdar.

— Bighi!... Ce faci aici?

— Păi... mă plimb. Ai ceva nou?

— Nu.

Diko tocmai se pregătea să treacă mai departe, când îşi dădu seama dintr-o dată că Bighi era exact omul de care avea nevoie. Cheltuia mult mai puțin ca înainte; dar, pentru că nu avea un venit permanent, banii se topeau văzând cu ochii. I-ar fi ajuns în cel mai bun caz până la turneu. La întreprindere urma într-adevăr să se creeze un post de antrenor de baschet, dar nu înainte de Anul Nou. Era serios îngrijorat.

— Ascultă, Bighi, am de vânzare nişte haine frumoase – un costum aproape nou, două pulovere, nişte cămăşi – toate din străinătate – tocmai voiam să te caut acasă, bine că te-am întâlnit...

— Hm, poate... Şi plata? Cum vrei să primeşti plata?

— În bani gheață.

Bighi dădu din cap.

— Nu ține. Primesc numai în consignație. Nu sunt bani... Se vede că n-ai aflat nimic. Parc-ai trăi pe Marte! Ne-au dat afară din cofetărie! Deocamdată, am renunțat, şi apoi, nici nu mai merge treaba, frățioare, nu mai merge. Oamenii preferă să ia de la magazin.

— Ei, atunci, la revedere.
— La revedere.
Dar care nu fu mirarea lui Diko când a doua zi, la aceeaşi oră, îl văzu din nou pe Bighi, de astă dată pregătindu-se tocmai să păşească peste pragul întreprinderii Rodina.
— Salut, Bighi! Frumos loc de plimbare ți-ai ales.
— Dar tu?
— Eu aici lucrez.
— Aşa? Întreaga fizionomie a lui Bighi se schimbă dintr-o dată, ochişorii începură să-i joace. Păi de ce nu spui aşa? Chiar mă miram şi eu!... De când tot caut pe cineva care să fie de aici, acum tocmai mă hotărâsem să intru înăuntru, fie ce-o fi.
— Despre ce e vorba? întrebă Diko cu reținere.
— Dar tu ce eşti aici?
— Eu?... Antrenor... de baschet.
Pentru o clipă chipul lui Bighi se întunecă.
— Hm, care va să zică s-a aranjat şi asta... Mie îmi trebuie un om cu greutate, mai ales în ochii directorului.
— Păi directorul este omul meu, îi scăpă lui Diko, din dorința de a se lăuda.
Bighi fluieră. Cu degetele tremurând scoase apoi din portofel o adresă împăturită cu grijă, cu o ştampilă albastră groasă şi mai multe semnături.
— Citeşte!
Era o adresă de la cooperativa Murgaş către direcția întreprinderii Rodina. Cooperativa dorea să cumpere o sută de kilograme de celuloid deşeuri în mai multe tranşe. Plata se făcea în numerar, pentru fiecare cantitate separat, sus era numărul de ieşire, jos iscăliturile directorului şi ale şefului serviciului de planificare, data. Totul exact aşa cum trebuie.
— Ei? ridică Diko din umeri.
Bighi trase aer în piept şi faptul acesta nu-i rămăsese neobservat lui Diko.
— Problema este, începu Bighi, că aceste deşeuri de obicei merg mai întâi la Materii prime secundare, şi abia aceştia le

repartizează după aceea cooperativelor, iar cooperativa noastră nu are timp de pierdut – asta e situația. După aia, acolo trebuie să aştepți să-ți vină rândul şi până ajunge la noi, cine ştie, poate nu mai rămâne nimic, într-un cuvânt: dacă facem afacerea, dăm pe din două un miar. Câte cinci sutare pentru flecuşteţul ăsta! Oamenii mei sunt generoşi – cine îți mai dă o mie de leva pentru o treabă ca asta? Şi aici totul este legal. Dacă directorul tău nu-i un birocrat, nici nu trebuie să-i mai explici – o să-i tragă o semnătură şi gata.

— Eşti sigur că este legal? întrebă ironic Diko.

— Ia te rog!... Asta nu e o afacere particulară... Acolo sunt gata la orice. Dar aici e vorba de stat – nu pun mâna unde miroase a treburi de stat. Nu sunt chiar aşa de tâmpit!

— Să zicem că este aşa. Atunci de ce nu se adresează oamenii tăi de la cooperativă de-a dreptul directorului? Este un om înțelegător.

— De ce? Bighi se gândi câtva timp, ochii i se fixară într-un singur punct. Ia să-mi spui, de ce s-ar lega la cap cineva dacă nu-l doare? De dragul unor necunoscuți? Este mult mai uşor pentru directorul vostru să predea materialul la deşeuri – şi de fapt aşa şi este corect.

— Păi vezi!

— Aiureli! În ultimă instanță, materialul va ajunge tot la Murgaş, numai că mult mai târziu. Cu o întârziere care compromite o comandă urgentă a cooperativei. Numai un cap pătrat ar putea să nu înțeleagă situația. Nu ți-am spus că mă hotărâsem să încerc singur... Dar acuma, dacă zici că eşti prieten cu directorul, sunt gata să pierd din câştigul meu, numai ca să se aranjeze mai repede treaba... Şi apoi, acestea sunt deşeuri, nu le ține nimeni socoteala. Crezi că cei de la materii prime ştiu ce cantitate de deşeuri are Rodina în depozit? Aiurea! Cât le dă – atâta este. Haide, ia adresa şi fugi la director. Ai să vezi ce uşor se aranjează totul.

Diko luă adresa, o întoarse pe toate părțile, apoi i-o dădu înapoi.

— Nu. Mai întâi am să verific exact cum stă treaba şi după aceea... Nu-ți promit nimic dinainte. Am să vorbesc cu

directorul.

— Exact asta este ceea ce vreau şi eu... Dar lasă să fie şi adresa la tine, pentru orice eventualitate. Nu e rău să-i spui directorului tău că directorul de la Murgaş – îl cheamă Pancev, ține minte numele ăsta – ți-e rudă, văr primar sau aşa ceva. Dacă într-adevăr e omul tău, atunci sunt liniştit!

— E omul meu, şopti nemulțumit Diko.

Nu era târziu să renunțe. Nu-şi promisese oare lui însuşi că nu se va mai ocupa de astfel de treburi? Poate că, totuşi, aici e totul în regulă – dar atunci de unde aceşti bani care urmează să intre în buzunarul lui?

— La revedere, pe mâine, Bighi! Ia adresa, deocamdată nu am nevoie de ea. Mâine!

— Mâine, când?

— La aceeaşi oră.

După-amiază Diko se duse la director. Nici nu terminase ce avea de spus şi începu să regrete că se amestecase. Îi venea să strige: „lăsați-o încolo, nu are importanță!” Şi ar fi strigat exact aşa dacă nu i-ar fi fost ruşine de director, care lua o înfățişare din ce în ce mai gravă. Pe teren, printre băieți, directorul era cu totul alt om – atmosfera de entuziasm şi bucurie îl făcea să pară mai apropiat, mai înțelegător.

— Vezi dumneata, Diko, spuse directorul serios, reflectând încă în sinea lui, de deşeuri dispune numai întreprinderea pentru materii prime secundare. Eu nu pot aşa, de capul meu... Dar pot să spun că ai picat la țanc. Noi le-am predat deja celuloidul, dar nu tot, am păstrat o parte pentru un experiment. De hatârul tău am să spun să ți se dea o parte - nu pot să satisfac întreaga cantitate din cerere, am să le dau jumătate, cincizeci de kilograme. Eu ştiu ce înseamnă să-ți întârzie materialele! Uite, dacă nitratul de argint ar mai fi întârziat numai o săptămână, am fi pierdut irevocabil comanda pentru Anglia – ştii şi tu despre ea, nu-i aşa?

— Înseamnă că pot să le spun că cincizeci de kilograme, mormăi Diko.

— Da, spune-le. Şi mai spune-le că fac asta numai pentru că-mi dau seama de situaţie – aşa să le spui. Eu nu am dreptul, peste capul celor de la Materii prime secundare...

— Vă mulţumesc, tovarăşe director, la revedere.

— La revedere, Diko, şi nu uita să le ceri adresa!

— Da, n-am să uit. Au şi făcut-o...

Ar fi trebuit să se bucure că totul mersese atât de uşor şi iată că nu se bucura deloc, dimpotrivă. Era foarte abătut. Şi din nou, acelaşi gând de la început i se cuibări în minte: „Din moment ce e amestecat aici Bighi, treaba nu e cinstită!"

Nici seara, nici a doua zi dimineaţă, până la ora când trebuia să se întâlnească cu Bighi, nu ştia încă ce să facă. Tocmai luase o hotărâre, când fu cuprins de o presimţire neagră. Nu era teamă, era altceva, nu-şi putea explica exact ce anume.

Bighi îl aştepta. Părea foarte puţin interesat. Faptul acesta, în loc să-l liniştească pe Diko, îi provocă îndoieli şi mai mari. Vru dintr-o dată să vadă din nou adresa. Ştampila şi iscăliturile îi făcură o impresie mai puternică decât orice ar fi spus Bighi.

— S-a întâmplat ceva? întrebă impacientat Bighi.

— S-a întâmplat... Ia dă-mi adresa puţin!

— Poftim!

Diko despături hârtia; privirea îi fu atrasă imediat de ştampilă. Tuşul era întins – nu se putea citi nimic, în afară de prima literă: M.

— E ceva în neregulă, spuse Diko nemulţumit.

Bighi râse nervos.

— Poate vrei să spui că e falsă?

— Poate să fie şi falsă.

— Uită-te mai bine! Nu vezi. M-Mur-gaş!

— Mda, dar după asta? Poate că e Murgaş, dar poate să fie şi Mariţa sau mentă!

— Ai înnebunit!

Acum, şi iscăliturile i se păreau lui Diko suspecte.

— Bighi, eu mă retrag.

— Te retragi?! Bighi roşi, apoi obrajii i se strânseră într-o

grimasă atât de puternică, încât lui Diko aproape că-i fu milă de el. Dar n-ai spus tu că... Ai fost la director?

— Da, am fost şi a spus că este de acord. Numai că nu mai vreau eu... M-am răzgândit.

— Şi... de ce?

— Nu vreau. Trebuie să-ți dau explicații?

Bighi bătu cu palma în adresă cât putea de tare:

— Dar aici totul este în regulă... Eşti nebun dacă îți închipui că ştampila e falsă. Nu sunt chiar aşa de... Ei, lasă, pot şi fără tine. Dacă directorul a fost de acord... Mă duc chiar acum la el. Bighi puse în privirea pe care i-o aruncă tot dispreţul de care era în stare; continuând să-l fixeze din ochi, se îndreptă spre intrarea întreprinderii.

— Să fie într-un ceas bun!... Numai să te gândeşti bine înainte de a porni. Să nu-ți pară rău după aceea... Şi pe mine să nu mă amesteci. Chiar acuma am să mă duc să declar că nu am nimic de-a face cu...

— Fii liniştit!

Mai face un pas, încă unul – un picior a trecut dincolo de prag. Dintr-o dată ezită. Pingeaua i se freacă de ciment – înapoi, înapoi. Piciorul se apropie încet de celălalt. Bighi rămâne câtva timp aşa – abătut, apoi se întoarce încet şi trece pe lângă Diko fără să spună nici un cuvânt. Pleacă.

Diko răsuflă uşurat.

*

Viața uzinei se scurgea încet – fără surprize şi zguduiri. Şi se părea că aşa va fi până la plecarea la Varna.

O caniculă înăbuşitoare apăsa oraşul. Fetele lucrau numai în halate iar băieții goi până la brâu. Furtunul de apă din curte nu avea nicio clipă de răgaz.

Într-o zi ca aceasta o noutate importantă învioră întreaga fabrică. Megafonul o repetă de trei ori. Vocea lui solemnă pătrundea în toate încăperile fabricii, iar în sala de emailat toate fețele străluceau de bucurie. Acelaşi lucru era şi în sala de jos. „Să fie într-un ceas bun, să fie într-un ceas bun?”

Pavka scrisese pe două cartoane mari „Mulțumesc!” şi dăruise câte unul lui Cioki şi Mătuşicăi, ca să nu mai fie nevoiți să răspundă tuturor.

Seara, apartamentul nou în care locuiau Mătuşica şi părinții ei se dovedi neîncăpător pentru oaspeți; din lipsă de spațiu, tinerii căsătoriți îşi limitaseră invitațiile numai la prietenii cei mai apropiați, dar, aşa cum se întâmplă de multe ori în asemenea cazuri, apărură şi mulți care nu fuseseră invitați. Dar Mătuşica nu era omul care să se piardă cu firea dintr-atâta. Cu o hotărâre pe care ar fi invidiat-o orice organizator, reuşi să ia toate scaunele vecinilor. Oaspeților nu le scăpă faptul că, cu toată lipsa de locuri, scaunul de lângă Diko rămânea mereu liber – gazda îl apăra cu viclenia unei vulpi bătrâne.

Diko îşi dăduse seama ce urmăreşte Mătuşica. Destinase acest loc Veselei, care nu sosise încă. Îi era cald; se simțea stingherit; avea sentimentul că este un inculpat care-şi aşteaptă sentința.

— E voie? auzi un glas lângă el şi până să apuce să răspundă, se pomeni cu un vecin – micul Goşko. În primul moment, Diko se simți uşurat, dar după aceea fu cuprins de ciudă împotriva intrusului şi-i întoarse spatele aproape demonstrativ.

Era cald, înăbuşitor. Dar parcă nimeni nu simțea asta. Încă de la intrare, atmosfera veselă, sărbătorească îl învăluia pe noul venit, aruncându-l printre râsete, urări şi cântece. Începură să strige foarte curând „amar”[4] şi pentru prima oară o văzură pe Mătuşica fâstâcindu-se – se îmbujora ca o elevă de liceu. Pentru prima oară vocea Mătuşicăi nu le mai acoperea pe ale celorlalți, pentru prima oară râsul ei ascuțit nu străpungea timpanele. Mai frumoasă şi mai sprintenă, evolua în tăcere cu tăvile printre invitați; ciocnea paharele cu o mână tremurătoare şi era înduioşător de drăguță cu Cioki,

---

[4] După tradiția populară bulgară, când la nuntă oaspeții strigă „amar”, cei doi tineri căsătoriți trebuie să se sărute ca să „îndulcească” atmosfera.

care se ținea după ea ca o umbră.

După câteva încercări nereuşite de a lega o discuție cu antrenorul, Goşko înțelese că locul lui nu era acolo, se foi puțin pe scaun, apoi se ridică şi se îndepărtă, fluierând încetişor. Exact la timp. În uşă apăru Mătuşica şi lângă ea Vesela – într-o rochie albă cu buline roz, lărgită la poale ca o umbrelă. Iubirea se aprinse din nou în sufletul lui Diko şi simți că se înăbuşă. Plecă încet capul. Vocea ei, ocupată să răspundă la urări, răsună foarte aproape, dar, în acelaşi timp, neînchipuit de departe. Diko nu vedea nimic, dar simți că cele două fete se apropie de el, simți că Vesela se trage înapoi, dar se simte stingherită şi nu se împotriveşte... Trece destul de mult timp, până când Diko îndrăzneşte să se uite la ea – i se pare că toți se uită la ei. Zări mai întâi picioarele ei zvelte, arse de soare, încălțate în pantofi albi şi o parte din rochia ei – un norişor alb, răspândit larg, în valuri frumoase. Pe pielea netedă şi curată strălucesc ca nişte picături de aur firişoarele mici de păr. Îşi opri apoi ochii pe talia subțire... Dintr-o dată o privi drept în ochi. Poate că din cauza pieptănăturii care îi descoperea tot chipul acesta i se păru micuț, tras şi fără culoare – numai ochii se desenau clar – negri şi umezi. Cârlionțul jucăuş dispăruse. Buzele ei pline erau uşor date cu ruj. De mult n-o mai privise aşa, de aproape. I se părea foarte mult schimbată. Cuta de suferință care pornea din colțul gurii făcu să tresară inima lui Diko. Toate acestea pentru că, pentru că... slăbise foarte mult.

Mătuşica intră în cameră. Diko se căzni să-i zâmbească. Ea dădu din cap şi se retrase.

Să-i ceară scuze pentru cele întâmplate atunci? Dar dacă o să-l audă ceilalți? În general, e foarte neplăcut. Mai bine s-o roage să-i acorde o întâlnire. Are s-o întrebe dacă-i dă voie s-o conducă acasă. Dacă refuză n-are să se supere, are să insiste.

— Mai eşti supărată pe mine? întrebă Diko cu vocea nesigură.

Îşi aminti aproape în aceeaşi clipă că i se mai adresase o dată aşa, cu aceleaşi cuvinte. Dar nu-şi putea aminti când

fusese asta. Se temea că vorbele lui ar fi putut să sune uşuratic. Încercă să-i prindă privirea, ca să se convingă de impresia produsă, dar ea ținea ochii cu încăpățânare îndreptați într-o parte, parcă nu înțelesese. Dar iată că buzele i se mişcă. Lui Diko i se tăie răsuflarea.

— Nu, nu mai sunt supărată, spuse ea calm.

Diko încremeni, sesizase în răspunsul ei o hotărâre definitivă şi irevocabilă.

— Ai slăbit, continuă el tulburat.

— De căldură. N-o suport. Glasul ei calm şi politicos confirma fără milă presupunerea lui Diko.

— Vesela, sunt vinovat față de tine. Nu se poate îndrepta nimic? Dacă ai şti cât mă chinuiesc din cauza asta. Nu vreau să gândeşti aşa despre mine...

Un fior uşor scutură trupul fetei; dar capul îi rămase nemişcat. Pe față îi trecu o rumeneală uşoară. Înghiți cu greu şi spuse:

— O, am înțeles... Nu mai sunt supărată... Şi să nu mai vorbim despre asta.

— Dar eu... nu sunt de acord. Nu se poate aşa!

Vesela ridică nervos din umeri.

— Ne aude lumea... N-ar fi mai bine să ne salutăm când ne întâlnim? Aşa e foarte stupid...

— Da, e stupid... Şi numai atât?

Dintr-o dată, Vesela se ridică de pe scaun. Îşi îndreptă rochia – cât de dragi îi erau lui Diko mişcările ei repezi, dar atât de grațioase.

— Vă rog să mă scuzați, zise ea. Apoi, cu paşi mărunți, se duse în colțul celălalt, unde erau prietenele ei. Măcar dacă i-ar fi aruncat o privire!

Era nefericit? Da, nefericit... dar nu foarte tare. Aici toată atmosfera era de aşa natură, încât – ...era o atmosferă de speranță, pulsând de viață şi de gânduri de viitor. Nu, acesta nu poate fi sfârşitul, nu!

Dar Vesela? Vesela era tulburată...

Capitolul VIII

— AI AVUT MÂNĂ GREA, MEŞTERE! dădu trist din capul său roşu Cioki.

Maistrul Doncio mişcă vinovat din mustăți. De pretutindeni îl întâmpinau priviri triste, de parcă el ar fi vrut să se întâmple aşa. Dacă l-ar fi văzut ei după tragerea la sorți – îi venea să plângă. Asta este – dacă pleacă învinşi de la meci, totul se termina aici pentru ei. Astea sunt regulile nemiloase ale desfăşurării turneului. Dar dacă ar învinge? Cervena Zarea este pe locul trei pe țară, una din favoritele turneului!

Când află cum căzuseră sorții, Diko fu şi el cuprins de disperare. Dar nu prea mult. Oare nu dorise el exact acest lucru? Să dea o lovitură neaşteptată uneia din marile echipe, înainte ca tactica lui să fie înțeleasă? Ba putea. Chiar să spună că soarta se arătase binevoitoare față de ei trimițându-le drept prim adversar fostul lui club, cu care mai avea anumite socoteli de pus la punct. Nu putea uita uşor cu ce ambiții şi speranțe se întorsese de la echipa națională la Cervena Zarea, cu ce nădejde că va fi ales şi susținut, şi cum fusese întâmpinat. Era o ocazie strălucită ca să se răzbune...

Diko era mulțumit de modul în care îşi petrecuse vacanța la mare. Echipa îşi întărise forțele fizice, dobândise o rezistență de invidiat la viteză, se sudase într-un tot unitar. Numai de un singur lucru nu se puteau dezvăța băieții – în momentele de criză îl căutau mereu tot pe el, se temeau să-şi

paseze unul altuia. Ca şi cum le-ar fi fost teamă să nu-l supere. Dacă ar fi reuşit cu adevărat să le câştige încrederea, poate că lucrurile ar fi stat altfel. Gândul acesta îl chinuia de mult pe Diko. E drept că îl respectau, uneori i se părea chiar caraghios respectul exagerat pe care i-l arătau, dar lipseau acele nuanțe abia perceptibile care dovedesc adevărata prietenie între bărbați, asprimea aceea inimoasă care îți arată că oamenii te consideră „de-al lor” şi că îți acordă încredere deplină. De ce? Diko căuta răspunsul cu încăpățânare. Poate pentru că este mereu îngândurat, pentru că este mereu îngrijorat din diferite pricini. Tinerii preferă fețele vesele, râsetele, glumele. Dar cum să-şi elibereze inima de sub povara unor gânduri arzătoare ca acestea: dacă se va întâmpla ceva, dacă nu vom reuşi? De ce a trebuit să pună totul pe o singură carte, când nu-i ceruse nimeni lucrul acesta? Atât băieții, cât şi şefii ar fi fost mulțumiți cu mult mai puțin. Dar mănuşa fusese aruncată, nu mai exista cale de întoarcere, aşadar, „nu mai dispera, priveşte numai înainte şi ai încredere!”

Era mulțumit că între băieți se închega o prietenie din ce în ce mai puternică, şi mai ales de faptul că unele caractere dure, cum era de exemplu Drago, se mai înmuiaseră, dar îl întrista să constate că el personal nu are niciun merit în asta. Şi se gândea cu amărăciune că dacă nu reuşeşte, probabil că niciunul din băieți nu-i va rămâne credincios.

De la Varna, Diko îi scrisese Veselei. O scrisoare neclară, încurcată, confuză. Plină de puncte de suspensie, de expresii cu două înțelesuri… Niciun fel de gingăşii, mai curând ironii la adresa lui însuşi. Exact în stilul acelei imagini care o întristase şi de care ea se ferea. Valentinei i-ar fi plăcut foarte mult scrisoarea, dar ei nu. N-ar fi trebuit să-i scrie o scrisoare ca asta!

— Ar fi trebuit altceva, mai puternic, mai profund, mai adevărat…

Se întâlni cu Vesela chiar a doua zi după întoarcerea de la mare. Se salutară politicos, ba chiar se opriră, ea îl întrebă

cum au petrecut. „Mulțumesc, bine, sper că şi tu...?” „Şi eu, destul de bine...” Niciun cuvânt despre scrisoare. Şi nu se putea să n-o fi primit, pentru că o trimisese recomandat. Atunci?... Acum între ei doi era scrisoarea – o mică punte de legătură. Ea nu păşise pe această punte, dar nici n-o rupsese. Diko îşi promise ca după victorie să se poarte mai energic. Deocamdată îi era de ajuns faptul că Vesela nu se mai întristează în mod evident atunci când îl vede...

În ajunul turneului, vremea se strică brusc. Începu o ploaie măruntă. Se făcu neobişnuit de rece pentru acea vreme.

Diko citi chiar în stradă anunțul că meciurile vor avea loc în sala de sport de pe bulevardul Slivița – de când se scula devreme, se ducea singur după ziare. De la intrare se duse direct în camera tatălui său, care ieri încă mai susținea că meciurile se vor amâna până se va îndrepta vremea.

Îl găsi pe Bătrân în pat, înfăşurat în pături până sub bărbie. Lângă el, pe măsuța de noapte, ardea un reşou. Cana maro de apă, tuburile şi sticluța cu medicamente, ochelarii şi cartea pe care o citea, socoteala pentru cheltuielile săptămânale şi albumul cu amintiri din viața de sportiv, care stătea întotdeauna pe bufet, zăceau în dezordine pe jos, lângă pat. Se vedea că se grăbise să pună reşoul în priză.

— Aha! Acuma înțeleg de ce voiai să se amâne turneul, zise Diko. N-ai de ce să mă păcăleşti – eşti bolnav.

— Nu sunt bolnav... Ei, astăzi jucați, nu-i aşa?

— Astăzi.

Bătrânul zâmbi fără grijă, dar ochii îi străluciră.

— Foarte frumos... Am pregătit totul, poți să te uiți la schiță – e acolo, pe masă. Este o rubrică pentru pasele greşite, o rubrică pentru jucătorii excluşi.

Diko se aplecă şi luă schița de pe masă. Se uită cu multă atenție la ea – asta îi plăcu foarte mult Bătrânului, care se ridică puțin în pat, ca să vadă mai bine, apoi o împături în două şi o băgă în buzunar.

— Ai făcut-o foarte bine... Numai că astăzi n-ai să ieşi din casă. Eşti bolnav. Am să-i dau lui Goşko să țină statistica –

măcar să facă şi el ceva de folos.

Mustăţile Bătrânului tremurară alarmate.

— Diko... n-am nimic. Frigul ăsta... Ieri era cald, iar astăzi, dintr-o dată... Am zis să mă mai încălzesc. Şi tu – numaidecât! Uite, pune mâna, n-am nimic, n-am temperatură.

Diko luă mâna tatălui său. Era puţin mai caldă decât a sa. Dar în acelaşi moment dinţii bătrânului începură să clănţăne.

— Vezi? zise Diko.

— Ce să văd? N-am nimic... Bătrânul se foi în pat, apoi dintr-o dată înţepeni pe loc şi faţa îi dobândi o expresie severă, ochii căpătară o strălucire metalică.

— Ascultă, tinere! ridică el glasul. La meci am să merg, să nu mă faci să... Ia te uită la el!

Diko ridică din umeri:

— N-are sens să ne certăm, nu eşti copil. În orice caz, îţi spun că eşti bolnav şi te rog să iei măsuri în consecinţă. Îmbracă-te bine, ia o aspirină, nişte chinină... Să nu te fi prins păcătoasa asta de gripă!

*

Vestibulul sălii sporturilor era înţesat de lume. Deasupra capetelor lor se ridica un nor de fum de ţigară albăstrui. Umeri uzi de ploaie străluceau în lumină. Când intră Diko, zeci de perechi de ochi se îndreptară spre el, se auziră şoapte înăbuşite. Antrenorului de la Rodina nici prin cap nu-i trecea ce interes trezise echipa lui în cercurile de baschet.

Fiecare sport îşi are susţinătorii săi – o categorie specială de oameni care nu numai că nu pierd niciun meci, dar asistă şi la antrenamentele cele mai obişnuite. Ei sunt de obicei primii care află câte o noutate şi o răspândesc neobosiţi în toate părţile.

Intrigaţi de misterioasa dispariţie a lui Diko, iubitorii de baschet îşi băgaseră nasul pe ici, pe colo şi, în felul acesta, într-o bună zi, cortina se ridică. Aproape toată lumea

baschetului ştia acum de Rodina şi de obiceiurile ciudate ale antrenorului acesteia. Diko nu permisese nici măcar lui Todorov, de la fosta lui echipă, Cervena Zarea, să arunce o privire pe terenul fabricii, refuzase să joace un meci de antrenament cu Akademik, nu efectuase nicio întâlnire de verificare cu vreuna din echipele sofiote – preferase echipele necunoscute din provincie. Se răspândi zvonul că Diko va apărea cu ceva cu totul deosebit – la care lucra de peste trei ani.

Publicul se aştepta la surprize, la ceva nou, care să-i trezească nervii adormiți – de aceea astăzi se adunase în număr mare şi încă de pe acum se agita, deşi într-un mod oarecum nefiresc. Diko păru să intuiască atmosfera deosebită care domnea în sală şi o emoție plăcută îi străbătu trupul.

— Diko Dikov! îl strigă o voce cunoscută.

Diko întoarse capul încet. Era Kitov, preşedintele de la Zarea.

— Ia uite-l pe băiatul nostru! zise Kitov, când Dikov se apropie de el. Stai să-ți rup urechile! Ți-ai pus în gând să ne bați? Frumos îți sade... Ascultă, de hatârul tău, vă dăm douăzeci de puncte înainte – nu mai mult. Ştiu că eşti un jucător periculos, dar cu o floare nu se face primăvară.

— Nu sunt singur, tovarăşe Kitov, să nu uitați asta!

Abia acum îl observă Dikov pe Todorov. Stătea puțin mai la o parte, cu o expresie de ciudă pe față. Dar aceasta dispăru repede sub unda de simpatie care-i inundă chipul la vederea fostului jucător credincios de la Zarea.

— N-avem ce face, interveni Todorov, o să trebuiască să vă batem. Dar sunt sigur că nici ție, nici băieților n-o să le fie ruşine... Todorov se întoarse pe neaşteptate către cei din jur. Măi, dar noi, ăştia de la Zarea, suntem periculoşi! Unde n-am aruncat noi sămânța? Şi unde am aruncat-o o dată...

— Dar dacă vă batem? întrebă în glumă Diko; nu voia să lase să se creadă că vorbeşte serios.

Todorov plesni din palme.

— Bravo, Diko! Numai unul de la Zarea poate să

gândească aşa.

Kitov şi Todorov îşi luară rămas bun foarte amabili de la Diko şi intrară în sală.

Diko privea cu atenție la fețele necunoscute din sală. Oare ce gândeşte publicul obişnuit? Unul din scopurile secundare ale întâlnirii de astăzi era ca Rodina să-şi câştige simpatizanți. Mulți dintre cei de față nu s-au decis încă pentru o echipă anume. Noutatea îi atrage pe oameni numai dacă în ea se descifrează clar elementul de viitor, de progres. Câți dintre cei peste care trecea acum privirea lui vor părăsi sala ca susținători ai Rodinei? Totul depinde de joc, de victorie. Să-şi înfigă rădăcinile adânc, dintr-o dată, şi după aceea vor apărea şi florile: publicul ataşat de echipă, recunoştința, reabilitarea. Unora le va da peste nas! Astăzi este primul pas...

În deschizătura mică prin care casiera vindea bilete apăru capul doctorului Docio Kaimakov. Diko vru să se ascundă, dar în acelaşi moment îi fu ruşine de gestul lui; o rupsese cu prietenii, dar asta nu însemna că trebuie să-i evite ca pe nişte ciumați. Şi apoi, în ce-l priveşte pe doctor, avea o părere puțin mai deosebită. Doctorul nu era decât un om simpluț şi naiv, uşor de dus de nas. Un alt vânt l-ar fi purtat în cu totul altă direcție. Apoi fu cuprins dintr-o dată de curiozitate – voia să ştie ce mai fac, cum se mai împacă Valentina şi Mişo...

— Doctore!

— Diko!... Nu ți-ar fi ruşine!... N-ar trebui nici să mă uit la tine, dar haide. Astăzi am venit de dragul tău, dar stau numai la primul set, că-mi face Mimi un circ...

— Măi, măi, aşa departe ați ajuns? zâmbi Diko înveselit.

— Mai mult sau mai puțin. Dar stai puțin, tu nu ştii nimic. Poți să-mi exprimi condoleanțe.

— Condoleanțe?

— Da. M-am însurat... Am dat o groază de telefoane ca să te anunț, dar ai dispărut de parcă te-a înghițit pământul...

— Am fost la Varna, de asta. Ei haide, să fie într-un ceas bun!

— Mersi, oftă doctorul şi dădu din cap. Pe nasul lui ascuţit se scurgea un firicel de apă, ca un şarpe argintiu. Fâşul scurt până la genunchi era aproape negru de umezeală – doctorul semăna cu un ghem murdar şi întunecat. În vârful capului său rotund trona un basc din acelaşi material cu fâşul. În locul papionului pestriţ şi pretenţios de altădată, avea la gât acum o cravată legată neîndemânatic. Ceva fusese deranjat în stilul doctorului.

— Unde sunt ceilalţi? întrebă Diko.

— Numai Bebo a spus că vine. În general, grupul s-a cam destrămat. Ce mai grup!... Unul într-o parte, altul în alta! Tu ai făcut începutul, după tine a dispărut şi Sandra – s-a măritat cu mitocanul, care n-a fost atât de blând cum părea la început, a cam pus-o cu botul pe labe. Apoi a venit rândul meu – trebuie să dau socoteală pentru fiecare clipă, frumos m-am mai aranjat... Dacă vrei un sfat prietenesc – nu te însura! Bebo a dispărut şi el într-un timp; s-a apucat să lucreze la o cooperativă. Dar parcă l-a lăsat inima?... Abia a rezistat o lună... Pe mine m-au transferat la Gorna Banea. Acum strâng bani de motocicletă.

— Va să zică aşa stau treburile pe la voi?!...

— Cam aşa. Dar tu? Ce mai faci? Ne-ai uitat!

— Păi nu vezi? Antrenamente, muncă... Ce, e uşor lucru să scoţi pe teren o echipă de începători? Nu-mi văd capul de treabă.

— Ei, ei, chiar aşa!... Fugi de noi, asta e clar!... Dar, cine ştie, poate că ai dreptate!... Ştii că Gheri şi Diana s-au despărţit? Diana s-a mai întors puţin timp la Ognean, pe urmă l-a lăsat din nou – acum e liberă.

— Dar Valentina, Mişo? aruncă neglijent Diko.

De astă dată, doctorul ezită puţin. Diko îi simţea privirea.

— Diko, să nu mă păcăleşti! Ai avut ceva cu Valentina? Se spune că ai avut succes. Dar Petio nu crede.

— N-am avut nimic, ripostă imediat Diko. Nici prin cap nu mi-a trecut. Cine răspândeşte prostiile astea?

— Bârfe. V-a văzut cineva intrând unul după altul în acelaşi bloc... Dar nici eu nu cred... Bre, nimeni n-a avut

trecere la femeia asta! Şi ce femeie!

— Aşadar, se împacă bine cu Mişo?

— Foarte bine, se înțelege. O îmbracă de parcă-i prințesă, numai că în ultima vreme nu prea îi mai merg treburile...

— Ei, mă bucur mult că ai venit să mă vezi, doctore. Să-mi ții pumnii.

— Se înțelege... Unde mergi după meci? Dacă reuşesc să scap de nevastă-mea, poate că te caut...

— După meci merg cu echipa. Îmi pare rău... Altă dată.

— Iar fugi!... I-ai uitat pe vechii prieteni! Doctorul întoarse capul spre uşă. De ce nu vine Bebo odată?...

— Doctore, la revedere. E timpul să plec.

— Baftă!

— Mulțumesc.

*

Prefăcându-se că nu vede privirile celor de la masa de arbitraj – erau acolo antrenorul echipei naționale, Malinov, antrenorul federal Tonev, arbitri cunoscuți şi activişti, ziarişti şi jucători din echipa națională –, Diko se opri în dreptul locului unde se aşezaseră cei de la fabrică.

Băieții de la Rodina ocupaseră aproape jumătate din rândurile din spatele coşului celui mai apropiat. Se aşezaseră înghesuiți unul în altul, discutau cu aprindere între ei, iar când îl văzură începură să strige fără niciun fel de rețineri. Deosebit de înfierbântați erau muncitorii de la secția de prese grele. Fu surprins să constate că cea care dădea tonul era Nadka, secretara organizației de tineret. Ea se ridicase în picioare, subțirică şi drăgălaşă cu căpşorul ei blond, îi făcea semne cu amândouă mâinile să vină mai aproape. Nadka îi strigă că organizase galeria, numai să înceapă şi... o să vadă!

Diko privea pe furiş toate rândurile. De Vesela nici urmă. Sala se cufundă parcă în întuneric. Bucuria lui era ciuntită. Se simțea stânjenit de strigătele care îl înconjurau. Publicul din jur privea nedumerit la aceste manifestări neobişnuite

pe teren, câțiva râdeau disprețuitor; unul reuşi să domine rumoarea şi vocea i se auzi deasupra celorlalți foarte clar:

— Când o să le bage vreo sută de puncte n-o să mai ciripească aşa!

În ultimul rând şedeau Țacev, Şopeto şi toți cei excluşi. Secretarul de partid purta o cămaşă albă frumoasă şi o cravată asortată cu costumul. Strângea tare din pumnii săi zdraveni, îi clătina încurajator şi îl privea drept în ochi. Părul rar i se ciufulise, era stacojiu la față. În privirea lui era ceva care parcă voia să spună: „Ne vezi, ăştia suntem! Avem încredere în tine şi aşteptăm... Pe noi poți să te bizui întotdeauna!” Dar de ce alesese tocmai acest loc? De ce nu stă jos, cu jucătorii?

Diko ridică mâna în semn de salut şi plecă. Abia făcuse câțiva paşi, că cineva îl lovi intenționat. În acelaşi moment, glasul ascuțit şi binecunoscut al Mătuşichii îi pătrunse în urechi.

— Ei, prietene, ce treci aşa, ca vodă prin lobodă?

Diko întoarse capul. Dintr-o dată, fața i se acoperi în întregime de roşeață. Iată unde era... Aproape de tot. Cum de n-o văzuse?

Mătuşica întinse mâna peste umărul Veselei şi întrebă:

— Ei, ce să-ți urăm?

Vesela, care până atunci se uitase undeva, într-o parte, zâmbind numai cu colțurile gurii, acum îl privi drept în față. O privire adâncă... Diko simți că amețeşte. Se aplecă spre ea, îi atinse mâna.

— Vesela, credeam că n-ai să vii...

Fără să-şi ia nicio clipă privirile de la el, Vesela îi răspunse încetişor:

— Se putea să nu vin?...

Nu termină ce voia să spună, întoarse ochii stingherită şi se ascunse în spatele umărului voinic al Mătuşichii. Diko se îndreptă încet. Obrajii îi ardeau. Trecu repede pe lângă masa de arbitraj şi intră în coridorul dintre vestiare. Din spate, cineva îl strigă timid.

Vacikov dădea nervos din umeri şi rosti cu voce nesigură:

— Tovarăşe Dikov, între noi s-au întâmplat unele lucruri... cine a avut dreptate, cine n-a avut, acuma nu mai are importanţă... Nu vrem să credeţi că vă vrem răul... Şi noi, ca şi toţi ceilalţi ai noştri... Dikov, vă urăm succes!

„Aici e mâna lui Ţacev!” îi trecu prin minte lui Diko. Îi întinse mâna lui Vacikov. Aceasta o strânse fără ezitare.

Echipamentul tinerei echipe plăcu publicului. Chiloţi de mătase albă grea, cu elastic lat verde-pal în talie şi cu zigzag verde pe margini. Maiouri roz, perfect croite, cu tiv alb şi cu o inscripţie frumoasă pe piept: „Rodina”.

În picioare aveau bascheţi albi noi şi şosete la fel. Spectatorii şopteau între ei că nici echipa naţională nu avea costume atât de frumoase. Dar cel mai mult plăcu publicului culoarea sănătoasă, bronzată a pielii lor şi, încă şi mai mult, precizia, ordinea şi exactitatea în timpul exerciţiilor de încălzire.

Cu o seară înainte, la şedinţă, Diko stabilise componenţa echipei şi spusese tot ceea ce trebuia spus. Aşa că în momentul în care fluierul arbitrilor îi chemă la joc, Diko făcu numai un semn cu mâna şi cei cinci jucători se detaşară de rest. Rezervele se aşezară pe locurile pe care le păstraseră Bătrânul şi maistrul Doncio. Alături de ei se aşeză şi directorul.

Jucătorii ocupară poziţiile în jurul cercului de mijloc, în timp ce centrii atacanţi erau gata pentru saltul la minge. Cervena Zarea juca în componenţa cunoscută lui Diko – aceeaşi care-i adusese titlul de campioană pe oraş. Diko aranjase apărarea tocmai în funcţie de această componenţă, aşa că nu fu nevoie să vorbească prea mult – le şopti numai jucătorilor: „Ştie fiecare pe cine păzeşte, e clar?” Adversarii, ba chiar şi publicul din afară, rămaseră cu impresia că se va apăra zona de centru. Lui Diko nu-i scăpă faptul că vechii lui colegi privesc meciul cu seriozitate, deşi pe feţe li se putea citi un zâmbet de superioritate. Antrenorul de la Zarea, Kiril, discuta cu Kitov: nici măcar nu-şi dădea osteneala să se uite în teren. „Lasă că te vedem noi puţin mai încolo!” – îşi zise în

sinea lui Diko.

Mingea se ridică parcă fără chef între cei doi centri – o clipă mai târziu, ca un arc destins, jucătorul de la Zarea ţâşni în sus – Asencio întârzie o fracțiune de secundă, în momentul în care degetele lui atingeau înălțimea maximă, mingea zbura deja spre apărătorul de la Zarea, Naiden.

Câtva timp mingea se mişcă numai pe linie orizontală. După aceea, Pavka sesiză, cum se ținea ceva mai departe de omul său, mingea pasată destul de neîndemânatic de un adversar şi imediat, printr-o pasă rapidă, o trecu lui Drago, care se şi repezise înainte. Acesta o preluă puțin cam nesigur, se împiedică, dar reuşi să-şi revină şi în clipa următoare fu chiar sub coş. Aici însă dădu dovadă de o nervozitate inexplicabilă – în loc să se tragă puțin într-o parte şi să caute un culoar de aruncare, se băgă chiar dedesubt, încercând să marcheze. Mingea atinse marginea de jos a inelului şi se întoarse direct în mâinile lui Naiden. Publicul, care o clipă îşi ținuse răsuflarea, făcu a-a-a! foarte dezamăgit şi începu să şuşotească. Îi plăcuse atacul fulgerător. În partea unde stăteau muncitorii cineva chiar sărise în sus.

— Nu face nimic, Drago, a fost frumos! îl linişti Diko pe nenorocosul Drago, care ridica neputincios din umeri şi-l privea cu un aer vinovat. Înapoi, înapoi.

Zarea nu se grăbea. Mingea era pasată calm, mişcările erau lente, lipsite de nerv. Zâmbetele condescendente nu părăseau chipurile jucătorilor... O lovitură de la distanță a lui Pero nimeri direct în coş – arbitrul ridică mâna. Dar Rodina răspunse imediat printr-un nou atac rapid şi de astă dată mingea se rostogoli în coş ca un peşte în plasă: 2—2.

Aceasta era una dintre tacticile cele mai importante ale lui Diko: nicio clipă de întârziere după ce adversarul a marcat. Pui mâna pe minge şi o arunci la centrul terenului, unde în acea clipă trebuie neapărat să se afle un coechipier. În acelaşi timp, alți doi jucători asaltează coşul: încă o pasă şi mingea e în mâinile lor.

Muncitorii strigau din tot pieptul – încă nu le venea să

creadă că nu este vorba de o întâmplare.

Dar minutele următoare veniră să confirme presupunerea că se aflau în fața unui stil nou, rar întâlnit până atunci. Strădania necontenită de interceptare a paselor începu să dea roade, salturile colective sub coş le permiseră în curând jucătorilor să domine aproape în toate situațiile – mingea trecea fulgerător în atac, se întâmpla din ce în ce mai des ca „zarenii” să rămână în urmă sau să lupte unul contra trei. În plus, tinerii jucători îşi învinseseră emoția de la început şi acum loviturile lor erau uimitor de precise. Scorul urca mereu. Galeria organizată de Nadka intră în funcțiune. Văzduhul răsuna de strigătele scandate: „Rodina, Rodina!” Restul publicului fu cuprins de asemenea de admirație – cel mai mult de faptul că „zarenii”, în cele din urmă, începură să dea semne de nervozitate, de parcă ei ar fi fost începătorii: pasau greşit, scăpau mingile cele mai uşoare, uitau să arunce la coş. Kiril se ridicase în picioare, îşi trecea mâinile prin păr şi se uita mereu la masa arbitrilor.

La început Diko rămăsese în mod ostentativ pasiv, băieții începuseră chiar să se uite îngrijorați unul la altul. Nu ştiau că o făcea intenționat, vrând să-şi păcălească adversarul direct cu apatia sa prefăcută. Să-l facă să creadă că ceilalți sunt mult mai periculoşi.

Tactica fostului național dădu roade. La Zarea rolurile se inversară. Pero îl lăsă pe Diko în seama lui Dancio. Acum era momentul. Adversarul este nervos – se bâlbâie. Afară, Kiril încă mai ezită – mândria nu-i permite să ceară minutul de pauză; ca adversar direct îl are pe Dancio, un jucător relativ moale şi uşor de păcălit – aşadar, înainte! Diko se strecură prin spatele arbitrului şi, în timp ce Dancio îl căuta din ochi, reuşi să-i facă semn lui Cioki, care tocmai pusese mâna pe minge. Cioki îi pasă; mai departe fu uşor pentru Diko – în fața lui nu era nimeni. Ajunse în alergare uşoară sub coş şi plasă mingea fără grabă în plasă.

O exclamație puternică zgudui văzduhul. Niciun alt gol nu fusese răsplătit cu asemenea admirație. Cei de la Rodina dădeau din mâini, fetele strigau cu glăscioarele lor ascuțite...

Maistrul Doncio uitase de toate şi îl bătea pe umăr pe director, care, cine ştie de ce, se străduia să-i liniştească pe toţi, întorcând capul în toate direcțiile:

— Linişte, linişte, linişte!

Mai departe treaba merse şi mai bine. Cioki străpungea apărarea cu forța şi hotărârea unui tanc. Asencio încerca cu succes diverse figuri, Pavka fura mingile din cele mai imposibile poziții. 12 : 4, 16 : 4, 18 : 6... Vocea megafonului aproape că se pierdea în furtuna de glasuri omeneşti. Fluierul arbitrului străpungea cu greu zgomotul. „Ro-di-na! Ro-di-na!”

Se auzi gongul – un minut pauză cerut de Cervena Zarea. „Zarenii” se apropiară de Kiril care îi aştepta în afara terenului cu mâinile încrucişate pe piept. Publicul arunca mici înțepături. Muncitorii se mai agitară puțin, apoi încetară. Bătrânul se sufoca în paltonul său – din când în când clănțănea din dinți. Fața îi era cenuşie, degetele strângeau spasmodic stiloul. Bătrânul era îngrijorat că nu reuşise să însemneze totul – jocul mergea atât de repede şi el se simțea atât de rău...

Părerea nu tocmai bună pe care o avea Diko despre Kiril ca antrenor îl împiedică să se gândească serios la măsurile pe care le va lua adversarul său pentru a echilibra jocul. Mulțumit de sine, dar nu întru totul, fiindcă toată lumea ştia că Dancio era un apărător slab, Diko se gândi orgolios că, de fapt, Kiril era ocupat numai să găsească o armă de apărare împotriva lui – ca cel mai periculos jucător şi conducătorul de joc al echipei adverse. Şi, într-adevăr, la început aşa se păru. Dancio era în continuare printre cei cinci, dar îl păzea pe Drago. Iar adversarul direct al lui Diko, Mitko, un jucător încăpățânat şi răutăcios, se lipi pur şi simplu de el. Era minutul al doilea după întrerupere, când la un semn din afară, „zarenii” îşi complicară apărarea trecând la pressing. Cea mai bună metodă împotriva unei echipe tinere şi neexperimentate. Un mijloc vechi, verificat, care ajuta adesea echipelor rutinate să iasă din situațiile dificile de moment. Diko nu exclusese posibilitatea să i se opună

tactica aceasta, de aceea îi antrenase pe băieți cum să se elibereze de ea, numai că făcuse antrenamentele foarte sumar. Îi învățase numai atâta – când pasează mingea din afară să-l caute pe el – pentru mai mult nu avea încredere în ei.

Diko ceru pauză la rândul lui şi le explică băieților ce se cere de la ei. Niciunul nu părea înspăimântat, îl ascultau cu atenție şi dădeau din cap în semn de aprobare. Piepturile li se ridicau ritmic, deşi maiourile erau ude de transpirație.

— Aşadar, ne-am înțeles? La mine. Aştepți să fiu liber şi atunci îmi pasezi mingea. Nu fixăm dinainte cine să dea de afară – cui îi vine rândul. Am încredere în voi toți!... Băieți, victoria e pe jumătate în buzunarul nostru. Strângeți din dinți!

Minutul trecuse. Pavka se pregăteşte să repună mingea în joc. „Zarenii”, furioşi ca nişte lupi, urmăresc fiecare mişcare a oamenilor lor. Fluier. Mingea zboară. Diko o prinde cu o mână, apoi începe un dribling mărunt, care îl duce până la linia de margine. Mitko îl înghesuie, încearcă să-l împingă afară. În momentul în care îşi pierde echilibrul, Diko îl vede pe Cioki, care, prevăzător, se postase sub coş, şi reuşeşte să-i arunce mingea. Cioki prinde. Aplauze furtunoase, văzduhul răsună. Bine, bine...

Alte câteva minute se scurg la fel, până când Mitko pare să prindă mişcările lui Diko – îi intră din ce în ce mai mult printre picioare, calcă exact pe urmele lui, până când cei doi devin un singur om şi umbra lui. Cu ceilalți se întâmplă la fel. Dacă închizi ochii, ai impresia că pe teren se mişcă o singură echipă de cinci oameni, urmați de propriile lor umbre. Publicul amuțeşte, nu se mai aude în sală decât zgomotul celor zece perechi de picioare.

Diko încearcă în fel şi chip să-şi păcălească îndărătnicul paznic, dar reuşeşte din ce în ce mai rar. I se ia adesea mingea din mână, prilej să se încrunte şi să se supere pe arbitri. Încep şi băieții să greşească din ce în ce mai des.

— Pavka să arunce de afară, nimeni altcineva! strigă Diko cu glasul schimbat.

Dar nici această măsură nu se dovedi eficientă. De două ori Pavka aruncă pur şi simplu mingea în brațele adversarului. Greşeală după greşeală. „Zarenii” organizau calm contraatacuri şi diferența scădea văzând cu ochii: 26 : 10, 26 : 14, 26 : 18... Diko conduse mingea cu un dribling uşor la masa arbitrilor. Acolo se opri şi ceru un minut pauză. Sunetul plin al gongului răsună în sală.

Următoarele cinci minute care mai rămăseseră până la sfârşitul primului set se transformară, datorită jocului individual al lui Diko, într-un spectacol cu totul aparte. Un om juca şi toți ceilalți alergau împrejurul lui fără niciun rost. Diko primea mingea de la linia de margine, aproape din mâinile jucătorului care o introducea. Cu un dribling abil ajungea la mijlocul terenului unde se vedea dintr-o dată flancat de doi jucători – nu avea ce face – pasa unuia dintre băieții din apropiere, apoi se elibera de cei care-l agasau şi cerea să i se paseze din nou. Punând din nou stăpânire pe minge, evolua cu ea printre adversarii care parcă se înmulțeau mereu, căznindu-se să găsească un culoar spre coş. Lucrul acesta îi reuşea destul de des, dar, când ajungea în locul potrivit pentru lovitură, parcă se întâmpla ceva cu el, mâinile îi înțepeneau, lovitura ieşea dură şi neprecisă. „E vorba de ceva trecător, o să-mi revin”, se consola el. Numai o clipă se gândi că ar putea să fie vechea boală: ştie cum, dar nu poate.

Diko se lăsă amăgit de uşurința cu care reuşea să ajungă la coş – nu-i trecea nicio clipă prin cap că adversarii fac intenționat aceasta, lăsându-i o oarecare libertate de acțiune. Ştiau că în felul acesta le va fi foarte uşor să dezorganizeze jocul tinerei echipe, încă neconsolidată.

Diko nu-şi dădea seama că motivul principal al insuccesului este el însuşi, i se părea mereu că ceilalți greşesc foarte mult, că greşesc la fiecare pas şi cu fiecare minut; cu fiecare secundă care trecea, îşi simțea nervii din ce în ce mai încordați. Mult timp băieții se supuseră docili indicațiilor lui, dar, văzând că aşa nu merge, că sunt gata să piardă, făcură câteva încercări timide de joc independent –

organizară două atacuri consecutive fără el. Primul reuşi. La al doilea, tocmai când Cioki se pregătea să şuteze, mingea îi fu smulsă din mână.

— Cioki, fără prostii! strigă furios Diko. Dă înapoi!

Nu era nimic de făcut. Băieţii lăsară capetele în jos, şi goana nebună şi fără rost din jurul lui reîncepu. Echipa începea să se înmoaie. Coşul echipei lui Diko devenise nesăţios – înghiţea şi înghiţea mereu, fără încetare...

Când gongul anunţă sfârşitul acestei părţi dramatice a meciului, pe foaia de arbitraj în dreptul coloanei Rodinei se afla cifra 30, în cea a „zarenilor" – 38.

30 : 38 – nimeni din cei prezenţi nu-şi mai făcea niciun fel de iluzii cu privire la rezultatul final al meciului. Convingerea generală era că tânăra echipă, cu toate calităţile demne de invidiat pe care le dovedise, va trebui să se considere fericită dacă va termina meciul cu mai puţin de 20 de puncte diferenţă. Entuziasmul, care atinsese culmea, începuse treptat să scadă, ajungând spre sfârşit chiar la zero. Oamenii de la fabrică se strânseseră posomorâţi unul în altul şi acum tăceau, privind numai înainte. În stânga lor se auzeau observaţii şi înţepături ironice; deosebit de activ în acest sens era tânărul care prezisese că Rodina va pierde cu vreo sută de puncte diferenţă. Mulţi fuseseră aceia care strigaseră „Rodina!", care îşi arătaseră foarte deschis bucuria, şi care acum îi dojeneau.

*

În vestiar se lăsase o tăcere grea. Directorul trăgea adânc din ţigară, fumul ieşea în rotocoale albe pe gura lui. Ţacev şedea într-un colţ îngândurat. Mai erau aici Raikov, Mătuşica şi Bătrânul palid ca un mort, cu ochii aţintiţi spre uşa de la baie, pe unde ieşise Diko. Mătuşica venise cu intenţia să-i spună o sumedenie de lucruri lui Cioki al ei, dar acesta arăta atât de amărât, că nu îndrăzni să-i spună niciun cuvânt. Acum rămăsese aici numai de dragul Veselei.

În cele din urmă, uşa băii scârţâi. Jucătorii ridicară

capetele. Ţacev ieşi din colţul său. Diko apăru în uşă. Avea părul ud, apa îi curgea pe gât.

— Rog pe toată lumea să părăsească vestiarul! spuse acesta brutal. Vocea îi tremura abia perceptibil. Vă rugăm să ne lăsaţi singuri...

Oamenii începură să se mişte încurcaţi. Primul care ieşi fu directorul – o făcu aproape demonstrativ. În cameră mai rămăsese numai Bătrânul.

— Şi la tine mă refer, tată!

— Mai întâi ascultă câteva cuvinte şi după aia...

— Nu, nu vreau să aud nimic. Te rog încă o dată!

Bătrânul tresări, se strânse mai tare în paltonul său.

Dar Diko nu-l mai vedea, privea încruntat în podea. Pometţii îi tremurau.

Bătrânul ieşi din vestiar cu mersul ţeapăn al unui om beat.

Diko întoarse cheia; în acel moment, cineva de afară bătu în uşă. Diko deschise cu intenţia să-l înjure pe intrus.

Era Emil, liniştit în costumul lui de culoare închisă, puţin cam sever, cu zâmbetul obişnuit pe buze. Obrajii lui cărnoşi străluceau, arătând că fuseseră de curând bărbieriţi.

Diko nu se aştepta deloc să-l vadă pe fostul lui coleg – acum două zile, când fusese pe la ei, nu-i spusese nimic de meci. Nu-şi închipuise că Emil va afla. Se simţi stingherit, şi bucuria de o clipă se transformă imediat în ciudă şi ruşine.

— Şi nu spui nimic! Ai merita să-ţi rup urechile! zise Emil, zâmbind.

— Ai văzut?... E prost, Emile! Merge rău!... Poftim, vino înăuntru!

Emil păşi peste prag, dădu din cap spre băieţi, după aceea se întoarse cu faţa spre Diko şi-i puse mâna pe umăr.

— Dimpotrivă. Sunt sincer uimit – ai făcut o echipă bună, ba chiar foarte bună... Dar îmi dai voie? Numai câteva cuvinte. Emil se uită la jucători şi coborî vocea. Am impresia că nu ai destulă încredere în ei. Greşeşti! Te sfătuiesc să nu mai intri acuma. Priveşte puţin jocul din afară, vezi unde sunt părţile mai slabe – uite, o să privim împreună – şi intră

abia după aceea. Emil vorbea aproape în şoaptă, dar lui Diko nu i se părea deloc aşa. Privirile speriate cu care îi înconjurau băieții îl călcau pur şi simplu pe nervi.

— Te rog, mai încet! zise el iritat.

Emil se făcu că nu aude. Continuă cu aceeaşi voce egală:

— Şi fii mai calm, te enervezi prea tare... înainte nu erai aşa! Nervozitatea ta se transmite jucătorilor şi apoi face şi impresie proastă...

Diko abia se stăpânea. Tonul directorial al prietenului îl făcea pur şi simplu să turbeze. În loc să spună ceva concret despre joc, să dea vreo indicație, se apucă să...

— Joacă tu cu ăştia şi atunci să te vedem! Să conduci cu atâtea puncte şi... Diko se sufoca.

— Nu ai dreptate!

— Bine...

Emil fu neplăcut surprins de grosolănia lui Diko. Evident, – el nu-şi dădea seama ce importanță prezintă acest meci pentru vechiul lui prieten. Dacă ar fi ştiut, l-ar fi iertat. Aşa însă, ieşi din vestiar rănit şi îngrijorat.

Diko închise camera, apoi se întoarse spre jucători.

— Cumplit, nu-i aşa? încercă el să glumească. Băieții tăceau. Ia veniți mai aproape! Mai avem o întreagă repriză. Încă nu e nimic pierdut!

Diko era convins că Kiril va continua pressingul – nu prevăzu nicio altă posibilitate. Dar Kiril îi pregătise o nouă surpriză. Când mingea ajungea în mâinile celor de la Rodina, toți adversarii se retrăgeau imediat în apărare, creând o zonă densă.

Diko ceru un minut pauză şi stabili în grabă sarcinile. I se păru că Cioki şi Asencio nu l-au înțeles prea bine, dar nu avea timp să le explice încă o dată. O s-o facă în timpul jocului. Păcat că nu se antrenaseră prea mult pentru această tactică.

„Zarenii” dădeau din mâini, pe chipuri li se citeau zâmbete dispreţuitoare. Când puneau stăpânire pe minge nu se grăbeau deloc. O pasau la infinit între ei, se strigau şi se prefăceau că nu pot străpunge apărarea. Toată lumea vedea

asta. Atmosfera veselă care domnea în rândul spectatorilor ameninţa să se preschimbe într-o batjocură deschisă. Frumoasă răzbunare îi pregătise Kiril – să-l facă ridicol! Strigătele acestea ascuţite, privirea fals îngrijorată, teama de a şuta... Era rău că nu avea nicio posibilitate să se răzbune. Treaba mergea din ce în ce mai prost. Cioki ataca fără adresă, se învârtea în zona lui Asencio, izolându-l în acest fel şi pe el. Pe faţa aspră a roşcovanului apăruseră picături de sudoare, sufla greu. Disperarea lui, privirile încurcate pe care le arunca îl făceau pe Diko să spumege de furie. Îi ordonă să stea pe linia de fault şi să nu se clintească de acolo.

Mingea zbură pe deasupra capului lui Cioki, se lovi în panou – acolo începu o luptă înverşunată, dar acesta nici măcar nu se întoarse, necum să participe şi el în vreun fel oarecare. „A înţepenit!” exclamă încet Diko.

— Cioki, Cioki, nu dormi, uită-te încoace! Întinde mâinile înainte, să poţi primi pasele.

Cioki întinse braţele înainte şi încremeni în poziţia asta. „Of, cu ce oameni m-am apucat de treabă, cu ce oameni!” oftă Diko şi glasul lui răbufni nervos pe teren:

— Încoace, vino la mine să primeşti!... Trage acum, ce mai aştepţi?!

Înspăimântaţi şi tulburaţi, băieţii pierduseră orice urmă de independenţă. Când li se crea vreo posibilitate de aruncare, nici măcar nu se uitau la coş, ci îl căutau imediat din ochi pe Diko. Dar ce poate face un singur om?... Cu un dribling scurt, Diko pătrunse în zona adversă, ocoli abil jucătorul din centru şi făcu un pas mare, cu scopul de a ajunge la coş. Dar în ultimul moment în faţa lui răsări Naiden. Diko se răsuci în aer, căutând din ochi pe cineva ca să paseze. Primul lucru pe care îl văzu fu capul roşcat al lui Cioki. O pasă uşoară cu încheietura mâinii şi mingea atinse degetele întinse ale acestuia, alunecându-i apoi domol spre piept. Cioki se fâstâci; până să-şi vină în fire, mingea îi fu smulsă şi trimisă departe înainte, unde un jucător de la Zarea rămăsese cu desăvârşire singur. Acesta preluă mingea

cu un gest neglijent şi, deşi până la coş nu mai erau decât câțiva paşi, nu vru să marcheze. Aşteptă să vină colegii lui şi abia atunci se puse în mişcare.

De astă dată, Diko nu se mai întoarse în apărare. Rămase pe loc. Furia îl strângea de gât. Se apropie încet de Cioki şi-i şopti la ureche:

— Dobitocule! Nătăflețule!

Acesta era sfârşitul. Înspăimântat de propria sa grosolănie, înnebunit de expresia de fiară sălbatică pe care o luase chipul lui Cioki, Diko repetă „Dobitocule!” şi, conştient că urmează să primească imediat o lovitură, se dădu încet înapoi. Cioki îl urma cu ochi tulburi. De undeva, sări Pavka. Diko văzu cum Pavka îl apucă pe zdrahon de braț şi îl ține strâns. Şi publicul văzu acelaşi lucru. Mulți se ridicaseră de pe bănci!

În picioare lângă masa arbitrilor, Diko aşteptă să se încheie jocul, ceru apoi maşinal să fie schimbat şi plecă. Zeci de priviri – mirate, tulburate, întristate – îl însoțiră pe drumul spre vestiar. Antrenorul fugea de echipa sa!

*

Odată ajuns în coridorul dintre vestiare, înțepenirea îl părăsi. Se întoarse îngrozit – nu era nimeni, nu-l urma nimeni... Se convinse că uşa dinspre curte, pe unde s-ar fi putut strecura neobservat, era deschisă, apoi intră în vestiar şi se aruncă asupra hainelor. Cât mai repede afară! Îşi trase hainele peste echipamentul ud de transpirație, îşi înghesui cravata în buzunar. I se păru că durează o veşnicie până să-şi scoată bascheții şi că pierde încă şi mai mult timp cu blestematele de şireturi de la pantofi. Privirea îi fugea necontenit spre uşă – uite, acum o să apară! N-ar fi mai bine să întoarcă cheia? Maieul ud i se lipea neplăcut de piele. Cât mai repede, mai repede! Îşi aranja părul cu degetele în fața oglinzii, îşi trase pălăria mult pe frunte şi, cu sacoul în mână, ieşi în coridor. Acesta era pustiu. Sala zumzăia înăbuşit. Fluierele arbitrilor țipau pătrunzător. Diko era deja

în curte, în ploaie, când, deodată, curiozitatea îl făcu să se oprească în loc. Oare ce se întâmpla acolo? Cu câte puncte îi băteau? Era riscant să stea aşa – în orice moment ar fi putut să-l caute cineva, totuşi nu se mişca din loc. Ce aştepta? Nu-i venea să-i lase aşa? Poate, dar acum nu se mai poate întoarce. Uite, nici măcar nu-l caută! Măcar unul să fi venit după el!... Dinspre sală se auzeau glasuri, apoi se auziră şi aplauze timide. Dintr-o dată ciuli urechile: cum ar fi dorit să mai arunce măcar o privire! Numai una! Oare cum se descurcă fără el? O ultimă privire de adio... Zgomotul din sală se înteți, aplauzele deveniră mai dese. Pentru o clipă linişte deplină, apoi izbucni o furtună de aplauze. Ce se întâmplă acolo? Pe cine aplaudă? O să-şi arunce ochii în sală numai o clipă, apoi are să plece. N-o să-l vadă nimeni, absolut nimeni... Publicul nu mai înceta. Strigătele răsunau şi în coridorul îngust din ce în ce mai puternic. Cineva mai aproape exclamă: „Bravo! Bravo!” Dar iată că începu să se mai audă şi altceva. Venea de departe, parcă din stradă. La început timid şi nesigur, apoi din ce în ce mai puternic şi mai clar. Se scanda:, „Rodi-na! Ro-di-n-a!” Strigau ai lui, oamenii lui!

Diko se strecură în coridor şi se apropie în vârful picioarelor de sală. Se lipi de perete. Nu vedea în fața lui decât capete şi umeri – intrarea era înțesată de lume, din teren nu se vedea decât o dungă subțire. Nimeni nu se uita la el, toată atenția le era absorbită de joc. Din nou o izbucnire zgudui sala; încă nu se stinsese de tot, când microfonul păcăni şi se auzi vocea calmă a crainicului.

— Scorul a fost modificat din nou. 45 : 39 pentru Cervena Zarea...

Diko tresări. Se ridică pe vârfurile picioarelor, dar nici aşa nu vedea mare lucru. Atunci, cu băgare de seamă îşi strecură umărul între cei doi care stăteau în fața lui. Aceştia îi făcură loc fără ca măcar să se uite la el. Acum era mai bine. Diko îmbrățişă terenul cu o privire avidă, înțelese imediat că treburile stau cu totul altfel. Jucătorii cu maieuri verzi se mişcau cu iuțeala vântului în teren, mingea zbura. Atacul

rapid era executat exact ca la carte. Ceva se rupse în pieptul lui Diko, dar se simţi în acelaşi timp întrucâtva mai uşurat: „Exact aşa cum i-am învăţat – se gândi el mândru. Şi ce bine, cât de corect!”

Gongul opri jocul pentru un minut. Zgomotul slăbi treptat în intensitate, dar nu se stinse de tot. Lângă Diko, doi elevi începură să discute aprins. Diko îi asculta distrat, îi era ciudă de întreruperea asta. Cât de greu trecea minutul! O să se mai uite puţin şi după aceea o să plece. Ce bine joacă, câtă fantezie creatoare...

— Ei, te-ai convins sau nu? A ieşit, ăla, naţionalul, şi jocul a început să meargă mai bine! zise unul dintre tineri către vecinul său. Diko se feri de parcă ar fi primit o lovitură. Ăsta se crede tare grozav, continuă tânărul, dar în realitate este mai slab decât toţi ceilalţi cinci. În rest, nu-şi arată decât fasoanele lui.

Diko simţi o durere puternică. Sala se întunecă. Se dădu înapoi şi ieşi în coridor, de acolo apoi în curte. Ploaia se cernea monoton.

*

Surprinşi de ritmul fulgerător pe care-l impuneau tinerii lor adversari, jucătorii de la Zarea se fâstâciră câtva timp. După aceea însă hotărâră că n-au de ce să se teamă – şi experienţa şi tehnica erau de partea lor – şi începură să se desfăşoare la rândul lor. Terenul începu să fiarbă. De ambele părţi se creau situaţii foarte frumoase. Atacul rapid era efectuat fie după pase lungi, fie prin atac general în timpul căruia mingea trecea dintr-o mână în alta cu iuţeala unei scântei electrice. Publicul nu mai văzuse de mult un astfel de joc. Şi-i răsplătea cu dărnicie pe jucători. Când ieşiră de pe teren la sfârşit, deşi învinşi, tinerii jucători de la Rodina fură conduşi cu aplauze interminabile.

Jucătorii de la Zarea nu ştiau încă dacă trebuie să fie mulţumiţi sau nu. Dacă făceau abstracţie de faptul că au jucat cu o echipă de începători, ar fi trebuit să fie mândri,

pentru că arătaseră tot ce pot. Dar puteau oare să închidă ochii? E drept, învinseseră, dar pe cine? Şi cu cât? – 60 : 57. Numai cu trei puncte diferență – oare asta era o diferență?

Muncitorii, deşi erau entuziasmați de jocul echipei lor, se întristară că fuseseră înfrânți. Dar auzind laudele care curgeau din belşug la adresa echipei, ridicară din nou capetele bucuroşi şi zâmbetele de satisfacție le inundară chipurile. Numai Vesela era abătută.

— Mă duc să văd ce s-a întâmplat cu al tău, zise Mătuşica.

Vesela îşi împreună mâinile:

— Nu, nu, te rog, nu te duce!... Lasă-l!

În aceeaşi clipă i se făcu atât de milă de el, că simți o durere în inimă. „De ce s-a întâmplat aşa? Toată lumea se bucură, toți sunt fericiți, numai el... cel care ar avea cel mai mult dreptul... Ce să fac? Nu trebuie să-l las acuma, aşa!”

Mătuşica se ridică în picioare, o privi sever şi o amenință cu degetul:

— Ai să stai aici! Nici să nu te gândeşti să pleci! Eu mă întorc imediat.

Mătuşica zăbovi foarte puțin. Când apăru în uşa vestiarului, Vesela îşi dădu seama după chipul ei că s-a întâmplat ceva rău. O aşteptă să se apropie cu inima strânsă.

— Nu mai este! desfăcu brațele Mătuşica şi oftă. A plecat... Hai să mergem şi noi! Pe-al meu nu-l mai aştept. Acuma au de vorbit... E plin de lume.

— A plecat... Acuma ce să fac? şopti descumpănită Vesela ca pentru sine.

— Haide! O să-i dăm telefon... Nu-i ştii numărul de telefon?

— Îl ştiu... Nu, nu vreau.

În vestiar nu era prea multă gălăgie, nimeni nu-şi dădea drumul prea tare la voce. Băieții primeau felicitările în tăcere, se îmbrăcau cu o grabă înfrigurată. Era ceva care-i împiedica să-şi dea frâu liber bucuriei, era acelaşi gând

care-i apăsa pe toți. Directorul îi examina pe rând pe jucători şi se impacienta din ce în ce mai tare – oare n-o să deschidă niciunul gura? Țacev luase loc într-un colț – cute neliniştite îi brăzdau fruntea înaltă. Şopeto, cu ochii mijiți viclean, îi şoptea ceva lui Asencio; mâna lui aluneca, mângâind umărul jucătorului. Asencio se strâmba, se foia nerăbdător şi în cele din urmă scutură din umeri şi se răsti:

— Lasă-mă în pace acuma!

Vacikov se rezema de unul din dulapuri şi se străduia să pară trist, ca nu cumva să-şi închipuie ceilalți că se bucură de cele întâmplate.

Când văzu că toți sunt gata, directorul tuşi ca să-şi dreagă vocea şi să atragă atenția:

— Ei, ce să vă spunem acuma? începu el. Suntem mulțumiți... ați jucat frumos... Bravo, vă felicit!

Jucătorii se înviorară. Numai Cioki, care privea îndărătnic pe fereastră, nici nu se clinti.

Directorul încruntă din sprâncene:

— Asta este... suntem mândri... şi avem de ce să fim mândri... Dar ia să-mi spuneți, ce s-a întâmplat cu antrenorul vostru? N-am înțeles prea bine... De ce a plecat? Unde este acuma?

Cioki se întoarse brusc, fața îi ardea până la rădăcina părului:

— Dacă credeți că din cauza mea...

Din toate părțile se ridicară imediat voci de protest. Cioki îi privea neîncrezător. Directorul aşteptă să se restabilească liniştea, apoi se apropie de jucător.

— Spune, Cioki! îl pofti el blând.

Cioki lăsă ochii în jos, pieptul lui puternic se umflă agitat; îşi trecu dosul palmei peste buze.

— M-a făcut... dobitoc. Să fi fost altcineva, l-aş fi... Nu pot suferi înjurăturile.

Se făcu linişte.

— Va să zică aşa? dădu din cap preşedintele comitetului sindical, care tocmai intrase în vestiar.

Directorul pocni din degete:

— Urâtă treabă!... Diko, Diko, nu m-am aşteptat la aşa ceva de la tine...

— La ce ne trebuie nouă un astfel de antrenor, tovarăşe director? interveni hotărât preşedintele. Din punct de vedere educativ... O să găsim alt antrenor. Cu o asemenea echipă, oricine va fi încântat să vină la noi.

Jucătorii se mişcară speriați. Privirile lor alarmate se îndreptară spre director.

— Dacă e din cauza mea... nu trebuie! Nu sunt de acord! se emoționă Cioki.

— Nea Pelin Dikov a plecat? Nu-l văd.

Goşko plecă serviabil capul spre secretarul de partid.

— A plecat. Imediat după meci. Cam tremura. Nu prea se simțea bine...

Țacev dădu din cap.

— Tu ce părere ai? se întoarse directorul spre el.

Țacev începu să se tragă de revere.

— Încă din momentul în care a împărțit echipa în două, mi-a trecut prin cap că a venit la noi cu nişte scopuri ale lui, personale – noi nu eram decât mijlocul de a le atinge. Dar, indiferent de motivele care l-au mânat, este clar că a muncit şi că a avut rezultate. Rezultate bune, foarte bune. Iată, aşadar, un om care poate, este capabil, dar este închis în sine, nu vede mai departe de vârful nasului. Un astfel de om trebuie ajutat... Ce părere aveți: Diko ne-a ajutat să facem o echipă, acuma să-l ajutăm şi noi pe el... Nu trebuie să uităm că o vină, o foarte mare vină ne revine şi nouă, celor din conducere... Cine i-a permis antrenorului să treacă peste orice? Colectivul, organizația de tineret – toate astea în cazul nostru nici n-au existat. „Ce să facem noi – ce, noi suntem specialişti în sport sau jucătorul național? Ia mai bine să ne ținem deoparte, are cine să se gândească la astea!” Şi uite ce a ieşit... Nu ştiu ce credeți voi, dar eu mă simt prost... Şi tot aşa mă voi simți până nu-l voi vedea pe Diko înapoi la noi...

Pentru o clipă domni linişte deplină. Ploaia bătea cu degetele ei subțiri în fereastră. Apoi, dintr-o dată, toți izbucniră în aplauze.

Directorul ridică solemn amândouă mâinile în sus şi spuse:

— E clar!... Ţacev. Ne bizuim pe tine!

*

După ce se gândi puţin, Ţacev se hotărî să-l lase pe fugar singur în noaptea asta.

A doua zi la prânz, Ţacev nu făcuse încă nimic – trăia cu speranţa că Diko va veni singur să-l caute.

Pe la ora două, când se convinse că Diko nu avea de gând să vină, îşi îmbrăcă fulgarinul şi plecă din fabrică. Afară burniţa mărunt. Cerul atârna în jos, deasupra acoperişurilor. O căruţă scârţâia pe pavajul desfundat. Caii călcau obosiţi prin găurile pline de noroi.

Un sfert de oră mai târziu, Ţacev suna la Dikovi. Nu deschise nimeni. Apăsă mai lung pe buton şi îşi lipi urechea de uşă. Nu se auzea nimic. Se miră – la ora asta şi pe o asemenea vreme să nu fie nimeni acasă!

Puţin mai târziu stătea de vorbă cu vecina din apartamentul de vizavi – o femeie tânără, legată la cap cu o basma înflorată. De fusta ei se ţinea un băieţel. Din camera cealaltă se auzea plânsul unuia mai mic.

— Bine că aţi sunat la noi!... Nici nu mai ştiam ce să fac... Nu-i cunosc nici rudele, nici prietenii...

Ţacev se nelinişti:

— Ce s-a întâmplat?

— Ne-a Pelin... Astă-noapte, târziu, ne-a trezit: „Milko, mi-e tare rău... Diko nu-i aici... Telefonul nu merge...” L-am sprijinit şi l-am culcat în pat. Bărbatu-meu a fugit la colţ, să telefoneze. A venit Salvarea, l-au dus la spital...

— Şi Diko? Unde e Diko acuma?

— Un moment! Femeia trase copilul după ea şi intră în cameră. Copilul cel mic ţipă şi mai tare.

Se întoarse cu un bilet scris cu creionul, abia vizibil. Ţacev citi:

Tată, plec pentru câteva zile la cabana Broks. Diko.

*

Diko stătea în picioare pe terasa din fața cabanei Broks cu țigara în gură, cu privirile pierdute în peisajul trist, înecat în ploaie. Pârâiaşul, care era atât de neînsemnat încât îl observase abia în momentul când trebuise să-l traverseze, se transformase într-un râu tulbure cu unde galbene, furioase. Dincolo de el, poiana se întindea până la orizont, unde se termina într-o spinare blândă de un verde-pal – aceeaşi culoare ca şi maioul lui de sport.

Tocmai terminase o discuție chinuitoare cu sine însuşi şi spera ca măcar câtva timp să uite de tot, dar iată că monotonia peisajului nu se dovedea prielnică pentru asta, verdele acesta pal, stâncile abrupte de la marginea îndepărtată a pădurii de brad, care semănau cu nişte oameni cufundați în rugăciune, ecoul surd al pădurilor care îi amintea din ce în ce mai mult de gemetele unui om, rapiditatea implacabilă cu care întunericul înghițea muntele – de parcă masivul s-ar fi scufundat într-un mormânt uriaş... Toate acestea, la care se adăuga şi ploaia ce se scurgea necontenit pe scări, îi şopteau că discuția va începe din nou – încă şi mai apăsătoare, mai descurajatoare. De ce venise aici? La ce bun? Oriunde s-ar duce, e acelaşi lucru... Pe vârful spinării de munte se desena încet o siluetă – pentru o clipă, aceasta rămase nemişcată – ca o cruce neagră, după aceea se legănă puțin şi începu să se mişte. Diko se gândi că are vedenii. Întoarse capul înapoi spre paznicul cabanei, care spărgea nişte lemne şi fluiera încetişor.

Între cei doi, din cauza tăcerii lui Diko, se aşternuse încă de la început o animozitate evidentă. Diko îşi întoarse privirea înapoi cu grabă, ca şi cum s-ar fi temut ca vedenia să nu dispară, şi îşi aținti ochii în poiană. Acum, pe cerul cenuşiu nu se mai desena decât partea superioară a ciudatei siluete. Fără îndoială că aceasta se mişca. Venea încoace. Cine putea să fie?... O clipă, simți dorința să-i iasă în

întâmpinare – îi era drag acest drumeţ ciudat, apropiat. Mergea ca şi când n-ar fi simţit ploaia care cădea deasupra lui. Îşi aminti că şi el urcase muntele exact la fel, fără să simtă nimic.

Între timp, necunoscutul micşorase şi mai mult distanţa dintre ei. „Cine poate să fie?” se întrebă din nou Diko. O clipă mai târziu, avu impresia că mersul drumeţului îi este cunoscut… Omul venea drept spre cabană, în zece minute va fi aici. Îi distingea acum şapca pe care o purta pe cap, avea şi un fel de vindiac. Mergea drept – semn că nu avea rucsac… Cine să fie? Amurgul era tot mai dens. De o parte şi de alta pădurea se transforma în pete mari de întuneric. Nu puteai să-ţi dai seama unde e soarele. Cerul se întuneca treptat şi egal.

Diko ridică mâna fără să vrea. Omul se opri, apoi ridică şi el mâna la rândul său. Diko tresări. Acum sentimentul că spre el vine un cunoscut se transformă aproape în certitudine. Şi, ceea ce era încă şi mai curios, se gândi la Ţacev… Evident, era stupid… Ce să caute Ţacev pe o vreme ca asta şi la ora asta la munte? Nu cumva de dragul lui?… Dar nu! Trebuia să se obişnuiască definitiv cu ideea că legătura cu ei este ruptă pentru totdeauna şi să-i dea uitării. El însuşi dorise să fie aşa, singur făcuse în aşa fel încât să nu se mai poată întoarce niciodată… Fabrica, jucătorii, Vesela nu vor fi de aici înainte decât nişte simple amintiri. Şi Vesela! De ce nu putea nicicum să şi-o imagineze ruptă de viaţa fabricii? Toate astea erau un întreg, erau mereu împreună. Chiar dacă ar mai începe ceva, n-are cum… Şi, în orice caz, sunt speranţe deşarte, nu se va mai întoarce niciodată la ei… „Tata, numai el mi-a mai rămas! Şi l-am lăsat bolnav.” Diko tresări, un fior rece îi străbătu trupul. Rătăci cu privirea pe câmpul ud. Pietrele negre îi sugerau imaginea unor oameni culcaţi unul lângă altul…

Paznicul cabanei ieşi fluierând şi se rezemă de perete, puţin mai încolo. Ocupat să taie lemnele, nu-l observase pe neobişnuitul turist, ajuns acum pe poteca care şerpuia dinspre Edelveiss. O exclamaţie puternică a lui Diko îl făcu

să ridice ochii, căutând să afle cauza acesteia.

— Ha! exclamă şi el. Uite că mai vine unul!... Nu cumva aveți de gând să țineți aici vreun congres?

Diko nu-i dădu nicio atenție; coborâse pe trepte, şi acum stătea în ploaie, aşteptând tulburat. Când Țacev se mai apropie, Diko îi ieşi în întâmpinare. Ploaia turna cu găleata deasupra capetelor lor. Țacev sufla greu, sub cozorocul şepcii fața îi era roşie ca para focului. Ochii lui albaştri erau plini de îngrijorare. Diko păli.

Trăgându-şi greu răsuflarea, Țacev se căzni să zâmbească şi şopti gâfâind:

— Nu te speria!... E la spital... E îngrijit... În orice caz, grăbeşte-te, e rău... Bine că te-am găsit... Haide, să nu mai stăm aici!

Diko trase aer în piept şi nu-i mai dădu drumul. Porni ca un automat în urma lui Țacev.

Ajuns pe platformă, Țacev îşi desfăcu vindiacul şi se întoarse spre el.

— Pleacă imediat, cât nu s-a făcut încă întuneric. Ştii bine drumul, nu-i aşa?

— Da, răspunse Diko cu vocea înfundată; se frământa, se mai uită o dată la paznicul cabanei, care arunca priviri mirate când spre unul, când spre celălalt. După aceea intră în cabană, paşii lui făcând un zgomot surd pe podea.

— Ce s-a întâmplat? întrebă cabanierul.

— Tatăl lui...

— Aha...

Câteva minute mai târziu, Diko ieşi pe terasă cu o geantă atârnată peste umăr. Vindiacul îi era descheiat.

— Tovarăşe Țacev, dumneavoastră numai aşa, pentru mine?...

— Du-te odată, nu mai zăbovi... Eu sunt puțin cam obosit, am să-mi mai trag puțin sufletul. Nu mă aştepta, du-te.

— Da... Bine. Unde e acuma?... Am înțeles... Ne vedem mâine, da?

Țacev se uită la ceas.

— E ora şase – dacă o iei pe scurtături, pe la opt o să fii la Kneajevo. Ia-o prin Livada Mare. Ştii, nu-i aşa?

Diko parcurse prima sută de metri cu mers regulat. „De ce l-am lăsat să vină la meci? Eu sunt de vină. Şi de ce am venit aici? L-am lăsat singur, bolnav... Dar dacă nu venea Țacev? Oare a venit numai aşa, că are el inimă bună. Sau ca să-mi arate că nu sunt supărați pe mine? Sau poate de dragul Bătrânului?”

Apoi Diko mări pasul, dar era în continuare frământat de gânduri. Abia când se apropie de spinarea muntelui şi lăsă în stânga stâncile întunecate îşi veni în fire – acesta era acum lucrul cel mai important. În piept durerea deveni mai puternică, neliniştea crescu clocotitoare şi nu se mai gândi la nimic altceva decât că trebuia să ajungă cât mai repede jos.

*

Fix la ora opt, un om extenuat, cu fața stropită de noroi, rătăcea ca o fantomă pe coridoarele spațioase şi curate ale spitalului; bucățele mici de glod amestecate cu iarbă rămâneau în urma paşilor lui. În cele din urmă în față îi apăru o soră mai în vârstă, cu figură severă. Îl ascultă în tăcere şi expresia i se schimbă. Conducându-l spre camera bolnavului, chipul i se muie de tot, iar ochii îi stăruiră înduioşați pe părul lui ud şi ciufulit. În fundul coridorului se opri în fața unei uşi şi îi dădu batista ei.

— Aranjați-vă puțin...

Diko luă batista şi îşi şterse fața. Apoi scoase pieptenele şi se pieptănă nervos. Băgă apoi batista şi pieptenele în buzunarul vindiacului. Sora nu spuse nimic.

— Aici e? întrebă Diko.

— Da... Să nu vă speriați, s-a schimbat puțin. A avut temperatură foarte mare. Acum e... ceva mai bine.

Uşa se deschise fără zgomot. Îl lovi un miros pătrunzător. Acelaşi ca atunci când intrase în spital, numai că de astă dată mult mai puternic.

Diko închise mai întâi uşa, apoi se uită în jur. Trei perechi de ochi îl examinau cu atenție. Se gândi că a greşit camera, dar în acelaşi moment, unul dintre bolnavi, cel care stătea la fereastră, îşi roti capul spre colț. Diko întoarse privirea. Inima îi tresări. Uite-l! Bătrânul zăcea nemişcat, pe față i se aşternuse paloarea morții. Nasul ieşea în evidență puternic şi sever, mustața cenuşie îi intrase în gură. „Am venit prea târziu", se înspăimântă Diko. Dar în aceeaşi clipă Bătrânul mişcă uşor degetele unei mâini, apoi mâna însăşi se mişcă puțin pe pătură. Patul scârțâi abia perceptibil. Diko înghiți cu greutate în sec şi trecu în vârful picioarelor de cealaltă parte a patului, unde era dulăpiorul cu medicamente. Când fu aproape de tatăl său îi văzu ochii stinşi, ca nişte bucăți de sticlă cenuşie. Privirea îi căzu pe foaia de observație a bolnavului, prinsă de tăblia patului. Linia temperaturii crescuse treptat, atinsese punctul maxim, apoi căzuse brusc în jos. Ultima înregistrare era în punctul cel mai scăzut.

Diko se aşeză cu grijă pe marginea patului şi atinse temător mâna tatălui său. Era rece! Pleoapele bolnavului începură să tremure, capul i se întorcea încet în direcția lui Diko. Părul lui, albit, dar încă des, părea artificial.

Diko îşi adună forțele şi îi strânse şi mai tare mâna. Bătrânul îl privea ca pe un necunoscut. Privirea îi era indiferentă şi împăcată. Dar iată că o mică scânteie se aprinse în iris, ochii i se luminară şi mustățile se mişcară puțin în afară.

— Diko... Tu eşti? Băiatul meu!... Bătrânul vorbea încet, dar fără greutate. Aproape ca de obicei, numai că mult mai încet şi mult mai rar.

Diko îşi înghiți lacrimile şi spuse repede:

— Abia acum am coborât. Mi-am găsit şi eu când să mă duc în excursie!... Numai ploaie, frig şi noroi!

— Şi mie îmi era teamă c-ai să răceşti. Ei, frumos m-am mai aranjat.

— N-ai nimic... Nu ştii că te apucă în fiecare toamnă?...

Diko se înspăimântă să nu se trădeze şi lăsă capul în jos. Când îl ridică din nou, Bătrânul îl privea cu toată dragostea

lui. Îl privea cu sete, nu se mai sătura, de parcă ar fi înțeles că n-o să-l mai vadă niciodată. Dar asta nu dură decât o clipă. Bătrânul clipi din ochi, ceva ca un zâmbet îi trecu pe chip.

— Diko, frumos au jucat ai noştri, nu-i aşa?

— Frumos, tată, foarte frumos.

Fața bolnavului dobândi o expresie fericită, apoi deveni neliniştit.

— Tu... să nu te desparți de ei. Să te duci chiar mâine la ei!

— Am să mă duc, tată! Mă duc neapărat.

Zâmbetul tremură şi dispăru. O flăcăruie vicleană licări în ochii Bătrânului.

— Să-i transmiți salutări Veselei! Mi-e tare dragă... Să nu uiți!

— N-am să uit.

Bătrânul oftă. Cealaltă mână îi alunecă pe pătură şi o prinse pe a lui Diko. Începu s-o mângâie. Diko simțea că izbucneşte în plâns. Întoarse capul.

— Haide, acum du-te. Vreau să dorm puțin.

Continua să-l mângâie, gingaş şi duios.

*

Bătrânul muri în zori. Sora bătu cu inima strânsă la uşa camerei de gardă, unde Diko rămăsese să aştepte. Când intră în cameră, acesta o privi şi înțelese imediat. Lăsă capul în jos, buzele i se albiră. Apoi, cu pas egal, trecu pe lângă ea şi se îndreptă spre ieşirea spitalului. Nu se întoarse nici măcar o singură dată, nu dorea să-l vadă pe răposat.

Prin mintea surorii trecură multe gânduri. Era obişnuită să descifreze toate simptomele durerii. Era sigură că indiferența tânărului era numai aparentă; când va ajunge acasă şi va rămâne singur va da frâu liber lacrimilor. N-ar fi fost de mirare ca peste o oră sau chiar numai o jumătate de oră să-l vadă alergând din nou pe coridoarele spitalului, cu ochi îngroziți, care nu vor să creadă.

Diko coborî încet scările, privi plictisit cerul albastru întunecat, uşor luminat numai la o singură margine. Ploaia se prelingea subțire. Străzile erau pustii. Porni încet prin ploaie. Simțea cum inima i se goleşte cu fiecare pas din ce în ce mai mult şi gândurile fug de el. Îi era foame. Îi era tare foame.

La început nu găsi nimic neobişnuit în foamea sa. Dar după aceea se înspăimântă de el însuşi. În zadar căuta tristețea în sufletul său, în zadar chema în ajutor durerea şi suferința. „Oare sunt chiar aşa de nesimțitor? se gândea el. Uite, nu am nimic. Sunt liniştit.” Îşi dădu seama că de la începutul meciului până în clipa în care pe creasta muntelui se desenase silueta aceea stranie nu se gândise nicio secundă la tatăl său. Nici acum nu se gândea. Nu are nicio importanță că tatăl lui a murit... Omul se naşte şi moare şi viața merge mai departe...

*

Deşi vremea era urâtă, la înmormântare veniseră o mulțime de oameni. Pe mulți dintre ei Diko îi vedea pentru prima oară. Unii dintre ei făceau o impresie plăcută, de soliditate şi trăinicie. Pensionarii de la cârciumă discutau abătuți. Erau aproape toți cei de la Rodina: directorul, Țacev, jucătorii, fetele. Venise şi ea... venise şi Emil.

O coroană mare cu o panglică neagră, lată. „Lui Pelin...” aici panglica făcea o cută, mai departe nu se putea citi decât la sfârşit – „prietenii tăi, baschetbaliştii”.

Diko stătea deoparte ca un trecător întâmplător. Le lăsase pe tuşa Penka şi pe celelalte rude să se descurce. Tuşa Penka e pretutindeni. Chipul îi este chinuit, a plâns – are ochii roşii. Şi arată atât de jalnic în paltonul ei negru şi cu basmaua albită pe cap. Îi era milă de ea... De fapt, îi era mai tare milă de ea decât de Bătrân. Acesta arăta liniştit şi parcă oarecum solemn cu chipul lui alb, sever... Numai că îl udă ploaia... Nu s-ar putea să-l acopere?... Vremea asta e

periculoasă pentru el, pe o vreme ca asta întotdeauna răceşte...

Discursuri. Primul e rostit de un om cu desăvârşire necunoscut. Poate să jure că nu l-a văzut niciodată. Cuvinte impresionante, răsunătoare – are impresia că oratorul vrea să se slăvească mai ales pe sine însuşi.

Apoi vorbeşte un prieten de la cârciumă. Vorbeşte încet, vocea îi este acoperită de zgomotul ploii. Se vede că a vorbit foarte frumos, pentru că toţi lăcrimează.

Al treilea care se apropie de sicriu e Ţacev – cuvinte mişcătoare, încălzite de o tristeţe sinceră, omenească... Acuma oamenii plâng, unii încet, de parcă le-ar fi ruşine, alţii mai tare... Numai el nu poate...

De mult nu mai fuseseră atât de mulţi oameni în apartament. Se simte prost, parcă n-ar fi la el acasă. Ar vrea să fugă undeva, dar... nu prea departe, nu la munte, doar să nu mai fie aici. Tuşa Penka e din nou peste tot. Curios cum se ocupă de toate! Oamenii vin, pleacă... se împrăştie. Se simte ca un musafir nepoftit. Tuşa Penka vrea să doarmă aici – să poftească! O să doarmă în camera lui. Îşi ia salteaua şi păturile şi se culcă direct pe jos, ca la mănăstire. Nu înţelege la ce folosesc toate astea, dar nu protestează. Cumnatul Pandov rămâne până târziu. Face eforturi caraghioase ca să vorbească încet – dar are o voce care nu-i permite. Mai rămân şi câţiva dintre pensionari. Beau vin roşu, după aceea tuşa Penka le face cafea, îi dă şi lui... Cafeaua arată frumos, caimacul se loveşte alene de pereţii ceştii – parcă ar fi un aluat de cafea. Gustă din ea – nu are niciun gust... Dar nu! limba îi tremură, cafeaua fusese prea fierbinte... Vine noaptea. Oboseala. Oboseala îi apasă pleoapele cu degetele ei grele. Trupul chinuit caută linişte... Dar abia închide ochii şi iată din nou creasta muntelui şi omul care creşte, creşte... Numai că acesta nu e Ţacev, e Cioki, ochii lui holbaţi ard ca două făclii ameninţătoare. Scutură capul, fantoma dispare. E din nou linişte. Corpul se destinde, pleoapele îi cad... O muzică înceată, monotonă umple încăperea. În faţa ochilor îi apare câmpul verde ud,

dar nu e câmp, nu… e maioul lui ud de sudoare. Îl stoarce în mâini şi din el curg pârâiaşe murdare. Curg ca dintr-o strecurătoare şi clipocesc, clipocesc… Dar nu, asta e ploaia care nu mai vrea să se oprească. Plouă, plouă… Muzica se aude în cameră, ploaia ropoteşte. Picăturile îl lovesc direct în creier şi se răsfrâng apoi afară cu zgomot. Muzica – asta e de fapt ploaia. Oare n-o să înceteze niciodată? Se întoarce în pat. Acesta scârțâie. Încet! Tuşa Penka doarme… Sau poate că ascultă şi ea?… Ațipeşte. Somnul îl leagănă. Niciun zgomot. Numai ploaia foşneşte. Răsuflarea tuşii Penka nu se mai aude. Se gândeşte s-o strige… Iar scârțâie patul. Trupul îi arde, se lipeşte de cearşaf. Capul se lasă greu şi se afundă în pernă… În sfârşit, vine dimineața. Din nou agitația, din nou o mulțime de lume. Tuşa Penka îl invită la masă; să mănânce la ei un timp. Refuză. Vrea să fie singur. Oamenii încep să-l agaseze… Uşa de la intrare se trânteşte. E singur. Deodată se simte cuprins de o spaimă cumplită. Trece în vârful picioarelor pe lângă camera Bătrânului şi dintr-o săritură intră la el. Se lasă pe pat, inima îi bate puternic. I se pare că aude nişte paşi. E stupid. Doar nu-i copil, e bărbat în toată firea. Se ridică, îşi aprinde o țigară. Paşii îi sunt grei. Dar în fața camerei celeilalte devin din nou timizi. Dă din mână şi trece mai departe. Intră în bucătărie. Pustie, mare, goală, rece. Cu puțin înainte aici era plin de lume, acum nu mai e nimeni. Dintr-o dată privirea îi fuge spre chiuvetă. Pe o margine – o grămadă de farfurii spălate, alături, cratița electrică. Face un pas spre ea şi ridică capacul. Pe fund sunt câteva sarmale în foi de viță. Pietre negre pe un câmp verde. Iar verdele… îşi aminti că-i plăcuseră foarte mult, le lăudase de câteva ori. Bătrânul clipea din ochi mândru: „Mâncare uşoară şi sănătoasă – exact ca pentru meci…” Dar asta fusese alaltăieri – îşi dădu el seama. Şi lui i se păruse că trecuseră luni şi săptămâni de atunci. Acoperi încet cratița. Privirea îi fugea neliniştită prin bucătărie; se opri în fața unui pachet de pe pervaz pe jumătate desfăcut. Inima îi bătu mai tare. Se duse la geam şi ridică pachetul – hârtia foşni şi ceva greu căzu pe jos. Privi în jos. De sub marginea bufetului

ieşea tăişul unui briceag. Desfăcu pachetul. Era pastramă proaspătă. La o margine atârna o felie tăiată numai pe jumătate... Gustarea Bătrânului. Diko izbucni în hohote de plâns...

Amurgul pătrundea încet în cameră şi învăluia mobilele în întuneric. Zgomotul de afară se stingea încet. Ploaia se auzea tot mai clar. Copleşit pe de-a-ntregul de durerea sa, Diko nu-şi dădea seama când trecuseră atâtea ore. Pentru a suta oară gândul i se învârtea în jurul aceleiaşi întrebări: „De ce am fost aşa de grosolan cu el, de ce n-am fost mai bun, cât timp mai era?... Tată!" O umezeală sărată îi umplea gura. Pieptul îl durea. Se simțea mic şi pierdut. Nimeni nu avea nevoie de el şi nici el nu avea nevoie de nimeni. Singur! Omul cel mai drag, cel mai apropiat îl părăsise. Ce rece şi întunecoasă e casa fără el! Ca şi cum aici n-ar fi răsunat niciodată un râs omenesc... N-or să mai stea niciodată la masă unul în fața celuilalt. N-o să mai vadă niciodată expresia aceea atât de deosebită, numai a lui, pe care o avea atunci când aştepta ca Diko să pronunțe o laudă cu privire la mâncare. N-o să-i mai audă paşii moi, n-o să-i mai vadă strălucirea dură a ochilor când era supărat... Toate acestea s-au dus, sunt numai amintiri. Oare plecase nemulțumit de el, de Diko?... Nu părea; în realitate, nimeni nu-l cunoştea aşa de bine. Îl iertase... Câtă bucurie răzbătea din ultimele lui cuvinte: „Frumos au mai jucat ai noştri, nu-i aşa?" Bătrânul fusese mulțumit şi ăsta e lucrul cel mai important... Trebuie să se întoarcă la ei! Dacă nu-l vor, o să se ducă în altă parte, dar nu va rămâne aşa, fără niciun rost!... Şi Vesela! Să-i transmită multe salutări. Oare numai atât?...

Se auzi soneria de la intrare. Diko nu se clinti. Se miră că cineva poate să sune când ferestrele nu sunt luminate. O să mai încerce o dată sau de două ori şi o să plece. Sunetul strident sfâşie din nou tăcerea. Diko ciuli urechile fără să vrea. I se păru să aude paşii cuiva care coboară, încă puțin şi o să ajungă la uşa de jos, aceasta o să scârțâie... Dar uşa nu

scârțâi... După o pauză mai lungă, soneria se auzi din nou, mai insistentă de astă dată. Diko se mişcă. Se aşeză în capul oaselor pe pat. Îl dureau umerii; îi era ciudă pe cel care suna – nu era lumină la ferestre, pe uşă e lipit anunțul mortuar şi el sună şi sună... Bâjbâi pe întuneric spre masă, unde îşi lăsase haina, şi căută în buzunarul de la piept. Scoase o batistă, îşi şterse fața cu ea. Apoi, cât mai încet, cu speranța că cel de afară îşi va fi pierdut răbdarea, se îndreptă spre uşă. Uită să aprindă lumina.

Diko apăsă clanța în jos şi trase uşa spre el, după aceea întoarse yala. O şuviță subțire de lumină pătrunse din coridor şi o pată roşie îi apăru în fața ochilor. Cu cât deschidea uşa mai tare, cu atât pata roşie creştea mai mult. Vesela îşi sprijinea toată greutatea pe un picior, era îmbrăcată în paltonul roşu cu care o văzuse Diko prima oară – şi exact asta îi trecu prin minte în prima clipă când o recunoscu.

Se priviră o vreme în tăcere; apoi Vesela făcu un pas înainte. El se lipi de uşă; în aceeaşi clipă trecu repede pe lângă el şi se pierdu în întuneric. Închise uşa şi porni pe urma ei. Paşii uşori ai fetei treziseră parcă toată casa din somn, o înveselise, ca şi când viața însăşi ar fi păşit înăuntru.

— Stai puțin, să aprind lumina, zise el.

— Nu, nu-i nevoie. E mai bine aşa, răspunse ea încet.

Acestea erau primele cuvinte pe care le schimbară.

După aceea, cu privirile pierdute unul pe chipul altuia, stătură mult timp față în față fără să spună nimic. Dar tăcerea nu-i apăsa, părea că era făcută şi ea din cuvinte şi aceste cuvinte erau toate frumoase şi calde. Pătrundeau direct în suflete şi îi uneau printr-o dragoste care parcă nu-i despărțise niciodată.

O mână albă străluci în întuneric şi îi atinse umărul. Ceva cald şi viu se sprijini uşor de el. Buzele i se scufundară în părul parfumat. O bucurie curată îi încălzea inima. Îşi trecu degetele pe fața ei şi îi şterse cu gingăşie ochii umezi.

— Am vrut de ieri să vin, şopti ea şi se strânse la pieptul

lui.

— De ce n-ai venit?

— Nu ştiu... Astăzi sunt aici. Nu era lumină la fereastră, dar ştiam că eşti aici...

— Ultimele lui cuvinte au fost pentru tine. Ținea aşa de mult la tine!... Tu... ai să rămâi aici, nu-i aşa?...

— Da.

Întunericul îi învăluia repede. Se aprinse şi ultima fereastră de la blocul de vizavi; umbrele oamenilor se mişcau în spatele geamurilor. Ploaia răpăia vioi pe pavaj.

SFÂRŞIT